

A szakképzési

jogszabályok

magyarázata

A szakképzési jogszabályok magyarázata

második
átdolgozott és hatályosított
kiadás

9 786150 148397

A SZAKKÉPZÉSI JOGSZABÁLYOK MAGYARÁZATA

BUDAPEST 2022

© DR. KAIBÁS GÁBOR MÁRK (SZERZŐ), 2022

A kötet szakmai lektora:

DR. JÁDI DÁNIEL
DR. MAGYAR ZITA
MÁTYUS MIHÁLY
DR. FELVÁRI ZSUZSANNA
DR. VARGA ZOLTÁN BALÁZS

Az átdolgozás és hatályosítás szakmai lektora:

DR. FELVÁRI ZSUZSANNA
DR. VARGA ZOLTÁN BALÁZS

MÁSODIK
ÁTDOLGOZOTT ÉS HATÁLYOSÍTOTT
KIADÁS

A kézirat lezárásának dátuma:

2022. MÁRCIUS 16.

I. RÉSZ A SZAKKÉPZÉS RENDSZERE 9

1. A szakképzés jogforrási rendszere 11
2. A szakképzés alapfogalmai 13
3. A szakképzés fogalma és elhatárolása 19
4. A szakképzés feladata és alapelvei 26
5. A szakképzés megszervezése 30

II. RÉSZ RÉSZVÉTEL A SZAKKÉPZÉSBEN 35

1. A tanuló és a tanulói jogviszony 37
2. A képzésben részt vevő személy és a felnőttképzési jogviszony 58
3. A szakképzés ingyenessége 62

III. RÉSZ A SZAKKÉPZÉS INTÉZMÉNYEI 65

1. A szakképző intézmények 67
2. A szakképzési centrum 105
3. Szakképzés szakképző intézményen kívül 114
4. Az akkreditált vizsgaközpont 117

IV. RÉSZ A SZAKMAI OKTATÁS 121

1. A szakmai oktatás alapidokumentumai 123
2. A szakmai oktatás részei 128
3. A duális képzőhely részvétele a szakirányú oktatásban 135
4. A szakképzési munkaszerződés 144
5. A saját munkáltató részvétele a szakirányú oktatásban 173
6. A szakmai oktatáshoz kapcsolódó vizsgák 174

V. RÉSZ A SZAKMAI KÉPZÉS 185

1. A szakmai képzés alapidokumentumai 187
2. A szakmai képzés megszervezése 190
3. A szakmai képzéshez kapcsolódó vizsga 194

VI. RÉSZ A SZAKKÉPZÉSSSEL KAPCSOLATOS IRÁNYÍTÁSI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI, ELLENŐRZÉSI, ADMINISZTRATÍV ÉS FINANSZÍROZÁSI FELADATOK 197

1. A szakképzés irányítása és együttműködési rendszere 199
2. A szakképzés ellenőrzése 216
3. A szakképzés információs rendszere, a szakképző intézmény adatkezelése 218
4. A szakképzés finanszírozása 223

VII. RÉSZ MELLÉKLETEK 227

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Aír. agrárminiszter	2017. évi CLI. törvény az adóigazgatási rendtartásról az Szkt. 27. § (1) bekezdése alapján az agrárpolitikáért felelős miniszter, az erdőgazdálkodásért felelős miniszter, az élelmiszeriparért felelős miniszter, illetve a halgazdálkodásért felelős miniszter
Art.	2017. évi CL. törvény az adózás rendjéről
Áht.	2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
Ákr.	2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról
Ávr.	368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
ÁKK	ágazati képzőközpont
ÁKT	ágazati készségtanács
Ctv.	2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról
Ehtv.	2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról
Evec tv.	2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről
FAR	felnőtteképzés adatszolgáltatási rendszere
Ffr.	423/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet a felsőoktatási felvételi eljárásról
Fkr.	11/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a felnőttképzésről szóló törvény végrehajtásáról
Fktv.	2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről
Flt.	1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról
GDPR	AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2016/679 RENDELETE a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet)
Gkt.	1999. évi CXXI. törvény a gazdasági kamarákról
IKK	IKK Innovatív Képzéstámogató Központ Zrt.
Katv.	2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról
KKK	képzési és kimeneti követelmények
KKV tv.	2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról
Köztv.	2002. évi LV. törvény a közvetítői tevékenységről

Kp.	2017. évi I. törvény a közigazgatási perrendtartásról
KRÉTA	a Köznevelési Regisztrációs és Tanulmányi Alaprendszer szakképzési és felnőttképzési modulja, mint regisztrációs és tanulmányi alaprendszer
MKIK	Magyar Kereskedelmi és Iparkamara
Mt.	2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
Mvtv.	1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről
Natv.	2015. évi CXXIV. törvény a nemzeti akkreditálásról
NAV	Nemzeti Adó- és Vámhivatal
NEAK	Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő
Nftv.	2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról
Nkt.	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
NSZFH	Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal
Onyvtv.	2018. évi LXXXIX. törvény az oktatási nyilvántartásról
PK	programkövetelmények
PMKH	Pest Megyei Kormányhivatal
Pp.	2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról
Ptk.	2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
PTT	programtanterv
SZIR	szakképzés információs rendszere
SZIT	Szakképzési Innovációs Tanács
Szja tv.	1995. évi CXVII. törvény személyi jövedelemadóról
Szkr.	12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
Szkt.	2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
Szocho tv.	2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról
Szolgvtv.	2009. évi LXXVI. törvény a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól
Tao tv.	1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról
Tbj.	2019. évi CXXII. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről

ELŐSZÓ

AZ ELSŐ KIADÁSHOZ

Magyarország versenyképességének javítása, a fenntartható gazdasági növekedés egyik alapvető feltétele a képzett, a társadalmi változásokhoz és a munkaerő-piaci igényekhez alkalmazkodni képes munkaerő.

A gazdaság fejlődése és a társadalom változásai folyamatosan újabb és újabb kihívásokat támasztanak a szakképzés rendszerével szemben, amelyekre a versenyképesség megőrzése érdekében megfelelő innovatív és permanensen alkalmazkodó válaszokat kell adnunk. Ennek kiemelt jelentőségét a Kormány a „Szakképzés 4.0” középtávú szakmapolitikai fejlesztési stratégia elfogadásával erősítette meg, amely alapján kialakításra került a köznevelés rendszerétől elkülönülten, önállóan működő, a gazdasági változásokhoz jobban igazodni tudó, rugalmasabb szakképzési rendszer új jogszabályi háttere.

A szakképzés 2011. évi megújítása óta eltelt évek során a kormány jelentős eredményeket ért el a szakképzési rendszer fejlesztésében, amelyhez újabb lendületet adott az új szakképzési törvény 2019. végi elfogadása. Ennek megfelelően 2020 szeptemberétől már az átalakult új oktatási és intézményi struktúra szerint indult az új szakképzési tanév.

A szakképzés 2019-ben indult újraszabályozása egy hatékony, rugalmas, modern szakképzés vízióján alapult. Az új szabályozás hatására a megújulás érinti a szakképzés rendszerét, tartalmát, módszertanát.

A szakképzési jogszabályok könnyebb értelmezéséhez nyújt segítséget ez a kiadvány, amely – reményeim szerint – segíteni fogja az Ön munkáját.

Budapest, 2021. augusztus

PÖLÖSKEI GÁBORNÉ

I. RÉSZ
A SZAKKÉPZÉS RENDSZERE

1. A SZAKKÉPZÉS JOGFORRÁSI RENDSZERE

A szakképzés szabályozásának alapját az Szkt. és az Szkr. alkotja. Ez a két jogszabály határozza meg a szakképzés rendszerét, irányításának és megszervezésének szabályait, valamint együttműködési kereteit.

E két jogszabály elfogadását egyfelől az Ipar 4.0 folyamatok következményeként előálló egyre gyorsabb fejlődés és ennek révén a munkakörök átalakulása, másfelől a szakképzett munkaerő iránti kereslethez kapcsolódó makrogazdasági tényezők indokolták. Ezzel összefüggésben tűzte ki célul a szabályozás a tudásalapú társadalom erősítését, a kimenetszabályozott szakképzési rendszer megteremtését és a versenyképesség hosszú távú biztosítását. Ehhez kapcsolódóan pedig meghatározta a gazdaság egy-egy ágazatának legfontosabb képzettséget és gyakorlatot igénylő foglalkozásainak betöltéséhez szükséges szakmák körét és létrehozta a folyamatosan változó ismeretek megszerzése céljából rugalmasan alakítható szakmai képzések kategóriáját. Mindkét körben a szabályozás biztosítja az egész életen át tartó tanulás lehetőségét akár tanulói jogviszonyban, akár a felnőttek sajátos elfoglaltságához, egyedi életkörülményeihez igazodóan megvalósuló felnőttképzési jogviszonyban. Ez utóbbi szabályait az Fktv. és az Fkr. állapítja meg. E két jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni az Szkt.-ban és az Szkr.-ben meghatározott eltérésekkel a szakmai képzésnél és akkor, ha a szakma megszerzéséhez kapcsolódó szakmai oktatás felnőttképzési jogviszonyban kerül megszervezésre.

A Szkt.-nak és az Fktv.-nak a szakképzési rendszer alapjait meghatározó rendelkezései 2020. január 1-jén, a hozzájuk kapcsolódó végrehajtási rendeletek 2020. február 15-én léptek hatályba. Mind a 4 jogszabályt 2020. szeptember 1-jétől kell felmenő rendszerben alkalmazni.

A szakképzés szabályrendszeréhez közvetlenül kapcsolódik

- a Natv. és a Nemzeti Akkreditáló Hatóság eljárásaiért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról szóló 45/2015. (XII. 30.) NGM rendelet, amely a szakma megszerzésére irányuló szakmai vizsga, illetve a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítésre irányuló képesítő vizsga (független) akkreditált vizsgaközpontban történő megszervezésével összefüggésben az akkreditációs eljárás szabályait és az annak ellenértékéért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj mértékét állapítja meg,
- a szakképzési tankönyvvé nyilvánítással összefüggésben fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról szóló ITM rendelet és a felnőttképzők nyilvántartásával összefüggő eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról és a felnőttképzők ellenőrzése során kiszabott bírság befizetésének rendjéről szóló 30/2020. (VII. 23.) ITM rendelet, amely a szakképzésben alkalmazható könyv, digitális tananyag, kiegészítő ismeretanyag és egyéb tanulmányi segédlet szakképzési

tankönyvvé nyilvánításáért, illetve a felnőttképző felnőttképzők nyilvántartásába történő felvételéért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjat állapítja meg,

- a programkövetelménnyé nyilvánítással összefüggésben fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról szóló 7/2022. (III. 11.) ITM rendelet, amely a szakmai képzéshez kapcsolódó programkövetelmény nyilvántartásba vétele, módosítása és törlése iránti kérelemre indult eljárások esetén fizetendő igazgatási szolgáltatási díjat állapítja meg.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakmai oktatás keretében duális közpályhelyen megvalósuló szakirányú oktatásával összefüggésben a szakképzési szabályozás háttérjogszabályának tekintendő az Mt. és az Mvtv., amelyeket szintén az Szkt.-ban és az Szkr.-ben meghatározottak szerint kell alkalmazni, továbbá a szakképzési munkaszerződés alapján létrejövő munkaviszonnyal összefüggő adózási és társadalombiztosítási szabályok tekintetében az Szja tv., a Tao tv., a Szochó tv. és a Tbj.

Az Szkt. nem tekinti a továbbiakban háttérjogszabálynak az Nkt.-t és éppen ezért önállóan alkotja meg a saját szabályozási rendszerére vonatkozó előírásokat, de bizonyos tárgykörökben, különösen akkor, ha az köznevelésialapfeladat-ellátáshoz kapcsolódó jogintézményt érint, visszautal az Nkt. szabályaira. Így például az Nkt.-t rendeli alkalmazni a szakképző intézmény tanulójának tankötelezettségére, a kollégiumi felvételre és az externátusi elhelyezésre, a közismereti kerettantervre, az érettségi vizsga tartalmára, megszervezésére és lebonyolítására, az érettségi vizsga vizsgabizottság és a független vizsgabizottság döntése elleni fellebbezésre, valamint a nem magyar állampolgár kiskorú tankötelezettségére és annak szakképző intézményben történő teljesítésére.

2. A SZAKKÉPZÉS ALAPFOGALMAI

A szabályozás számos alapfogalommal operál, amelyek közül az Szt. egyeseket (amelyek tekintetében a fogalom jelentése az adott jogszabály alkalmazásában eltér a köznyelvi jelentésétől vagy más jogszabályban meghatározott jelentésétől, illetve a fogalom jelentése a jogszabály tervezetének egyéb rendelkezései alapján nem egyértelmű) önállóan is definiál, míg másokat az Szt. normatív szabályai tartalmazzák.

Az alábbiakban összefoglalásra kerülnek a legfontosabb definíciók és azok tartalmi meghatározása.

Ágazati alapoktatás	Az adott ágazat közös szakmai tartalmait a KKK-ban meghatározottak szerint magában foglaló ismeretek és készségek átadására szolgáló, a szakirányú oktatást megelőző képzési forma, amely kizárólag a szakképző intézményben szervezhető meg ¹ .
Ágazati alapvizsga	A tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudását és kompetenciáit mérő olyan vizsga, amelyet a szakképző intézményben kell a szakképző intézmény által a KKK-hoz igazítottan meghatározott vizsgafeladatok megvalósításával az ágazati alapoktatás elvégzését követően letenni ² .
Akkreditált vizsgaközpont	A szakma megszerzésére irányuló szakmai vizsga, illetve a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés megszerzésére irányuló képesítő vizsga megszervezésére a Natv. szerinti akkreditáló szerv által személytanúsító szervezetként való akkreditálás alapján jogosult vizsgaközpont ³ .
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló	Az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakvéleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartás-szabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személynek ⁴ .
Duális képzőhely	A gazdasági kamara által a szakirányú oktatásban való részvétel céljából a duális képzőhelyek nyilvántartásába felvett képzőközpont vagy – a szakképző intézmény kivételével – más gazdálkodó szervezet ⁵ .

¹ Szt. 74. §-a

² Szt. 91. § (1) bekezdése

³ Szt. 14. §-a, Szkr. 21–24. §-a

⁴ Szt. 7. § (1) bekezdése

⁵ Szt. 82. § (1) bekezdése

Egyéni előrehaladási nevelés és oktatás	A sajátos nevelési igényű tanuló számára engedélyezhető, a tanuló egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó továbbhaladást biztosító nevelési-oktatási forma.
Felnőttképzési jogviszony	A felnőttképzési szerződés alapján szervezett oktatás és képzés nyújtására irányuló szolgáltatásra, illetve felnőttképzési tevékenységhez kapcsolódó szolgáltatásra és abban való részvételre a felnőttképző (vagy szakmai oktatáshoz kapcsolódóan a szakképző intézmény) és a képzésben részt vevő személy között létrejött viszony, amelyben az oktatás és képzés a képzésben részt vevő személy sajátos elfoglaltságához, egyedi életkörülményeihez igazodóan valósul meg ⁶ .
Felnőttképzési tevékenység	Célirányosan kompetenciakialakításra vagy -fejlesztésre irányuló és szervezeten megvalósuló – a köznevelési intézmény, a szakképző intézmény, a felsőoktatási intézmény, illetve törvényben meghatározott oktatási és tehetséggondozó intézmény alapfeladatába nem tartozó – olyan oktatás és képzés, amelyet a felnőttképző <ul style="list-style-type: none"> • üzletszerű gazdasági tevékenység keretében, • – a belső képzés kivételével – ingyenesen és a képzésben részt vevő személyekről a felnőttképző által e törvénnyel összhangban, egyedi azonosításra és annak ellenőrizhetőségére alkalmas módon, bármilyen formában vezetett nyilvántartás mellett, vagy • belső képzésként szervez meg⁷.
Felnőttképző	A felnőttképzési tevékenységet – bejelentés vagy az Fktv. 2/A. § (2) bekezdésében meghatározott körben engedély alapján – folytató jogi személy, a személyes joga szerint jogképes szervezet, egyéni vállalkozó, illetve gazdasági tevékenységet folytató más természetes személy ⁸ .
Hátrányos helyzetű tanuló	Az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult tanuló, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll: <ul style="list-style-type: none"> • a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, • a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy, • a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított

⁶ Fktv. 12/A. §-a⁷ Fktv. 1. § (1) bekezdése⁸ Fktv. 1. § (1) bekezdése

	lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükségglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek ⁹ .
Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló	A tanuló, ha <ul style="list-style-type: none"> • rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult és a hátrányos helyzetre megállapított 3 feltételből legalább 2 fennáll, • nevelésbe vételére került sor, • utógondozói ellátásban részesül¹⁰.
Képesítő vizsga	A képesítő vizsga az akkreditált vizsgaközpont által szervezett, a szakmai képzésben elsajátított és a programkövetelményben a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítésre meghatározott kimeneti követelmények mérésére szolgáló vizsga ¹¹ .
Képzési program	Kettős értelemben használt megjelölés. <ul style="list-style-type: none"> • szakirányú oktatásra vonatkozó képzési program: a szakmai oktatás tekintetében a szakképző intézmény önállóan, illetve a szakképző intézmény és a duális képzőhely közösen a szakmai program részeként a szakirányú oktatásra vonatkozóan kidolgozott, a szakmánként a megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemeket és a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítménye ellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének módját az Szkr. 14. § (2) bekezdés 3. pontja szerint meghatározó dokumentum¹², • szakmai képzés képzési programja: a szakmai képzés tekintetében a felnőttképző által a nyilvántartásba vett PK alapján a képzés célcsoportjára és igényeire szabottan kidolgozott dokumentum, amely a PK-ban meghatározott kimeneti feltételekre történő felkészítés helyi szintű módszertanát és tantervét határozza meg az Fktv. 12. §-ában meghatározottak szerint¹³.
Képzési és kimeneti követelmények	A KKK a szakma megszerzéséhez és gyakorlásához elvárt tudás, szükséges ismeretek, készségek, attitűdök és önállóságot leíró és annak elsajátításának ellenőrzési, mérési és értékelési rendszerét meghatározó olyan, a szakképzésben kötelezően alkalmazandó dokumentum, amelyet a szakképzésért felelős miniszter a szakképzési tájékoztatási és információs központ keretében működtetett honlapon tesz közzé ¹⁴ .
Kompetencia	Olyan ismeretek, készségek és képességek összessége, amely által a személy egy adott területen képes meghatározott döntésen és a megvalósításon alapuló eredmény elérésére ¹⁵ .

⁹ 1997. évi XXXI. törvény 67/A. § (1) bekezdése

¹⁰ 1997. évi XXXI. törvény 67/A. § (2) bekezdése

¹¹ Szkt. 93/A. § (1) bekezdése

¹² Szkr. 14. § (2) bekezdés 3. pontja

¹³ Szkt. 13. § (1) bekezdése

¹⁴ Szkt. 11. § (1) bekezdése

¹⁵ Fktv. 2. § (7) bekezdése

Műhelyiskola	A műhelyiskola a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek a szakképzésbe való bekapcsolódáshoz vagy a munkába álláshoz szükséges ismeretek megszerzésére szolgáló olyan képzési forma, amelyben a műhelyiskola a részzakmára való felkészítését keretében folyamatos mentori támogatással járul hozzá a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy személyes és társas kompetenciáinak fejlesztéséhez és önálló életkezéséhez szükséges alapismeretek átadásához ¹⁶ .
Nappali rendszer	Olyan oktatásszervezési rend, amelyben a foglalkozások megtartására ötnapos tanítási hét keretében munkanapokon kerül sor, tekintet nélkül a foglalkozások kezdési időpontjára.
Programkövetelmény	A PK a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés kimeneti követelményeit tanulási eredmény alapon meghatározó és azok mérési és értékelési rendszerét részletesen tartalmazó dokumentum ¹⁷ .
Programtanterv	A PTT a KKK alapján – a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével – a szakképzésért felelős miniszter által kidolgozott és – a szakmai oktatás kötelező foglalkozásai összesített számának kivételével – ajánlásként szánt szakmai tartalom és ütemterv a szakmai oktatásban elsajátítandó tananyagegységek és azok időkeretének meghatározására ¹⁸ .
Részzakma	A részzakma a szakmának olyan önállóan elkülöníthető és önállóan mérhető és értékelhető része, amely legalább egy munkakör betöltéséhez szükséges kompetenciák megszerzését teszi lehetővé ¹⁹ . A részzakmákat a KKK határozza meg.
Sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személy	Az a tanuló, illetve képzésben részt vevő személy, aki az Nkt. szerinti szakértői bizottság vagy a rehabilitációs hatóság szakvéleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi – látási, hallási –, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral – küzd ²⁰ .
Szakirányú oktatás	A szakmai oktatásnak az ágazati alapoktatást, illetve ágazati alapvizsgát követő – a közismereti oktatással párhuzamosan vagy attól függetlenül megvalósuló – olyan része, amely a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára biztosítja a szakma keretében ellátandó munkatevékenységekhez szükséges ismeretek és készségek elsajátítását és azok gyakorlatban történő alkalmazására való képesség megszerzését, továbbá a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a szakmai vizsgára felkészíti. A szakirányú oktatás duális képzőhelyen vagy ennek hiányában a szakképző intézményben szervezhető meg ²¹ .

¹⁶ Szkr. 53. § (1) bekezdése

¹⁷ Szkt. 13. §-a, Szkr. 16–20. §-a

¹⁸ Szkt. 12. § b) pontja, Szkr. 13. §-a

¹⁹ Szkt. 11. § (1) bekezdése

²⁰ Szkt. 7. § 5. pontja

²¹ Szkt. 75. §-a

Szakképzés	A szakképzés felsőfokú szakképzettséget nem igénylő munkakör betöltéséhez vagy tevékenység végzéséhez szükséges szakmára felkészítő szakmai oktatás és szakképesítésre felkészítő szakmai képzés ²² .
Szakképzési alapeladat	A szakképző intézmény alapító okiratában meghatározott technikai szakmai oktatás és szakképző iskolai szakmai oktatás, továbbá ahhoz kapcsolódóan az előkészítő évfolyam és a műhelyiskola megszervezése ²³ .
Szakképzési munkaszerződés	A szakirányú oktatásban részt vevő tanuló, illetve képzésben részt vevő személy és a duális képzőhely között munkaviszony létrehozását eredményező kölcsönös és egybehangzó jognyilatkozat, amellyel a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy elfogadja a szakirányú oktatásban való részvétel feltételeit és kötelezettséget vállal a duális képzőhely irányítása szerint a szakirányú oktatásban való részvétellel, a duális képzőhely pedig vállalja a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatáson való foglalkoztatását és oktatását, továbbá kötelezettséget vállal a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára az Szkt.-ban meghatározott juttatások nyújtására ²⁴ .
Szakképző intézmény	A szakképző intézmény szakképzési alapeladat ellátására az Szkt.-ban meghatározott alapító által alapított és az NSZFH, mint szakképzési államigazgatási szerv által nyilvántartásba vett technikumként vagy szakképző iskolaként működő jogi személy ²⁵ .
Szakma	A szakmák egy-egy ágazat széles alapozásra épülő, legfontosabb képzettséget és gyakorlatot igénylő foglalkozásai, amelynek körét a Kormány az Szkr. részeként megalkotott szakmajegyzékben határozza meg.
Szakmai oktatás	A szakképző intézmény által szervezett, a szakmajegyzékben meghatározott szakma végzésére jogosító szakképzettség megszerzésére felkészítő oktatás ²⁶ .
Szakmai képzés	A PK szerinti szakképesítés megszerzésére felkészítő felnőttképzési tevékenység szakképzésbe tartozó részének összefoglaló elnevezése ²⁷ .
Szakmai program	A szakmai program a PTT-ben – a szakmai oktatás kötelező foglalkozásai összesített számának kivételével – ajánlásként megfogalmazottak figyelembevételével a szakképző intézményre konkretizált módon kidolgozott és valamennyi évfolyam tekintetében alkalmazandó átfogó dokumentum ²⁸ .

²² Szkt. 8. § (1) bekezdése

²³ Szkt. 7. § 6. pontja

²⁴ Szkt. 83. § (1) bekezdése

²⁵ Szkt. 16. § (1) és (3) bekezdése, 17. §-a

²⁶ Szkt. 8. § (1) bekezdés a) pontja, 19. § (1) bekezdése

²⁷ Szkt. 8. § (1) bekezdés b) pontja

²⁸ Szkt. 12. §-a, Szkr. 14. §-a

Szakmai vizsga	A szakmai vizsga állami vizsga, amely a szakirányú oktatás során megtanult, a KKK-ban az adott szakmára előírt szakmai ismeretek elsajátítását országosan egységes eljárás keretében méri ²⁹ .
Szakmajegyzék	A kizárólag szakképző intézményben szakmai oktatás keretében elsajátítható szakmákat, az azokhoz kapcsolódó szakmairányokat és mindezek leíró adatait meghatározó jegyzék ³⁰ . A szakmajegyzéket az Szkr. 1. melléklete tartalmazza.
Tananyagegység	A szakmai oktatás programtervének, illetve a szakmai képzés képzési programjának felépítését adó, önálló tartalommal bíró és önállóan mérhető, értékelhető képzési egysége ³¹ .
Tanév	A szakképző intézményben a szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tartó időszak ³² .
Tanítási év	A szakképző intézményben – az érettségi vizsga, illetve a szakmai vizsga évét kivéve – a szeptember hónap első munkanapjától a következő év június 16-át megelőző utolsó munkanapjáig tartó időszak ³³ .
Tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlat	A szakirányú oktatást a szakképző intézményben teljesítő tanuló, illetve képzésben részt vevő személy számára a tanult ismeretek, készségek, jártasságok alkalmazása és megszilárdítása céljából a tanítási évet követően, egybefüggően szervezett gyakorlat ³⁴ .
Oktató	A közismereti oktatáshoz, az ágazati alapoktatáshoz és a szakirányú oktatáshoz kapcsolódó feladatokat ellátó, a szakképző intézménnyel munkaviszonyban vagy óraadóként megbízási jogviszonyban ellátó személy ³⁵ .

²⁹ Szkt. 93. §-a

³⁰ Szkt. 10. §-a, Szkr. 1. melléklete

³¹ Fktv. 2. § 10. pontja

³² Szkt. 34. § (1) bekezdés a) pontja

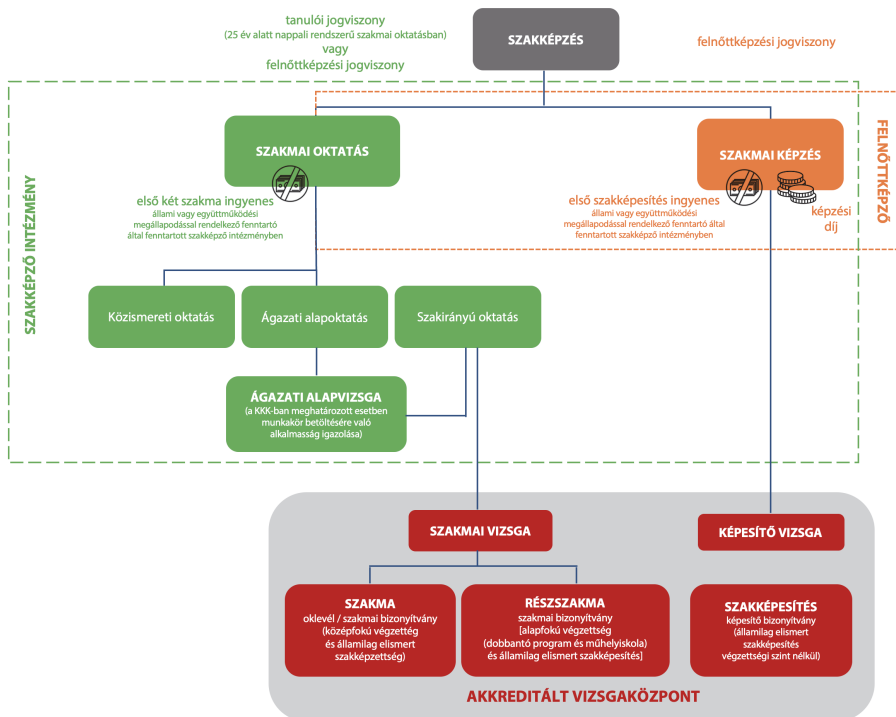
³³ Szkt. 34. § (1) bekezdés b) pontja

³⁴ Szkt. 77. § (1) bekezdés a) pontja

³⁵ Szkt. 47. § (1) bekezdése

3. A SZAKKÉPZÉS FOGALMA ÉS ELHATÁROLÁSA

Szkt. 1. §-a, 8. §-a

I.1. ábra: A szakképzés felépítése

A szakképzést az Szkt. olyan

- szakmára felkészítő szakmai oktatásként és
- szakképesítésre felkészítő szakmai képzésként

definiálja, ami felsőfokú szakképzettséget nem igénylő munkakör betöltéséhez vagy tevékenység végzéséhez szükséges.

Az elhatárolás alapja a végzettség szintje, ami alapján nem tartoznak a szakképzésbe a felsőfokú oktatások, képzések. A definícióból pedig egy másik fontos következtetés is levonható: eszerint szakmai oktatás és szakmai képzés csak az lehet, ami közvetlen összefüggésben áll a munkaerőpiac elvárásaival.

A szakképzés – mint látjuk – magában foglalja a szakmai oktatást és a szakmai képzést. Az előbbiben a szakmára és a részsakmára, az utóbbiban a szakképesítésre történő felkészítés folyik. Az előbbi a korábbi terminológia szerinti iskolai rendszerű képzés, az utóbbi a korábbi terminológia szerinti iskolarendszeren kívüli képzés fogalmának feleltethető meg.

A szakmák egy-egy ágazat széles alapozásra épülő, legfontosabb képzettséget (és gyakorlatot) igénylő foglalkozásai, amelynek körét a Kormány az Szkr. részeként megalkotott szakmajegyzékben határozza meg. A szakmajegyzékben szakmánként került meghatározásra a szakma tanulmányi területe, ágazati besorolása és szintje (ezek együttesen alkotják a szakma megjelölését), a szakma megnevezése és a hozzá kapcsolódó szakmairány, valamint a szakmai oktatás időtartama.

WWW

A szakmákat bemutató tájékoztató füzet az IKK honlapján

WWW

A régi és új szakmák, illetve ágazatok fordítókulcsa

A korábbi Országos Képzési Jegyzékből a szakmajegyzékbe át nem vett szakképesítések egy része a továbbiakban – általában felnőttképzés keretein belül³⁶ – szakmai képzéshez kapcsolódóan szerezhető meg. Ezek körét önálló jegyzék jogszabályi szinten nem tartalmazza, figyelemmel arra, hogy a szakmai képzések a munkaerőpiaci elvárásoknak az Ipar 4.0 által is indukált folyamatosan változó jellegére gyorsan reagáló képzési rendszer kialakítását célozzák meg. A szakmai képzéshez kapcsolódóan államilag elismert szakképesítés(, illetve szakgimnáziumban szervezett szakmai képzés esetén önálló végzettség) is szerezhető, amelynek feltétele, hogy a szakmai képzés a szakképzésért felelős miniszter által nyilvántartásba vett PK alapján kerüljön megszervezésre.

Amíg tehát szakmát a szakmajegyzékben meghatározott körben lehet szakmai oktatás keretében oktatni és ugyanezen elnevezés alatt az ahhoz kapcsolódó szakképzettséget, illetve részsakma esetén szakképesítést megszerezni, addig a szakmai képzések köre szabadon meghatározható.

³⁶ Egyes szakmai képzések az Szt. 53. § (3) bekezdése alapján tanulói jogviszonyban is megszervezhetők. Ilyenek például a szakgimnázium által szervezett művészeti, pedagógiai, illetve közművelődési szakmai képzések.

Az Szkt. átalakította a szakképzés fogalomrendszerét, így például már nem osztja fel a korábbi értelemben vett iskolai rendszerű képzésre és az iskolarendszeren kívüli képzésre a szakképzést. A jogalkotó ezzel kíván utalni arra, hogy a szakképzés és annak keretében a szakképző intézmények tevékenysége nem kizárólag a 14–18 éves korosztály oktatására vonatkozik, hanem az egész életen át tartó tanulást célozza rugalmas keretek között. Az Szkt. nemcsak az iskolai rendszerű képzés és az iskolarendszeren kívüli képzés szerinti felosztást szüntette meg, hanem a szakképzés megszervezésének korábbi módjait is (nappali, esti, levelező, távoktatásos rendszer), szintén a rugalmas keretek közötti alakítás jegyében. Ekként a nappali rendszerű oktatást – a szakképző intézmény lehetőségei és a tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek igényei szerint – meg lehet szervezni esti órákban megtartott foglalkozások, de akár – az egyébként leginkább az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány következményei körében megismert – digitális oktatás keretében is.

I.1. táblázat: A szakmai oktatás és a szakmai képzés összehasonlítása

	SZAKMAI OKTATÁS		SZAKMAI KÉPZÉS
	SZAKMA	RÉSZSZAKMA	
Helye	Szakképző intézmény	Szakképző intézmény (műhelyiskola) vagy felnőttképző	Szakképző intézmény vagy felnőttképző
Tartalma	<ul style="list-style-type: none"> • Szakmajegyzék • KKK (kötelező) • PTT (– a szakmai oktatás kötelező foglalkozásai összesített számának kivételével – ajánlott) • Közismereti kerettanterv • Szakmai program 		A szakmai képzés képzési programja alapján
Jogviszony jellege	Tanulói jogviszony (25 év alatt nappali rendszerű szakmai oktatásban) vagy felnőttképzési jogviszony	Szakképző intézményben tanulói jogviszony vagy felnőttképzési jogviszony, felnőttképző által szervezett szakmai oktatás esetében felnőttképzési jogviszony	Felnőttképzési jogviszony, az Szkt. 53. § (3) bekezdése szerinti esetben kivételesen tanulói jogviszony
Részei	Ágazati alapoktatás (szakképző iskolában 9., technikumban 9. és 10. évfolyamon) és szakirányú oktatás (szakképző iskolában 10. és 11., technikumban 11–13. évfolyamon) duális képzőhelyen vagy iskolai tanműhelyben Közismereti oktatás mellett vagy anélkül		Nem szabályozott

	SZAKMAI OKTATÁS		SZAKMAI KÉPZÉS
	SZAKMA	RÉSZSZAKMA	
Kimenet	<p>Ágazati alapvizsga (szakképző intézményben) az ágazati alapoktatás lezárásaként</p> <p>Szakmai vizsga (akkreditált vizsgaközpontban) a szakirányú oktatás lezárásaként</p>		<p>Tanúsítvány az elvégzésről PK alapján megszervezett szakmai képzés esetén a kiállított tanúsítvány alapján van lehetőség képesítő vizsgán (akkreditált vizsgaközpontban) a szakképesítés megszerzésére</p>
Végzettséget és képesítést igazoló dokumentum	<p>Oklevél (technikumban) vagy szakmai bizonyítvány, amely középfokú végzettséget és szakképzettséget tanúsít és egy vagy több foglalkozás betöltésére képesít</p>	<p>Szakmai bizonyítvány, amely – ha a részszakmára történő felkészítés dobbantó program keretében és műhelyiskolában történt, alapfokú végzettséget és – szakképesítést tanúsít és egy munkakör betöltésére képesít</p>	<p>Képesítő bizonyítvány, amely önálló végzettségi szintet nem biztosító szakképesítést tanúsít</p>

A szakmai oktatás keretében az állam középfokú oktatást biztosít.

A szakmai oktatás jelenleg 178 szakmára való felkészítést foglal magában közismereti oktatás, ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás keretében. A szakmai oktatás elvégzését követően a szakmai vizsgának az akkreditált vizsgaközpontban történő sikeres letételével középfokú végzettség és államilag elismert szakképzettség szerezhető, amit technikumban végzett szakmai oktatáshoz kapcsolódóan oklevél, szakképző iskolában végzett szakmai oktatáshoz kapcsolódóan szakmai bizonyítvány igazol.

Szakmai oktatást – az Szkt.-ban meghatározott kivétellel – kizárólag szakképző intézmények vagy – az alapító okiratában meghatározott körben – többcélú köznevelési intézmények szervezhetnek. Szakképző intézmény alatt a technikumot (2020 előtt szakgimnázium, 2016 előtt szakközépiskola) és szakképző iskolát (2020 előtt szakközépiskola, 2016 előtt szakiskola) kell érteni. Az Szkt. ez alól 3 esetben biztosít eltérési lehetőséget. Ilyen

- a duális képzőhelynek (és meghatározott körben a saját munkáltatónak) a szakirányú oktatás keretében való részvétele,
- a részszakmára való felkészítés, amit felnőttképző is végezhet, valamint
- a szakképzési rendszer fejlesztése céljából a szakképzés kísérleti jelleggel történő megszervezése.

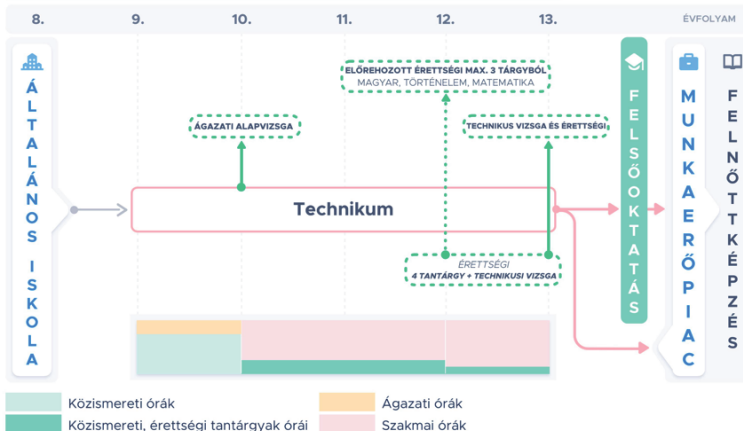
A szakmai képzés a szakképzés másik ága. Szakmai képzés kizárólag a PK szerinti olyan szakképesítésre történő felkészítésre irányulhat, ami nem tartozik a szakmajegyzékben meghatározott szakmák és a KKK-ban meghatározott részszakmák körébe, illetve az azokra előírtaktól különböző kompetenciák elsajátítására irányul. Ez alapján a szakmai képzések többek között a korábbi Országos Képzési Jegyzékből kikerült képzéseket, a korábbi szakképesítés-ráépítéseket, a szabályozott szakmákat és az ún. egyéb képzéseket foglalják magukban. A szakmai képzések esetében – a szakmai oktatástól eltérően – a szakmajegyzékhez hasonló külön regiszter nem kerül jogszabályban meghatározásra, ebből fakadóan – a szándékolt jogalkotói céllal összhangban is – azok sokkal rugalmasabban, a munkaerőpiaci igényekre rövid időn belül reagáló képzési kínálatot tudnak jelenteni.

A szakmai képzésre az Szkt. és az Szkr. mellett az Fktv.-t is kell alkalmazni. Szakmai képzést felnőttképző folytathat, ha a felnőttképzési tevékenység folytatásának jogát az Fktv. szerint megszerezte. A szakképző intézmény is e minőségében végezheti a szakmai képzést (kivéve, ha az tanulói jogviszony keretében valósul meg³⁷) az Fktv.-ban és az Szkt.-ban meghatározott speciális szabályok szerint. A szakmai képzés elvégzését a felnőttképző által az Fktv. szerint kiadott tanúsítvány igazolja, ami alapján a képesítő vizsgának az akkreditált vizsgaközpontban történő sikeres letételével – a szakgimnáziumban szervezett szakmai képzés kivételével – önálló végzettségi szintet nem biztosító szakképesítés szerezhető. A megszerzett szakképesítést képesítő bizonyítványt igazolja.

A szakmai oktatás és a szakmai képzés rendszere egymásra épül, egymást kiegészíti és biztosítja az egész életen át tartozó tanulás lehetőségét.

Az új szakképzési struktúra egyik iskolatípusa a **TECHNIKUM**

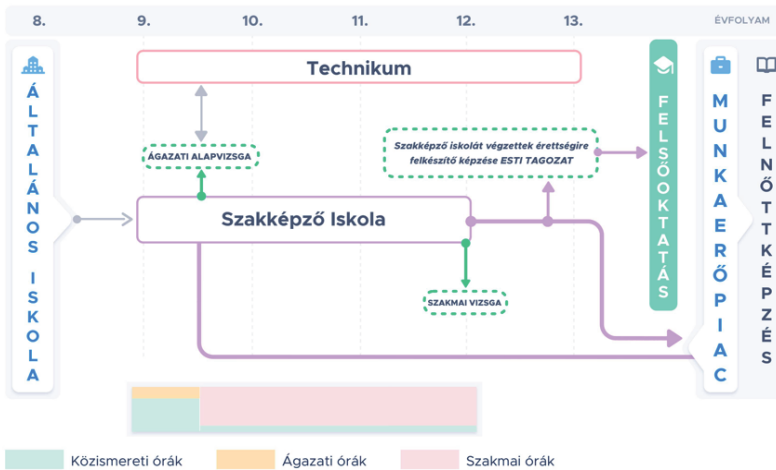
A technikum **5 éves**: 2 év ágazati alapoktatás + 3 éves szakirányú oktatás

³⁷ Szkt. 53. § (3) bekezdése

Az új szakképzési struktúra másik iskolatípusa a SZAKKÉPZŐ ISKOLA

I.2. ábra: Továbbtanulási és elhelyezkedési irányok a technikumból és a szakképző iskolából

Forrás: <https://szakkepzes.ikk.hu/img/szakkepzo.jpg>

A szakképzés és a felsőoktatás az oktatási rendszer egymástól elkülönült, de egymásra épülő, szerves részei. A két rendszer elkülönülésére utal a szakképzésnek az Alaptörvény XI. cikk (2) bekezdése szerinti középfokú oktatás keretében történő megszervezése. Ezt fejt ki az Sztk. a szakképzés fogalma³⁸ és szakma végzettségi szintjének³⁹ meghatározása. Az elkülönülés mellett ugyanakkor nagy szerepe van az egymásra épülésnek. Ezt az Sztk. már a szakképzés feladata kapcsán a törvény legelején megfogalmazza⁴⁰, de ezt kibontva a szakképzés és a felsőoktatás kapcsolatára annak további részletes rendelkezéseiben is utal. Ilyen például az Sztk. azon rendelkezése⁴¹, amely a felsőoktatási intézmény számára is lehetővé teszi szakképző intézmény fenntartását [itt fontos distinkció, hogy az alapítását ugyanakkor nem, arra továbbra is csak az Sztk. 22. § (1) bekezdésében meghatározott személyek jogosultak], valamint az Sztk. azon rendelkezése⁴², amely a technikumban – a szakképzésért felelős miniszter engedélyével – lehetővé teszi a szakmai oktatásnak valamely felsőoktatási intézménnyel közösen kidolgozott szakmai program alapján történő megszervezését és ehhez kapcsolódóan a megszerzett szakma megnevezése mellett az „okleveles” megjelölés használatát a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára⁴³.

³⁸ Sztk. 8. § (1) bekezdése

³⁹ Sztk. 15. § (1) bekezdése

⁴⁰ Sztk. 1. §-a

⁴¹ Sztk. 27. § (3) bekezdése

⁴² Sztk. 20. § (1a) bekezdése

⁴³ Szkr. 33. § (2) bekezdése

Az egymásra épülésben van továbbá szerepe a felsőoktatási felvételi eljárásban történő pontszámítás tekintetében az Ffr. 15/A. §-ának, amely az Ffr. 3. melléklete szerinti továbbtanulás esetén lehetővé teszi egyes szakmák esetében kizárólag a szakmai vizsga eredménye után történő pontszámítást, ha a szakmai vizsga minősítése legalább jó.

Technikus szakképzettséggel a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy többletpontokkal, okleveles technikus szakképzettséggel akár már megszerzett kreditekkel indulhat a felsőoktatásba. Technikus szakképzettséggel a felsőoktatási felvételi pontok számítása – a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy választása szerint – pedig kizárólag a szakmai vizsga eredménye alapján is történhet. Emellett továbbra is lehetőség van az általános szabályok szerint – például nyelvvizsga, sporteredmény, vagy szociális helyzet figyelembevételével – többletpontok igénybevételére.

WWW

**A 2021/2022-es tanévben okleveles technikusképzést folytató
technikumok listája a szakképzési tájékoztatási és információs
központ keretében működtetett honlapon**

4. A SZAKKÉPZÉS FELADATA ÉS ALAPELVEI

Szkt. 1. §-a, 2. §-a és 4–6. §-a

Az Szkt. – a korábbi szakképzési szabályozásokhoz képest – új elemként definiálja a szakképzés feladatát, amelynek során – az Ipar 4.0 paradigmaváltás követelményeihez igazodóan annak két elemét nevesíti. Ez alapján a szakképzés feladata

- a korszerű szakmai ismeretek megszerzésére való felkészítés és
- az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges készségek fejlesztése.

A szakképzés tehát nem önmagáért való képzési rendszer, hanem elsődleges céljával összhangban olyan struktúra, ami a szakmai ismeretek megszerzését a folyamatosan változó környezethez igazítottan (ezt fejezi ki a „korszerű” jelző) és akként biztosítja, hogy ahhoz kapcsolódóan azok szinten tartása, kiegészítése a képzési életút későbbi szakaszában is elérhető legyen.

A szakképzés során elsődleges cél a munkaerőpiacra való felkészítés. Ezt szolgálja a projektoktatás bevezetése, amelynek keretében a tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek projektfeladatokon keresztül sajátíthatják el az elméleti és gyakorlati ismereteket. A tanulmányokat lezáró szakmai vizsgának is fontos részét képezi a projektfeladat megvalósítása, illetve portfólió készítése, amely akár az álláskeresés során is felhasználható első referenciamunkaként.

A szakképzésben való részvételhez kapcsolódóan az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség követelményét az állam, illetve a szakképzés más résztvevői biztosítják. Az Szkt. ehhez kapcsolódóan általános célként határozza meg a szakképzés hatékony, szakszerű és magas szintű minőséget képviselő jelleggel történő megszervezését.

Az Szkt. a következő alapelveket deklarálja:

- oktatáshoz való jog,
- anyanyelven való oktatás joga,
- a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személyek, valamint a beilleszkedési, tanulási, magtartási nehézséggel küzdő tanulók szakképzésbe való beilleszkedésének elősegítése,
- a világnézeti semlegesség, valamint a világnézeti elkötelezettség tiszteletben tartása és a vallási közösségek részvétele a szakképzésben,
- együttműködési kötelezettség,
- jóhiszeműség követelménye.

Az **anyanyelven való oktatás jogát** az Szkt. 4. § (3) bekezdése deklarálja. Ez amellett, hogy legalább az állami szakképző intézményekben kötelezővé teszi a magyar nyelven folyó szakképzés biztosítását, lehetőséget teremt a szakképzés részben vagy egészben a magyar nyelvtől eltérő más nyelven való megszervezésére. Ez utóbbi az idegen nyelvű képzések és az azzal járó pozitív hozadékok mellett egyaránt biztosítja a nemzetiségi

jogok érvényesülését is a szakképzés nemzetiségi nyelven való megszervezése tekintetében. Az Szkt. nem tesz különbséget a nyelvhasználat tekintetében aszerint, hogy arra szakmai oktatás (ennek részeként közismereti oktatás, ágazati alapoktatás vagy szakirányú oktatás) vagy szakmai képzés keretében kerül sor. Ez következik abból, hogy a szakképzés az Szkt. 8. § (1) bekezdése alapján e kettőt és ennek révén a közismereti oktatást is magában foglalja. Erre utal az a kodifikációs megoldás, ami szerint a Szkt. Ötödik Része a közismereti oktatást is a szakmai oktatás részeként szabályozza.

Az Szkt. – a köznevelésre vonatkozó szabályozáshoz hasonlóan – a szakképzésben is kiemelt figyelmet fordít a **sajátos nevelési igényű és a fogyatékkal élő személyekre, valamint a beilleszkedési, tanulási, magtartási nehézséggel küzdő tanulókra és a szakképzésbe való beilleszkedésüket különböző módon segítő elő.**

Sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személynek minősül az a tanuló, illetve az a képzésben részt vevő személy, aki az Nkt. szerinti szakértői bizottság vagy a rehabilitációs hatóság szakvéleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral) küzd.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulónak minősül az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakvéleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartás-szabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személynek.

Az Szkt. a szakképzés kiemelt feladatának tekinti a sajátos nevelési igényű és a fogyatékkal élő személyek, valamint a beilleszkedési, tanulási, magtartási nehézséggel küzdő tanulók speciális igényeinek figyelembevételét és egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésének elősegítését a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése érdekében. Ennek keretében a szabályozás a sajátos nevelési igényű és a fogyatékkal élő személy számára

- tanulói jogviszonyban a megszerezhető szakmák, illetve szakképesítések számának korlátozása nélkül biztosítja a szakképzésben való ingyenes részvételt⁴⁴,
- lehetővé teszi kizárólag részsakmára történő beiskolázást⁴⁵,
- a szakmai oktatáshoz és a szakmai képzéshez kapcsolódó törzsanyag átadásának és elsajátítása ellenőrzésének követelményét az egyéni fejlesztési tervre figyelemmel írja elő⁴⁶,

⁴⁴ Szkt. 3. § (1a) bekezdése

⁴⁵ Szkr. 153. § (2) bekezdés b) pontja

⁴⁶ Szkt. 40. § (1) bekezdése, Szkr. 14. § (5) bekezdése

- az igazgató döntése alapján lehetővé teszi az érdemjegyekkel történő értékelés és osztályzatokkal történő minősítés helyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását), valamint – a szakirányú oktatás kivételével – egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alóli felmentést⁴⁷,
- lehetővé teszi egyéni tanulmányi rend alkalmazását⁴⁸,
- lehetővé teszi az érettségi vizsgán az érettségi vizsga kötelező vizsgatárgyai helyett – jogszabályban meghatározottak szerint – másik tantárgy választását⁴⁹,
- lehetővé teszi a szakmai oktatás során és a szakmai vizsgán a sajátos nevelési igény, illetve a fogyatékoság jellegéhez igazodó felkészítést és vizsgáztatást⁵⁰.

A szabályozás a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló számára

- biztosítja a differenciált fejlesztés és fejlesztő pedagógiai ellátások megszervezését⁵¹,
- a szakmai oktatáshoz és a szakmai képzéshez kapcsolódó törzsanyag átadásának és elsajátítása ellenőrzésének követelményét az egyéni fejlesztési tervre figyelemmel írja elő⁵²,
- lehetővé teszi a szakmai oktatáshoz és a szakmai vizsgához kapcsolódóan a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személlyel azonos kezelést⁵³.

Az Szkt. a lelkiismereti és vallásszabadság alapjából fakadó követelményeket két irányból juttatja érvényre. Egyrészt az állami szakképző intézményekben a **világnézeti semlegességet** követeli meg. Ennek keretében előírja, hogy az állami szakképző intézményben az ismereteket, valamint a vallási és világnézeti információkat tárgyilagosan, sokoldalúan kell közvetíteni, tiszteletben tartva a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy, a kiskorú tanuló törvényes képviselője és az oktató vallási, világnézeti meggyőződését. Másrészt – az Alaptörvény VII. cikk (4) bekezdésével összhangban – biztosítja a **vallási közösségek részvételét a szakképzésben** azáltal, hogy lehetővé teszi számukra a szakképző intézmény alapítását és annak vallási, **világnézeti tekintetben elkötelezett** intézményként történő működését és – azok tiszteletben tartása mellett – tartózkodik az abba való beavatkozástól.

Vallási közösség alatt az Ehtv. alapján a természetes személyek minden olyan közösségét kell érteni szervezeti formától, jogi személyiségtől vagy elnevezéstől függetlenül, amely vallás gyakorlására alakult, és elsődlegesen vallási tevékenységet végez. A jogi személyiséggel rendelkező vallási közösség a vallási egyesület és az egyházi jogi személy. Ez utóbbi működhet nyilvántartásba vett egyházként, bejegyzett egyházként és bevett egyházként.

⁴⁷ Szkt. 60. § (2) bekezdése

⁴⁸ Szkt. 61. §-a

⁴⁹ Szkt. 92. § (3) bekezdése

⁵⁰ Szkt. 94. § (1) bekezdése, Szkr. 293–297. §-a

⁵¹ Szkt. 35. § (4) bekezdése, Szkr. 124. § (2) bekezdés 15. pontja

⁵² Szkt. 40. § (1) bekezdése, Szkr. 14. § (5) bekezdése

⁵³ Szkt. 94. § (1) bekezdése, Szkr. 293–297. §-a

Ehhez kapcsolódóan a szabályozás az egyházi jogi személy, illetve a vallási egyesület által alapított, illetve fenntartott szakképző intézmény tekintetében lehetővé teszi, hogy

- szakmai programjába – a fenntartó jóváhagyásával – beépítésre kerüljenek az adott vallás hitelveinek megfelelő ismeretek⁵⁴,
- szervezeti és működési szabályzatában és házirendjében az adott vallás hitelveivel összefüggő viselkedési és megjelenési szabály, jog és kötelesség, valamint hitéleti tevékenység – a fenntartó jóváhagyásával – előírható legyen⁵⁵, illetve hogy a fenntartó a vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett szakképző intézmény működésében az adott vallás hitelveihez és belső szabályaihoz igazodó sajátos követelményeket határozzon meg⁵⁶,
- a foglalkoztatásra irányuló jogviszony egyházi szolgálati viszonyként is létrehozható legyen⁵⁷,
- az egyházi személy oktató büntetlen előéletét és a foglalkozástól eltiltás hiányát a fenntartó belső szabálya szerint ellenőrizze⁵⁸,
- a fenntartó az általánoshoz képest további alkalmazási feltételt írjon elő⁵⁹,
- a tanulói jogviszony és a felnőttképzési jogviszony létrehozásának feltételeként kiköthető legyen az adott vallás, világnézet elfogadása és annak igazolása⁶⁰.

A szabályozás lehetővé teszi továbbá, hogy

- az egyházi jogi személy az állami szakképző intézményben – a köznevelési intézményhez hasonlóan – az egyházi jogi személy fakultatív hitoktatást szervezzen⁶¹,
- az egyházi jogi személy a képzési tanácsba tagot delegáljon⁶².

Az **együttműködési kötelezettség** a szakképzés szereplői egészére a szakképzésialapfeladat-ellátással összefüggésben kiterjedő olyan követelmény, amely a szakképzés teljes folyamatában megvalósítandó.

A **jóhiszeműség követelménye** a szakképzés szereplői jogai és kötelezettségei teljesítésére kiható alapelv.

---

⁵⁴ Szkt. 12. §-a

⁵⁵ Szkt. 32. § (3) bekezdése

⁵⁶ Szkt. 32. § (6) bekezdése

⁵⁷ Szkt. 40. § (2) bekezdése

⁵⁸ Szkt. 41. § (2) bekezdése

⁵⁹ Szkt. 47. § (4) bekezdése, Szkr. 134. § (4) bekezdése

⁶⁰ Szkt. 53. § (5) bekezdése

⁶¹ Szkt. 33. § (2) bekezdése

⁶² Szkr. 325. § (2) bekezdés b) pont bc) alpontja

5. A SZAKKÉPZÉS MEGSZERVEZÉSE

Szkt. 9. §-a, 13. §-a, 34. §-a, 35. §-a, 54. § (3) bekezdése
Fktv. 2/A. §-a

A tanév és a tanítási év rendje

Bár az Szkt. nem használja az iskolai rendszerű oktatás fogalmát, ezáltal is hangsúlyozva azt, hogy a szakképzés megszervezése – a korábbi szabályozástól eltérően – hangsúlyosabban szabadabb keretek között folyhat, a képzésben részt vevő személyek mellett továbbra is jelentős szerep jut a tanköteles tanulók képzésének. Éppen ezért az Szkr. az ő esetükben meghatározott körben igazodik a köznevelési intézményekben folyó oktatás rendjéhez. Ilyen például a tanév és a tanítási év rendje, amit az Szkt. alapján a köznevelési intézmények esetében az oktatásért felelős miniszter által rendeletben megállapítottakkal azonosan kell a szakképzésben is alkalmazni. Így a tanév kezdő és befejező napja, az az időszakot, amelynek keretében az iskolai oktatás folyik, a tanítási szünetek időszaka és a tanítás nélküli munkanapok a felvételi kérelmek elbírálásának határideje, valamint az érettségi vizsga időszaka a szakképzésben és a köznevelésben azonos.

Ennek megfelelően a tanév szeptember elsejétől a következő év augusztus 31-éig, a tanítási év szeptember első munkanapjától június 16-át megelőző utolsó munkanapig tart. Ez a szabály ugyanakkor a szakképző intézmény kizárólag olyan szakképzésialapfeladat-ellátására irányadó, amelynek keretében közismereti oktatás is folyik. A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés és a szakmai képzés erre tekintet nélkül is megkezdhető. Ez igaz a dobbantó programhoz és a műhelyiskolában folyó oktatáshoz való csatlakozásra, illetve ezek megszervezésére is. Mindez a korábbi szabályokhoz képest sokkal rugalmasabb szakképzésszervezést tesz lehetővé.

A szakképző intézmény a tanítási heteket ötnapos rendben köteles megszervezni azokon az évfolyamokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik. Kivételesen van lehetőség hat tanítási nappól álló tanítási hét megszervezésére abban az esetben, ha a rendkívüli tanítási szünet miatt az előírt követelmények átadását, elsajátítását másként nem lehet megoldani. Ehhez a fenntartó, a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény esetében a főigazgató egyetértése kell.

A tanulónak legalább 3 alkalommal, legkevesebb hat összefüggő nappól álló tanítási szünetet és a tanítási év utolsó napját követően pedig – a köznevelési intézményben alkalmazott 60 naptól eltérően – legalább 30 összefüggő nappól álló nyári szünetet kell biztosítani. Ezek az ún. rendes szünetek, amelyek időszakát a tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet határozza meg. Szintén ez a rendelet határozza meg a tanítás nélküli munkanapok körét, amelyek jellemzően nemzeti ünnepekhez vagy egyéb

emléknapokhoz kapcsolódnak. Ezek számát – a fenntartó egyetértésével – az igazgató is megnövelheti, ha az ehhez szükséges időt megteremti. Ha a szakképző intézmény működtetése rendkívüli időjárás, járvány, természeti csapás vagy más elháríthatatlan ok miatt nem lehetséges, lehetőség van rendkívüli szünetet elrendelni⁶³. Erre a szakképző intézményt érintően az igazgató, a települést érintően – a fenntartó egyidejű értesítése mellett – a jegyző, a megyére és a fővárosra kiterjedően az NSZFH jogosult.

Az éves munkaterv

A tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet alapján az igazgató éves munkatervet készít⁶⁴, amelyet az oktatói testület fogad el⁶⁵. A munkaterv határozza meg a tanév helyi rendjét. Ebben kell meghatározni különösen a tanítás nélküli munkanapok időpontját és felhasználását, a tanítási szünetek időtartamát, a nemzeti ünnepek és az egyéb emléknapi megemlékezések megünneplésének időpontját, az előre tervezhető oktatói testületi értekezletek, szülői értekezletek, fogadóórák időpontját, a szakképző intézmény bemutatkozását szolgáló nyílt nap tervezett időpontját, a tanulók fizikai állapotát felmérő vizsgálat időpontját és minden egyéb, az oktatói testület által szükségesnek ítélt kérdést (például továbbképzési programot). A munkaterv nyilvánosságáról a szabályozás nem szól, de egyes esetekben azzal összefüggő tájékoztatási kötelezettséget ír elő. Így például a tanítás nélküli munkanapok és a rendkívüli tanítási napok időpontjáról a tanulók elhelyezését biztosító kollégiumot és a duális képzőhelyet is tájékoztatni kell⁶⁶. Az éves munkatervet a SZIR-ben rögzíteni kell.

A szakképző intézmény emellett – meghatározott körben – előkészítő évfolyamot szervezhet vagy alternatív képzési út (műhelyiskola) igénybevitelét biztosíthatja.

A foglalkozások

A tanítási időt a szakképző intézmény önmaga határozza meg az általa megszervezett szakképzéshez igazítottan. Azokon az évfolyamokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik, a nevelés-oktatást nappali rendszerben az egyéni és csoportos, a kötelező, a választható és az egyéb foglalkozások keretében kell megszervezni, minden más esetben szabadon. A szakképző intézmény ennek keretében köteles a tehetség

⁶³ Szkr. 111. §-a és 112. § (3) bekezdése

⁶⁴ Szkr. 124. § (2) bekezdés 3. pontja

⁶⁵ Szkt. 51. § (2) bekezdés 3. pontja

⁶⁶ Szkr. 109. § (3) és (4) bekezdése

kibontakoztatására, a hátrányos helyzetű tanuló felzárkóztatására, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló számára differenciált fejlesztést és az egyéb foglalkozásokat megszervezni. Egyéb foglalkozásként a mindennapos testnevelés, a szakképző intézményi sportkör és a szakmai programban meghatározott, pedagógiai vagy szakmai tartalmú más foglalkozás szervezhető.

A kötelező foglalkozások száma nem haladhatja meg a napi 8, kiskorú tanuló esetén a napi 7 foglalkozást és azt úgy kell megszervezni, hogy ugyanazon napon ugyanazon helyszínen valósuljon meg a szakmai oktatás. Ez a korlát nem vonatkozik a szabadon választott foglalkozásra, azt kizárólag az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamba lépés tekintetében kell úgy tekinteni, mint a kötelező foglalkozást.

A foglalkozás időtartama továbbra is főszabály szerint 45 perc, de a foglalkozás megszervezhető legalább 35 perces és legfeljebb 135 perces (2 és ¼ óra) időtartamban is. Az első foglalkozást legkorábban reggel 7 óra 15 perckor lehet megkezdeni. A foglalkozások között a házirendben meghatározott mértékű szünetet kell tartani, amelyek közül a főélethez biztosított szünetnek az általánoshoz képest hosszabbnak kell lennie.

A foglalkozásokat a szakmai program alapján kell a szakképző intézmény tantermeiben vagy a foglalkozás megtartására egyébként alkalmas helyen megszervezni. A szakképző intézményen kívül csak akkor szervezhető foglalkozás, ha a tanulók felügyelete a külső helyszínen, továbbá az oda- és visszajutás közben biztosított. A szakképző intézményen kívül szervezett foglalkozásról a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét előzetesen tájékoztatni kell. Ha a külső helyszínre történő eljutás akadályozza a kötelező foglalkozás megtartását, gondoskodni kell annak pótlásáról is.

A szakképző intézménynek külön foglalkozást kell szerveznie

- a tehetség kibontakoztatására és felzárkóztatásra legalább heti egy foglalkozás keretében⁶⁷,
- a képességkibontakoztató vagy integrációs felkészítés céljából⁶⁸,
- a mindennapos testnevelés, illetve a szakképző intézményi sportkör megszervezésére⁶⁹.

Osztály- és csoportbontások

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy osztályba vagy csoportba való beosztásáról – a szakmai munkaközösség, ennek hiányában az oktatói testület véleményének kikérésével – az igazgató dönt.

⁶⁷ Szkr. 115. §-a

⁶⁸ Szkr. 116–118. §-a

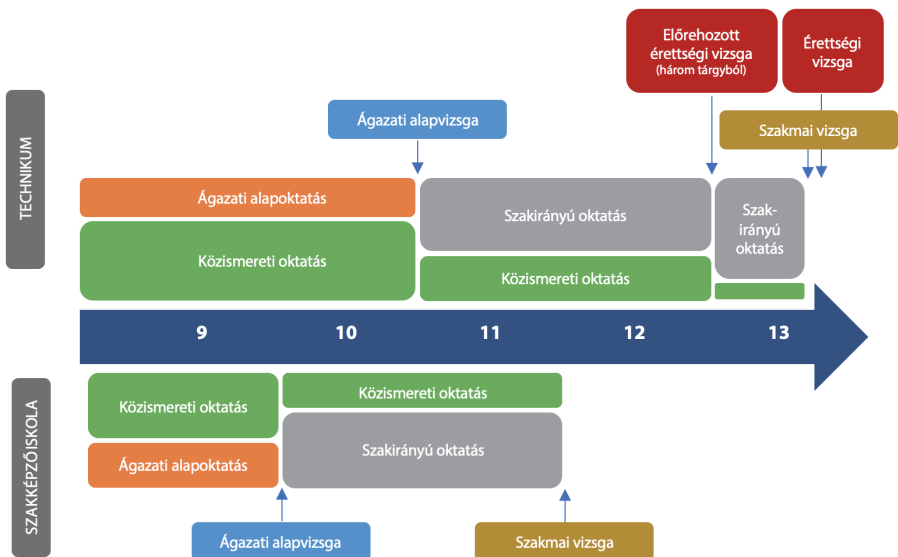
⁶⁹ Szkr. 119–122. §-a

Sajátos szabálya az Sztk.-nak az osztálylétszám legfeljebb 32 főben történő maximálása, amely a fenntartó engedélyével legfeljebb 20%-kal túlléphető. Így egy osztály- és csoport létszáma – a fenntartó engedélyével – maximálisan 38 fős lehet. A szakképző intézményben megvalósuló szakirányú oktatásra vonatkozóan pedig – a főszabályból kiindulva – az eredeti létszám felét engedi meg maximálisan, vagyis a csoportlétszám nem haladhatja meg a 16 főt.

A minimális osztály- és csoportlétszámot a fenntartó határozza meg. Ennek indoka a rentábilis finanszírozhatóság, ugyanis esetenként észszerűen nem vállalható kiadást jelenthet egy alacsonyabb létszámmal induló osztály, illetve csoport.

A szakmai oktatás szerkezete

A szakmai oktatás közismereti oktatásból, ágazati alapoktatásból és szakirányú oktatásból áll és a szakmajegyzékben meghatározott számú évfolyamon történik. Ennek időtartama szakmától függően 3–6 év, a kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben 2–3 év. A képzési idő azonban ezt meghaladón is csökkenthető.

I.3. ábra: A szakmai oktatás sematikus szerkezete a technikumban és a szakképző iskolában

A szakképző intézményben a KKK alapján a szakmajegyzékben meghatározott szakmára felkészítő szakmai oktatás és a PK alapján szakképesítésre felkészítő szakmai képzés folyik.

A szakmai oktatás szerkezete a következő:

- a közismereti oktatás a közismereti kerettanterv szerint folyik, amelyben a tartalom az óraszám megtartásával az évfolyamok között átcsoportosítható,
- az ágazati alapoktatás a KKK szerint a közismereti oktatással párhuzamosan folyik a technikumban a 9–10. évfolyamon, a szakképző iskolában a 9. évfolyamon, érettségire épülő szakmai oktatásban főszabályként az első félévben,
- a szakirányú oktatás a KKK szerint folyik a közismereti oktatással párhuzamosan vagy attól függetlenül a szakképző intézményben vagy duális képzőhelyen szakképzési munkaszerződéssel.

A szakmai oktatás – részsakma kivételével – kizárólag szakképző intézményben szervezhető. Ezt a feladatot a szakképző intézmény szakképzési alaptevékenysége keretében végzi. Részsakmára felkészítő szakmai oktatást a felnőttképző az Fktv. szerint folytathat, ha e tevékenység folytatására vonatkozó engedéllyel rendelkezik.

A szakmai képzés szerkezete

Szakmai képzést szakképző intézmény és felnőttképző szervezhet, amelyre az Fktv.-t kell alkalmazni az Sztkt.-ban és az Szkr.-ben meghatározott eltérésekkel. A szakmai képzés szakképző intézmény, mint felnőttképző által történő megszervezése független a tanév és a tanítási év rendjétől, a foglalkozásokra, valamint az osztály- és csoportbontásra meghatározott követelményektől. A szakképző intézmény e tekintetben a szakmai képzést ugyanúgy szervezi meg, mint bármely más, piaci alapon működő felnőttképző. E tekintetben ő maga is ilyennek minősül, figyelemmel arra, hogy a szakmai képzés finanszírozási kerete sem kerül az eredeti költségvetésébe beépítésre, hanem azt – ingyenes szakmai képzésre jogosult képzésben részt vevő személyenként – támogatásként kapja meg vagy saját bevételként szerzi meg.

Szakmai képzést a felnőttképző az Fktv. szerint folytathat, ha e tevékenység folytatására vonatkozó engedéllyel rendelkezik. A szakképző intézmény a szakmai képzést engedély nélkül, bejelentés alapján folytathatja.

II. RÉSZ
RÉSZVÉTEL A
SZAKKÉPZÉSBEN

1. A TANULÓ ÉS A TANULÓI JOGVISZONY

Szkt. 53–72. §-a
Szkr. 148–220. §-a

A tanuló

A szabályozás teljes fogalmi rendszere a szakképzés résztvevői tekintetében különbséget tesz tanuló és képzésben részt vevő személy között.

A **tanuló** a szakképző intézménnyel tanulói jogviszonyt létesítő személy.

A tanulói jogviszony szakmai oktatásra és az abban való részvételre vonatkozóan a tanuló és a szakképző intézmény között a tanuló felvételével vagy átvételével létrejött viszony.

A tanulói jogviszonyra az Szkt. 53–72. §-át kell alkalmazni.

Tanulói jogviszonyban

- a tanköteles kiskorú és
- a nappali rendszerű szakmai oktatásban részt vevő nem tanköteles személy vehet részt.

A kiskorú tankötelezettsége annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló a 16. életévét betölti⁷⁰. A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható annak a tanítási évnél a végéig, amelyben a 23. életévét betölti. A tankötelezettség meghosszabbításáról az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakvéleménye alapján az igazgató dönt.

A nem tanköteles személlyel tanulói jogviszony legfeljebb annak a tanévnek az utolsó napjáig hozható létre, amelyikben a tanuló a 25. életévét betölti. Ez az életkori korlát a tanulói jogviszony létrehozása szempontjából és nem a tanulói jogviszonyból származó tanulmányi kötelezettség teljesítése szempontjából releváns, vagyis a tanuló a már megkezdett tanulmányait tanulói jogviszonyban fejezi be abban az esetben is, ha időközben a 25. életévét betölti. Az életkori korlát alapján az augusztus 31-én a 25. életévét betöltő személlyel az e napon véget érő tanévben a tanulói jogviszony még létrehozható. Mivel azonban a tanulói jogviszony létrehozása a tanévre vonatkozik, e szabály alkalmazása nem eredményezheti azt, hogy ebben a példában a tanulói jogviszony kezdő napja az augusztus 31-ét követő időpont, vagyis a következő tanév valamely napja legyen, vagyis a tanulói jogviszony olyan tanévben jöhet létre, amikor még a tanuló nem múlt el 25 éves.

---

⁷⁰ Nkt. 45. §-a

A nem tanköteles személlyel a szakmai oktatás a 25. életévét megelőzően is létrehozható felnőttképzési jogviszonyban és az ilyen szakmai oktatás is megszervezhető az arra alkalmazható kedvezmények mellett. A Szkt. alapján nem kizárólagos követelmény az, hogy a nem tanköteles személy a 25. életévének betöltéséig csak tanulói jogviszonyban álljon.

A tanulói jogviszony keletkezése, szünetelése és megszűnése

A tanulói jogviszony felvétellel vagy átvétellel keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől és az átvételtől az igazgató közigazgatási eljárás keretében, határozattal dönt. A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre.

A tanulói jogviszonyhoz kapcsolódóan a szakképző intézménynek lehetősége van bármilyen feltételt, így például felvételi vizsgát meghatározni, amit a felvételi tájékoztatóban kell nyilvánosságra hozni. A felvételi eljárást a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 26–44. §-a szerint kell lebonyolítani a következő eltérésekkel:

- a felvételi tájékoztatóban közzé kell tenni az oktatott szakmák körét és ágazatát,
- jelentkezni – az előkészítő évfolyam kivételével – a választott szakma ágazatára lehet,
- a felvételtől – felvételi vizsga nélkül – az általános iskolai bizonyítvány, illetve félévi értesítő alapján, felvételi vizsga szervezése esetén pedig e mellett a központi írásbeli vizsga, illetve szóbeli vizsga eredménye alapján kell dönteni,
- felvételi vizsgát csak akkor lehet szervezni, ha a felvételi eljárást megelőző 3 évben a szakképző intézményben 3-szoros túljelentkezés volt az adott ágazatban,
- a felvételi vizsgán az oktatásért felelős miniszter által kiadott központi írásbeli feladatlapokat kell használni.

A tanulói jogviszony az Szkr. 154. §-a alapján legfeljebb 2 tanév időtartamra szüneteltethető. A szünetelés a tanuló kérelmére történik, arról az igazgató dönt. A szünetelés tekintetében csak arra van mérlegelési jogköre az igazgatónak, hogy azt vizsgálja, hogy a tanuló kérelmében meghatározott méltányolható okok fennállnak-e, fennállásuk esetén ugyanis a szünetelést biztosítani kell. A kérelemben meghatározott oknak méltányolhatónak, vagyis olyanoknak kell lennie, amely alapján egyértelműen valószínűsíthető, hogy a tanuló nemcsak az iskolába járásban, hanem a tanulmányi kötelezettségek teljesítésében is ténylegesen akadályozva van. Ilyen ok lehet például a hosszabb idejű külföldi tanulmány, a szülés vagy más családi ok. A szünetelés során a tanulót nem terhelik a tanulói jogviszonyból származó kötelezettségek, de az abból származó jogait sem gyakorolhatja és az egyébként számára járó juttatásokra sem jogosult. Ugyanez igaz arra is, ha a tanulói jogviszony szünetelése a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel részt vevő tanulót érinti. A tanulói jogviszony szünetelésének erre vonatkozó joghatása, hogy nemcsak a tanulói jogviszonyból származó jogok és kötelezettségek, hanem a szakképzési

munkaszerződésből eredő jogok és kötelezettségek is szünetelnek. A szakképzési munkaszerződés alapján létrejött munkaviszonyban a tanulói jogviszony szünetelését fizetés nélküli szabadsággként kell kezelni. A tanulói jogviszony szünetelésének kezdetéről és végéről a szakképző intézmény köteles értesíteni a duális képzőhelyet.

A tanulói jogviszony az Szkt. 56. §-ában meghatározott esetekben szűnik meg. Ezek a következők szerint csoportosíthatók:

II.1. táblázat: A tanulói jogviszony megszűnésének esetei

	Esetkör	Megszűnés időpontja
A tanulmányi kötelezettségek teljesítésével összefüggésben	Másik szakképző intézmény vagy köznevelési intézmény általi átvétellel	Az átvétel napján
	A tanulmányi kötelezettségek teljesítésével	Az utolsó évfolyam elvégzését igazoló bizonyítvány kiállítása vagy a szakmai vizsgaidőszak utolsó napján
	A tankötelezettség megszűnésével, ha a kimaradás bejelentésére kerül sor	A kimaradásra vonatkozó bejelentés tudomásulvételének napján
	Ha a tanuló tanulmányai folytatására alkalmatlanná vált és tanulmányait nem kívánja folytatni vagy a tanulmányok folytatásához szükséges körülmények nem adóttak	A bejelentés tudomásulvételének napján, illetve a megszüntetésről szóló határozat véglegessé válásának napján
Szankciós jelleggel	Fizetési hátralék miatti felszólítás eredménytelensége esetén, ha a tanuló szociális helyzete a tanulói jogviszony fenntartását nem indokolja	A megszüntetésről szóló határozat véglegessé válása napján
	Egy tanítási éven belül 30 foglalkozásnál több igazolatlan mulasztás miatt, ha legalább az igazolatlan mulasztás következményeire történő figyelmeztetés két alkalommal írásban megtörtént	
	Kizárás a szakképző intézményből fegyelmi határozat esetén	
Egyéb okból	A nem magyar állampolgárságú tanuló külföldre távozása esetén	A bejelentés tudomásulvételének napján

A tanköteles tanuló tanulói jogviszonya nem szüntethető meg, ha a többcélú szakképző intézmény más intézményegységében a tanuló tanulmányainak folytatására lehetőség van.

Ha a tanuló – nem fegyelmi büntetésként – saját intézményegységben folytatja tanulmányait, azt úgy kell tekinteni, mintha intézményváltás történt volna. Ha a tanuló a 16. életévét betöltötte, fel kell hívni a figyelmét, hogy 18 éves korig legalább egy részszakmát el kell sajátítani, vagyis a tanulónak fel kell ajánlani legalább a

műhelyiskolai képzést, ahol részs szakmát szerezhethet.

A tanulói jogviszony megszűnésével párhuzamosan a szakképzési munkaszerződés is megszűnik a tanulói jogviszony megszűnésétől számított 30. napon, ha a tanuló tanulmányait más szakképző intézményben nem folytatja. A szakképző intézmény köteles a tanulói jogviszony megszűnésének napjáról a duális képzőhelyet értesíteni.

A tanuló jogai és kötelességei

A tanulói jogok és kötelességek rendszere komplex rendszert alkot, amelyeket absztrakt szinten az Szkt. határoz meg és azok tartalmát (a részjogokat és részkötelességeket meghatározását) – ahogyan az oktatói jogok és kötelességek esetén is – az Szkr. bontja ki. A tanuló egyes jogai és kötelességei ezt meghaladóan is megjelennek a szabályozás más részein is, azoknak az adott szabályozáshoz tartalmi-logikai kapcsolódásuk mentén.

A tanulót a tanulói jogviszonyban megilletik az Szkt. 57. §-ában meghatározott jogok és terhelik az Szkt. 58. §-ában meghatározott kötelességek.

I.2. táblázat: A tanuló jogai és kötelességei

	Tanulói jogok	Tanulói kötelességek
a tanulói jogállással összefüggésben	<p>Alapvető jogokból levezetett tanulói jogok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Emberi méltóság tiszteletben tartása, fizikai és lelki erőszak elleni védelem⁷¹ • Vallási vagy világnézeti meggyőződésének, illetve nemzeti és hovatartozás tiszteletben tartása⁷² • Szükséges információhoz való hozzáférés⁷³ • Véleménynyilvánítás szabadsága⁷⁴ • Jogorvoslat igénybevétele⁷⁵ • Érdekképviseleti szervezetben való részvétel⁷⁶ 	<ul style="list-style-type: none"> • Tisztelet és megbecsülés tanúsítása⁷⁷ • A szervezeti és működési szabályzat, valamint a házirend megtartása⁷⁸

⁷¹ Szkt. 57. § (1) bekezdés d) pontja

⁷² Szkt. 57. § (1) bekezdés a) pontja, Szkr. 157. § e) pontja

⁷³ Szkt. 57. § (1) bekezdés c) pontja, Szkr. 159. § (1) bekezdés a) és b) pontja

⁷⁴ Szkt. 57. § (1) bekezdés e) pontja, Szkr. 160. § a) pontja

⁷⁵ Szkt. 57. § (1) bekezdés c) pontja, Szkr. 159. § (1) bekezdés c) és d) pontja, 160. § e) pontja

⁷⁶ Szkt. 57. § (1) bekezdés e) pontja, Szkr. 160. § b)–d) pontja

⁷⁷ Szkt. 58. § (1) bekezdés 5. pontja, Szkr. 167. §-a

⁷⁸ Szkr. 165. § c) pontja

	Tanulói jogok	Tanulói köteleességek
	Átvétel másik szakképző intézménybe, köznevelési intézménybe ⁷⁹ vagy vendégtanulói jogviszony létesítése ⁸⁰	
	Meghatározott kedvezmények igénybevétele <ul style="list-style-type: none"> • kollégiumi ellátás, externátusi elhelyezés⁸¹ • tanulói juttatások, szociális támogatások⁸² • diákigazolvány⁸³ 	
a tanulói tevékenység gyakorlásával	Megfelelő képzésben részesülés ⁸⁴	<ul style="list-style-type: none"> • Tanulmányi kötelezettség teljesítése⁸⁵ • Kötelező és választott foglalkozásokon való részvétel⁸⁶ és a mulasztás igazolása⁸⁷
	Szabad tantárgy-, foglalkozás- és oktatóválasztás ⁸⁸	
	Tanulmányok alóli felmentés, korábbi tanulmányok beszámítása ⁸⁹	
	Független vizsgabizottság előtti beszámolás ⁹⁰	
	Tanulmányok biztonságos és egészséges környezetben végzése ⁹¹	Saját és társai testi épségének és egészségének megóvása ⁹²
	Létesítmények, felszerelések igénybevétele ⁹³	Létesítmények, felszerelések védelme ⁹⁴
	Továbbtanulás ⁹⁵	–

A tanuló jogai a tanulói minőséggel és a tanulmányi kötelezettségek teljesítésével állnak összefüggésben. Az előbbihez kapcsolódóan a jogok többsége az általános emberi jogokból, így például az emberi méltósághoz való jogból vezethetők le. Ennek körében szabályozza az Szkt. a tanuló jogát az emberi méltóság tiszteletben tartására, a fizikai és lelki erőszakkal szembeni védelemre, a szabad véleménynyilvánításra, a tanulmányi kötelezettségek teljesítéséhez és tanulói jogok gyakorlásához, illetve köteleességek teljesítéséhez szükséges információkhoz való hozzáférésre, továbbá a jogorvoslatra. A tanulmányi kötelezettségek teljesítéséhez kapcsolódnak a tanuló olyan jogai, mint például képességeinek, érdeklődésének és adottságainak megfelelő képzésben való részvétel a vallási vagy világnézeti meggyőződésének, illetve nemzetiségi hovatartozásának megfelelően, továbbá a tanulmányok biztonságos és egészséges

⁷⁹ Szkr. 157. § i) pontja

⁸⁰ Szkr. 157. § h) pontja

⁸¹ Szkt. 59. § (2) bekezdése, Szkr. 157. § f) pontja

⁸² Szkt. 58. § (2) bekezdése és 59. § (1) bekezdése, Szkr. 158. § (2) bekezdés a) és c) pontja, 169. §-a

⁸³ Szkt. 59. § (3) bekezdése

⁸⁴ Szkt. 57. § (1) bekezdés a) pontja

⁸⁵ Szkt. 58. § (1) bekezdés 2. pontja

⁸⁶ Szkt. 58. § (1) bekezdés 1. pontja

⁸⁷ Szkr. 161–164. §-a

⁸⁸ Szkr. 157. § a) pontja, Szkr. 159. § (2) bekezdése

⁸⁹ Szkr. 157. § b) pontja

⁹⁰ Szkr. 157. § g) pontja

⁹¹ Szkt. 57. § (1) bekezdés b) pontja, Szkr. 157. § d) pontja, 158. § (1) bekezdés a) és b) pontja és (2) bekezdés b) pontja

⁹² Szkt. 58. § (1) bekezdés 3. pontja, Szkr. 165. § b) pontja

⁹³ Szkr. 157. § c) pontja

⁹⁴ Szkt. 58. § (1) bekezdés 4. pontja, Szkr. 165. § a) pontja, Szkr. 165. § b) pontja, 166. §-a

⁹⁵ Szkr. 157. § j) pontja

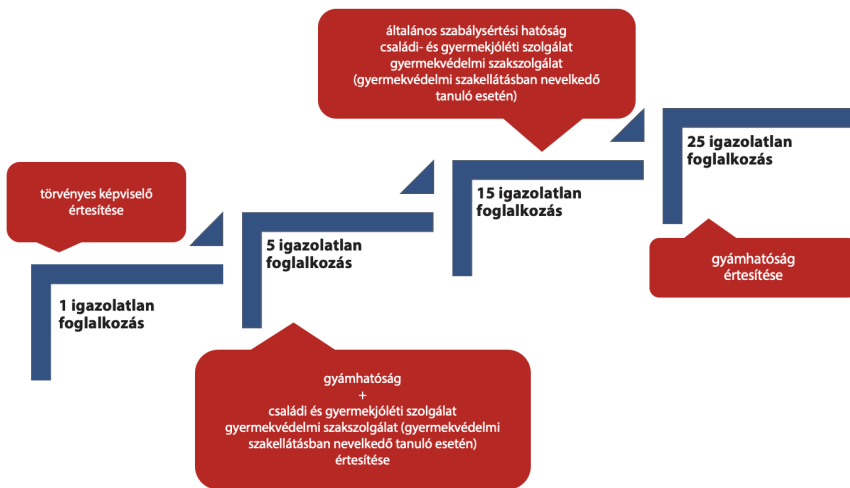
környezetben való végzése. E jogok többsége a szakképző intézmény, illetve annak alkalmazottai oldaláról nem minden esetben nevesített, de egyébként levezethető kötelezettségként jelennek meg.

A tanuló legfontosabb kötelessége a foglalkozásokon való részvétel és a tanulmányi kötelezettség teljesítése. Ezt egészítik ki azok a kötelességek, amiket a tanuló az e tevékenysége gyakorlásával összefüggésben köteles teljesíteni, így különösen a saját és társai testi épségének és egészségének megóvása, valamint a szakképző intézmény, illetve a duális képzőhely létesítményeinek és felszerelések védelme. A tanulói jogállással összefüggésben a tanuló köteles megtartani a szervezeti és működési szabályzatot és a házirendet, továbbá tiszteletet és megbecsülést köteles tanúsítani a többi tanuló, a szakképző intézmény és a duális képzőhely alkalmazottai irányába.

A tanulmányi kötelezettség teljesítése

Mint láttuk, a tanuló legfontosabb kötelessége a foglalkozásokon való részvétel és a tanulmányi kötelezettség teljesítése. Mindkettő kötelesség megszegését a törvény szankcionálja.

A tanuló kötelező foglalkozásról való távolmaradását igazolnia kell, ennek hiányában a távolmaradást igazolatlannak kell tekinteni. Az igazolás módját az Szkr. 161. § (1) bekezdése határozza meg.

I.1. ábra: A tanuló igazolatlan mulasztása esetén teendő intézkedések lépcsőzetes ábrázolása

Az 5, a 15, illetve a 25 foglalkozást egy félévben elért igazolatlan hiányzások mértéke további szankciót von maga után. Ebben az esetben az igazgatónak az Szkr. 163. §-ában meghatározott szerveket kell értesítenie, akik külön jogszabályban meghatározott intézkedéseket foganatosítanak. A 250-et elért igazolt és igazolatlan hiányzás esetén a tanuló a tanulmányok alatti vizsga szabályai szerint osztályozó vizsgát tesz. Az osztályozó vizsga akkor tagadható meg, ha az igazolatlan hiányzás meghaladja a 20-at. Az osztályozó vizsga további esetköreit az Szkr. 180. § (3) bekezdése határozza meg.

Az Szkt. – a foglalkozáson való részvétel és a tanulmányi kötelezettségek teljesítése mellett – a tanuló kötelességévé teszi, hogy óvja saját és társai testi épségét és egészségét, megőrizze, illetve az előírásoknak megfelelően kezelje a rábízott vagy az oktatás során használt eszközöket, óvja a szakképző intézmény létesítményeit, felszereléseit, valamint tiszteletet és megbecsülést tanúsítson oktatói iránt. Ennek keretében a tanulónak joga van arra, hogy képességeinek, érdeklődésének és adottságainak megfelelő képzésben részesüljön vallási vagy világnézeti meggyőződésének, illetve nemzetiségi hovatartozásának megfelelően, tanulmányait biztonságban és egészséges környezetben végezze, hozzáférjen a tanuláshoz, illetve azzal összefüggésben jogai gyakorlásához és kötelezettségei teljesítéséhez szükséges információkhoz, jogai megsértése esetén pedig jogorvoslattal éljen, a fizikai és lelki erőszakkal szemben védelemben részesüljön, személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsák, továbbá véleményét szabadon kifejezze és részt vegyen az érdekeit képviselő szervezetekben. A tanuló jogainak és kötelességeinek részletes tartalmát az Szkr. fejt ki.

A tanulói jogviszonyban való sajátos részvételként kell megemlíteni az Szkt. 62. §-a szerinti egyéni tanulmányi rendet, ami – a szüneteltetéshez képest – már engedélyhez kötött intézmény, azt ugyanis csak lehetőségként biztosítja a törvény abban az esetben, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye vagy egyéb helyzete azt indokolja. Az egyéni tanulmányi renddel rendelkező tanulónak az előírt tanulmányi követelményeket az egyéni tanulmányi rendben meghatározottak szerint kell teljesítenie. Ha a tanuló a tanulmányi kötelezettségének egyéni tanulmányi rendben tesz eleget, egyénileg készül fel. A kiskorú tanuló egyéni tanulmányi rendben történő felkészüléséről a kiskorú tanuló törvényes képviselője gondoskodik.

I.3. táblázat: Az egyéni tanulmányi rend és a szünetelés összehasonlítása

	Egyéni tanulmányi rend	Szünetelés
Jogalap	Szkt. 61. §, Szkr. 195. §	Szkt. 55. §, Szkr. 154. §
Alapja	<p>A tanuló indokolt kérelme, amely tartalmazza</p> <ul style="list-style-type: none"> • a biztosítani kért kedvezmények körét, • a tanulmányi kötelezettség teljesítésének tervezett módját és időpontját, valamint • az egyéni tanulmányi rend okát. 	A tanuló méltányolható kérelme.

	Egyéni tanulmányi rend	Szünetelés
	A kérelemhez csatolni kell az egyéni tanulmányi rend indokoltságát alátámasztó bizonyítékokat.	
Időtartama	Legfeljebb két tanév.	Legfeljebb két tanév.
Döntés	Az igazgató engedélyezi, tanköteles tanuló esetén a gyámhatóság és a család- és gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérését követően. Nincs mérlegelési joga az igazgatónak, ha az Nkt. szerinti szakértői bizottság javasolja az egyéni tanulmányi rendet.	Az igazgató engedélyezi.
Joghatása	A tanuló jogviszonyból származó jogok és kötelezettségek továbbra is megilletik és terhelik a tanulót azzal, hogy felkészülése egyenlőre történik, amiről kiskorú tanuló esetén a törvényes képviselő köteles gondoskodni.	A tanuló jogviszonyból származó jogok és kötelezettségek szünetelnek.
Megszűnése	Az engedélyezett határidő lejártá alapján Visszavonással, ha az egyéni tanulmányi rend teljesítése akadályba ütközik. A visszavonásról az igazgató dönt.	A határidő lejártával.

A tanulmányi kötelezettség teljesítését az oktató a tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, az értékelés alapján pedig félévkor az Szkr. 25. § (1) bekezdés 4. pontja szerinti félévi értesítőben, a tanítási év végén pedig az Szkr. 25. § (1) bekezdés 1. pontja szerinti bizonyítványban az Szkr. 180. § (2) bekezdése szerint osztályzattal minősíti. Érdemjegyet tehát évközben, osztályzatot a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban kell alkalmazni, a tanuló értékelésére pedig a tanítási év közben rendszeresen, minősítésére félévkor és a tanítási év végén kerül sor. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az értékelés és a minősítés 1-től 5-ig terjedő osztályzatokkal történik. A szakképzésben a magatartás és a szorgalom nem értékelhető.

A főszabály alól kivételként kell megemlíteni, hogy

- a szakirányú oktatás duális képzőhelyen történő teljesítése esetén az értékelés és a minősítés az oktató és a duális képzőhely által közösen történik a szakképző intézmény szakmai programjában meghatározott tananyagrészenként megszervezett beszámolás keretében,
- az előkészítő évfolyamon – a nyelvi előkészítés kivételével – kizárólag szövegesen kell a tanulót a tanítási év végén minősíteni,
- a műhelyiskolában értékelés és minősítés nem alkalmazható,
- a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személy – egyéni adottságára és fejlettségére tekintettel az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakvéleménye alapján – mentesíthető az értékelés és minősítés alól.

Az értékelést és a minősítést a szakképző intézmény által az Szkr. 25. § (1) bekezdés 5. pontja alapján használt naplóban kell rögzíteni.

A naplót és félévi értesítőt a KRÉTA-ban kell vezetni, illetve kiállítani⁹⁶. A bizonyítvány előállítható papír alapú vagy elektronikus iratként⁹⁷. Az elektronikus iratként előállított bizonyítvány tárolása is csak elektronikusan történhet, arról papír alapon legfeljebb hiteles kiadmány állítható ki.

Sajátos nevelési igényű tanuló esetében az igazgató az osztályzat helyett szöveges értékelés, illetve minősítés alkalmazását írja elő, illetve a szakirányú oktatás kivételével az értékelés, illetve minősítés alól felmentést ad. Az igazgató a felmentést az Nkt. szerinti szakértői bizottság véleménye alapján adja meg.

A tanuló magasabb évfolyamba lépéséről az oktatói testület tanuló év végi minősítése alapján dönt. A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ha tehát a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette, magasabb évfolyamba nem léphet. A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételeit a szakképző intézmény szakmai programja tartalmazza. A szabályozás 4 konkrét esetet említ, amikor az Szkr. alapján – meghatározott kivételekkel – kizárt a tanuló magasabb évfolyamba lépése, ezek a következők:

- ha az egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztás együttesen a 250 foglalkozást vagy egy adott tantárgyból a foglalkozások 30%-át meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető⁹⁸,
- ha a szakirányú oktatásról való igazolt és igazolatlan mulasztás egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes szakirányú oktatási idő 20%-át⁹⁹,
- ha a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatról való igazolt és igazolatlan mulasztás meghaladja az egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak 20%-át vagy az igazolatlan mulasztás az egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak 5%-át, kivéve, ha a tanuló az igazolatlan mulasztást a következő tanév megkezdéséig pótolja¹⁰⁰,
- ha a tanuló sikertelen ágazati alapvizsgát tett¹⁰¹.

Ha a tanuló magasabb évfolyamba nem léphet, a tanulmányait az adott évfolyam megismétlésével folytathatja. Ez alól az Szkr. 2. kivételt említ:

- ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére az oktatói testülettől halasztást kapott¹⁰²,
- – a sikertelen ágazati alapvizsga kivételével – ha az oktatói testület osztályozó vizsga letételét engedélyezi a tanulónak¹⁰³.

⁹⁶ Szkr. 25. § (4) bekezdése

⁹⁷ Szkr. 25. § (5) bekezdése

⁹⁸ Szkr. 164. §-a

⁹⁹ Szkr. 227. § (1) bekezdése

¹⁰⁰ Szkr. 227. § (2) bekezdése

¹⁰¹ Szkr. 256. § (1) bekezdése

¹⁰² Szkr. 192. § (2) bekezdése

¹⁰³ Szkr. 180. § (3) bekezdés c) pontja

Az oktatói testület az osztályozó vizsga letételét mind a főszabály¹⁰⁴, mind pedig a szakirányú oktatásról, illetve a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatról a magasabb évfolyamba lépést kizáró igazolt és igazolatlan mulasztás speciális szabálya¹⁰⁵ esetén engedélyezheti. Az osztályozó vizsga letételének engedélyezése az oktatói testület diszkrecionális jogköre. A diszkrecionális jogkör korlátja, hogy az osztályozó vizsga letételének megtagadására ugyanakkor csak akkor van lehetősége, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a 20 foglalkozást.

Az évfolyam megismétlése – a harmadik és további alkalommal történő megismétlés kivételével – ingyenesen történik, de a tanuló a megismételt évfolyamon nem részesülhet ösztöndíjban és az egybefüggő gyakorlatot akkor is köteles teljesíteni, ha azt korábban már teljesítette. Az ágazati alapoktatásban oktatott tantárgy nemteljesítése nem eredményezi ugyanakkor az ágazati alapvizsga megismétlését is, ha ez utóbbit a tanuló sikeresen teljesítette.

A szakmai oktatás keretében az Szkt. lehetővé teszi a tanuló felmentését, továbbá a korábbi tanulmányai, megszerzett gyakorlata beszámítását. Ezáltal a tanuló felmentést kaphat az órák, foglalkozások látogatása, a követelmények ismételt teljesítése alól, továbbá a szakmai oktatás időtartama csökkenthető. A felmentés és a beszámítás szakképző intézményi szabályait a szakmai programban kell meghatározni. A felmentésről és a beszámításról az igazgató közigazgatási eljárás keretében, határozattal dönt. A korábbi tanulmányok, illetve a megszerzett gyakorlat tekintetében a szabályozás nem tartalmaz semmilyen további megkötést. Ekként bármilyen tanulmányt, illetve gyakorlatot figyelembe kell venni, annak igazolása módjára tekintet nélkül, ha az a szakmai oktatásra meghatározott követelménnyel vagy annak valamely részével megegyező tartalmú. Az igazolás akkor fogadható el, ha az legalább a meggyőződés olyan fokát biztosítani tudja, ami objektívan megalapozottnak tekinthető. Ilyen igazolás lehet a korábbi munkáltató által kiállított nyilatkozat a munkakör betöltése keretében végzett tevékenységekről vagy az ilyen tartalmú cégszerűen aláírt munkaköri leírás stb. Az igazolás kizárólag annyiban eredményezhet felmentést, illetve beszámítást, amennyiben tartalmilag megfeleltethető a szakmai oktatásra meghatározott követelménynek. Ekként lehetőség van nemcsak teljes, hanem részleges felmentésre, illetve beszámításra. A döntés során tehát ennek mértékét is vizsgálni kell. A döntésre vonatkozó további követelmény, hogy a felmentés, illetve beszámítás iránti kérelem elfogadhatósága esetén a felmentés, illetve a beszámítás nem lehetőség, hanem annak engedélyezése kötelező. Az igazgatónak nincs tehát e tekintetben mérlegelési lehetősége.

---

¹⁰⁴ vö. Szkr. 164. §-a

¹⁰⁵ vö. Szkr. 227. §-a

A tanuló juttatásai

A tanuló, ha az első szakma megszerzésére irányuló nappali rendszerű szakmai oktatásban vesz részt, a tanulmányaihoz kapcsolódóan különböző juttatásokra jogosult. Ilyen

- pénzbeli juttatás az ösztöndíj, az egyszeri pályakezdési juttatás, a rászorultsági helyzet és jó tanulmányi eredmény alapján járó támogatás és hozzájárulás a nyelvvizsga díjához,
- nem pénzbeli juttatás a diákigazolvány, a kollégiumi vagy externátusi elhelyezés és a díj, kitüntetés.

A juttatások közül új elem a törvényben az általános ösztöndíj és az egyszeri pályakezdési juttatás, amelyre akkor jogosult a tanuló, ha befejezi a szakmai oktatást és szakmát szerez. Az ösztöndíj, az egyszeri pályakezdési juttatás és a rászorultsági helyzet és jó tanulmányi eredmény alapján járó támogatás mértékét és feltételeit a Kormány az Szkr.-ben állapítja meg a tanuló tanulmányi eredményeinek függvényében, ezáltal is sarkallva a tanulót a szakképzésben való komoly, hatékony és eredményes részvételre. Tanulmányi eredményként a tanuló szakképzésben szerzett tanulmányi átlaga, vagyis a tanuló szakképző intézménnyel fennálló tanulói jogviszonyból származó év végi minősítése vehető figyelembe¹⁰⁶. Ilyen minősítés hiányában az Szkr. kiegészítő szabályt ad az ösztöndíj mértékének megállapításához. E körbe tartozik például az az eset, amikor a tanuló kifutó (a korábbi Országos Képzési Jegyzék szerinti) képzésben szerzett érettségi végzettség után szakma tanulásába kezd, de nem tartozik ide például az az eset, ha a tanulói jogviszony intézményváltás miatt (például költözés következtében) megszakadt, tehát a tanuló másik szakképző intézményben folytatja a megkezdett tanulmányait. A kiegészítő szabállyal a jogalkotó szándéka az volt, hogy az adott szakképzésen belül szerzett minősítés legyen figyelembe vehető (és azok figyelembe is legyenek véve), e tekintetben tehát nem a tanulói jogviszony folyamatossága a kulcskérdés.

Mindegyik tanulói juttatás mentes a személyi jövedelemadó alól¹⁰⁷. Ekként, ha a tanulónak az adóévben csak ilyen bevétele van, arról nem kell személyijövedelemadó-bevallást a NAV-hoz benyújtania¹⁰⁸.

A tanulói juttatásra vonatkozó követelést legfeljebb hat hónapig visszamenőleg lehet bírósági úton érvényesíteni, kivéve, a tanuló a követelés érvényesítésével alapos ok miatt késlekedett. Ez utóbbi esetben az abszolút időkorlát 3 év, vagyis az alapos ok miatti késlekedés igazolása esetén sem lehet ezt meghaladó időtartamra visszamenőlegesen a követelést bírósági úton érvényesíteni.

¹⁰⁶ Szkr. 171. § (1a) bekezdése

¹⁰⁷ Szja tv. 1. melléklet 4.11. pontja

¹⁰⁸ Szja tv. 11. § (3) bekezdés a) pontja

I.4. táblázat: A tanulót megillető juttatások összehasonlítása

	Ösztöndíj	Egyszeri pályakezdési juttatás	A rászorultsági helyzet és jó tanulmányi eredmény alapján járó támogatás	Hozzájárulás a nyelvvizsga díjához
Jogalap	Szkt. 59. § (1) bekezdése Szkr. 170. §-a és 171. §-a	Szkt. 59. § (1) bekezdése Szkr. 170. §-a és 172. §-a	Szkt. 59. § (1) bekezdése Szkr. 170. §-a és 173. §-a	Szkr. 175. §
Jogosultság általános feltétele	Első szakma megszerzéséhez kapcsolódóan nappali rendszerű olyan szakmai oktatásban, amelyre a tanuló ingyenes részvételre jogosult			Az Európai Unió és a Magyarországgal szomszédos nem Európai uniós állam hivatalos nyelvének valamelyikéből, valamint kínai, arab és orosz nyelvből megszerzett államilag elismert nyelvvizsga után
Jogosultság különös feltétele	Előkészítő évfolyamon és műhelyiskolában is jár	Sikeres szakmai vizsga esetén	A pályázat benyújtásakor vagy az azt megelőző 5 évben fennálló hátrányos helyzet vagy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság	
Kizáró feltételek	Nem jogosult <ul style="list-style-type: none"> • megismételt évfolyamon • ha az igazolatlan mulasztás eléri a 6 foglalkozást • a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződés sel való részvétel • a tanulói jogviszony szünetelése esetén 	-	Nem jogosult <ul style="list-style-type: none"> • megismételt évfolyamon • ha az igazolatlan mulasztás eléri a 6 foglalkozást • a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződés sel való részvétel • a tanulói jogviszony szünetelése esetén 	Nem jogosult <ul style="list-style-type: none"> • a tanulói jogviszony szünetelése esetén • ha a tanuló jogszabály alapján a nyelvvizsga díjának megfizetéséhez egyébként támogatás igénybevételere jogosult
Juttatás alapja	A szakirányú oktatás központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott önköltségének egyhavi összege (2022-ben ez az önköltség 1.200.000 Ft-os összegét alapul véve 100.000 Ft-ot jelent)			

	Ösztöndíj	Egyszeri pályakezdesi juttatás	A rászorultsági helyzet és jó tanulmányi eredmény alapján járó támogatás	Hozzájárulás a nyelvvizsga díjához
Juttatás havonkénti mértéke	<p>Előkészítő évfolyamon 8% (2022-ben ez 8.000 Ft-ot jelent)</p> <p>A technikumban szervezett ágazati alapoktatásban 8% (2022-ben ez 8.000 Ft-ot jelent), a szakképző iskolában szervezett ágazati alapoktatásban 16% (2022-ben ez 16.000 Ft-ot jelent)</p> <p>A szakképző intézményben szervezett szakirányú oktatásban a megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga alapján 2,00-5,00 között 8–59%, a szakképzésben szerzett tanulmányi átlag hiányában 16% (2022-ben ez 8.000–59.000 Ft közötti összeget jelent)</p>	<p>A szakmai vizsga eredménye alapján 2,00-5,00 között 133–302% (2022-ben ez 133.000–302.000 Ft közötti összeget jelent)</p>	<p>A megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga alapján 3,50-5,00 között 16–34%, a szakképzésben szerzett tanulmányi átlag hiányában 16%, előkészítő évfolyamon 8% (2022-ben ez 16.000–34.000 Ft közötti összeget jelent)</p>	<p>34% (2022-ben ez 34.000 Ft-ot jelent)</p>
Megállapítás módja	Automatikus a KRÉTA adatai alapján	Automatikus a KRÉTA adatai alapján	Az NSZFH által kiírt pályázat alapján	A tanuló kérelme alapján az igazgató a szakképző intézmény költségvetése terhére biztosítja
Jogosultsági idő	A szakmai oktatásnak a szakmajegyzékben meghatározott időtartamáig	–	A szakmai oktatásnak a szakmajegyzékben meghatározott időtartamáig	–

A rendvédelmi szakképző intézményben a tanuló rendvédelmi alapösztöndíjából, rendvédelmi alapösztöndíj-kiegészítésből és tanulmányi pótlékból álló rendvédelmi ösztöndíjra, a honvédségi szakképző intézményben a tanuló honvéd kadét ösztöndíjra jogosult. Ez utóbbi megilleti a nem honvédségi szakképző intézmény tanulóját is, ha nem honvédségi szakképző intézmény által szervezett honvéd kadét szakképzésben vesz részt vagy a Honvéd Kadét Programhoz csatlakozott technikumban részt vesz meghatározott számú honvédelmi alapismereteket nyújtó választható közismereti tantárgy tanulásában.

A szakképző intézmény nappali rendszerű szakmai oktatásában legalább 3,00 tanulmányi átlaggal rendelkező és árvaellátásban részesülő tanuló, illetve képzésben részt vevő személy az Szt. 177/B. §-a szerinti ösztöndíjra jogosult, ha szülője hivatásos, szerződéses vagy nyugállományú katonaként hunyt el. Az ösztöndíj pályázat útján vehető igénybe, amit a Magyar Honvédség Parancsnoksága részére lehet folyamatosan benyújtani.

A kollégiumba való felvétel, illetve externátusban való elhelyezés a szakképző intézmény útján vagy közvetlenül a kollégiumtól kérhető. Az előbbi esetében a tanuló bentlakásos férőhelyet szerez, az utóbbi esetében – férőhely hiányában – bentlakáson kívüli ellátás keretében az Nkt. 17. § (2) bekezdése szerinti kollégiumi nevelés-oktatásban részesül. A kollégium munkarendjét úgy kell meghatározni, hogy a tanuló saját elhatározása szerinti időközönként hazalátogathasson. A rendkívüli eseteket kivéve nem kötelezhető a tanuló tanítási évben (ideértve az évközi szünetek idejét is) és a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlat idejében hazautazásra.

A tanuló diákigazolványának kiállítását a tanuló kérelmére a szakképző intézmény kezdeményezi az Oktatási Hivatalnál. A diákigazolványra, annak igénylésére és kiállítására az oktatási igazolványokról szóló 362/2011. (XII. 30.) Korm. rendeletet kell alkalmazni. A rendvédelmi szakképző intézmény tanulója – a diákigazolvány mellett – az adott rendvédelmi szerv megnevezésére és a tanulói jogviszonyra utaló jelzést tartalmazó igazolvánnyal is el kell látni. Ennek kiállításáról az adott rendvédelmi szerv gondoskodik. Ez utóbbi igazolvány – a diákigazolványtól eltérően – nem közokirat.

Az országos vagy nemzetközi jelentőségű eseményeken kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók jutalmazása, elismerése céljából a szakképzésért felelős miniszter alapíthat díjat, kitüntetést. A díj, kitüntetés kedvezményezettjeinek körére az igazgató tehet javaslatot. Ezt meghaladóan az Szt. előírja, hogy a tanulót a tőle elvárhatónál jobb teljesítményéért jutalmazni kell. A díjjal, kitüntetéssel ellentétben ez a jutalmazás a szakképző intézmény hatásköre, annak elveit és formáit éppen ezért a házirendben kell meghatározni. Mind a díj, kitüntetés, mind pedig a jutalmazás célja a tevékenység elismerése. A szabályozás nem tartalmaz megkötést arra vonatkozóan, hogy a tevékenység mivel függ össze, az ekként lehet a tanulmányi követelmények teljesítésével összefüggő tevékenység, de akár attól független más (például sport, kulturális, közéleti) tevékenység is. A díj, kitüntetés és a jutalmazás formája is szabadon megállapítható. Jellemzően elismerő oklevélként vagy egyéb dicséretként jelenik meg és ahhoz kapcsolódhat pénz- vagy tárgyjutalom is, de önmagában ez lehet a díj, kitüntetés és a jutalmazás formája is.

A tanuló fegyelmi és kártérítési felelőssége

A fegyelmi felelősség a tanulói jogviszonyból származó köteleességek vétkes és súlyos megszegéséért, míg a kártérítési felelősség a jogellenesen okozott kárért fennálló felelősség.

Mindkettő a polgári jog felelősségi alakzatát építi be a tanulói jogviszonyba. Az előbbi esetében a felelősség a felróhatóságon alapul, vagyis a tanuló olyan magatartásán, ami számára felróható és aminek az eredménye a tanulói jogviszonyból származó köteleesség megszegése. Nem bármilyen köteleességszegés tartozik tehát e körben, hanem kizárólag azok a köteleességek, amelyeket az Szkt. vagy az Szkr. a tanuló tanulói jogviszonyába tartozó köteleességként nevesít. A tanuló fegyelmi felelőssége ugyanakkor nemcsak általánosan a köteleesség megszegéséhez társít fegyelmi felelősséget, hanem annak foka tekintetében többletkövetelményt is meghatároz. A fegyelmi felelősség megállapítására a tanulói jogviszonyból származó köteleesség vétkes megszegése csak akkor adhat alapot, ha arra súlyosan került sor. A felróhatóság (vétkesség) abban áll, hogy a tanuló nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható (vö. Ptk. 1:4. §-a) és emiatt a tanulói jogviszonyából származó köteleességét olyan mértékben megszegte, amely a köteleesség jogszerű teljesítésével előálló valamely körülményt jelentősen hátrányosan befolyásolja. A jogsértés súlyosságát a vétkes köteleességszegés ismételten történő elfordulása esetén minden esetben mérlegelni kell. A cselekmény megítélését nem befolyásolja a tanuló életkora, a kiskorú tanuló is vétőképes és felelősségre vonható.

A fegyelmi felelősséget fegyelmi eljárásban kell megállapítani és az azzal szemben alkalmazható fegyelmi büntetéseket is ugyanebben az eljárásban kell kiszabni. A fegyelmi eljárás megindításának van egy objektív határideje, nem indítható ugyanis fegyelmi eljárás, ha a köteleességszegés elkövetése óta 3 hónap eltelt és a fegyelmi eljárás az annak megindításától számított 30 napon belül legfeljebb két tárgyalás tartásával be kell fejezni. A fegyelmi eljárást ott kell megindítani, ahol a köteleességszegés felmerült. Ha a köteleességszegés miatt a szakképző intézményben és a kollégiumban is helye lenne fegyelmi büntetés megállapításának, a szakképző intézmény és a kollégium eltérő megállapodásának hiányában a fegyelmi büntetést ott lehet megállapítani, amelyikben az eljárás előbb indult.

A fegyelmi eljárást a következőképpen kell lefolytatni:

- a fegyelmi eljárás megindításáról az oktatói testület dönt egyszerű szavazattöbbséggel és egyidejűleg – az Szkr. 199. § (3) bekezdésében meghatározott összeférhetlenségi okokra figyelemmel – saját tagjai közül megválasztja a fegyelmi eljárást lefolytató fegyelmi bizottság 3 tagját,
- a fegyelmi eljárás megindításáról a fegyelmi bizottság elnöke – a köteleességszegés megjelölése mellett – értesíti a tanulót, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét, és ha van, a sérelmet elszenvető személy is,
- a fegyelmi eljárás során egyeztető eljárás megtartására kerülhet sor, amelynek keretében a köteleességszegéssel gyanúsított tanuló és a sérelmet elszenvető személy közötti megállapodás létrehozására kell törekedni, ennek során a

fegyelmi eljárás felfüggesztésre és ha a megállapodás létrejön vagy ennek hiányában a felfüggesztés ideje alatt a sérelmet elszenvedő személy nem kéri a felfüggesztés megszüntetését, a fegyelmi eljárást megszüntik,

- a fegyelmi eljárásban a fegyelmi bizottságnak a fegyelmi tárgyaláson kell a tényállást tisztáznia, amelynek keretében tanúkat hallgathat meg, iratokat szerezhet be, szakértőt vehet igénybe vagy szemlét tarthat,
- a fegyelmi eljárás lezárásaképpen a fegyelmi bizottság megállapítja a fegyelmi felelősség hiányát vagy annak fennállását és fegyelmi büntetést szab ki, amelynek megállapításánál a tanuló életkorát, értelmi fejlettségét, az elkövetett cselekmény súlyát, a tanuló mellett és ellen szóló körülményeket figyelembe kell venni.

Az Szkt. 4 fegyelmi büntetést határoz meg a szankció súlyosságának a sorrendjét is figyelembe véve:

I.5. táblázat: A fegyelmi büntetések összehasonlítása

	Tartalma	Alkalmazásának szabályai
Megrovás	A szóbeli figyelmeztetés írásbeli megfelelője	<ul style="list-style-type: none"> • Akkor alkalmazható, ha a tanuló cselekménye már nem vagy oly csekély fokban veszélyes, hogy súlyosabb fegyelmi büntetés alkalmazása szükségtelen • Megrovás fegyelmi eljárás nélkül is kiszabható, ha a tényállás megítélése egyszerű, és a kötelességszegést a tanuló elismeri
Meghatározott kedvezmények vagy juttatások csökkentése vagy megvonása	Meglévő előny elvesztése	<ul style="list-style-type: none"> • Bármely, a tanulónak az Szkt. vagy az Szkr. alapján járó kedvezmény (kollégiumi ellátás, egyéni tanulmányi rend stb.) vagy juttatás (például ösztöndíj) tekintetében alkalmazható • Nem alkalmazható a diákigazolványra való jogosultságra, továbbá a szociális kedvezményekre és juttatásokra • Hatálya nem lehet hosszabb 6 hónapnál
Áthelyezés másik osztályba, csoportba vagy intézménybe	A tanuló jogviszony szakadatlanul folyik tovább	<ul style="list-style-type: none"> • Másik osztályba vagy csoportba áthelyezésről az igazgató dönt • Másik intézménybe való áthelyezés csak akkor alkalmazható, ha az igazgató a tanuló átvételéről a másik szakképző intézmény vagy köznevelési intézmény igazgatójával erről megállapodott • Hatálya nem lehet hosszabb 12 hónapnál
Kizárás a szakképző intézményből	Legsúlyosabb fegyelmi büntetés, amely a tanuló jogviszony megszűnését eredményezi	<ul style="list-style-type: none"> • Csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható • Tanköteles tanuló esetén a törvényes képviselő köteles új szakképző intézményt vagy köznevelési intézményt keresni a tanulónak (ennek hiányában az NSZF jelöli ki a tanulót fogadó szakképző intézményt vagy köznevelési intézményt) és a fegyelmi büntetés sem hajtható végre az új tanuló jogviszony létesítéséig • Hatálya nem lehet hosszabb 12 hónapnál

Az Szkt. garanciális elvként határozza meg, hogy ugyanazért a kötelességszegésért csak egy fegyelmi büntetés állapítható meg.

A kiszabott fegyelmi büntetés következménye, hogy a tanuló – a megrovás kivételével – a fegyelmi büntetés hatálya alatt áll. A tanuló 6, illetve 12 hónap letelte után mentesül a fegyelmi büntetés következményei alól, tehát például a továbbiakban ismételten jogosult lesz a megvont vagy csökkentett kedvezményre, juttatásra vagy visszatérhet eredeti osztályába, csoportjába, illetve magába szakképző intézménybe is.

A fegyelmi büntetés azt követően hajtható végre, hogy az véglegessé vált. A véglegesség a döntés közlésével áll be, kivéve, ha az ellen fellebbeztek vagy a döntést a fegyelmi határozatban a fegyelmi bizottság azonnal végrehajthatóvá nyilvánította. A fellebbezésre az Szkt. 65. § (4) bekezdése általánosságban és egy konkrét esetben biztosít lehetőséget a tanulónak, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselőjének. Az általános esetben a fellebbezésre az Szkr. 212. §-át kell alkalmazni, amelynek keretében a fellebbezés csak olyan új tényre irányulhat, amelyről az elsőfokú eljárásban a fellebbezőnek nem volt tudomása vagy arra önhibáján kívül eső ok miatt nem hivatkozott. A fellebbezést a másodfokú fegyelmi jogkör gyakorlója bírálja el. A konkrét eset a kizárás a szakképző intézményből fegyelmi büntetéshez kapcsolódóan az NSZFH másik szakképző intézményt vagy köznevelési intézményt kijelölő határozata. Ez a döntés nem a fegyelmi eljárás része, ezért azzal szembeni fellebbezésre sem az Szkr.-t, hanem az Ákr.-t kell alkalmazni. A fellebbezést a szakképzésért felelős miniszter bírálja el.

A fegyelmi büntetés végrehajtása – a tanuló különös méltánylást érdemlő körülményeire és az elkövetett cselekmény súlyára tekintettel – legfeljebb 6 hónapra felfüggeszhető. A felfüggesztés kizárólag végrehajtási jogi szempontból bír relevanciával, tehát magát a fegyelmi büntetést nem szünteti meg, de végrehajtását elhalasztja. Joghatása abban áll, hogy a felfüggesztés tartama alatt a fegyelmi büntetés hatályával kapcsolatos határidők folyása megszakad és a felfüggesztés megszüntetésével tovább folytatódik. Ha a tanulóval szemben a felfüggesztés ideje alatt elkövetett kötelességszegés miatt – a megrovás kivételével – újabb fegyelmi büntetést szabnak ki, az újabb fegyelmi eljárásban kiszabott büntetés és a felfüggesztett fegyelmi büntetés közül a súlyosabbat kell végrehajtani. A végrehajtás elrendeléséről az újabb eljárásban eljáró fegyelmi bizottság dönt. A fegyelmi büntetés végrehajtásának felfüggesztése alatt elkövetett kötelességszegés miatt kiszabott fegyelmi büntetés végrehajtása felfüggesztésének nincs helye.

A duális képzőhelyen elkövetett kötelességszegésért a fegyelmi eljárást a szakképző intézményben kell lefolytatni.

A kártérítési felelősségnek 4 konjunktív feltétele van. A kártérítési felelősség megállapításához egyrészt be kell következnie magának a kárnak (1), ami a vagyonban beállott értékcsökkenés vagy elmaradt vagyoni előny lehet, másrészt fenn kell állnia a károkozó (jogellenes) magatartásnak (2), aminek a felróhatóságon kell alapulnia (3) és ok-okozati összefüggésben (4) kell lennie a bekövetkezett kárral.

I.6. táblázat: A tanuló, a szakképző intézmény és a duális képzőhely kártérítési felelősségének összehasonlítása

Károkozó Károsult	Tanuló	Szakképző intézmény	Duális képzőhely
Tanuló	–	Aa kártérítési kötelezettség felróhatóságra (vétkességre) tekintet nélkül áll fenn, terjedelme a teljes kár megtérítésére kiterjed (nem kell ugyanakkor megtéríteni a kárt, ha azt a károsult elháríthatatlan magatartása okozta) a kártérítési felelősség alóli mentesülés csak akkor áll fenn, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő	
Szakképző intézmény	A kártérítési kötelezettség terjedelme az Szkt. szerint	–	Ptk. általános szabályai szerint
Duális képzőhely	korlátozott	Ptk. általános szabályai szerint	–

A kártérítési felelősségre és a kár megtérítésére a Ptk.-t kell alkalmazni. Eltérés csak a kártérítési kötelezettség terjedelme tekintetében van. Az Szkt. 66. § (2) bekezdése alapján ugyanis nem a teljes kárt, hanem annak mértékére tekintet nélkül a – károkozás napján érvényes – kötelező legkisebb munkabér ötszörösét, ha a károkozás szándékos volt és egyhavi összegét, ha a károkozás gondatlan volt. A tanuló akkor mentesül kártérítési felelősség alól, ha bizonyítja, hogy magatartása nem volt felróható. Minden károkozás jogellenes, kivéve, ha a tanuló a kárt a szakképző intézmény beleegyezésével, jogtalan és közvetlen támadás elhárítása érdekében, szükséghelyzetben vagy jogszabály által megengedett magatartással okozta. Nem állapítható meg az okozati összefüggés azzal a kárral kapcsolatban, amelyet a károkozó nem látott előre és nem is kellett előre látnia.

Egy eltéréssel ugyanezeket a szabályokat kell alkalmazni akkor is, ha a tanuló nem a szakképző intézménynek, hanem a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel való részvétel során a duális képzőhelynek okozott kárt. A felek közötti jogvita feloldása érdekében ugyanis kötelező a Közvtv. szerinti közvetítői eljárás igénybevétele, amelynek költsége a duális képzőhelyet terheli és kártérítési per csak a közvetítői eljárás eredménytelensége esetén indítható.

Mind a szakképző intézménynek, mind pedig a duális képzőhelynek külön felelősségbiztosítással kell rendelkeznie a tanuló által okozott, de meg nem térített károk fedezetére. A szakképző intézmény által kötött felelősségbiztosításnak ki kell terjednie továbbá a tanulót érő baleset következtében bekövetkező kárra is.

Az Szkt. tanuló mellett rendelkezik a szakképző intézmény kártérítési felelősségéről is arra az esetre vonatkozóan, ha a károsult maga a tanuló. A szakképző intézmény kártérítési felelősségére is a Ptk.-t kell alkalmazni. A tanulótól eltérően a szakképző intézmény a tanulónak okozott kárért felróhatóságra (vétkességére) tekintet nélkül felel és a kártérítési kötelezettségének mértéke is teljes, azaz – ha azt nem a tanuló elháríthatatlan magatartása okozta – a teljes kárt meg kell térítenie. A szakképző

intézmény a kártérítési felelőssége alól csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő. Ugyanezeket a szabályokat kell alkalmazni a duális képzőhely által a tanulónak okozott károk megtérítésére is.

A kártérítési felelősségrevonás nem zárja ki a tanuló egyidejű fegyelmi felelősségrevonását.

A tanulók közösségei

Az Szkt. két tanulói közösséget említ, az egyik a diákkör, a másik a diákönkormányzat. Az előbbi a tanulónak a szakmai oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére, az utóbbi pedig a tanulói érdekek képviseletére hozható létre.

A diákkörre vonatkozó részletes rendelkezést a szabályozás nem tartalmaz, annak létrehozásának és működésének szabályait a házirend tartalmazza. A diákkörök a legváltozatosabb célokból működhetnek, amely azt általános tudományterületek mellett a szakmai oktatás területei szerint is alakíthatók. A diákkörök létrejöttét és működését az oktatói testület segíti.

A diákönkormányzat – érdekképviseleti tevékenysége keretében – véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a szakképző intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben, véleményét az Szkr. 216. § (4) bekezdésében meghatározott esetekben pedig kötelezően ki is kell kérni. A diákönkormányzat az oktatói testület véleményének kikérésével dönt a saját működéséről, a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítás nélküli munkanap programjáról, a diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint ha a szakképző intézményben működik, a szakképző intézményen belül működő tájékoztatási rendszer szerkesztősége vezetőjének, felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról.

A diákönkormányzat működését a saját maga által elfogadott és az oktatói testület által jóváhagyott szervezeti és működési szabályzat határozza meg. A diákönkormányzat munkáját az e feladatra kijelölt oktató segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az igazgató bíz meg ötéves időtartamra. A diákönkormányzat működését segíti továbbá a feladatainak ellátásával összefüggésben a szakképző intézmény helyiségeinek és berendezéseinek térítésmentes használatára vonatkozó lehetőség is.

A diákönkormányzat a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint diákközgyűlést tarthat és jogosult más diákönkormányzattal szövetséget létesíteni, továbbá ilyenhez csatlakozni. A szövetség a szakképző intézményben a diákönkormányzat jogait nem gyakorolhatja.

A szabályozás a diákkörök számát nem maximálja, diákönkormányzat ugyanakkor szakképző intézményenként csak egy hozható létre.

A kiskorú tanuló törvényes képviselőjének jogai és kötelességei

Kiskorú tanulónak a 18. életévét be nem töltött, tanulói jogviszonyban álló tanuló minősül. A kiskorúságára tekintettel a tanuló a Ptk. alapján korlátozottan cselekvőképes, tehát csak meghatározott körben válhat jogok és kötelezettségek alanyává, főszabály szerint ugyanis a korlátozottan cselekvőképes kiskorú jognyilatkozatának érvényességéhez a törvényes képviselőjének hozzájárulása szükséges. Emiatt szabályozza külön az Szkt. a kiskorú tanuló törvényes képviselőjének jogait és kötelességeit. Törvényes képviselő alatt a szülői felügyeletet gyakorló szülőt, illetve a tanuló gyámját kell érteni. A szülői felügyeletet – a szülők erre irányuló külön megállapodása hiányában – a szülők közösen gyakorolják és a lényeges kérdésekben közösen döntenek akkor is, ha már nem élnek együtt. Ilyen lényeges kérdésnek minősül például a tanuló iskolájának és életpályájának megválasztása. A szülői felügyelet a szülőt arra tekintet nélkül illeti meg, hogy a tanuló a szülő vér szerinti gyermeke vagy örökbefogadás útján lépett a törvényes képviselő gyermekének jogállásába.

Az Szkt. a kiskorú tanuló tekintetében egyes jogok gyakorlását főszabály szerint a kiskorú tanuló törvényes képviselőjének biztosítja, de léteznek olyan jogok is, amelyek a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét saját jogaik illetik meg.

I.7. táblázat: A kiskorú tanuló törvényes képviselőjének jogai

Kiskorú tanulóhoz kapcsolódóan	Saját jogon
<ul style="list-style-type: none"> • Szabad intézményválasztás¹⁰⁹ • A szakképző intézmény döntéseivel szemben a tanuló érdekében eljárás indítása¹¹⁰ • Egyetértési jog gyakorlása a tankötelezettség megszűnését követően a szakképző intézményből történő kimaradás bejelentésénél¹¹¹ • Fegyelmi eljárás megindításának kezdeményezése¹¹² • A tanuló előrehaladására vonatkozó tájékoztatáshoz való jog¹¹³ 	<ul style="list-style-type: none"> • Részvétel a szakképző intézmény működésével kapcsolatos döntések előkészítésében, végrehajtásában és ellenőrzésében¹¹⁴ • Fakultatív hitoktatás megszervezésének kezdeményezése¹¹⁵ • Egyéni tanulmányi rend kérelmezése¹¹⁶ • Szabad véleménynyilvánítás¹¹⁷

¹⁰⁹ Szkt. 70. § 1. pontja

¹¹⁰ Szkt. 37. § (1) bekezdése, 65. § (4) bekezdése

¹¹¹ Szkt. 56. § d) pontja

¹¹² Szkt. 65. § (1) bekezdése

¹¹³ Szkt. 70. § 2. pontja

¹¹⁴ Szkt. 30. § (2) bekezdése

¹¹⁵ Szkt. 33. § (2) bekezdése

¹¹⁶ Szkt. 61. §-a

¹¹⁷ Szkt. 70. § 3. pontja

Az Sztk. a kiskorú tanuló törvényes képviselőjének kötelességeként 3 esetet említ.

Az egyik ilyen a kiskorú tanuló tankötelezettsége teljesítésének biztosítása. A tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló a 16. életévét betölti. Osztrák mintára került az Sztk.-ba, hogy a törvényes képviselő a tankötelezettségét teljesített kiskorú tanuló kimaradása esetén is köteles annak 18 éves koráig, de legalább egy részszakma megszerzéséig biztosítani, hogy gyermeke tanulmányokat folytasson. Ehhez kapcsolódóan rendelkezik az Szkr. 53. § (4) bekezdése, hogy a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy műhelyiskolában való részvétele az Sztk. 71. § (2) bekezdésében meghatározott esetben nem utasítható el. Mindehhez az Sztk. szankciót is fűz. E kötelesség nemteljesítése esetén ugyanis tanulóra tekintettel járó valamennyi támogatás (így például a családi pótlék) nyújtása a részszakma megszerzéséig szünetel és – ha a tanuló munkaviszonyt létesített – a munkáltató megszüntetheti a kiskorú tanuló foglalkoztatásra irányuló jogviszonyát, ha az a kiskorú tanuló tanulmányai folytatásával nem összeegyeztethető, vagy a foglalkoztatásra irányuló jogviszony fenntartása a részszakma megszerzésének megvalósulását kizárja.

A kiskorú tanuló törvényes képviselőjének másik kötelessége a tanuló értelmi, testi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről való gondoskodás és a kiskorú tanuló kötelességeinek teljesítéséhez szükséges tőle elvárható segítség megadása. Ez a követelmény az Sztk. 4. § (1) bekezdésével áll kapcsolatban. Ez alapján ugyanis a szakképzésben a kiskorú tanuló nevelésének és oktatásának feladatát a kiskorú tanuló törvényes képviselői megosztják az oktatókkal. E megosztott feladat törvényes képviselőre háruló kötelességét nevesíti az Sztk. 71. § (1) bekezdés 2. és 3. pontja. E körben jelenik meg a kiskorú tanuló törvényes képviselője tájékoztatáshoz való jogának másik oldala, ami alapján a törvényes képviselőnek nemcsak joga, de kötelessége is, hogy figyelemmel kísérje a kiskorú tanuló fejlődését és tanulmányi előmenetelét. Ez előfeltétele annak, hogy egyéb kötelességét a törvényes képviselő teljesíteni tudja.

Végül a törvényes képviselőnek kötelessége tiszteletben tartani a szakképző intézmény alkalmazottainak emberi méltóságát és jogait, és irántuk tiszteletet tanúsítani. Az emberi méltóság az ember Alaptörvényben deklarált alapvető joga. Az Sztk. ennek megsértésétől való tartózkodást teszi a kiskorú tanuló törvényes képviselőjének kötelességévé összekapcsolva azt az Sztk. 6. § (1) bekezdésében megfogalmazott együttműködési kötelezettségből fakadó olyan magatartás tanúsítására vonatkozó követelménnyel, ami az emberek közötti kapcsolattartás keretében általában elvárható.

E jogok, illetve kötelességek a nagykorú és cselekvőképes tanuló esetén – a képzési tanácsba történő delegálás kivételével – a nagykorú és cselekvőképes tanulót illetik, illetve terhelik azzal, hogy ha a nagykorú és cselekvőképes tanuló önálló jövedelemmel nem rendelkezik és törvényes képviselőjével közös háztartásban él, a tanulói jogviszony megszűnésével, a tanulmányi kötelezettség teljesítésével és a fizetési kötelezettséggel járó döntésekről a nagykorú tanuló törvényes képviselőjét is értesíteni kell. Ez alapján a nagykorú tanuló maga jogosult szakképző intézményt választani, az előrehaladásáról tájékoztatást kapni, részt venni az érdekeit képviselő szervezetekben.

2. A KÉPZÉSBEN RÉSZT VEVŐ SZEMÉLY ÉS A FELNŐTTKÉPZÉSI JOGVISZONY

Szkt. 53. §-a, Fktv. 12/A–13/B. §-a

A képzésben részt vevő személy

A **képzésben részt vevő személy** a szakképző intézménnyel felnőttképzési jogviszonyt létesítő személy.

A felnőttképzési jogviszony felnőttképzési szerződés alapján szervezett oktatás és képzés nyújtására irányuló szolgáltatásra, illetve felnőttképzési tevékenységhez kapcsolódó szolgáltatásra és abban való részvételre a felnőttképző és a képzésben részt vevő személy között létrejött viszony, amelyben a képzés a képzésben részt vevő személy sajátos elfoglaltságához, egyedi életkörülményeihez igazodóan valósul meg.

A felnőttképzési jogviszonyra az Szkt. 53. §-át és az Fktv. 12/A–13/B. §-át kell alkalmazni.

Felnőttképzési jogviszonyt kell létrehozni

- a szakmai oktatásban tanulói jogviszonyban való részvételre nem jogosult személlyel és
- – a képzésben részt vevő személy életkorára tekintet nélkül – a szakmai képzésben való részvételre.

Ez utóbbi alól az Szkt. egyetlen kivételt enged: ha a tanuló szakmai képzésére a szakmai oktatással vagy a köznevelési intézményben a szakgimnáziumi vagy a szakiskolai nevelés-oktatással párhuzamosan kerül sor, a szakmai képzés, illetve szakiskolában a szakmai oktatás tanulói jogviszony keretében is megszervezhető. Az első esetben maga a szakképző intézmény, a második esetben az Nkt. szerinti művészeti, pedagógiai, illetve közművelődési képzést nyújtó szakgimnázium és a sajátos nevelési igényű tanulók középfokú iskolai nevelését-oktatását biztosító szakiskola maga szervezi meg a szakmai képzést a saját tanulója számára.

A felnőttképzési jogviszony keletkezése, szünetelése, megszűnése

A felnőttképzési jogviszony felnőttképzési szerződéssel jön létre. A felnőttképzési szerződést a szakképző intézmény és a képzésben részt vevő személy az Fkr. 21. §-ában meghatározott tartalommal köti. A felnőttképzési szerződést írásban kell megkötöni, ha

a felnőttképzési tevékenység szakmai oktatás vagy szakmai képzés szervezésére vonatkozik. A zárt rendszerű elektronikus távoktatás esetén a felnőttképzési szerződés megköthető a Ptk.-nak az elektronikus úton történő szerződéskötésre vonatkozó különös szabályai szerint is¹¹⁸, ha a felnőttképző az ehhez szükséges elektronikus utat biztosítja.

A felek közös megegyezéssel módosíthatják a felnőttképzési szerződés tartalmát¹¹⁹. A felnőttképzési szerződésnek a módosítással nem érintett része változatlan marad.

A felnőttképzési jogviszony a felek erre vonatkozó megállapodása alapján szünetel¹²⁰. A szünetelés alatt egyik felet sem illetik, illetve terhelik a felnőttképzési jogviszonyból fakadó jogok, illetve kötelezettségek.

A felnőttképzési jogviszony a Ptk. 6:3. §-ában meghatározott esetekben szűnik meg. Ennek tipikus esete a szolgáltatás teljesítése, vagyis a felnőttképzés keretében szervezett oktatás, képzés elvégzése és annak a felnőttképző általi igazolása. Megszűnik a felnőttképzési szerződés abban az esetben is, ha ugyanaz a személy lesz a jogosult és a kötelezett, a jogosult vagy a kötelezett meghal vagy megszűnik, a feleknek a felnőttképzési szerződés megszüntetésére irányuló megállapodásával, valamint jogszabályban, bírósági vagy hatósági határozatban meghatározott más okból. Ilyen jogszabályban meghatározott más ok például az Szkr. 52/A. § (2) bekezdése, amely alapján az első félév utolsó tanítási napjával megszűnik a képzésben részt vevő személy felnőttképzési jogviszonya, ha az érettségi végzettség megszerzésére meghatározott határidőig érettségi végzettséget nem szerez. Sajátosan alakul továbbá az alapító megszűnésére vagy a szakképző intézménynek a szakképző intézmények nyilvántartásából egyéb okból történő törlésére visszavezethető okból megszűnő szakképző intézmény esetében a megszűnő szakképző intézménnyel fennálló felnőttképzési jogviszony. Ez esetben ugyanis az Szkr. 67. § (3) bekezdése és 76. §-a alapján az NSZFH köteles másik szakképző intézményt kijelölni a felnőttképzési jogviszony létrehozására.

A felnőttképzési szerződést a felek közös megegyezéssel a jövőre nézve megszüntethetik vagy a felnőttképzési szerződés megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal felbonthatják¹²¹. Egyoldalú jognyilatkozattal a felnőttképzési szerződés az Fktv. 13/A. § (2) bekezdésében meghatározott okból szüntethető meg. Az ilyen megszüntetésre a másik félhez intézett jognyilatkozat alapján kerül sor. A felnőttképzési szerződés felmondására a szerződés megszüntetésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni¹²². A képzésben részt vevő személy a felnőttképzési szerződést indokolás nélkül bármikor felmondhatja. A felnőttképzési szerződést bármelyik fél azonnali hatállyal felmondhatja, ha a képzésben részt vevő személy az oktatásban, képzésben való részvételre egészségesileg alkalmatlanná vált, fizetési hátralékát a felnőttképző felszólítása

¹¹⁸ Ptk. 6:82–6:85. §-a

¹¹⁹ Ptk. 6:191. § (1) bekezdése

¹²⁰ Fktv. 13/A. § (1) bekezdése

¹²¹ Ptk. 6:212. § (2) bekezdése

¹²² Ptk. 6:213. § (1) bekezdése

ellenére sem teljesíti vagy a kontaktórákról a képzési programban meghatározott időnél igazolatlanul többet mulasztott.

A felnőttképzési szerződés egyoldalú módosítására vagy az attól való elállásra csak akkor van lehetőség, ha a felek ezt a felnőttképzési szerződésben kifejezetten kikötötték.

A felnőttképzési jogviszony létrehozásáról és megszüntetéséről a szakképző intézmény esetében az igazgató dönt és így a felnőttképzési szerződést, annak módosítását és megszüntetését is ő írja alá a szakképző intézmény, mint felnőttképző részéről.

A képzésben részt vevő személy jogai és kötelességei

A tanulói jogviszonytól eltérően a felnőttképzési jogviszony egymással mellérendeltségi viszonyban álló felek között létrejött jogilag szabályozott viszony. Éppen ezért a szabályozás a felnőttképzési jogviszony tartalmára, vagyis a felnőttképzési szerződés alapján a felnőttképzőt és a képzésben részt vevő személyt megillető jogokra és terhelő kötelezettségekre vonatkozó részletes szabályokat nem tartalmaz. A felnőttképzési tevékenység keretében szervezett szakmai oktatás esetén ezek részben a szakmai oktatásra vonatkozó szabályokból kötelezően következnek, míg azt meghaladóan, illetve a felnőttképzési tevékenység keretében szervezett szakmai képzés esetén lényegében a felek által szabadon alakíthatók.

A felnőttképzési jogviszonyban a képzésben részt vevő személy jogosult a felnőttképzési szerződés alapján szervezett szakmai oktatásban, illetve szakmai képzésben való részvételre és köteles a felnőttképzési szerződésben vállalt tanulmányi kötelezettségeit teljesíteni.

A képzésben részt vevő személy diákigazolványra jogosult, ha felnőttképzési jogviszony keretében szakképző intézmény által szervezett szakmai oktatásban vesz részt.

A tanulmányi kötelezettségek teljesítése

A felnőttképzési jogviszony keretében a szakmai oktatás és a szakmai képzés a képzésben részt vevő személy sajátos elfoglaltságához, egyedi életkörülményeihez igazodóan valósul meg.

A szakmai oktatás az Szt.-ban meghatározott szabályok szerint az általánoshoz képest egyedi feltételekkel szervezhető meg. Ennek keretében az alábbi két feltétel együttes teljesítésével

- a szakmai oktatás szakmajegyzékben meghatározott időtartamát negyedére lehet csökkenteni (tehát például egy intenzív szakmai oktatás keretében az általános ápoló szakmai oktatásának időtartama 6 év helyett 2,5 év alatt, a pék szakmai oktatásának időtartama 3 év helyett 1 év 3 hónap alatt megszervezhető), és
- a kötelező foglalkozások száma a nappali rendszerű szakmai oktatás kötelező foglalkozásai számának 40%-áig csökkenthető.

Ezek a szabályok – a képzésben részt vevő személyekre tekintet nélkül – kizárólag a szakmai oktatás megszervezésére vonatkozó általános keretek, amelyek az adott szakmai oktatásban részt vevő valamennyi képzésben részt vevő személyre azonosan kiterjednek. Minden további kedvezmény az Sztk. 53. § (4a) bekezdése alapján egyedileg, a képzésben részt vevő személy körülményeire tekintettel kizárólag a képzésben részt vevő személy számára biztosítható. E körben a képzésben részt vevő személy korábbi tanulmányait, megszerzett ismereteit és gyakorlatát – indokolt esetben a tudásméréssel – be kell számítani. A beszámításra a szabályozás alapján a szakmai oktatásban, illetve szakmai képzésben egyaránt lehetőség van. A beszámításról, illetve annak mértékéről a szakképző intézmény igazgatója dönt. Ez a lehetőség a képzésben részt vevő személy számára a szakmai oktatás, illetve a szakmai képzés általánostól rövidebb idejű elvégzését, illetve egyes tanulmányi kötelezettségek alóli felmentését teszi lehetővé. Ekként egyénileg a fentiek szerinti intenzív szakmai oktatás még tovább rövidíthető.

Oktatásszervezési szempontból nem feltétel, hogy a képzésben részt vevő személyek azonos osztályba vagy csoportba tartozzanak. A szakmai oktatás és a szakmai képzés számukra megszervezhető úgy is, hogy az egyes foglalkozásokat eltérő osztályokhoz vagy csoportokhoz kapcsolódóan látogatja.

A képzésben részt vevő személy fegyelmi és kártérítési felelőssége

A tanulótól eltérően a képzésben részt vevő személyt fegyelmi felelősség nem terheli.

A képzésben részt vevő személyt ugyanakkor kártérítési felelősség terheli az általa okozott kárért. Erre – a tanuló kártérítési felelősségéhez hasonlóan – a Ptk.-t kell alkalmazni az Sztk.-ban meghatározott eltérésekkel.

3. A SZAKKÉPZÉS INGYENESSÉGE

Szkt. 3. §, 54. § (2) bekezdés

A szakképzéshez való hozzáférés és a szakképzésben való részvétel az egyenlő bánásmód követelményén alapszik.

A szakképzés – az annak az Szkt. 8. § (1) bekezdéséből következő definíciója alapján – középfokú oktatás, ami az Alaptörvény XI. cikk (2) bekezdése értelmében ingyenes és mindenki számára hozzáférhető. Az Alaptörvény ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú oktatás szakképzésre konkretizált szabályait az Szkt. 3. §-a bontja ki. A törvény az ingyenességet 3 irányból is korlátok közé szorítja. Az egyik irány a szakképző intézmények meghatározott köre, a másik a szakképzésben való részvétel számszerű mértékéhez, a harmadik pedig annak időtartamához kapcsolódik.

Az Szkt. alapján ingyenes az állam által, illetve az együttműködési megállapodással rendelkező fenntartó által fenntartott szakképző intézményben

- az érettségi bizonyítvány és
- az első két szakma, illetve az az első szakmai képzéshez kapcsolódó szakképesítés megszerzése.

Az ingyenesség, mint látjuk, nem valamennyi szakképző intézmény esetében áll fenn, hanem kizárólag az állam által – a középfokú oktatásra vonatkozó közfeladat ellátása körében – fenntartott és az állami feladatellátásban együttműködési megállapodás alapján részt vevő fenntartó által fenntartott szakképző intézményben. Az együttműködési megállapodás megkötésére az Szkt. 109. § (3) bekezdése szerinti esetben és az ott meghatározott körben kerülhet sor. Az olyan nem állami szakképző intézménynek, ami együttműködési megállapodással nem rendelkezik, a szakképzésben való részvételt az állam nem finanszírozza, annak fedezetét a nem állami szakképző intézménynek kell biztosítani saját forrásból vagy tandíj-, illetve térítési díjbevételekből. E tekintetben a tandíj-, illetve térítésdíjfizetési-kötelezettséget sem az Szkt., sem az Szkr. nem szabályozza, azt a nem állami szakképző intézmény szabadon állapítja meg. Ugyanez igaz abban az esetben is, ha az állami szakképző intézményben vagy az együttműködési megállapodással rendelkező nem állami szakképző intézményben a szakképzésben való ingyenes részvételre nem jogosult tanuló, illetve képzésben részt vevő személy vesz részt.

A számszerű mérték a szakma, illetve a szakmai képzéshez kapcsolódó szakképesítés megszerzéséhez kötődik. Az előbbi esetében az első kettő, az utóbbi esetben az első szerezhető meg ingyenesen. Ez a mérték ugyanakkor nemcsak számszerűséget, hanem időbeliséget is jelent. Ha ugyanis a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy első szakmáját nem ingyenesen szerezte, azt meghaladóan már csak egy (mint második) szakma megszerzésére van legfeljebb három tanéven keresztül ingyenesen lehetősége. Ha pedig szakmai képzéshez kapcsolódó szakképesítést szerzett nem ingyenesen,

további szakképesítést már csak nem ingyenes szakmai képzésben szerezhethet. A számszerű mérték tehát a szakmai oktatás, illetve a szakmai képzés ingyenségére tekintet nélkül értendő. A részszakma megszerzése ugyanakkor nem csökkenti az ingyenes szakmaszerzési lehetőség mértékét abban az esetben, ha a következő szakmai oktatásban a megszerzett részszakmához kapcsolódó szakmára történő felkészítés történik.

Végül az Szkt. meghatározza az ingyenes részvételre való jogosultság határidejét is. Ez az érettségi vizsga esetében az érettségi bizonyítvány megszerzéséig tart (ideértve a tanulói jogviszony fennállásáig letett javító- és pótlóvizsgát), az első szakma esetén az első szakmai vizsga befejezéséig, a második szakma esetén pedig legfeljebb 3 tanévig tart. A szakmai vizsgát az első vizsgatevékenység napját követő 30 napon belül kell befejezni¹²³. A javító- és pótlóvizsga tekintetében az ingyenség a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony megszűnése után letett első javító- és pótlóvizsgára is irányadó. Az első szakmai vizsga ingyenessége esetén, figyelemmel arra, hogy az ingyenséget az Szkt. a szakmai vizsgák közül az „elsőhöz” kapcsolódóan határozza meg, a párhuzamosan megkezdett szakmai oktatások közül is csak az lehet ingyenes, amely az azokhoz kapcsolódó szakmai vizsgák kronologikus sorrendjét tekintve a többihez képest elsőként kezdődött. Ezt a SZIR adatai alapján kell megállapítani. A jogosulatlanul igénybe vett ingyenes szakmai oktatás vagy szakmai képzés esetén a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek visszafizetési kötelezettsége keletkezik.

Az ingyenség relatív fogalom, amely a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy oldaláról áll fenn, a szakmai oktatásnak és a szakmai képzésnek ekkor is van költsége, amit az arra való jogosultság esetén a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy helyett az állam visel.

Az ingyenség ugyanakkor nem korlátlan, az az Szkr. 2. §-ában, a rendvédelmi szakképző intézmény esetében az Szkr. 6. §-ában meghatározottakra terjed ki. Ezt meghaladóan a szakképző intézmény tandíjat, illetve térítési díjat az Szkr. 4. §-ában meghatározott esetben szedhet a tanulótól, illetve a képzésben részt vevő személytől. Ezek az esetkörök jellemzően a szakmához, illetve a szakmai képzéshez közvetlenül nem kapcsolódó foglalkozásokhoz, képzéshez és más szolgáltatáshoz, a felnőttképzési jogviszonyban a foglalkozások megismétléséhez, a tanulói jogviszonyban a foglalkozások harmadik és további megismétléséhez, az érettségi vizsgához kapcsolódóan pedig a második és további javító- és pótlóvizsgához kapcsolódnak. Az Szkr. alapján

- térítési díj ellenében kell biztosítani az egyéb foglalkozásokat, a nem tanköteles tanulónak, illetve képzésben részt vevő személynek a tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt az évfolyam megismétlését, az érettségi vizsga második vagy további javító- és pótlóvizsgáját, továbbá az érettségi vizsga letételét az érettségi bizonyítvány megszerzését vagy a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési

¹²³ Szkr. 277. § (1) bekezdése

jogviszony megszűnését követően,

- tandíj ellenében kell biztosítani a szakmai oktatáshoz nem kapcsolódó képzést és más szolgáltatást, továbbá a tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt az évfolyam harmadik és további alkalommal történő megismétlését.

Az ingyenességre vonatkozó lehetőség az Szkr.-ben meghatározottak szerint bárki számára adott, az korhoz, jogviszonyhoz vagy képzésszervezési módszerhez nem kötött. A szakképzésben való ingyenes részvétel szempontjából a 2020. január 1-jét követően megszerzett szakmát és szakképesítést kell figyelembe venni, a korábbi Országos Képzési Jegyzék szerinti képzésben megszerzett szakképesítést nem.

A fentiekre tekintet nélkül is ingyenes a szakképzésben tanulói jogviszony keretében való részvétel a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló és a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személy részére. A törvény e tekintetben az ingyenességre vonatkozó (a szakma tekintetében az általános szabályban előírt 2 és a szakképesítés tekintetében előírt 1) korlátot feloldja, ugyanakkor időben be is határolja, mivel azt kizárólag tanulói jogviszonyban rendeli alkalmazni. Tanulói jogviszonyt pedig legkésőbb annak a tanévnek az utolsó napjáig lehet létrehozni, amelyben a tanuló a tanuló a 25. életévét betölti¹²⁴.

Az ingyenesség főszabály szerint a magyar állampolgárt és az uniós állampolgárt (szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyt) illeti meg. Magyarország európai uniós kötelezettségére ugyanakkor az az Szkr. 1/A. §-a alapján meghatározott szempontok szerint kiterjed külföldi államok más állampolgárára is.

Az, aki a szakképzésben ingyenes részvételre nem jogosult, a szakmai oktatás, illetve a szakmai képzés díját köteles megfizetni. Ehhez az állam a Diákhitel Központ Zrt.-n keresztül kamatmentes hitelt biztosít képzési hitel néven¹²⁵. A képzési hitel

- a szakmajegyzékben szereplő szakmára felkészítés keretében a 3 hónapot meghaladó időtartamú és legalább középfokú végzettséghez kötött szakmai oktatásra létrejött tanulói jogviszonyhoz vagy felnőttképzési jogviszonyhoz,
- a PK alapján szervezett szakmai képzés keretében a legalább 3 hónap képzési idejű és legalább középfokú végzettséghez kötött szakmai képzésre vagy nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű képzésre létrejött felnőttképzési jogviszonyhoz

kapcsolódóan vehető igénybe, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az Fktv. 25. § (3) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelel.

A képzési hitel a képzési díjra igényelhető és használható fel. A képzési hitel összege legfeljebb 500.000 Ft, nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű képzés esetén legfeljebb a képzési díj mértéke lehet. A képzési hitel jelenleg kamatmentes.

A képzési hitelt elektronikusan lehet igényelni a Diákhitel Központ Zrt.-től akár a meglévő diákhitel mellé is. Futamideje 1–10 évig terjedhet az igénylő választása szerint. A felvett képzési hitelt havi egyenlő részletekben kell törleszteni.

¹²⁴ Szkt. 53. § (2) bekezdése

¹²⁵ Szkt. 109/B. §-a, Ftkv. 25. §-a, A hallgatói hitelrendszerről szóló 1/2012. (I. 20.) Korm. rendelet 23/A–23/E. §-a

III. RÉSZ
A SZAKKÉPZÉS INTÉZMÉNYEI

1. A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNYEK

Szkt. 16–25. §-a, 27–52. §-a
Szkr. 42–76. §-a, 88–147. §-a

A szakképző intézmények típusai

Az Szkt. **önálló személyiségtípust** hozott létre a szakképzés intézményeire. Ez a szakképző intézmény, amely formáját tekintve lehet

- technikum vagy
- szakképző iskola.

A szakképző intézmény jogi személy. A jogi személyiség deklarálása a szakképző intézmény működési feltételének garanciája. Ez alapján tud a szakképző intézmény a saját nevében jogokat szerezni és kötelezettségeket vállalni. A szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény is rendelkezik jogi személyiséggel, ugyanakkor a jogképessége – figyelemmel arra, hogy már eleve egy önálló jogi személy részeként működik – korlátozott. Így például csak meghatározott körben lehet jogok és kötelezettségek alanya, a szakképzési centrummal szemben nem keletkeztethet magánjogi kötelmet, kötelezettségeiről a szakképzési centrum áll helyt és perelni is csak vele együtt lehet.

A szakképző intézmény – a gimnáziumhoz és a szakgimnáziumhoz hasonlóan – középiskola, illetve középfokú iskola és egyben iskola, illetve nevelési-oktatási intézmény is¹²⁶. A középiskolára, a középfokú iskolára, az iskolára, illetve a nevelési-oktatási intézményre vonatkozó – más jogszabályban megjelenő – szabályokat a szakképző intézményre akkor kell alkalmazni, ha azt az Szkt. vagy az Szkr. kifejezetten előírja.

Az Szkt. alapján a szakképző intézmény többcélú szakképző intézményként is működhet, ha megfelel az Szkr. 43. §-ában és 44. §-ában meghatározott feltételnek. Ebben az esetben a szakképző intézmény köznevelési intézmény egy vagy több köznevelési alapfeladatát is elláthatja és köznevelési alapfeladatot ellátó intézménnyel is összevonható. A többcélú szakképző intézmény tehát nem egy önálló intézménytípus, csupán egy sajátos megjelölés arra vonatkozóan, hogy az ilyen szakképző intézmény az Nkt. hatálya alá tartozó köznevelési alapfeladatot is ellát vagy szervezeti egységeként köznevelési feladatot ellátó intézmény is működik. A jogképessége sem a többcélú jelleghez, hanem a szakképző intézményi formához kötött. A többcélú szakképző intézmény által ellátott köznevelési alapfeladat szakmai tartalmára és az azt oktató pedagógus végzettségi, képesítési és munkaköri követelményeire az Nkt.-t kell alkalmazni¹²⁷.

---

¹²⁶ Szkt. 16. § (2) bekezdése

¹²⁷ Szkt. 127. § (4) bekezdése

A szakképző intézmény alaptevékenységként **szakképzési alapfeladatot végez**. Ennek keretében a szakképző intézmény ellátja az alapító okiratában meghatározott technikai szakmai oktatást, illetve szakképző iskolai szakmai oktatást, továbbá ahhoz kapcsolódóan az előkészítő évfolyam és a műhelyiskola megszervezését. A szakképző intézmény szervezhet szakmai képzést is, de ahogy a definícióból is látható, az nem minősül szakképzési alapfeladatnak. Ebből következik az is, hogy az állami szakképző intézmények esetében ennek finanszírozása is elkülönül az alaptevékenység finanszírozásától. Figyelemmel továbbá arra, hogy a közismereti oktatást az Szkt. a szakmai oktatás részének tekinti, az emiatt önállóan nem került a szakképzési alapfeladat fogalmában nevesítésre sem.

III.1. táblázat: A szakképző intézmények összehasonlítása

	Technikum	Szakképző iskola
Jogalap	Szkt. 16–20. § Szkr. 42–53. §	Szkt. 16–19. §, 21. § Szkr. 42–53. §
Jogállás	Szakképzési alapfeladat ellátására létrejött jogi személy. Ha a szakképző intézmény szakképzési centrum részeként működik, akkor annak jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egysége. Az ilyen szakképző intézmény jogi és kötelezettségei az Szkr. 42. §-a szerint korlátozott.	
Szakképzési tevékenység általános tartalma	Szakmai oktatás és szakmai képzés A szakmai oktatás keretében ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás történik, amely a szakmai vizsgára készít fel Ezzel párhuzamosan vagy – meghatározott esetben – ettől függetlenül folyik közismereti oktatás, amely technikumban az általános műveltség megalapozását szolgálja és az érettségi vizsgára készít fel A szakképzési tevékenységet az Szkr. 47–50. §-a szerinti minőségirányítási rendszer alapján kell végezni	
Szakképzési tevékenység különös tartalma	Műhelyiskolát nem szervezhet	Kizárólag részsakma megszerzésére irányuló felkészítés céljából műhelyiskolát szervezhet, ha azt a fenntartó, nem állami szakképző iskola esetén az együttműködési megállapodás megengedi
	Előkészítő évfolyam <ul style="list-style-type: none"> • az Szkr. 51. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek való megfelelés esetén és nem állami technikum esetén az együttműködési megállapodás erre vonatkozó engedélye esetén nyelvi előkészítést szervezhet • orientációs fejlesztést és dobantó programot nem szervezhet • az előkészítő évfolyam szakmai tartalmát a szakmai program határozza meg 	Előkészítő évfolyam <ul style="list-style-type: none"> • orientációs fejlesztés és dobantó programot szervezhet, ha azt a fenntartó, nem állami szakképző iskola esetén az együttműködési megállapodás megengedi • az előkészítő évfolyam szakmai tartalmát a szakmai program határozza meg

Technikum	Szakképző iskola
<p>Közismereti oktatás és érettségi vizsgára történő felkészítés</p> <ul style="list-style-type: none"> • a szakmai oktatás keretében érettségi vizsgára való felkészítés is folyik és emellett kizárólag érettségi vizsgára történő felkészítést folytathat • a közismereti oktatás az általános műveltséget megalapozó mértékű • kizárólag érettségi vizsgára történő felkészítést szervezhet 	<p>Közismereti oktatás és érettségi vizsgára történő felkészítés</p> <ul style="list-style-type: none"> • a szakmai oktatás keretében érettségi vizsgára való felkészítés nem folyik és kizárólag érettségi vizsgára felkészítést sem folytathat • a közismereti oktatás az adott szakma megszerzéséhez és nem az általános műveltség megalapozásához szükséges mértékű
<p>Szakmai vizsgára történő felkészítés</p> <ul style="list-style-type: none"> • kizárólag szakmai vizsgára felkészítő szakmai oktatás folytatására nem alapítható 	
<p>Meghatározott szakmák megszervezése</p> <ul style="list-style-type: none"> • az Szkr. 45. § (1) bekezdésében meghatározott ágazatba sorolt szakma oktatása kizárólag az ott meghatározott miniszter engedélyével folytatható, az Szkr. 45. § (2) bekezdésében meghatározott ágazatba sorolt szakma pedig kizárólag rendvédelmi vagy honvédségi szakképző intézményben folyhat 	

A **technikum** a szakképző intézmény egyik típusa, amely többféle funkciót tölt be.

Elsődleges szerepének a szakmai vizsgára, vagyis a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakma megszerzésére való eljuttatását tekintjük, míg másodlagos szerepének ezzel párhuzamosan az érettségi vizsgára történő felkészítést. A technikum lehetőséget biztosít a szakmai oktatásra épülő továbbtanulásra való felkészítésre is, amelyhez kapcsolódóan az Szkt. a szakirányú oktatás tekintetében a középfokú és a felsőfokú oktatás tananyagának egymással összehangolt és egymásra épülő kialakításával, annak közös megszervezését is lehetővé teszi. Ebből a szempontból a technikusképzést a szakirányú továbbtanulás előszobájának tekintjük.

A technikumnak

- az általános műveltséget megalapozó, az érettségi vizsgára és a szakmai vizsgára felkészítő, valamint a szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulást vagy munkába állást elősegítő, illetve
- érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára felkészítő, a szakmajegyzékben meghatározott számú

évfolyama van.

A technikum egyesíti a gimnázium és a szakmatanulás előnyeit. A közismereti oktatás keretében matematikából, magyar nyelv és irodalomból, történelemből és egy idegen nyelvből ugyanazt a tananyagtartalmat kell ugyanolyan óraszámban elsajátítani, mint a gimnáziumban. Ezekből a közismereti tantárgyakból érettségi vizsgával zárul a közismereti oktatás. A technikumban érettségizőnek ugyanakkor – a gimnáziumtól eltérően – nem kell ötödik érettségi tantárgyat választania, mivel a szakmai vizsga beszámít az érettségi vizsgatárgyai közé és emelt szintű érettségit ad.

A szakmai oktatás az ágazati alapoktatással kezdődik. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a technikumba ágazatra jelentkezik, amivel a technikumban két évig ismerkedik. A tényleges szakmaválasztás a 10. évfolyam végén történik. A választott szakmához kapcsolódó részletes szakmai ismereteket a 11–13. évfolyamon valós munkakörnyezetben a duális képzőhelyen vagy – kivételesen – a szakképző iskolában szakirányú oktatás keretében kell elsajátítani. A duális képzőhely a tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel szakképzési munkaszerződést köt, amely alapján a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy munkabérre jogosult.

A technikum ilyen szakmai oktatásába bárki, kortól függetlenül bekapcsolódhat.

A technikum kizárólag szakmai vizsgára felkészítést és kizárólag érettségi vizsgára történő felkészítést is folytathat. Az előbbibe az kapcsolódhat be, aki érettségi végzettséggel rendelkezik, az utóbbiba pedig jellemzően, de nem kizárólagosan az, aki szakképző iskolában történő felkészítéshez kapcsolódóan érettségi végzettség nélkül szerzett szakképzettséget, illetve szakképesítést. A kizárólag szakmai vizsgára felkészítő szakmai oktatásnak a szakmajegyzékben meghatározott számú évfolyama van, a kizárólag érettségi vizsgára történő felkészítés pedig két évfolyamon történik. Ez utóbbi ugyanakkor nappali rendszerben nem szervezhető meg.

A technikumban a szakmai oktatást nyelvi előkészítő évfolyam előzheti meg.

A **szakképző iskola** a szakképző intézmény másik típusa, ahol a mesteremberek képzése történik. A szakképző iskolának

- az adott szakma megszerzéséhez szükséges közismereti oktatást és szakmai oktatást magában foglaló, illetve
- kizárólag szakmai vizsgára felkészítő,

a szakmajegyzékben meghatározott számú évfolyama van.

A szakképző iskolában az első év ágazati alapismereteket adó oktatásból áll, ezt követően történik a konkrét szakma kiválasztása, amelyhez kapcsolódó részletes szakmai ismereteket a 10. és 11. évfolyamon valós munkakörnyezetben a duális képzőhelyen vagy – kivételesen – a szakképző iskolában szakirányú oktatás keretében kell elsajátítani. A duális képzőhely a tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel szakképzési munkaszerződést köt, amely alapján a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy munkabérre jogosult.

A szakképző iskola kizárólag szakmai vizsgára felkészítésébe az kapcsolódhat be, aki a közismereti kerettantervnek a középiskola 9. és 10. évfolyamára vonatkozóan előírt követelményeit teljesítette.

A szakképző iskolában érettségi vizsga nincs.

Az állam által alapított szakképző iskola és – az együttműködési megállapodásban foglaltak alapján – az együttműködési megállapodással rendelkező fenntartó által fenntartott szakképző iskola műhelyiskola keretében a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek a szakképzésbe való bekapcsolódáshoz vagy a munkába álláshoz szükséges ismeretek megszerzésére szolgáló képzési formát indíthat. A műhelyiskolába az kapcsolódhat be, aki alapfokú végzettséggel nem rendelkezik és a szakképző iskola dobbantó programját elvégezte vagy kizárólag alapfokú végzettséggel rendelkezik és a 16. életévét betöltötte.

A szakképző iskolában a szakmai oktatást a szakma megszerzéséhez szükséges kompetenciák fejlesztését célzó orientációs évfolyam, illetve dobbantó program keretében alapkompétencia-fejlesztés előzheti meg. Az orientációs évfolyam keretében a tanuló mentorálását, alapképességeinek és kulcskompetenciáinak fejlesztését, pályaorientációjának, életpálya tervezésének elősegítését célzó tevékenység végezhető rugalmas tanulásszervezési és személyre szabott oktatási formában. A dobbantó programban az a tanuló vehet részt, aki a megelőző tanév utolsó napjáig a 16. életévét betöltötte és alapkörű végzettséggel nem rendelkezik.

A szakképző intézmény alapítása, átszervezése, átalakítása és megszüntetése

Szakképző intézményt önállóan vagy együttesen az állam, a nemzetiségi önkormányzat, az egyházi jogi személy vagy a vallási egyesület, a gazdasági társaság, az alapítvány vagy az egyesület alapíthat, ha az átlátható szervezetnek minősül és magyarországi székhellyel vagy Magyarországon történő nyilvántartásba vétellel és legalább egy magyarországi telephellyel rendelkezik. Az Szt. e 6 jogi személyt tekinti alapítónak.

I.2. táblázat: A szakképző intézmények alapítási és működési feltételeinek összehasonlítása

	Állami szakképző intézmény	Nem állami szakképző intézmény
Alapítás feltétele	<ul style="list-style-type: none"> • A szakképzésialapfeladat-ellátáshoz szükséges feltételekkel az Szkr. 56. §-a szerint rendelkezik és azok legalább öt éves időtávlátban biztosítottak, • Az alapítás – a honvédségi szakképző intézmény és a rendvédelmi szakképző intézmény kivételével – legalább egy ágazatra és ágazatonként legalább két szakma szakmai oktatására vonatkozik • Az alapítás – a rendvédelmi szakképző intézmény kivételével – nem kizárólag szakmai vizsgára felkészítő oktatás folytatására történik 	
Működés feltétele	A szakképző intézmények nyilvántartásába való felvétel	<ul style="list-style-type: none"> • A szakképző intézmények nyilvántartásába való felvétel, amelyre gazdasági társaság, alapítvány és egyesület fenntartó esetén akkor kerülhet sor, ha a szakképzésért felelős miniszter szakvéleménye a nem állami szakképző intézmény szakképzés megszervezésére való alkalmasságát alátámasztja • A működési engedély megszerzése, amely akkor adható ki, ha a nem állami szakképző intézmény

Állami szakképző intézmény	Nem állami szakképző intézmény
	<ul style="list-style-type: none"> ○ rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges feltételekkel és ○ a nyilvántartásba vétele óta kevesebb, mint 6 hónap telt el.

A szakképző intézmény alapításának feltétele, hogy

- a szakképző intézmény a szakképzésialapfeladat-ellátáshoz szükséges feltételekkel az Szkr. 56. §-a szerint rendelkezzen és azok legalább öt éves időtávtalban biztosítottak legyenek,
- az alapítás – a honvédségi szakképző intézmény és a rendvédelmi szakképző intézmény kivételével – legalább 1 ágazatra és ágazatonként legalább 2 szakma szakmai oktatására vonatkozzon és
- – a rendvédelmi szakképző intézmény kivételével – az alapítás ne kizárólag szakmai vizsgára felkészítő oktatás folytatására történjen.

A szakképző intézmény működésének feltétele

- – állami szakképző intézmény esetén – a szakképző intézmények nyilvántartásába való felvétele,
- – nem állami szakképző intézmény esetén –
  - a szakképző intézmények nyilvántartásába való felvétele, amelyre gazdasági társaság, alapítvány és egyesület fenntartó esetén akkor kerülhet sor, ha a szakképzésért felelős miniszter szakvéleménye a nem állami szakképző intézmény szakképzés megszervezésére való alkalmasságát alátámasztja, továbbá
  - a működési engedély megszerzése, amely akkor adható ki, ha a nem állami szakképző intézmény rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges feltételekkel és a nyilvántartásba vétele óta kevesebb, mint 6 hónap telt el.

A szakképző intézményt az NSZFH, mint az Szkr. 305. § (1) bekezdése alapján kijelölt szakképzési államigazgatási szerv hatósági eljárás keretében veszi nyilvántartásba, a működési engedély kiadásáról – szintén hatósági eljárás keretében – pedig a fővárosi és megyei kormányhivatal, mint az Szkr. 305. § (2) bekezdés a) pontja alapján kijelölt szakképzési államigazgatási szerv dönt.

A nyilvántartásba vételt a költségvetési szervként működő szakképző intézmény esetében a kincstár útján, minden más esetben közvetlenül az NSZFH-nál kell kérelmezni. Szakképző intézményt költségvetési szervként miniszter, illetve nemzetiségi önkormányzat tud alapítani. Költségvetési szervként működő szakképző intézmény esetében a szabályozás egyablakosítja az eljárást. Figyelemmel arra, hogy a költségvetési szerv az Áht. 105/A. §-a alapján a törzskönyvi bejegyzéssel jön létre és az abból való törléssel szűnik meg, a költségvetési szervként működő szakképző intézményt is ez statuuálja. Ez azt is jelenti, hogy a szakképző intézmények nyilvántartása a költségvetési

szervként működő szakképző intézmények esetében nem konstitutív hatályú. Mindez az Áht. hivatkozott rendelkezése és az Szkt. 22. § (6) bekezdése alapján könnyen belátható.

A költségvetési szervként működő szakképző intézmény esetében az egyablakos eljárás szabályait az Szkr. 63. §-a szabályozza. Az alapító okirat mellett a szakképző intézmények nyilvántartásába való felvétel során az arra irányuló kérelemhez az Szkr. 60. §-a szerinti iratokat is csatolni kell és a kincstárnak benyújtani. A kincstár, ha a költségvetési szervként működő szakképző intézményt a törzskönyvi nyilvántartásba felveszi, a szakképző intézmények nyilvántartásába való felvételhez kapcsolódó iratokat továbbítja az NSZFH-nak, a szakképző intézmény adószámának kiállítása céljából az ahhoz szükséges iratokat pedig a NAV-nak. A szakképző intézmények nyilvántartásba való felvétel és az adószám kiállítása hatósági eljárás, amelyet az NSZFH az Ákr., a NAV az Art. és az Air. alapján folytat le. Az eljárásban hozott döntést mindkét hatóság a kincstár útján közli. Ugyanezt kell alkalmazni arra az esetre is, ha a szakképző intézmény szakképzési centrum részeként működik. Ebben az esetben az eljárás azzal az eltéréssel történik, hogy a kincstár nem a szakképző intézményt veszi törzskönyvi nyilvántartásba, hanem magát a szakképzési centrumot, az NSZFH pedig nem a szakképzési centrumot, hanem az annak részeként működő szakképző intézményt veszi a szakképző intézmények nyilvántartásába. Ebből következően a NAV is csak a szakképzési centrum számára állít ki adószámot. Sajátos szabályozás vonatkozik az OM azonosítóra, ugyanis a szakképzési centrum bár nem szakképző intézmény (és így nem is iskola, amely ön maga közvetlenül is elláthatna szakképzési alapfeladatot vagy köznevelési feladatot), mégis rendelkezik OM azonosítóval, amelyhez a részeként működő szakképző intézmények az egyediesítést biztosító alszámon kapcsolódnak.

A szakképző intézmények nyilvántartása közhiteles nyilvántartás, amelyet az NSZFH a szakképzési tájékoztatói és információs központ keretében működtetett honlapon bárki számára ingyenesen hozzáférhetővé tesz.

WWW

A szakképző intézmények nyilvántartása

A működési engedély a nem állami szakképző intézmény székhelye szerinti fővárosi és megyei kormányhivatal, mint a szakképzési államigazgatási szerv egyedi aktusa a nem állami szakképző intézmény szakmai programjának jogszabálynak való megfeleléséről és a nem állami szakképző intézmény feladatai ellátásához szükséges feltételekkel való rendelkezéséről. A működési engedély megadása is csak e két feltétel valamelyikének vagy mindegyikének hiánya esetén tagadható meg.

A működési engedély módosítását kell a fenntartónak kezdeményeznie, ha a nem állami szakképző intézmény fenntartói irányítási hatáskörének átadásáról, a szakképző intézmény átszervezéséről vagy átalakításáról dönt, továbbá ha a feladatai ellátásához

szükséges feltételekkel való rendelkezésben vagy az ahhoz használt ingatlant érintő változás áll be.

I.3. táblázat: A szakképző intézmények átszervezésére, átalakítására és megszüntetésére vonatkozó szabályok összehasonlítása

	Átszervezés	Átalakítás	Megszüntetés
Fogalma	A szakképző intézmény átalakítását nem eredményező változás	A szakképző intézmény jogutóddal való megszüntetése egy vagy több szakképző intézmény egyesülésével vagy egy szakképző intézmény szétválásával	A szakképző intézmény jogutód nélkül való megszüntetése
Döntéshozó	Alapító		
Döntés időpontja	Az intézkedés tervezett végrehajtása éve májusának utolsó munkanapjáig		
Kötelező véleményezés	<ul style="list-style-type: none"> • Oktatói testület • Diákönkormányzat • Képzési tanács és • – Nemzetiségi nevelés-oktatást érintően – az érintett települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az érintett országos nemzetiségi önkormányzat 	–	<ul style="list-style-type: none"> • Oktatói testület • Diákönkormányzat • Képzési tanács és • – Nemzetiségi nevelés-oktatást érintően – az érintett települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az érintett országos nemzetiségi önkormányzat
Forma	–	Módosító okirattal	Megszüntető okirattal

A szakképző intézmény átszervezése minden olyan döntés, amely nem eredményezi a szakképző intézménynek az Szt. 23. § c) pontja szerinti átalakítását¹²⁸.

A szakképző intézmény átalakítása történhet

- egy vagy több szakképző intézmény egyesülésével, amely lehet
  - egy vagy több szakképző intézmény összeolvadása vagy
  - egy szakképző intézménybe egy vagy több szakképző intézmény beolvadása
- egy szakképző intézmény szétválásával, amely lehet
  - egy szakképző intézmény két vagy több szakképző intézménnyé történő különválása vagy
  - egy szakképző intézményből két vagy több szakképző intézmény kiválása.

¹²⁸ Szt. 72. § (1) bekezdése

Kötelező az átalakítás vagy megszüntetés többcélú szakképző intézmény esetében, ha az 3 egymást követő tanév tekintetében nem felel meg az Szkr. 43. §-ában meghatározott követelménynek.

A szakképző intézmény megszüntetése jogutóddal vagy jogutód nélkül történik. A megszüntetésről – akárcsak az alapításról – az alapító dönt.

A jogutód nélküli megszüntetés esetén a szakképző intézmény semmilyen formában nem folytatja a tevékenységét, míg a jogutóddal való megszüntetés – lényegét tekintve – átalakítás. A jogutóddal való megszüntetés esetén a megszűnő szakképző intézmény jogutódja az átalakítással létrejövő új szakképző intézmény vagy szakképző intézmények. Összeolvadásnál ez az érintett szakképző intézmények megszűnését jelenti, akiknek a jogutódja az átalakítással létrejövő új szakképző intézmény. Beolvadásnál a beolvadó szakképző intézmény szűnik meg és jogutódja az a szakképző intézmény, amelyikbe beolvadt. Különválás esetén a különváló szakképző intézmény megszűnik és jogutódja a különválással létrejövő szakképző intézmények. Kiválás esetén a kiválással érintett szakképző intézmény fennmarad és a kiváló szervezeti egységéből önálló szakképző intézmény jön létre vagy már működő szakképző intézménybe, mint jogutódba olvad be.

A szakképző intézmény jogutód nélküli megszüntetése esetén a szakképző intézménynek a megszűnés időpontjában fennálló magánjogi jogait és kötelezettségeit az alapító vagy az általa kijelölt szerv gyakorolja és teljesíti. A jogutód nélküli megszüntetett szakképző intézmény nem magánjogi jogai és kötelezettségei a jövőre nézve megszűnnek. A jogutód nélküli megszüntetés esetén gondoskodni kell a szakképző intézmény más alapító általi átvételéről, ennek hiányában a megszüntetésre kerülő szakképző intézményben tanulók, képzésben részt vevő személyek számára másik olyan szakképző intézmény kijelöléséről, aki a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony létrehozására köteles.

Az átszervezésre, az átalakításra és a megszüntetésre vonatkozó döntést az intézkedés tervezett végrehajtása éve májusának utolsó munkanapjáig kell az alapítónak meghoznia – az átszervezés és a megszüntetés esetében – az oktatói testület, a diákönkormányzat és a képzési tanács, a nemzetiségi nevelés-oktatásban részt vevő szakképző intézmény tekintetében pedig – az oktatói testület, a diákönkormányzat és a képzési tanács mellett – az érintett települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az érintett országos nemzetiségi önkormányzat véleményének kikérésével. A vélemény kialakításához minden információt a véleményezési joggal rendelkezők részére rendelkezésre kell bocsátani, és az információ hozzáférhetővé tételének napjától számított legalább 15 napot kell a véleményezésre biztosítani.

A szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény átszervezéséről az NSZFH, átalakításáról és megszüntetéséről pedig az NSZFH döntés-előkészítése alapján a szakképzésért felelős miniszter, a szakképzési centrum részeként működő agrárszakképző intézmény esetében pedig az azt fenntartó, az agrárminiszter dönt. A rendvédelmi szakképző intézmény átszervezéséről, átalakításáról és megszüntetéséről a rendvédelmi szervet irányító miniszter, a honvédségi szakképző intézmény

átszervezéséről, átalakításáról és megszüntetéséről a honvédelemért felelős miniszter dönt.

A szakképző intézmény átalakításáról módosító okiratban, megszüntetéséről megszüntető okiratban kell rendelkezni.

A megszünt szakképző intézményt az NSZFH törli a szakképző intézmények nyilvántartásából. Ez a törlés azonban nem fizikai, hanem logikai törlés, mivel a szakképző intézmények nyilvántartásának tartalmaznia kell a megszűnéssel összefüggő körülményeket is¹²⁹, tehát az Szkt. 24. § (3) bekezdés a) pontja szerinti törlést akként kell értelmezni, hogy a megszünt szakképző intézményt a szakképző intézmények nyilvántartásában töröltként kell a továbbiakban nyilvántartani. Ugyanez igaz a törlés valamennyi egyéb esetkörüre is.

Az átszervezés – mivel az az alapító okirat módosítását nem igényli – a szakképző intézmények nyilvántartását érintő változást legfeljebb csak annyiban eredményez, ha az átszervezés érinti valamely nyilvántartott adatot. Ez esetben azt az Szkt. 24. § (2) bekezdése szerinti változásbejelentés keretében kell kezelni. Ugyanígy kell eljárni az átalakulás, illetve a szakképző intézmény alapító okiratának módosítását egyébként érintő más körülmény esetén.

A szakképző intézmény fenntartása

A fenntartó az a természetes vagy jogi személy, aki a szakképző intézmény szakképzésialapfeladat-ellátásához szükséges feltételekről az alapító nevében gondoskodik. A fenntartó lehet maga az alapító vagy az általa kijelölt más személy, vagyis az alapító és a fenntartó személye egybeeshet, a fenntartónak és a szakképző intézménynek ugyanakkor egymástól elkülönült szervezetnek kell lennie. Másik különbség, hogy amíg az alapító, illetve a fenntartó tekintetében az Szkt. lehetővé teszi, hogy az természetes személy legyen, addig a szakképző intézmény csak jogi személyként hozható létre.

A fenntartó és a szakképző intézmény között hierarchikus kapcsolat áll fenn. Ez a fenntartói irányítás, amit a fenntartó a szakképzésialapfeladat-ellátáshoz szükséges feltételekről való gondoskodás keretében gyakorol. A fenntartói irányítás során a fenntartót megilletik a jogszabályban meghatározott fenntartói irányítási hatáskörök. Ezek egy része a gazdálkodás és a képzési szerkezet meghatározására, más része munkáltatói jogkörgyakorlása, ismét más része pedig a szakképzésialapfeladat-ellátás ellenőrzésére és értékelésére vonatkozik. A fenntartói irányítási hatáskör ugyanakkor nem csak joggyakorlás, hanem kötelezettség teljesítése is, ugyanis a szakképző intézményt működtetni is kell, azokhoz személyi és tárgyi feltételeket kell biztosítani és

---

¹²⁹ Szkr. 73. § a) pont aa) alpontja és d) pontja

anyagi eszközöket a rendelkezésére bocsátania, továbbá a vezetéséről is gondoskodni kell.

A fenntartó személyében bekövetkező változás a fenntartói irányítási hatáskörök átadásával történik. Ezt az alapító az intézkedés tervezett végrehajtása éve februárjának utolsó munkanapjáig kezdeményezheti egy másik szakképző intézmény alapítójánál és arról az intézkedés tervezett végrehajtása éve májusának utolsó munkanapjáig hozhat döntést. A döntéshez az oktatói testület, a diákönkormányzat és a képzési tanács, a nemzetiségi nevelés-oktatásban részt vevő szakképző intézmény tekintetében pedig – az oktatói testület, a diákönkormányzat és a képzési tanács mellett – az érintett települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az érintett országos nemzetiségi önkormányzat véleményét a szakképző intézmény átszervezéséhez és megszüntetéséhez hasonló módon ki kell kérni.

A fenntartói irányítási hatáskör átadásánál nem szükségszerű az alapító személyében bekövetkező jogutódlás, de nem is kizárt. Ha az alapító személye változik, például állami szakképző intézményből nem állami szakképző intézmény lesz vagy fordítva, az ilyen szakképző intézmény tekintetében a korábbi alapítónak megszűnik a szakképzésialapfeladat-ellátásra vonatkozó joga és a szakképző intézményt az NSZFH – a nem állami szakképző intézmény esetén a működési engedély visszavonása mellett – törli a szakképző intézmények nyilvántartásból¹³⁰. A törlést követően az új alapító gondoskodik a szakképző intézmény nyilvántartásba vételének kezdeményezéséről és – nem állami szakképző intézmény esetén – a működési engedélyének megszerzéséről.

A fenntartói irányítási hatáskörök gyakorlása sajátosan alakul az egyes állami szakképző intézményekben. Állami szakképző intézmény esetében a fenntartói irányítási hatásköröket az állam nevében a Kormány erre kijelölt tagja gyakorolja. A fenntartói irányítási hatáskör gyakorlója

- a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény esetében a szakképzésért felelős miniszter, aki a fenntartói irányítási hatásköröket az Szkr.-ben meghatározott módon az NSZFH-val és a szakképzési centrummal megosztva gyakorolja,
- a szakképzési centrum részeként működő agrárszakképző intézmény esetében az agrárminiszter,
- a rendvédelmi szakképző intézmény esetében a rendvédelmi szervet irányító miniszter, aki a fenntartói irányítási hatásköröket az Szkr. 89. §-ában meghatározott módon a rendvédelmi szerv országos parancsnokával megosztva gyakorolja,
- a honvédségi szakképző intézmény esetében a honvédelemért felelős miniszter,
- a többcélú köznevelési intézmény részeként működő szakképző intézmény tekintetében az Szkr. 91/A. §-ában meghatározottak szerint az oktatásért felelős miniszter, aki e feladatát a tankerületi központ útján látja el.

¹³⁰ Szkt. 24. § (3) bekezdés c) pontja

I.4. táblázat: A fenntartói irányítási hatáskörök alakulása a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény, illetve a szakképzési centrum részeként működő agrárszakképző intézmény esetében

	NSZFH / agrár- miniszter ¹³¹	Főigazgató	Kancellár
Szakképző intézmény költségvetésének meghatározása ¹³²	X		
Térítési díj és adható kedvezmények meghatározása ¹³³		X	
Képzési szerkezet meghatározása ¹³⁴	X ¹³⁵		
Szervezeti és működési szabályzat és házirend jóváhagyása ¹³⁶		X	X
Szakmai program jóváhagyása ¹³⁷		X ¹³⁸	
Előkészítő évfolyamra vonatkozó szakmai program jóváhagyása ¹³⁹	X		
Igazgató kiválasztására irányuló pályázati eljárás lebonyolítása ¹⁴⁰		X	
Igazgató megbízása és a megbízás visszavonása ¹⁴¹	X ¹⁴²		
Igazgató felett az egyéb munkáltatói jogkörök gyakorlása		X ¹⁴³	
Gazdasági vezető megbízása és a megbízás visszavonása ¹⁴⁴			X
A szakképző intézmény gazdálkodásának, működése törvényességének és hatékonyságának ellenőrzése ¹⁴⁵		X	X
A szakképző intézmény döntéseinek felülvizsgálata ¹⁴⁶		X	
A szakmai program végrehajtásának és az oktató munka eredményességének értékelése ¹⁴⁷		X	
A szakképző intézmény tevékenységéről beszámolóra utasítás ¹⁴⁸		X	
Az önértékelés és a cselekvési terv jóváhagyása ¹⁴⁹	X		

¹³¹ Az általa alapított szakképzési centrum részeként működő agrárszakképző intézmény tekintetében

¹³² Szkr. 94. § (1) bekezdés a) pontja, 78. § (1) bekezdése

¹³³ Szkr. 78. § (2) bekezdése, 94. § (1) bekezdés b) pontja

¹³⁴ Szkr. 78. § (1) bekezdése, 94. § (1) bekezdés c) pontja

¹³⁵ A főigazgató javaslatára

¹³⁶ Szkr. 78. § (2) bekezdése, 94. § (1) bekezdés d) pontja

¹³⁷ Szkr. 78. § (2) bekezdése, 81. § (1) bekezdés 5. pontja, 94. § (1) bekezdés d) pontja

¹³⁸ A kancellár egyetértésével

¹³⁹ Szkr. 51. § (1) bekezdése, 78. § (1) bekezdése

¹⁴⁰ Szkr. 128. § (1) bekezdése

¹⁴¹ Szkt. 45. § (4) bekezdés, Szkr. 78. § (1) bekezdése, 94. § (1) bekezdés e) pontja

¹⁴² A szakképzésért felelős miniszter egyetértésével

¹⁴³ A kancellár egyetértésével

¹⁴⁴ Szkt. 26. § (5) bekezdése

¹⁴⁵ Szkr. 78. § (2) bekezdése, 94. § (1) bekezdés f) pontja

¹⁴⁶ Szkt. 37. § (4) bekezdése

¹⁴⁷ Szkr. 78. § (2) bekezdése, 94. § (1) bekezdés g) pontja

¹⁴⁸ Szkr. 78. § (2) bekezdése, 94. § (2) bekezdése

¹⁴⁹ Szkr. 50. §-a, 78. § (1) bekezdése

A szakképző intézmény működése

Az Szkt. a szakképző intézmény működésének általános rendje között első helyen említi a szakképző intézmény önállóságát. Az önállóság szakmai tekintetben értendő. Ennek keretében a szakképző intézmény szervezetével és működésével kapcsolatosan minden olyan ügyben önmaga dönt, amit jogszabály nem utal más személy, szerv vagy testület hatáskörébe. Kiemeli az Szkt. ugyanakkor, hogy az önálló döntés során – jogszabályban meghatározottak szerint – együtt kell működni az oktatókkal, a tanulókkal és a kiskorú tanuló törvényes képviselőivel. Itt jelenik meg továbbá a politikai tevékenység végzésének tilalma és a szakképző intézmény felelőssége a rábízott tanulók felügyelete, egészséges és biztonságos oktatása tekintetében is.

A szakképző intézmény működése – a jogszabályok mellett – a belső szabályozó eszközein alapul. A szakképző intézmény működésének alapdokumentuma

- a szervezeti és működési szabályzat és
- a házirend.

Az előbbi a szakképző intézmény működésére, belső és külső kapcsolataira vonatkozó rendelkezéseket, az utóbbi a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt megillető jogok gyakorlásának és terhelő kötelezettségek végrehajtásának módját határozza meg.

I.5. táblázat: A szervezeti és működési szabályzat, valamint a házirend összehasonlítása fenntartónként

		Szervezeti és működési szabályzat	Házirend
Fogalma		A szakképző intézmény működésére, belső és külső kapcsolataira vonatkozó rendelkezéseket meghatározó dokumentum ¹⁵⁰	A tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek jogai gyakorlásának és – a tanulmányi kötelezettségek teljesítésén kívül – kötelességei teljesítésének módját, továbbá az elvárt viselkedés szabályait meghatározó dokumentum ¹⁵¹
Tartalma	Általános szabály	Szkt. 32. § (1) bekezdése, Szkr. 95. §-a, 147. § (5) bekezdése, 169. §-a, 215. § (1) bekezdése, 216. § (4) bekezdés h) pontja és 326. § (2) bekezdése	Szkt. 32. § (2) bekezdése, 54. § (1) bekezdése, 64. § (1) bekezdése és 68. §-a, Szkr. 96. §-a, 113. § (3) bekezdése, 161. § (1) bekezdés a) és b) pontja, 162. §-a

¹⁵⁰ Szkt. 32. § (1) bekezdése

¹⁵¹ Szkt. 32. § (2) bekezdése

	Szervezeti és működési szabályzat	Házirend
Rendvédelmi szakképző intézmény	<ul style="list-style-type: none"> Oktatói jogok gyakorlásának szabályai¹⁵² Rendvédelmi alapösztöndíj-kiegészítéshez kapcsolódó feladat meghatározása¹⁵³ 	–
Honvédségi szakképző intézmény	Viselkedési és megjelenési szabályok, sajátos jogok és kötelességek, kiképzési tevékenység és ezek megsértése miatt kezdeményezhető fegyelmi eljárás szabályai, a jogellenesen okozott kár megtérítésére vonatkozó szabályok ¹⁵⁴	
Egyházi jogi személy vagy vallási egyesület által alapított, illetve fenntartott szakképző intézmény	Az adott vallás hitelveivel összefüggő viselkedési és megjelenési szabály, jog és kötelesség, valamint hiteleti tevékenység előírása és ezek megsértése miatt kezdeményezhető fegyelmi eljárás és az alkalmazható hátrányos jogkövetkezmény szabályai ¹⁵⁵	
Elfogadása	Oktatói testület ¹⁵⁶	Oktatói testület ¹⁵⁷
Érvényességi kellék	<ul style="list-style-type: none"> Képzési tanács és a diákönkormányzat véleményének kikérése¹⁵⁸ A fenntartó¹⁵⁹, a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény esetében – a kancellár egyetértésével – a főigazgató¹⁶⁰, rendvédelmi szakképző intézmény esetén a rendvédelmi szerv országos parancsnokának¹⁶¹ jóváhagyása A szervezeti és működési szabályzat nyilvánosságra hozatala¹⁶² és a SZIR-ben való közzététele¹⁶³ 	<ul style="list-style-type: none"> Képzési tanács és a diákönkormányzat véleményének kikérése¹⁶⁴ A fenntartó¹⁶⁵, a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény esetében – a kancellár egyetértésével – a főigazgató¹⁶⁶, rendvédelmi szakképző intézmény esetén a rendvédelmi szerv országos parancsnokának¹⁶⁷ jóváhagyása A házirend nyilvánosságra hozatala¹⁶⁸ és a SZIR-ben való közzététele¹⁶⁹

¹⁵² Szkr. 136. §-a¹⁵³ Szkr. 177. § (2) bekezdése¹⁵⁴ Szkr. 90. § (1) bekezdés d) pontja¹⁵⁵ Szkt. 32. § (3) bekezdése¹⁵⁶ Szkt. 32. § (4) bekezdése, 51. § (2) bekezdés 2. pontja¹⁵⁷ Szkt. 32. § (4) bekezdése, 51. § (2) bekezdés 2. pontja¹⁵⁸ Szkt. 32. § (4) bekezdése, Szkr. 97. §-a, 323. § (2) bekezdése¹⁵⁹ Szkr. 94. § (1) bekezdés d) pontja¹⁶⁰ Szkr. 81. § (1) bekezdés 5. pontja¹⁶¹ Szkr. 89. § (2) bekezdés c) pont¹⁶² Szkt. 32. § (4) bekezdése¹⁶³ Szkr. 344. § (1) bekezdés 6. pontja¹⁶⁴ Szkt. 32. § (4) bekezdése, Szkr. 97. §-a, 216. § (4) bekezdés g) pontja, 323. § (2) bekezdése¹⁶⁵ Szkr. 94. § (1) bekezdés d) pontja¹⁶⁶ Szkr. 81. § (1) bekezdés 5. pontja¹⁶⁷ Szkr. 89. § (2) bekezdés c) pont¹⁶⁸ Szkt. 32. § (4) bekezdése¹⁶⁹ Szkr. 344. § (1) bekezdés 6. pontja

A szakképző intézmény **szervezeti és működési szabályzatában** kell meghatározni többek között a működés rendjét, az oktatói munka belső ellenőrzésének rendjét, a szakképző intézményen belüli és kívüli kapcsolattartás rendjét és formáját, a vezetők közötti feladatmegosztást, a kiadmányozás és a képviselő szabályait, az igazgató vagy az igazgatóhelyettes akadályoztatása esetén a helyettesítés rendjét, az ünnepélyek, megemlékezések rendjét és a hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat, a rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendjét, bármely rendkívüli esemény esetén szükséges teendőket, az elektronikus úton előállított papíralapú nyomtatványok hitelesítésének és a hitelesített és tárolt dokumentumok kezelési rendjét, az intézményvezető feladat- és hatásköréből átruházott feladat- és hatásköröket, munkakörleírás-mintákat, mindazokat a kérdéseket, amelyek meghatározását jogszabály előírja, továbbá a szakképző intézmény működésével összefüggő minden olyan kérdést, amelyet jogszabály rendelkezése alapján készített szabályzatban nem kell, vagy nem lehet szabályozni. A szakképző intézmény szervezeti és működési szabályzatában meghatározhatók a szakképző intézmény biztonságos működését biztosító olyan szabályok, amelyek megtartása kötelező a szakképző intézmény területén tartózkodóknak és a szakképző intézménnyel kapcsolatban nem álló más személyeknek.

A szakképző intézmény **házirendje** az SZMSZ-en alapulva a jogszabályi előírásokkal összhangban elsősorban viselkedési normákat és a joggyakorlás, köteleességteljesítés módját határozza meg. Az Szt. kijelöli a házirend által a szakképző intézmény felelősségének a határait is, például az intézménybe bevitt saját dolgok tekintetében, és az olyan károkozás esetén, amely a házirendben foglaltak be nem tartásából ered.

A házirendben kell szabályozni a tanulók munkarendjét és azon belül foglalkozások megszervezésének szabályait, valamint ahhoz kapcsolódóan a tanulók, illetve a képzésben részt vevő személy távolmaradása, mulasztása és késése igazolásának módját, a tanulók jutalmazásának és a fegyelmező intézkedések formáit és alkalmazásának elveit, a szakképző intézmény helyiségei, berendezési tárgyai, eszközei és a szakképző intézményhez tartozó területek használatának rendjét, a térítési díj, illetve a tandíj befizetésére és visszafizetésére vonatkozó rendelkezéseket, a szociális ösztöndíj, a szociális támogatás megállapításának és felosztásának elveit, a nem alanyi jogon járó tankönyvtámogatás elvét és az elosztás rendjét, a tanulók véleménynyilvánításának és rendszeres tájékoztatásának rendjét és formáit, stb.

Mindkét dokumentumot az oktatói testület fogadja el a diákönkormányzat és a képzési tanács véleményének kikérésével, szakképzési centrum esetében a főigazgató és a kancellár egyetértésével. A Szkr. a szervezeti és működési szabályzathoz szükséges egyetértés kialakításához fűz határidőt, amire a tervezet kézhezvételétől számított 30 napot kell biztosítani.

A szakképző intézmény szervezeti és működési szabályzatát az Szkr. 95. §-a szerint kell megalkotni. Az Ávr. 13. §-át az Szkr. hivatkozott rendelkezésével párhuzamosan kell a szakképző intézmény szervezeti és működési szabályzatára alkalmazni akkor, ha a szakképző intézmény önálló költségvetési szervként (tehát nem szakképzési centrum részeként) működik.

A szervezeti és működési szabályzat és a házirend nyilvános, azt a szakképző intézmény honlapján közzé kell tenni.

A szakképző intézmény az iratkezeléséről **iratkezelési szabályzatot** ad ki, emellett a szakképző intézménynek az általa kezelt adatokra vonatkozóan a GDPR 13. és 14. cikke alapján **adatkezelési tájékoztatót** kell közzé tennie és az Szt. 118. §-a alapján **adatkezelési szabályzatot** kell készítenie, továbbá

- a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény 19. § (1) bekezdése alapján a tűzvédelmi szabályzat készítéséről szóló 30/1996. (XII. 6.) BM rendelet szerint elkészített **tűzvédelmi szabályzattal**,
- az Mvtv. 2. § (3) bekezdése és 72. § (4) bekezdése alapján **munkavédelmi szabályzattal**

is rendelkeznie kell.

A költségvetési szervként működő szakképző intézménynek (a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény tekintetében a szakképzési centrumnak)

- az Ávr. 13. § (2) bekezdése szerinti **gazdálkodási szabályzatot**,
- az Áhsz. 50. § (1) bekezdése szerinti **számvetési szabályzatot**,
- a Bkr. 17. § (1) bekezdése szerinti **belső ellenőrzési kézikönyvet**,
- a Bkr. 6. § (4) bekezdése szerinti **integrált kockázatkezelési szabályzatot**,
- a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 17. § f) pontja alapján **veszélyelhárítási tervet**
- – 50-nél több fő foglalkoztatása esetén – az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. § (4) bekezdése alapján **esélyegyenlőségi tervet**

is ki kell adnia.

A szakképző intézmény alkalmazottai

A szakképző intézmény alkalmazottját az Szt. 3 kategóriába sorolja:

- az igazgató és az igazgatóhelyettes, mint intézményvezetők,
- az oktató és – ha a többcélú szakképző intézmény köznevelési alapeladatot is ellát – az Nkt. szerinti pedagógus munkakörben foglalkoztatott személy és
- a további, közvetlenül nem a szakmai alapeladat-ellátással összefüggő feladat ellátására létesített munkakörben foglalkoztatott személy.

Az Szt. egyik legjelentősebb újítása – a pedagógusszakma hagyományainak tiszteletben tartása mellett – bizonyos elnevezéseknek a kor aktuális követelményeinek és elvárásainak megfelelő módosítása a szakképzés kereteit érintően és a szakképzés jellegéhez igazodóan. Ennek megfelelően önálló terminológiát vezet be a szakképző intézményben oktató munkát végző személyek munkakörére, ezáltal is jelezve a szakképzés összetettségét és a közneveléstől való elválasztását, és egyben kiemelve a

szakképző intézményben oktató munkát végző személyek tevékenysége presztízsét. Ide tartozik a fejlesztő pedagógiai ellátást, az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs foglalkozást, az iskolapszichológusi feladatot, a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatot, illetve a könyvtárostanári tevékenységet ellátó munkakör is.

Szintén jelentős újítás az alkalmazottak foglalkoztatási jogviszonyának megváltozása. A szakképző intézmény valamennyi alkalmazottja (ideértve az intézményvezetőt is) munkaviszonyban vagy megbízási jogviszonyban áll. Ha a szakképző intézmény többcélú szakképző intézményként működik, vagyis köznevelési alapfeladatot is ellát, a köznevelésialapfeladat-ellátásban részt vevő alkalmazott foglalkoztatási jogviszonyára is kiterjed ez a szabály. Az egyházi jogi személy által alapított, illetve fenntartott szakképző intézményben a foglalkoztatásra irányuló jogviszony egyházi szolgálati viszonyként is létrehozható.

A korábbi közalkalmazotti jogviszonyt felváltó munkaviszony nem ismeretlen a szakképzés területén, hiszen egyrészt nem minden szakképző intézmény működik költségvetési szerv formájában, másrészt a költségvetési szervek jelentős része is foglalkoztathat alkalmazottat munkaviszony keretében. A szakképzésben is egyre nagyobb szerepet vállaló egyházi jogi személyek és vallási egyesületek már hosszú ideje munkaviszonyban, illetve egyes tanáraikat egyházi szolgálati vagy megbízási jogviszonyban foglalkoztatták az Szt. elfogadását megelőzően is. Ennek a szakképzésben való általánossá tétele – a jogalkotó szándékolt célja szerint – azt szolgálja, hogy a szakmai oktatásban hosszú távon biztosított legyen a megfelelő létszámú, naprakész elméleti és gyakorlati szakmai ismeretekkel rendelkező szakember. Ezt meghaladóan is ugyanakkor továbbra is lehetőség van pedagógus munkakörben is foglalkoztatni azt az alkalmazottat, aki többcélú szakképző intézmény köznevelésialapfeladat-ellátásában vesz részt. Szintén továbbra is lehetőség van óraadóként megbízási jogviszonyban részt venni a szakképző intézmény munkájában, hiszen a szakképzés presztízsének szinten tartása és a technológia legújabb fejleményeihez igazodó ismeretek szakmai oktatásba, illetve szakmai képzésbe történő becsatornázásához kiemelten nagy szükség van a vállalati szakemberek bevonására.

Az Szt. az intézményvezető és az oktató, illetve pedagógus mellett az iskolai oktatásban foglalkoztatott további alkalmazottakat azonos elnevezés alatt önálló kategóriaként említi. Ők a további, közvetlenül nem a szakmaialapfeladat-ellátással összefüggő feladat ellátására létesített munkaköröket tölthetik be. Ilyenek például a rendszergazdai, az iskolatitkári vagy a takarítási feladatot ellátó munkakörök, amelyek ellátására munkaviszony vagy megbízási jogviszony hozható létre, vagy azok szolgáltatásvásárlás útján is megszervezhetők¹⁷⁰. Ilyen munkakör a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény esetében az kizárólag a szakképzési centrum központi szervezeti egységében hozható létre¹⁷¹.

¹⁷⁰ Szkr. 135. § (3) bekezdése

¹⁷¹ Szkr. 123/A. §-a

A munkaviszony létrehozásának feltétele az általános és a különös alkalmazási kritériumok teljesítése.

I.6. táblázat: Alkalmazási feltételek összehasonlítása

	Általános	Különös	
		Technikum	Szakképző iskola
Igazgató	<ul style="list-style-type: none"> • Cselekvőképesség • Büntetlen előélet • A tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt állás és az Mt. 44/A. §-ában meghatározott feltételek hiánya • Nem lehet a szakképző intézmény fenntartója vagy – a nem állami szakképző intézmény tekintetében a fenntartói irányítási hatáskört gyakorló testület tagjai kivételével – a szakképző intézmény fenntartójánál vezető állású munkavállaló vagy vezetői megbízással rendelkező személy 	<ul style="list-style-type: none"> • Oktatói munkakör betöltéséhez szükséges felsőfokú végzettség és mesterképzésben szerzett szakképzettség, • Intézményvezetői szakképzettség vagy legalább 1 év intézményvezetői gyakorlat vagy legalább 120 órás tanügyigazgatási és pedagógiai ismereteket nyújtó képzésben való részvétel és • Oktatói munkakörben vagy legalább heti 10 foglalkozás megtartására vonatkozó óraadói megbízás ellátása során legalább 3 éves szakmai gyakorlat 	<ul style="list-style-type: none"> • Oktatói munkakör betöltéséhez szükséges felsőfokú végzettség és legalább alapképzésben szerzett szakképzettség, • Intézményvezetői szakképzettség vagy legalább egy év intézményvezetői gyakorlat vagy legalább 120 órás tanügyigazgatási és pedagógiai ismereteket nyújtó képzésben való részvétel és • Oktatói munkakörben vagy legalább heti 10 foglalkozás megtartására vonatkozó óraadói megbízás ellátása során legalább 3 éves szakmai gyakorlat
Igazgatóhelyettes	<ul style="list-style-type: none"> • Cselekvőképesség • Büntetlen előélet • A tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt állás és az Mt. 44/A. §-ában meghatározott feltételek hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> • A szakképző intézmény adott típusa tekintetében a közismereti oktatásban, az ágazati alapoktatásban vagy a szakirányú oktatásban oktatott tantárgy oktatójára vonatkozó feltételnek való megfelelés 	
Közismereti tantárgy oktatója		Egyetemi szintű vagy mesterfokozatú, a közismereti tantárgynak megfelelő szakos tanári végzettség	Legalább főiskolai szintű, a közismereti tantárgynak megfelelő szakos tanári végzettség

	Általános	Különös	
		Technikum	Szakképző iskola
Ágazati alapoktatásban oktató tananyag oktatója		<p><i>Az elméleti ismereteket oktató személy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> szakmai tanárképzésben szerzett mesterfokozat (például közgazdász tanár) vagy felsőfokú végzettség és az ágazatnak megfelelő szakképzettség (például közgazdász) <p><i>A gyakorlati ismereteket oktató személy:</i> legalább érettségi végzettség és az ágazatnak megfelelő szakképesítés</p>	<p><i>Az elméleti ismereteket oktató személy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> az ágazatnak megfelelő felsőfokú végzettség és szakképzettség (például közgazdász) vagy felsőfokú végzettség és az ágazatnak megfelelő szakképesítés (például tanár és közgazdasági technikus) <p><i>A gyakorlati ismereteket oktató személy:</i> legalább érettségi végzettség és az ágazatnak megfelelő szakképesítés</p>
Szakirányú oktatásban oktató tananyag oktatója			

I.7. táblázat: Jogviszonylétesítés és -megszüntetés, valamint a munkáltatói jogkörgyakorlás rendje a szakképzési centrum és az annak részeként működő szakképző intézmény, illetve agrárszakképző intézmény tekintetében

	Jogviszonylétesítés és -megszüntetés	Munkáltatói jogkörgyakorlás
Főigazgató	Szakképzésért felelős miniszter / agrárminiszter ¹⁷²	NSZFH elnöke / agrárminiszter ¹⁷³
Kancellár	Szakképzésért felelős miniszter / agrárminiszter ¹⁷⁴	NSZFH elnöke / agrárminiszter ¹⁷⁵
Gazdasági vezető	Kancellár ¹⁷⁶	Kancellár ¹⁷⁷
Igazgató	NSZFH elnöke a szakképzésért felelős miniszter / agrárminiszter	Főigazgató ¹⁷⁹

¹⁷² Szkr. 80. § (2) bekezdése

¹⁷³ Szkr. 80. § (2) bekezdése

¹⁷⁴ Szkr. 82. § (2) bekezdése

¹⁷⁵ Szkr. 82. § (2) bekezdése

¹⁷⁶ Szkt. 26. § (5) bekezdése

¹⁷⁷ Szkt. 83. § 7. pontja

¹⁷⁹ Szkr. 130. § a) pontja, Szkr. 81. § (1a) bekezdés 1. pont b) alpontja

	Jogviszonylétesítés és -megszüntetés	Munkáltatói jogkörgyakorlás
	egyetértésével, nemzetiségi nevelés- oktatásban a települési / országos nemzetiségi önkormányzat véleményének kikérésével ¹⁷⁸	
Igazgatóhelyettes	Főigazgató az igazgató egyetértésével ¹⁸⁰	Igazgató ¹⁸¹
Oktató és pedagógus munkakörben foglalkoztatott személy	Főigazgató (a munkabér, illetve a megbízási díj tekintetében a kancellár egyetértésével) ¹⁸²	Igazgató ¹⁸³
Egyéb alkalmazott	A főigazgató feladatainak segítésére foglalkoztatott egyéb alkalmazott esetében a főigazgató ¹⁸⁴ , egyébként a kancellár ¹⁸⁵	

I.8. táblázat: Jogviszonylétesítés és -megszüntetés, valamint a munkáltatói jogkörgyakorlás rendje a nem szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény tekintetében

	Jogviszonylétesítés és -megszüntetés	Munkáltatói jogkörgyakorlás
Igazgató	Fenntartó a szakképzésért felelős miniszter egyetértésével és nemzetiségi nevelés-oktatásban a települési/országos nemzetiségi önkormányzat véleményének kikérésével ¹⁸⁶	Fenntartó ¹⁸⁷
Igazgatóhelyettes	Igazgató a fenntartó egyetértésével ¹⁸⁸	Igazgató ¹⁸⁹
Oktató és pedagógus munkakörben foglalkoztatott személy	Igazgató ¹⁹⁰	Igazgató ¹⁹¹
Egyéb alkalmazott	Igazgató ¹⁹²	Igazgató ¹⁹³

¹⁷⁸ Szkt. 46. § (4) bekezdése, Szkr. 78. § (2) bekezdése, Szkr. 133. § (4) bekezdése

¹⁸⁰ Szkt. 46. § (4) bekezdése, Szkr. 81. § (1a) bekezdés 2. pont a) alpontja

¹⁸¹ Szkr. 130. § b) pontja

¹⁸² Szkr. 81. § (1a) bekezdés 2. pont c) alpontja

¹⁸³ Szkr. 124. § (1) bekezdés 2. pontja

¹⁸⁴ Szkr. 81. § (1a) bekezdés 1. pont c) alpontja

¹⁸⁵ Szkr. 83. § 8. pontja

¹⁸⁶ Szkt. 46. § (4) bekezdése, Szkr. 133. § (4) bekezdése

¹⁸⁷ Szkr. 130. § a) pontja

¹⁸⁸ Szkt. 46. § (4) bekezdése

¹⁸⁹ Szkr. 130. § b) pontja

¹⁹⁰ Szkr. 124. § (1) bekezdés 2. pontja

¹⁹¹ Szkr. 124. § (1) bekezdés 2. pontja

¹⁹² Szkr. 124. § (1) bekezdés 2. pontja

¹⁹³ Szkr. 124. § (1) bekezdés 2. pontja

Az **igazgató** és az **igazgatóhelyettes** a szakképző intézmény vezető állású munkavállalója. A szabályozás együttesen őket intézményvezetőnek hívja, valamennyi olyan szabályt tehát, aminél a jogi norma alanya az intézményvezető, az igazgatóra és az igazgatóhelyettesre is egyaránt alkalmazni kell.

Állami szakképző intézményben – a rendvédelmi szakképző intézmény kivételével – az igazgató kiválasztása pályázat útján történik. A pályázati eljárást a fenntartó, a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény esetében a szakképzési centrum bonyolítja le. Pályázat nélkül a következő esetekben adható igazgatói megbízás:

- – a harmadik és további megbízási ciklus kivételével – ha az igazgató ismételt megbízásával a fenntartó és az oktatói testület legalább kétharmada egyetért,
- újonnan létesített szakképző intézmény esetén a szervezési feladatok ellátása érdekében ez indokolt, illetve
- eredménytelen pályázat esetén.

Az első esetben a megbízás időtartama az általános szabályok szerint alakul, a másik két esetben pedig kizárólag 1 évre szól¹⁹⁴. A pályázatot a fenntartó bírálja el a benyújtásra nyitva álló határidő leteltétől számított 60 napon belül. Az eljárás nyilvánosságát és átláthatóságát szolgálja, hogy valamennyi pályázatból nyilvánosságra kell hozni a szakképző intézmény honlapján a pályázat részét képező vezetési programot.

Az igazgató vezeti és képviseli a szakképző intézményt, ennek keretében képviseli azt és felel annak szakszerű és törvényes működésért. Az igazgatóhelyettes az igazgatót segíti feladatai ellátásában. Az Szkt. az igazgatóhelyettesek számát nem határozza meg, azt a fenntartó – szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény esetében a főigazgató – a helyi körülményekhez igazítottan alakítja ki, de legalább egy igazgatóhelyettes megbízását kötelezővé teszi a szakirányú oktatással kapcsolatos feladatok vezetésére.

Az igazgató dönt a szakképző intézmény működésével kapcsolatban minden olyan ügyben, amelyet jogszabály, kollektív szerződés vagy más szabályzat nem utal más személy vagy testület hatáskörébe, ennek keretében kiadmányozási jogot gyakorol a szakképző intézmény által a tanulói jogviszonnal, a képzési jogviszonnal, a törvényes képviselőkkel való kapcsolattartással összefüggésben a feladatkörében hozott döntések tekintetében¹⁹⁵.

A koordinatív feladatokat érintően az igazgató

- a szakképzésialapfeladat-ellátással összefüggésben
  - kezdeményezi a munkavégzés személyi és tárgyi feltételei biztosításához szükséges – a feladat- és hatáskörén kívül eső – intézkedések megtételét¹⁹⁶,
  - gondoskodik a nemzeti és iskolai ünnepek munkarendhez igazodó, méltó megszervezéséről¹⁹⁷,

¹⁹⁴ Szkr. 131. §-a

¹⁹⁵ Szkr. 124. § (1) bekezdés 3. pontja

¹⁹⁶ Szkr. 124. § (2) bekezdés 4. pontja

¹⁹⁷ Szkr. 124. § (2) bekezdés 27. pontja

- gondoskodik a közösségi szolgálat megszervezéséről¹⁹⁸,
- felel a tanulmányi kirándulások megszervezéséért¹⁹⁹,
- a tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel összefüggésben
  - javaslatot tesz a szakképzésért felelős miniszternek a tanuló számára díj, kitüntetés adományozására²⁰⁰,
  - hozzájárulást ad a kiskorú tanuló törvényes képviselője számára a foglalkozáson való részvételre²⁰¹,
  - javaslatot tesz a hátrányos helyzet, tartós betegség vagy egyéb méltányolható körülmény fennállása esetén a tanuló ingyenes képzési idejének meghosszabbítására²⁰²,
- koordinálja a szakképző intézményen belüli gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezését és ellátását, a gyermekvédelmi jelzőrendszernek a szakképző intézményhez kapcsolódó feladatait²⁰³,
- az egészségfejlesztéssel összefüggésben
  - gondoskodik a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséről²⁰⁴,
  - a szakképző intézményben élelmiszerárúsító üzlet vagy áruautomata működtetésére irányuló szerződés megkötéséhez és módosításához gondoskodik az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá nyitvatartási rendjének, illetve működtetési időszakának szerződésben történő meghatározásához a diákönkormányzat véleményének beszerzéséről²⁰⁵,
  - az egészségfejlesztési és prevenció programok kiválasztásánál gondoskodik az iskolapszichológus, az iskola-egészségügyi szolgálat és a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményének beszerzéséről²⁰⁶,
  - – az iskolapszichológus értesítése mellett – kötelezi a tanulót vagy a tanulók csoportját az ismétlődő viselkedési problémákat érintő pszichológus tanácsadáson való részvételre²⁰⁷,
- együttműködik a képzési tanáccsal, a diákönkormányzattal és jogszabályban meghatározott más szervekkel, személyekkel és testületekkel²⁰⁸,
- a képzési tanács munkájában részt vevő érdekeltek által delegált, azonos számú képviselőből álló bizottságot hoz létre a képzési tanács megalakításának előkészítéséhez²⁰⁹,

---

¹⁹⁸ Szkr. 107. § (2) bekezdése

¹⁹⁹ Szkr. 124. § (2) bekezdés 23. pontja

²⁰⁰ Szkt. 64. § (2) bekezdése, Szkr. 124. § (2) bekezdés 21. pontja

²⁰¹ Szkr. 217. § b) pontja

²⁰² Szkr. 124. § (2) bekezdés 22. pontja

²⁰³ Szkr. 124. § (2) bekezdés 20. pontja

²⁰⁴ Szkr. 124. § (2) bekezdés 18. pontja

²⁰⁵ Szkr. 104. § (2) bekezdése

²⁰⁶ Szkr. 102. § (6) bekezdése

²⁰⁷ Szkr. 105. § (4) bekezdése

²⁰⁸ Szkr. 124. § (2) bekezdés 28. pontja

²⁰⁹ Szkr. 324. § (2) bekezdése

- a diákönkormányzat javaslatára megbízza a diákönkormányzat munkáját segítő oktatót²¹⁰,
- a fegyelemi eljárás során megállapítja a fegyelmi testület tagja ellen bejelentett kizárási okot²¹¹ és a kiskorú tanuló veszélyeztetettségének felmerülése esetén értesíti a család- és gyermekjóléti szolgálatot, illetve a gyámhatóságot²¹².

A szakképzésialapfeladat-ellátást érintően az igazgató szervezi a szakképző intézmény szakképzési alapfeladatainak végrehajtását és biztosítja a szakmai követelmények érvényesülését²¹³, ennek keretében az igazgató

- az oktató, illetve az oktatói testület vonatkozásában
  - felel a szakképző intézményen belüli oktatói munkáért²¹⁴,
  - vezeti az oktatói testületet²¹⁵, kezdeményezi annak összehívását²¹⁶ és felel az oktatói testület jogkörébe tartozó döntések előkészítéséért, végrehajtásuk szakszerű megszervezéséért és ellenőrzéséért²¹⁷,
  - betartja és betartatja az oktatók etikai normáit²¹⁸,
  - megbízza a szakmai munkaközösség-vezetőt²¹⁹,
  - gondoskodik az oktatók továbbképzésének megszervezéséről, a továbbképzési program és beiskolázási terv elkészítéséről, valamint a teljesítés nyilvántartásáról²²⁰,
- a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy vonatkozásában
  - dönt a tanuló felvételéről vagy átvételéről és – a szakmai munkaközösség, ennek hiányában az oktatói testület véleményének kikérésével – osztályba vagy csoportba való beosztásáról, valamint a tanulói jogviszony megszüntetéséről²²¹,
  - dönt a felnőttképzési jogviszony létrehozásáról és megszüntetéséről²²²,
  - dönt a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy foglalkozáson való részvétel alóli felmentéséről, egyes tantárgyak és azok tudásmérése alóli mentesítéséről, az előzetesen megszerzett tudás, illetve gyakorlat beszámításáról²²³,
  - dönt az egyéni tanulmányi rendről²²⁴,
  - dönt a beilleszkedési, tanulási, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló

²¹⁰ Szkt. 69. §-a

²¹¹ Szkr. 199. § (5) bekezdése

²¹² Szkr. 201. § (3) bekezdése

²¹³ Szkr. 124. § (2) bekezdés 4. pontja

²¹⁴ Szkr. 124. § (2) bekezdés 2. pontja

²¹⁵ Szkr. 124. § (2) bekezdés 7. pontja

²¹⁶ Szkr. 146. § (2) bekezdés a) pontja

²¹⁷ Szkr. 124. § (2) bekezdés 8. pontja

²¹⁸ Szkr. 124. § (2) bekezdés 9. pontja

²¹⁹ Szkr. 147. § (7) bekezdése

²²⁰ Szkr. 124. § (2) bekezdés 10. pontja

²²¹ Szkt. 54. § (1) és (3) bekezdése, Szkr. 124. § (2) bekezdés 11. pontja, 149. § (2) és (3) bekezdése, 209. §-a

²²² Szkr. 124. § (2) bekezdés 11. pontja

²²³ Szkr. 124. § (2) bekezdés 12. pontja

²²⁴ Szkr. 124. § (2) bekezdés 13. pontja, 195. §-a

számára fejlesztő pedagógiai ellátás, az egyéni adottsághoz és fejlettséghez igazodó egyéni előrehaladású nevelés és oktatás, tanulmányok alatti vizsga letételének vagy a tanulmányi kötelezettségek teljesítéséhez szükséges más segítség biztosításáról²²⁵,

- engedélyezi a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személynek az érdemjegyekkel történő értékelés és osztályzatokkal történő minősítése vagy – a szakirányú oktatás kivételével – egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alóli mentesítéséről²²⁶,
- dönt a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személy részére egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozás biztosításáról, az egyéni adottsághoz és fejlettséghez igazodó egyéni előrehaladású nevelés és oktatás, tanulmányok alatti vizsga letételének vagy a tanulmányi kötelezettségek teljesítéséhez szükséges más segítség biztosításáról²²⁷,
- lefolytatja a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy igazolatlan mulasztásával kapcsolatos eljárást²²⁸.

Az oktatásszervezést érintően az igazgató

- a szakképző intézmény iratainak-, adatainak és tanügyiigazgatási dokumentumainak kezelésével összefüggésben
  - vezeti a jogszabályban előírt tanügyi nyilvántartásokat, és felel a szakképző intézmény adatbiztonságáért, továbbá a SZIR-be történő bejelentkezésért és adattovábbításért²²⁹,
  - aláírja a bizonyítványt és az egyéni törzslapot, a lezárt naplót,
  - őrzi a kitöltetlen tanügyiigazgatási okmányokat,
  - elrendeli és ellenőrzi a szakképző intézményben keletkezett iratok selejtezését²³⁰,
- a tanév és a tanítási év rendjével összefüggésben
  - gondoskodik a tanév helyi rendjének éves munkatervben való meghatározásáról²³¹, elkészíti a tantárgyfelosztást²³² és az oktató kötött munkaidejét érintően meghatározza az ellátandó feladatokat²³³,
  - – a fenntartó egyetértésével – dönt a tanítás nélküli munkanapok számának növeléséről, a 6 tanítási naphoz álló tanítási hét megszervezéséről és a szakképző intézményt érintő rendkívüli szünet elrendeléséről²³⁴,

²²⁵ Szkr. 293. § (1) bekezdése

²²⁶ Szkt. 60. § (2) bekezdése

²²⁷ Szkr. 293. § (2) bekezdése

²²⁸ Szkr. 124. § (2) bekezdés 15. pontja, 163. § (2) és (3) bekezdése

²²⁹ Szkr. 124. § (2) bekezdés 26. pontja

²³⁰ Szkr. 100. § (2) bekezdése

²³¹ Szkr. 109. § (1) bekezdése és 124. § (2) bekezdés 3. pontja

²³² Szkr. 124. § (2) bekezdés 3. pontja

²³³ Szkr. 135. § (1) és (2) bekezdése

²³⁴ Szkr. 109. § (5) bekezdése, 110. §-a, 111. §-a és 112. § (3) bekezdése

- megszervezi a tehetség kibontakoztatására, a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy felzárkóztatására, beilleszkedési és tanulási nehézségei javítására, magatartási rendellenességei kezelésére szolgáló fejlesztő pedagógiai ellátásokat²³⁵,
- biztosítja a nevelő és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeit²³⁶, gondoskodik a tanulók szakképző intézményen belüli felügyeletét²³⁷, továbbá felel a tanulóbalesetek megelőzéséért²³⁸,
- a szakképző intézményen belüli tanulmányok alatti vizsgához kapcsolódóan gondoskodik annak jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért²³⁹, ennek keretében
  - kijelöli annak időpontját²⁴⁰ és az ahhoz kapcsolódó javító- és pótlóvizsga időpontját²⁴¹,
  - engedélyezi az eltérő időpontban történő vizsgázást²⁴²,
  - megbízza a vizsgabizottság elnökét és tagjait²⁴³,
  - jóváhagyja a gyakorlati vizsgatevékenység tartalmát²⁴⁴,
  - ellenőrzi a vizsga rendjének megtartását²⁴⁵ és gondoskodik az esetleges szabálytalanságok kivizsgálásáról²⁴⁶,
  - a tanulmányok alatti vizsga független vizsgabizottság előtt történő megszervezésére vonatkozó igényt továbbítja a szakképzési államigazgatási szervként eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak²⁴⁷.

A szakképző intézmény működését érintően az igazgató

- felel a belső szabályzatok elkészítéséért²⁴⁸,
- gondoskodik a szakképző intézményben a szakirányú oktatás személyi és tárgyi feltételeinek meglétéről²⁴⁹,
- – a nem szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény esetében – meghatározza az alkalmazható térítési díjat és a tandíjat²⁵⁰ és gondoskodik azok beszedéséről²⁵¹, továbbá a tanulónak járó juttatások, ennek keretében a nyelvvizsga díjához való hozzájárulás kifizetéséről²⁵²,

²³⁵ Szkr. 124. § (2) bekezdés 15. pontja

²³⁶ Szkr. 124. § (2) bekezdés 17. pontja

²³⁷ Szkr. 124. § (2) bekezdés 16. pontja

²³⁸ Szkr. 124. § (2) bekezdés 19. pontja

²³⁹ Szkr. 183. § (3) bekezdése

²⁴⁰ Szkr. 180. § (1) bekezdése

²⁴¹ Szkr. 180. § (6) és (8) bekezdése

²⁴² Szkr. 182. § (3) bekezdése

²⁴³ Szkr. 182. § (5) bekezdése

²⁴⁴ Szkr. 189. § (2) bekezdése

²⁴⁵ Szkr. 183. § (3) bekezdés c) pontja

²⁴⁶ Szkr. 186. §-a, 188. § (4) bekezdése

²⁴⁷ Szkr. 190. § (2) bekezdése

²⁴⁸ Szkr. 124. § (2) bekezdés 1. pontja

²⁴⁹ Szkr. 124. § (2) bekezdés 24. pontja

²⁵⁰ Szkr. 4. § (1) bekezdése

²⁵¹ Szkr. 124. § (2) bekezdés 25. pontja

²⁵² Szkr. 175. §-a

- elkészíti a szakképző intézmény minőségirányítási rendszerét és annak módosítását²⁵³,
- munkáltatói jogkört gyakorol a szakképző intézmény alkalmazottai felett²⁵⁴ és elkészíti a szakképző intézmény alkalmazottainak munkaköri leírását²⁵⁵,
- felel a szakképző intézmény szakképzési alapfeladatai ellátását szolgáló vagyron rendeltetészerű használatáért, a karbantartó, állagmegóvó, felújítási feladatok feltárásáért, azok végrehajtásának ellenőrzéséért²⁵⁶.

A szakképző intézmény ellenőrzésével összefüggésben az igazgató

- ellenőrzi a szakképző intézmény szakképzési alapfeladatainak végrehajtását, biztosítja a szakmai követelmények érvényesülését²⁵⁷,
- 3 évente értékeli az oktatót a szakképzésért felelős miniszter által javasolt és a szakképző intézményre az alapján kialakított módszertan szerint²⁵⁸,
- szakmai ellenőrzést indíthat a szakképző intézményben végzett oktatói munka színvonalának külső szakértővel történő értékelése céljából²⁵⁹

A szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény esetében az igazgató a számára jogszabályban meghatározott feladatok közül – a főigazgató irányítása mellett – látja el mindazokat a feladatokat, amelyeket jogszabály nem utal a főigazgató vagy a kancellár feladat- és hatáskörébe.

Az igazgató és az igazgatóhelyettes munkaideje felhasználását és beosztását, a kötelező foglalkozások megtartásán kívül maga jogosult meghatározni. A szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény igazgatója esetében a főigazgató, igazgatóhelyettese esetében az igazgató egyetértése kell. Az igazgató és az igazgatóhelyettes számára a fenntartó, szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény esetében a főigazgató hetente legalább 2, de legfeljebb 8 foglalkozás megtartását rendelheti el.

Az **oktatók** a szakképző intézményben a szakképzésialapfeladat-ellátásban vesznek részt, ennek keretében a foglalkozások megtartásával valósítják meg a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakmai oktatását, illetve szakmai képzését, számára az azokhoz kapcsolódó törzsanyag átadását és elsajátításának ellenőrzését.

Az oktató a szakmai oktatás végzése során a tanulókkal, illetve a képzésben részt vevő személyekkel összefüggő tevékenységével kapcsolatban közfeladatot ellátó személynek minősül és védelmét a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény is ennek keretében értékeli. Önálló tényállást tartalmaz a közfeladatot ellátó személy vagy annak támogatója elleni erőszakra, illetve több más büntetőjogi tényállás keretében minősített esetként kezeli a közfeladatot ellátó személy sérelmére történő elkövetést. Az oktatót csak ilyen minőségében végzett tevékenysége keretében illeti meg ez a védelem, egyéb

²⁵³ Szkr. 47. § (3) bekezdése

²⁵⁴ Szkr. 124. § (1) bekezdés 2. pontja

²⁵⁵ Szkr. 124. § (2) bekezdés 6. pontja

²⁵⁶ Szkr. 124. § (2) bekezdés 5. pontja

²⁵⁷ Szkr. 124. § (2) bekezdés 4. pontja

²⁵⁸ Szkt. 50. § (2) bekezdése, Szkr. 48. § (2) bekezdése

²⁵⁹ Szkr. 124. § (4) bekezdése

esetben (például magáncélú tevékenység során nem).

Az oktató jogait és kötelességeit az Szkt. és az Szkr. határozza meg. Ennek keretében – absztrakt csoportosítást alapul véve – a szabályozás az oktató számára 8 jogot és 11 kötelességet állapít meg, amelyek közül némelyek azonos tárgykört érintően kerültek egyik oldalról az oktató jogaként, másik oldalról az oktató kötelességeként meghatározásra.

I.9. táblázat: Az oktató jogai és kötelességei

	Oktatói jogok	Oktatói kötelességek
az oktatói minőséggel összefüggésben	Megbecsülés, emberi méltóság és személyiségi jogok tiszteletben tartása ²⁶⁰	<ul style="list-style-type: none"> • Hivatáshoz méltó magatartás tanúsítása²⁶¹ • A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy emberi méltóságának és személyiségi jogainak tiszteletben tartása²⁶²
	Részvétel az oktatói testület tevékenységében és a szakképzéssel foglalkozó más testület munkájában ²⁶³	<ul style="list-style-type: none"> • Részvétel az oktatói testület munkájában²⁶⁴ • A szakmai programban és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott kötelezettségek teljesítése²⁶⁵ • Együttműködés a szakképző intézmény más alkalmazottaival és más intézményekkel²⁶⁶ • Hivatali titok megőrzése²⁶⁷
	Szakmai ismeretek gyarapítása ²⁶⁸	A számára előírt továbbképzéseken való részvétel ²⁶⁹
	Oktatási jogok biztosához való fordulás lehetősége ²⁷⁰	–
	A szakmai oktatás, illetve a szakmai képzés módszereinek és alkalmazott eszközeinek megválasztása és azokhoz való hozzáférés ²⁷¹	<ul style="list-style-type: none"> • A tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek fejlődésének elősegítése, tehetségének kibontakoztatása, erkölcsi fejlődésének előmozdítása²⁷² • A tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek értékelése, minősítése²⁷³

²⁶⁰ Szkt. 48. § 1. pontja

²⁶¹ Szkr. 141. § e) pontja

²⁶² Szkt. 49. § (2) bekezdés 5. pontja, Szkr. 140. §-a

²⁶³ Szkt. 48. § 6. és 8. pontja

²⁶⁴ Szkr. 141. § c) pontja

²⁶⁵ Szkr. 141. § b) pontja

²⁶⁶ Szkr. 137. § f) pontja

²⁶⁷ Szkr. 141. § d) pontja

²⁶⁸ Szkt. 48. § 7. pontja

²⁶⁹ Szkr. 141. § a) pontja

²⁷⁰ Szkt. 48. § 10. pontja

²⁷¹ Szkt. 48. § 2., 3. és 9. pontja

²⁷² Szkt. 49. § (2) bekezdés 1. pontja, Szkr. 137. § a)–e) és g) pontja

²⁷³ Szkr. 137. § f) pontja

	Oktatói jogok	Oktatói kötelességek
az oktatói tevékenység gyakorlásával összefüggésben	Az oktatói tevékenység saját világnézet és értékrend szerinti végzése ²⁷⁴	A szakmai oktatás, illetve a szakmai képzés során az ismereteknek tárgyilagosan, többoldalúan és változatos módszerekkel történő átadása ²⁷⁵
	Az oktatói tevékenységhez szükséges információkhoz való hozzájutás ²⁷⁶	A tanulók (kiskorú tanuló esetén törvényes képviselője) és a képzésben részt vevő személyek tájékoztatása az őket érintő kérdésekről és kérdéseikre történő érdemi válaszadás ²⁷⁷
	Biztonságos és egészséges munkafeltételek közötti munkavégzés ²⁷⁸	–

Az oktató munkaviszonya – ha a felek eltérően nem rendelkeznek – főszabály szerint általános teljes napi munkaidőben történő foglalkoztatásra jön létre²⁷⁹. Ebből az oktató kötött munkaideje a tanítási évre vetített munkaidőkeret 80%-a, ami 36 tanítási héttel számítva 1152 óra, ami heti 32 órát jelent. A munkaidő fennmaradó részében az oktató munkaideje beosztását vagy felhasználását önmaga határozza meg (kötetlen munkaidő). A heti 32 órába beleszámít a foglalkozás (így a kötelező és szabadon választható foglalkozás, illetve az egyéb foglalkozás)²⁸⁰ és az annak nem minősülő, de a szakmai oktatással összefüggésben az igazgató által elrendelhető egyéb feladat. A 32 órából a kötelező óraszám az Szkr. 135. § (1) bekezdése szerint annak 70%-a, vagyis heti 22 óra (tanítási évre vetítve 792 óra), osztályfőnöki feladatokat is ellátó oktató esetében 65%-a, vagyis 21 óra (tanítási évre vetítve 756 óra).

I.1. ábra: Az oktató munkaidőbeosztásának sematikus ábrája

²⁷⁴ Szkt. 48. § 4. pontja

²⁷⁵ Szkt. 49. § (2) bekezdés 4. pontja, Szkr. 139. §-a

²⁷⁶ Szkt. 48. § 5. pontja

²⁷⁷ Szkt. 49. § (2) bekezdés 2. és 3. pontja, Szkr. 138. § a) és b) pontja és 140. §-a

²⁷⁸ Szkt. 48. § 9a. pontja

²⁷⁹ Mt. 45. § (4) bekezdése

²⁸⁰ Szkt. 35. § (1)–(3) bekezdése

A szabályozás nem tartalmaz megkötést arra nézve, hogy az oktató munkaidejét úgy kell beosztani, hogy a hét minden napján kell, hogy tartson foglalkozást, különösen arra, hogy a foglalkozásokat a hét egyes napjaira egyenletesen kell elosztani. Az oktatóknak ugyanakkor azokon a napokon is fennáll a munkavégzési kötelezettsége, amelyeken nem kell kötelező foglalkozást tartania, tehát – az igazgató eltérő rendelkezése hiányában – a szakképző intézmény való megjelenésre és munkavégzésre köteles. A munkaidőbeosztást úgy kell meghatározni, hogy az biztosítsa a kötött munkaidőben ellátandó feladatok elosztásánál az arányos és egyenletes feladatelosztást az oktatók között.

A tanítási évre vetített munkaidőkeretbe a szakképző intézmény szakmai programjában meghatározottak szerint szervezett és munkaidő-nyilvántartással alátámasztott kötelező és szabadon választott foglalkozás, illetve egyéb foglalkozás beleszámítható (így például az utolsó két évfolyam tekintetében az érettségi vizsgára, illetve a szakmai vizsgára szervezett egyéni vagy csoportos felkészítés is).

Eseti helyettesítésként az oktató legfeljebb havi 16 foglalkozásra kötelezhető, amit a kötelező óraszám és a kötött munkaidő, vagyis a 21, illetve a 22 és a 32 óra közötti rész terhére kell ellátni. E feladat túlóráként nem számolható el.

Külön megállapodással kell ellátni

- a be nem töltött munkakörbe tartozó feladatot,
- a tartósan távollévő oktató helyettesítését,
- a szakmai képzésben a kötelező óraszám (21, illetve 22 óra) túli foglalkozást.

Munkaidő-nyilvántartást a kötött munkaidőről kell vezetni²⁸¹, míg a kötetlen munkaidő tekintetében erre nincs szükség²⁸².

Az oktató 4 évenként legalább 60 óra olyan továbbképzésben vesz részt, amely a meglévő ismereteinek és készségeinek a megújítását, bővítését és fejlesztését szolgálja. A szakirányú oktatásban oktatott tantárgy oktatójának továbbképzését elsősorban vállalati környezetben vagy képzőközpontban kell teljesíteni. Vállalati környezet alatt valamennyi olyan munkahelyi körülmény értendő, aminek az oktató által tartott foglalkozással való szakmai kapcsolódása igazolható és az oktató számára releváns szakmai ismereteket nyújthat, tekintet nélkül arra, hogy a vállalat bármilyen formában (például duális képzőhelyként vagy képzőközpont tagjaként) egyébként kapcsolódik a szakképzéshez. Mindez azt a célt szolgálja, hogy a szakképzésben a legfelkészültebb oktatók a legújabb ismereteket oktassák. Az Szkt. szigorú következményt is fűz ennek a célnak a megsértéséhez. A továbbképzési kötelezettség nemteljesítése ugyanis az oktató foglalkoztatásra irányuló jogviszonyának megszüntetését eredményezheti. A továbbképzést a szakképzésért felelős miniszter szervezi az IKK útján. A teljesítést a KRÉTA-ban kell nyilvántartani.

²⁸¹ Mt. 134. § (1) bekezdés a) pontja

²⁸² Mt. 96. § (3) bekezdés b) pontja

Az oktató továbbképzési kötelezettsége tekintetében alapvető különbség a pedagógusok továbbképzési kötelezettségéhez, hogy attól a szakképzési szabályozás – ahogy más tárgykörben is – elszakad. Ekként az oktató nem a pedagógus-továbbképzés keretei között teljesíti azt és így nem is része a pedagógus-előmeneteli rendszernek. Az Szkt. 127. § (5) bekezdése azonban pedagógus-szakképzettséggel rendelkező oktató számára biztosítja, hogy önkéntes elhatározásból a pedagógus-előmeneteli rendszerben részt vegyen.

Az oktató továbbképzési kötelezettsége 2021. július 1-jével, az ezt követően létesített munkaviszony esetén annak létrejöttével kezdődik, vagyis a 4 évet ezektől az időpontoktól kell számítani. Az Szkt. 127. § (5) bekezdése az Szkt. hatálybalépése és a 2021. július 1. közötti időben teljesített továbbképzés esetén biztosítja annak beszámítását a 4 évenkénti továbbképzési kötelezettség teljesítésébe, ha az szakmai tartalmában megfelel a továbbképzéssel összefüggésben meghatározott követelményeknek. A továbbképzés beszámításáról az igazgató dönt.

WWW

Oktatói továbbképzési rendszer a szakképzési tájékoztatói és információs központ keretében működtetett honlapon

Az oktató értékelését a szakképzésért felelős miniszter által kiadott módszertani javaslat alapján a szakképző intézmény minőségpolitikájában meghatározottak szerint az igazgató végzi 3 évente. Ennek keretében

- vizsgálja az oktató szakmai felkészültségét, a szakképzés-releváns korszerű módszertan alkalmazását, pedagógiai tervezését, pedagógiai értékelését, együttműködését más oktatókkal, a szülőkkel és a gyakorlati oktatási partnerekkel, személyiségfejlesztő, csoportvezetői, tanulás támogató tevékenységét, innovációs tevékenységét és szakmai elkötelezettségét,
- értékeli az oktató munkáját, erősségeket és fejlesztendő területeket határoz meg,
- jóváhagyja az oktató által az értékelés megállapításaihoz kapcsolódóan készített cselekvési tervet.

Az oktató értékelésének elkészítéséhez személyazonosításra alkalmatlan kérdőíves felmérést kell végezni az oktatói testület, a tanulók és a kiskorú tanulók törvényes képviselői bevonásával. Az ilyen felmérésben való részvétel önkéntes.

WWW

Oktatói értékelési rendszer a szakképzési tájékoztatói és információs központ keretében működtetett honlapon

Az Szkt. nem oktatónak hívja, hanem meghagyja a köznevelés rendszerében alkalmazott terminológiát a többcélú szakképző intézményben köznevelésialapfeladatot-ellátó alkalmazottra. Az ilyen személy az Nkt. szerint **pedagógus** munkakörben van foglalkoztatva, de a köznevelés rendszerétől eltérően az Szkt. 40. § (2) bekezdése szerinti munkaviszonyban vagy megbízási jogviszonyban. A pedagógusra az Szkt.-nak és az Szkr.-nek az oktatóra vonatkozó szabályát kell alkalmazni a köznevelési alapfeladat ellátáshoz szükséges végzettségi, képesítési és munkaköri követelmények kivételével²⁸³. Ezekre ugyanis az Nkt.-t kell alkalmazni. Erre utal az Szkt. 40. § (1) bekezdés d) pontjában „az Nkt. szerinti” szövegrész. Ekként például a pedagógus-munkakörben alkalmazottak végzettségi és szakképzettségi követelményeire nem az Szkr. 134. §-át, hanem a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet 6. mellékletét kell alkalmazni, az Szkt. 50. §-a szerinti továbbképzésre csak az oktató kötelezett, a pedagógus továbbra is az Nkt. szerinti pedagógus-továbbképzésben vesz részt és így tovább.

A további, közvetlenül nem a szakmaialapfeladat-ellátással összefüggő feladat ellátására létesített munkakörben foglalkoztatott személy valamennyi, a szakképző intézményben foglalkoztatott olyan alkalmazott összefoglaló elnevezése, aki nem intézményvezető, oktató vagy pedagógus munkakörben dolgozik.

A szakképző intézmény alkalmazottja a munkaszerződésében meghatározott mértékű **munkabérré** jogosult. Az Szkt. – a korábbi közalkalmazotti jogviszony munkaviszonnyá alakításának egyik következményeként – szakít a közalkalmazotti jogviszonyból ismert bérezési és előmeneteli rendszerrel és a munkaviszony sajátosságaihoz igazodó bérezési rendszert állapít meg. Ennek keretében a munkabért úgy kell megállapítani, hogy az igazodjon a hasonló munkakört betöltők által elérhető havi jövedelemhez, továbbá legyen tekintettel a szakképző intézmény alkalmazottjának a szakképző intézménnyel fennálló jogviszonya időtartamára. Az Szkt. tehát nem enged korlátlan és diszkrecionális mérlegelési jogot a munkáltatói jogkör gyakorlójának, mivel a mérlegelés során figyelembe veendő két alapvető szempontot határoz meg. Emellett a munkabér megállapításának felső korlátja a szakképző intézmény rendelkezésére álló bérkeret (állami szakképző intézmények esetében a személyi juttatások költségvetési kiadási előirányzata). Ezen garanciális szabályok és a szakképzés sajátosságaihoz igazított működési szabályok biztosítják a szubjektív bérmegállapítás keretében az olyan típusú differenciálást, ami az azonos munkáért azonos bér elvének érvényre juttatását jelenti, másrészt pedig figyelembe veszik az eltöltött (szolgálati) idő időtartamát is a munkahelyi fluktuáció csökkentése és jogviszony fenntartásának pozitív elismerése érdekében.

A szakképző intézmény alkalmazottja az általa időszakosan vagy nem rendszeresen ellátott feladatra tekintettel a többletfeladat ellátásának időtartamára havonként járó többletjuttatásra jogosult. Ilyen juttatás lehet például az Szkr. 135. § (2) bekezdése

²⁸³ Szkt. 127. § (4) bekezdése

szerinti eset, ha az oktató be nem töltött munkakörbe tartozó feladatot lát el vagy tartósan távollévő oktatót helyettesít vagy a szakmai képzésben az Szkr.-ben meghatározott időkeretet meghaladó foglalkozásokat tart. Az intézményvezetői, az osztályfőnöki stb. tevékenység ellenértéke azonban a munkabérbe beépített módon jelenik meg, azok ellátására külön megállapodás nem köthető. Ezek külön díjazását az alkalmazott munkaszerződésének keretében kell kezelni.

A szakképző intézmény alkalmazottja az Mt.-ben meghatározott **munkaidőkedvezményekre** jogosult. A munkaviszonyban foglalkoztatott intézményvezetőt, oktatót és pedagógust pedig az Mt.-ben meghatározott 20 munkanap alapszabadság és a munkavállalót az Mt. alapján egyedi körülményeire tekintettel megillető pótszabadság mellett az Szkt. alapján minden naptári évben további évi 20 munkanap pótszabadság is megilleti. Így például egy 46 éves oktató az Mt. szerint az életkora alapján járó évi 30 munkanap alapszabadság mellett az őt az Szkt. alapján megillető 20 munkanap pótszabadságra figyelemmel összesen évi 50 munkanap szabadságra jogosult. Az Szkt. 43. §-a tehát az Mt. alapján más jogcímen járó pótszabadságok igénybevételét nem zárja ki, az ugyanis az Mt.-hez képest nem olyan különös szabály, ami lerontja az Mt. általános rendelkezését, hanem az Mt. szerinti pótszabadság egy kiegészítő esete. A szabadságot az Mt. 122–125. §-a szerint kell kiadni azzal, hogy az Szkt. 43. §-a alapján járó 20 munkanapból legfeljebb 15 munkanapot a munkáltatói jogkör gyakorlója az oktatói tevékenységgel összefüggő munkára (például nyári táboroztatás) igénybe vehet.

I.10. táblázat: A szakképző intézmény alkalmazottját megillető egyéb kedvezmények

	Pedagógusig azolvány	Jubileumi jutalom	Utazási kedvezmény	Munkába járás utazási költség-térítése	Pedagógus előmeneteli rendszerben való részvétel	Nemzeti Pedagógus Karban való részvétel
Jogalap	Szkt. 47. § (5) bekezdése Nkt. 63. § (3) bekezdése	Szkt. 127. § (6) bekezdése	Szkr. 123/B. §-a	39/2010. (II. 26.) Korm. rendelet Szja tv. 25. § (2) bekezdése	Szkt. 127. § (5) bekezdése Nkt. 64. §-a és 65. §-a	Szkt. 47. § (3) bekezdése Nkt. 63/A–63/L. §-a
Jogosult	Oktató és pedagógus	Szakképző intézmény munkaviszonyban foglalkoztatott alkalmazottja	Szakképző intézmény munkaviszonyban foglalkoztatott alkalmazottja	Szakképző intézmény munkaviszonyban foglalkoztatott alkalmazottja	Oktató (választható) pedagógus (kötelező)	Oktató és pedagógus

	Pedagógusigazolvány	Jubileumi jutalom	Utazási kedvezmény	Munkába járás utazási költség-térítése	Pedagógus előmeneteli rendszerben való részvétel	Nemzeti Pedagógus Karban való részvétel
Kedvezmény tartalma	Állami, helyi önkormányzati kulturális intézmények kedvezményes látogatása és egyéb kereskedelmi kedvezmények	Legalább 15 éves munkaviszony esetén a munkaszerződésben a jubileumi jutalom kifizetésekor fennálló munkabérhez kötött meghatározott mértékű pénzbeli juttatás	Évente 12 alkalommal a helyközi közlekedésben értékesített jegyből 50%-os menettérítési utazási díjkedvezmény	Jegy, bérlet legalább 86%-a, de 2022-ben havonta legfeljebb 41 760 Ft saját gépkocsival esetén legalább 9Ft, legfeljebb 15 Ft	Köznevelési intézményben a megszerzett fokozathoz igazodó bérezés	Köztisztviselői tagság saját és ágazati érdekek képviselésére

A szakképző intézmény alkalmazottja – meghatározott feltételek fennállása esetén – **további kedvezményekre** jogosult. Ilyen például a pedagógusigazolvány, a jubileumi jutalom, az utazási kedvezmény és a munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítés, a pedagógus előmeneteli rendszerben, valamint a Nemzeti Pedagógus Karban való részvétel.

A pedagógusigazolványra az oktató és – az Szkt. 127. § (4) bekezdésére figyelemmel – a pedagógus az Szkt. 47. § (5) bekezdése alapján jogosult. A pedagógusigazolvány alapján az oktató és a pedagógus az állam, illetve a helyi önkormányzat által fenntartott könyvtárakat, muzeális intézményeket és más kiállító termeket, valamint színházakat jogszabályban meghatározott kedvezménnyel látogathatja, továbbá jogosult a kereskedelmi tevékenység keretében a kereskedő által biztosított egyéb kedvezményekre is. Ez utóbbihoz kapcsolódóan kedvezmény igénybevételére való alanyi jogosultságot az állam, illetve a helyi önkormányzat nem garantálja. A pedagógusigazolványt az arra való jogosultság fennállása esetén a szakképző intézmény igényli az az Oktatási Igazolványok Intézményi Adminisztrációs Rendszerén keresztül.

A jubileumi jutalomra a szakképző intézmény bármely alkalmazottja jogosult akkor, ha a munkáltatói jogkör gyakorlójával ebben megállapodott. A jubileumi jutalmat a munkaszerződésben lehet kikötni az adott szakképző intézménnyel fennálló legalább 15 éves munkaviszony esetére. Ugyanez igaz a szakképző intézmény 2020. július 1-jével az Mt. hatálya alá került alkalmazottjára is azzal, hogy esetében kötelező a jubileumi jutalom biztosítása és a jubileumi jutalomra jogosító időszakban a közalkalmazotti jogviszony és a szakképző intézménnyel fennálló munkaviszony időtartamát egybe kell számítani. A jubileumi jutalom alapja a szakképző intézmény alkalmazottjának a

jubileumi jutalom kifizetésekor fennálló munkabére.

Az utazási kedvezmény az Szkr. 123/B. §-a alapján a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet 7. §-a szerinti utazási igazolvány birtokában illeti meg a szakképző intézmény munkaviszonyban alkalmazott foglalkoztatottját. Az utazási utalvánnyal évente 12 alkalommal a helyközi közlekedésben (vasúti személyszállítás, HÉV, helyközi autóbusz-közlekedés, komp- és révközlekedés) értékesített jegyből 50%-os menettérti utazási díjkedvezmény vehető igénybe. A munkavégzéssel összefüggésben nyújtott utazási költségtérítést a munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítésről szóló 39/2010. (II. 26.) Korm. rendelet alapján kell a szakképző intézmény alkalmazottja számára biztosítani. Munkába járásnak a lakóhely szerinti település közigazgatási határán kívüli munkahelyre történő helyközi közlekedésben történő utazás vagy – ha a munkába járás helyi vagy helyközi közlekedéssel nem vagy csak aránytalanul nagy nehézséggel oldható meg (például hosszú várakozás, mozgáskorlátozottság, 10 éven aluli gyermek) – a településen belül saját gépkocsival történő utazás. A helyi közlekedésben történő utazás nem minősül munkába járásnak, így például a helyi bérlet árának megtérítésére nem támasztható igény. A szakképző intézmény által fizetett napi munkába járással kapcsolatos költségtérítés a bérlettel vagy menetjeggyel való elszámolás ellenében azok árának legalább 86%-a, de 2022-ben havonta legfeljebb 41 760 Ft²⁸⁴. A saját gépkocsival történő munkába járás esetén a munkavállaló részére – az általa vezetett üzemanyagelszámolás alapján – kilométerenként legalább 9 Ft, legfeljebb 15 Ft pénzbeli térítést nyújtható.

A szakképző intézmény pedagógus-szakképzettséggel rendelkező oktatója számára az Szkt. biztosítja, hogy önkéntes elhatározásból a pedagógus előmeneteli rendszerben részt. Így ha az oktató úgy dönt, hogy szabadideje terhére részt vesz a pedagógus minősítési eljárásban és később köznevelési intézményben helyezkedik el, ott a pedagógus minősítési eljárásban megszerzett fokozat szerint kerülhet besorolásra.

Végül az Szkt. továbbra is biztosítja az állami szakképző intézmény oktatója számára a Nemzeti Pedagógus Karban az Nkt.-ban meghatározottak szerint történő részvételt.

Az oktatói testület

Az oktatói testület a szakképző intézmény oktatóiból álló grémium. Feladata szakmai-oktatási kérdésekben, a szakképző intézmény működésével kapcsolatban és jogszabályban meghatározott más esetekben való döntéshozás, véleményezés és javaslattétel. A feladat- és hatáskörébe tartozó döntések közül egyeseket önállóan hoz

---

²⁸⁴ A munkába járással kapcsolatos költségtérítés havi felső korlátjának a Központi Statisztikai Hivatal által a megelőző évre megállapított és közzétett éves átlagos fogyasztói árnövekedés mértékével növelt összegét minden év január 25-éig a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter közleményben teszi közzé a Hivatalos Értesítőben. A 2022. évi felső korlát a Hivatalos Értesítő 2022. évi 8. számában jelent meg 2022. február 17-én.

meg (például az éves munkaterv elfogadása), míg mások érvényességéhez más személy (jellemzően a fenntartó) egyetértése vagy hozzájárulása kell (például a szervezeti és működési szabályzat vagy a házirend elfogadása). A véleményezés és a javaslatétel tekintetében pedig a szabályozásban előfordulnak kötelező és opcionális esetek is.

I.11. táblázat: Az oktatói testület jogkörei

Döntéshozás	Véleményezés	Javaslatétel
<ul style="list-style-type: none"> • A szakmai program és szakmai képzés képzési programjának elfogadása²⁸⁵ • A szervezeti és működési szabályzat és a házirend elfogadása²⁸⁶ • Éves munkaterv elfogadása²⁸⁷ • Az oktatótestületi értekezlet működésének és döntéshozatali rendjének elfogadása²⁸⁸ • A szakképző intézmény munkáját átfogó elemzések, értékelések, beszámolók elfogadása²⁸⁹ • Cselekvési terv elfogadása²⁹⁰ • Továbbképzési program elfogadása²⁹¹ • Az oktatói testület képviselőjében eljáró oktató kiválasztása²⁹² • A tanulók magasabb évfolyamba lépésének megállapítása, a tanulók 	<p><i>Véleményt nyilváníthat:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A szakképző intézmény működésével kapcsolatos bármely kérdés²⁹⁷ <p><i>Kötelező a véleményének kikérése:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Felvételi követelmények meghatározása²⁹⁸ • Tantárgyfelosztás kialakítása²⁹⁹ • A tanuló osztályba vagy csoportba való beosztása szakmai munkaközösség hiánya esetén³⁰⁰ • Az oktatók külön megbízásának elosztása³⁰¹ • Minőségirányítási rendszer kialakítása és módosítása³⁰² • A diákönkormányzat működése, tanítás nélküli munkanap programja, támogatási rendszer kialakítása, tájékoztatási rendszer munkatársainak 	<p><i>Javaslatot tehet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A szakképző intézmény működésével kapcsolatos bármely kérdés³⁰⁹ <p><i>Kötelező a javaslatétel:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A tanuló iskolapszichológusi vizsgálaton és fejlesztő pedagógiai ellátáson való részvétele³¹⁰

²⁸⁵ Szkt. 51. § (2) bekezdés 1. pontja, Szkr. 102. § (4) bekezdése

²⁸⁶ Szkt. 32. § (4) bekezdése, 51. § (2) bekezdés 2. pontja

²⁸⁷ Szkt. 51. § (2) bekezdés 3. pontja

²⁸⁸ Szkr. 146. § (3) bekezdése

²⁸⁹ Szkt. 51. § (2) bekezdés 4. pontja

²⁹⁰ Szkr. 50. §-a

²⁹¹ Szkt. 51. § (2) bekezdés 5. pontja

²⁹² Szkt. 51. § (2) bekezdés 6. pontja

²⁹⁷ Szkt. 51. § (3) bekezdése

²⁹⁸ Szkr. 146. § (4) bekezdés a) pontja

²⁹⁹ Szkr. 146. § (4) bekezdés b) pontja

³⁰⁰ Szkt. 54. § (3) bekezdése

³⁰¹ Szkr. 146. § (4) bekezdés c) pontja

³⁰² Szkr. 47. § (3) bekezdése

³⁰⁹ Szkt. 51. § (3) bekezdése

³¹⁰ Szkr. 220. § (1) bekezdése

Döntéshozás	Véleményezés	Javaslatétel
osztályozóvizsgára bocsátása ²⁹³ <ul style="list-style-type: none"> A tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek fegyelmi ügyeit érintő kérdések²⁹⁴ Diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatának elfogadása és módosítása²⁹⁵ Jogszabályban meghatározott más ügyeket érintő kérdések²⁹⁶ 	megbízása ³⁰³ <ul style="list-style-type: none"> Fenntartói irányítási hatáskör átadása, a szakképző intézmény átszervezése és megszüntetése³⁰⁴ Az igazgatóhelyettes megbízása és megbízásának visszavonása³⁰⁵ Az igazgató³⁰⁶ és az oktató³⁰⁷ munkájának értékelése Jogszabályban meghatározott más ügyeket érintő kérdések³⁰⁸ 	

Azokban a tárgykörökben, amelyek nem tartoznak az oktatói testület feladat- és hatáskörébe, az igazgató vagy a fenntartó dönt.

Az oktatói testületnek valamennyi oktató a tagja, azonban az óraadó főszabály szerint nem rendelkezik szavazati joggal. Ez alól két kivétel van: az egyik egy tárgyi megközelítésű, ami szerint az óraadó is szavazhat a fegyelmi és a jogszabályban meghatározott más ügyekben való döntés során, a másik pedig egy alanyi megközelítésű, ami szerint a korlátozás nem vonatkozik a heti 14 foglalkozásnál többet tanító óraadóra, vagyis őt úgy kell tekinteni, mint az általános teljes napi munkaidőben munkaviszonyban foglalkoztatott oktatót.

Az oktatói testületet az igazgató vezeti és ő felel az oktatói testület jogkörébe tartozó döntések előkészítéséért, végrehajtásuk megszervezéséért és ellenőrzéséért.

Az oktatói testületi értekezletet az igazgató, az oktatói testület tagjai 1/3-ának vagy a képzési tanács kezdeményezésére össze kell hívni. Az oktátónak nemcsak joga, de kötelessége is az oktatói testület értekezletein való részvétel.

Az oktatói testület a feladatkörébe tartozó ügyek előkészítésére vagy eldöntésére tagjaiból – meghatározott időre vagy esetileg – bizottságot hozhat létre, valamint egyes jogköreinek gyakorlását átruházhatja a szakmai munkaközösségre. Az Szkr. egy bizottság létrehozását kötelezően elő is írja a tanuló fegyelmi eljárásában, amikor az oktatói testület számára kötelezővé teszi, hogy tagjai közül 3 tagú bizottságot

²⁹³ Szkt. 51. § (2) bekezdés 7. pontja, 63. § (1) bekezdése, Szkr. 164. §, 180. § (3) bekezdés c) pontja, 194. §-a

²⁹⁴ Szkt. 51. § (2) bekezdés 8. pontja, Szkr. 199. §-a

²⁹⁵ Szkr. 216. § (2) bekezdése

²⁹⁶ Szkt. 51. § (2) bekezdés 9. pontja

³⁰³ Szkr. 216. § (1) bekezdése

³⁰⁴ Szkr. 67. § (2) bekezdése, 72. § (2) bekezdése

³⁰⁵ Szkr. 146. § (4) bekezdés d) pontja

³⁰⁶ Szkr. 124. § (5) bekezdése

³⁰⁷ Szkr. 144. §-a

³⁰⁸ Szkr. 146. § (4) bekezdés e) pontja

válasszon³¹¹. Nem hozható létre bizottság és nem ruházható át döntési jogkör a szakképző intézmény szakmai programjának, a szakképző intézmény által szervezett szakmai képzés képzési programjának, a szakképző intézmény szervezeti és működési szabályzatának és a házirend elfogadása és módosítása tekintetében. Az átruházott jogkör gyakorlója az oktatói testületet tájékoztatni köteles azokról az ügyekről, amelyekben az oktatói testület megbízásából eljár. A tájékoztatás időközeit és módját az oktatói testület határozza meg a bizottság létrehozásával, illetve a szakmai munkaközösségre való átruházással egyidejűleg.

Speciális szabályokat határozat meg az Szkr. a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény oktatói közössége tekintetében. Szakképzési centrum esetében az annak részeként működő, kizárólag egyetlen szakképző intézményt érintő ügyekben az adott szakképző intézmény oktatói testülete, míg a szakképzési centrum részeként működő valamennyi szakképző intézményt érintő ügyekben a szakképző intézmények oktatói testülete együttesen jár el.

A szakmai munkaközösség

A szakmai munkaközösség az oktatók azonos szakterületre kiterjedő közössége. Feladata, hogy részt vegyen a szakképző intézmény szakmai munkájának irányításában, tervezésében, szervezésében és ellenőrzésében, összegző véleménye figyelembe vehető az oktatók értékelésében. Emellett a szakmai munkaközösség – a szakképző intézmény szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint – gondoskodik az oktató munkájának szakmai segítségéről.

I.12. táblázat: A szakmai munkaközösség jogkörei

Döntéshozás	Véleményezés	Javaslatétel
<ul style="list-style-type: none"> Saját működési rendjének és munkaprogramjának elfogadása³¹² A szakterületét érintően az oktatói testület által átruházott bármely kérdés³¹³ 	<p><i>Véleményt nyilváníthat:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A szakterületét érintően véleményezi az oktatói munka eredményessége³¹⁵ 	<p><i>Javaslatot tehet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Az oktatói munka továbbfejlesztése³²⁰

³¹¹ Szkr. 199. § (2) bekezdése

³¹² Szkr. 147. § (1) bekezdés a) pontja

³¹³ Szkr. 147. § (1) bekezdés b) pontja

³¹⁵ Szkr. 147. § (2) bekezdése

³²⁰ Szkr. 147. § (2) bekezdése

Döntéshozás	Véleményezés	Javaslatétel
<ul style="list-style-type: none"> A szakképző intézményi tanulmányi versenyek programja³¹⁴ 	<p><i>Kötelező a véleményének kikérése:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A szakmai program és a szakmai képzés képzési programja elfogadása³¹⁶ A szakmai oktatást segítő eszközök, a taneszközök, tankönyvek, segédkönyvek és tanulmányi segédletek kiválasztása³¹⁷ A felvételi követelmények meghatározása³¹⁸ A tanulmányok alatti vizsga részeinek és feladatainak meghatározása³¹⁹ 	

A szakképző intézményben legfeljebb 10 szakmai munkaközösség hozható létre és minden szakmai munkaközösség legalább 5 oktató részvételével működhet. A szakmai munkaközösség feladatainak ellátására az oktatók kezdeményezésére szakképző intézmények közötti munkaközösség is létrehozható.

A szakmai munkaközösséget munkaközösség-vezető irányítja, akit a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével az igazgató bíz meg legfeljebb 5 évre.

³¹⁴ Szkr. 147. § (1) bekezdés c) pontja

³¹⁶ Szkr. 147. § (3) bekezdés a) pontja

³¹⁷ Szkr. 147. § (3) bekezdés b) pontja

³¹⁸ Szkr. 147. § (3) bekezdés c) pontja

³¹⁹ Szkr. 147. § (3) bekezdés d) pontja

2. A SZAKKÉPZÉSI CENTRUM

Szkt. 26. §-a
Szkr. 77–87. §-a

A szakképzési centrum miniszter által alapított olyan önálló költségvetési szerv, amelynek részeként, annak szervezetébe tagoltan a szakképzési alapfeladatot ellátó, jogi személyiséggel rendelkező szakképző intézmény (technikum vagy szakképző iskola) vagy meghatározott esetben az Nkt. 7. § (5) bekezdése alapján köznevelési intézmény (például kollégium) működik. A szakképzési centrum azonban – a korábbi szabályozástól eltérően – önmaga nem iskola, mint ahogy az ilyen formában működő szakképző intézmény sem tagintézmény. Mindezek feltétele ugyanis az lenne, hogy a szabályozás magát a szakképzési centrumot is oktatási intézményként kezelje. Csak ekkor lehetne a szakképzési centrumra, mint iskolára tekinteni, illetve az annak részeként működő szakképző intézmény is csak ebben az esetben minősülhetne tagintézménynek.

A szakképzési centrum alapítására, szervezetére, működésére és gazdálkodására – figyelemmel annak költségvetési szerve jogállására – az Áht.-ban és az Ávr.-ben a költségvetési szervre vonatkozóan meghatározott szabályokat kell alkalmazni az Szkt.-ban és az Szkr.-ben meghatározott eltérésekkel.

Főszabály szerint az állami szakképző intézmény a szakképzésért felelős miniszter által az állam nevében alapított szakképzési centrum részeként működik³²¹. A szabályozás ugyanakkor lehetőséget ad szakképző intézmény, illetve szakképzési centrum olyan létrehozására is, aminek az alapítója vagy a fenntartója nem a szakképzésért felelős miniszter.

I.13. táblázat: Az eltérő működés lehetősége

A rendvédelmi szervet irányító miniszter a rendvédelmi szervek részére alapított szakképző intézmény (rendvédelmi szakképző intézmény)	<ul style="list-style-type: none"> • A rendvédelmi szakképző intézmény önálló költségvetési szervként is működhet • A rendvédelmi szakképző intézmény kizárólag szakmai vizsgára felkészítő szakmai oktatás folytatására is alapítható³²² • A szervezeti és működési szabályzat a tanulmányi kötelezettség nem teljesítése miatt az évfolyamisméltést kizárhatja³²³ • A rendőr tiszthelyettes szakmára történő felkészítés kizárólag honvédségi szakképző intézményben folyhat, míg a rendészet és közszolgálat ágazatba sorolt más szakma szakmai oktatása a rendészetért felelős miniszter engedélyével más szakképző intézményben is szervezhető³²⁴
---	--

³²¹ Szkt. 26. § (1) bekezdése

³²² Szkt. 22. § (1a) bekezdése

³²³ Szkr. 14. § (4) bekezdése

³²⁴ Szkr. 45. § (2) bekezdése

- A rendvédelmi szakképző intézmény egy szakma szakmai oktatására is alapítható³²⁵
- A rendvédelmi szakképző intézmény csak technikumként alapítható³²⁶
- Rendvédelmi szakképző intézmény többcélú szakképző intézményként nem működhet³²⁷
- A rendvédelmi szakképző intézményben két tanítási nyelvű oktatás, előkészítő évfolyam és műhelyiskola nem szervezhető³²⁸
- A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy egyéni tanulmányi rendben nem részesíthető és szakképzési munkaszereződést nem köthet³²⁹
- A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy feygelmi felelősségére és kártérítési felelősségére a rendvédelmi szakképző intézmény által kiadott feygelmi és kártérítési szabályzatot kell alkalmazni³³⁰
- A rendvédelmi szakképző intézmény felett a fenntartói irányítási hatáskörököt a rendvédelmi szervet irányító miniszter és a rendvédelmi szerv országos parancsnoka külön-külön gyakorolja az Szkr.-ben meghatározott esetkörökben³³¹
- A rendvédelmi szakképző intézmény tanulóját, illetve a képzésben részt vevő személyt az Szkr. 6. §-ában meghatározott juttatások illetik meg³³²
- A rendvédelmi szakképző intézmény alkalmazottjaként hivatásos szolgálati jogviszonyban vagy rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban álló és a rendvédelmi szakképző intézménybe vezényelt, illetve kirendelt személy is foglalkoztatható³³³
- A rendvédelmi szakképző intézmény igazgatóját – nyilvános pályázat útján vagy pályázat mellőzésével – a rendvédelmi szerv országos parancsnokának javaslatára a rendvédelmi szervet irányító miniszter nevezi ki és menti fel és felette a munkáltatói jogkört – a kinevezés és felmentés kivételével – a rendvédelmi szerv országos parancsnoka gyakorolja³³⁴
- A rendvédelmi szakképző intézmény oktatója az oktatót az Szkr. 48. §-a alapján megillető jogokat a rendvédelmi szakképző intézmény szervezeti és működési szabályzata és a szakmai program szerint gyakorolhatja³³⁵
- A rendvédelmi szakképző intézmény oktatója minden tanévben valamely rendvédelmi szervnél vagy oktatási intézménynél szakmai gyakorlaton vesz részt a rendvédelmi szakképző intézmény igazgatója által meghatározottak szerint³³⁶

³²⁵ Szkr. 55. § (2) bekezdése

³²⁶ Szkr. 88. § (1) bekezdés a) pontja

³²⁷ Szkr. 88. § (1) bekezdés b) pontja

³²⁸ Szkr. 88. § (1) bekezdés c) pontja

³²⁹ Szkr. 88. § (1) bekezdés d) pontja

³³⁰ Szkr. 88. § (1) bekezdés e) pontja

³³¹ Szkr. 88. § (2) bekezdése és 89. §-a

³³² Szkr. 6. §-a

³³³ Szkr. 123. §-a

³³⁴ Szkr. 132. §-a

³³⁵ Szkr. 136. §-a

³³⁶ Szkr. 143. §-a

	<ul style="list-style-type: none"> • A tanulói jogviszony létesítésének feltételeit és a felvételi eljárás részletes szabályait a rendvédelmi szerv országos parancsnoka határozza meg, és azt a rendvédelmi szerv és a rendvédelmi szakképző intézmény honlapján teszi közzé³³⁷ • A tanulói jogviszonyt közigazgatási szerződéssel kell létrehozni³³⁸, amely kiterjed a szakképzettségnek az előírt tanulmányi időn belül való megszerzésére³³⁹ és a szakmai oktatás időtartamával azonos időtartamon belül a hivatásos szolgálati jogviszony fenntartására vonatkozó kötelezettségvállalásra is³⁴⁰ • A tanuló rendvédelmi ösztöndíjra jogosult³⁴¹ • A tanulót diákigazolvány mellett az adott rendvédelmi szerv megnevezésére és a tanulói jogviszonyra utaló jelzéssel ellátott igazolvánnyal kell ellátni³⁴² • A szakirányú oktatás az általánostól eltérően a tanítási évben a rendvédelmi szakképző intézményben teljesítendő oktatásból és a rendvédelmi szervnél teljesítendő gyakorló szolgálatból, valamint a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatból áll³⁴³ • A gyakorló szolgálat ellenőrzése – a rendvédelmi szerv országos parancsnoka által kidolgozott egységes szempontrendszer szerint – a rendvédelmi szerv országos parancsnoka, rendvédelmi szakképző intézmények igazgatója, a gyakorló szolgálat végrehajtásában érintett rendvédelmi szerv vezetője által történik³⁴⁴
<p style="text-align: center;">A honvédelemért felelős miniszter a Magyar Honvédség részére alapított szakképző intézmény (honvédségi szakképző intézmény)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A honvédségi szakképző intézmény önálló költségvetési szervként is működhet • A szervezeti és működési szabályzat a tanulmányi kötelezettség nem teljesítése miatt az évfolyamisméltást kizárhatja³⁴⁵ • A honvéd altiszt szakmára történő felkészítés kizárólag honvédségi szakképző intézményben folyhat, míg a honvédelem ágazatba sorolt más szakma szakmai oktatása a honvédelemért felelős miniszter engedélyével más szakképző intézményben is szervezhető³⁴⁶ • A honvédségi szakképző intézmény egy szakma szakmai oktatására is alapítható³⁴⁷ • A honvédségi szakképző intézmény a szakmajegyzékben meghatározottól eltérő számú évfolyammal működhet³⁴⁸ • A honvédségi szakképző intézmény többcélú szakképző intézményként is működhet³⁴⁹ • A honvédségi szakképző intézmény szakmai programjában sajátos honvédelmi szempontok érvényesíthetők, a honvédségi szakképző

³³⁷ Szkr. 150. § (1) bekezdése

³³⁸ Szkr. 150. § (3) bekezdése

³³⁹ Szkr. 150. § (3) bekezdés a) pontja és 168. § (1) bekezdés a) pontja

³⁴⁰ Szkr. 150. § (3) bekezdés d) pontja és 168. § (3) bekezdése

³⁴¹ Szkr. 176. §-a és 177. §-a

³⁴² Szkr. 179. §-a

³⁴³ Szkr. 229–234. §-a

³⁴⁴ Szkr. 331. §-a

³⁴⁵ Szkr. 14. § (4) bekezdése

³⁴⁶ Szkr. 45. § (2) bekezdése

³⁴⁷ Szkr. 55. § (2) bekezdése

³⁴⁸ Szkr. 90. § (1) bekezdés a) pontja

³⁴⁹ Szkr. 90. § (1) bekezdés b) pontja

	<p>intézményben katonai szabályok és tevékenységek írhatók elő³⁵⁰</p> <ul style="list-style-type: none"> • A honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény, a honvédségi szakképző intézmény szervezeti és működési szabályzata és házirendje az oktatók és a tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek számára a Magyar Honvédségben érvényesülő viselkedési és megjelenési szabályokat, jogokat, köteleességeket, kiképzési tevékenységet írhat elő, ezek megsértése miatt fegyelmi eljárás kezdeményezhető, továbbá a jogellenesen okozott kár megtérítésére sajátos szabályok határozhatók meg³⁵¹ • Az alkalmazott foglalkoztatásra irányuló más jogviszonyban is alkalmazható³⁵² • Az igazgató pályázat mellőzésével is megbízható³⁵³ • A honvédségi szakképző intézmény felett a fenntartói irányítási hatásköröket a honvédelemért felelős miniszter gyakorolja³⁵⁴ • Tanulói jogviszony csak cselekvőképes, a szolgálatra alkalmas magyar állampolgárral és a katonai szakképzés idejére honvéd altiszt-jelölti szolgálati jogviszonyt létesítésének vállalása esetén hozható létre³⁵⁵ • A tanuló honvéd kadét ösztöndíjra jogosult³⁵⁶
Az agrár miniszter által alapított szakképző intézmény (agrárszakképző intézmény)	<ul style="list-style-type: none"> • Az agrárszakképző intézmény az agrárminiszter által alapított szakképzési centrum részeként működik³⁵⁷ • A szakképzési centrum felett az agrár miniszter gyakorolja egyszemélyben az olyan fenntartói irányítási hatásköröket, amelyeket a szabályozás a szakképzési centrumok tekintetében a szakképzésért felelős miniszter és az NSZFH hatáskörébe utal³⁵⁸
Felsőoktatási intézmény fenntartói irányítási hatásköre alá tartozó szakképző intézmény	<p>Állami felsőoktatási intézmény szakképző intézmény fenntartói irányítási hatásköreit a szakképzésért felelős miniszter hozzájárulásával, nem állami felsőoktatási intézmény az Nftv. 84. § (3) bekezdése szerinti megállapodás ilyen rendelkezése esetén gyakorolhatja³⁵⁹</p>
Az oktatásért felelős miniszter által fenntartott szakképző intézmény	<p>Az oktatásért felelős miniszter a szakképzésért felelős miniszter által az állam nevében alapított állami szakképző intézmény fenntartója lehet, amely tekintetében a 94. § (1) bekezdés b), d), f) és g) pontjában és (2) bekezdésében meghatározott fenntartói irányítási hatásköröket a tankerületi központ útján látja el³⁶⁰</p>

Szakképzési centrum szakképző intézmény szakképzési centrum keretében történő működtetése céljából hozható létre. Megyenként legfeljebb 3, a fővárosban legfeljebb 5 szakképzési centrum működhet, ha a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézményekben tanulók, illetve képzésben részt vevő személyek hivatalos októberi statisztikai létszámának 3 tanév átlagában számított összesített mértéke eléri a 2000 főt.

³⁵⁰ Szkr. 90. § (1) bekezdés c) pontja

³⁵¹ Szkr. 90. § (1) bekezdés d) pontja

³⁵² Szkr. 90. § (1) bekezdés e) pontja

³⁵³ Szkr. 90. § (1) bekezdés f) pontja

³⁵⁴ Szkr. 90. § (2) bekezdése

³⁵⁵ Szkr. 151. §-a

³⁵⁶ Szkr. 177/A–177/C. §-a

³⁵⁷ Szkr. 91. §-a

³⁵⁸ Szkr. 91. §-a

³⁵⁹ Szkt. 27. § (3) bekezdése

³⁶⁰ Szkr. 91/A. §-a

A szakképzési centrumot a miniszter alapító okirattal alapítja és az a törzskönyvi bejegyzéssel jön létre.

A szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény működése és gazdálkodása – e helyzetéből fakadóan – sajátosan alakul.

A szabályozás a szakképző intézmény jogállására vonatkozó rendelkezést korlátozottan tartja fenn az ilyen szakképző intézmény tekintetében. Annak biztosítja a jogi személyiséget, de

- a szakképzési centrum és az annak részeként működő szakképző intézmény között nem keletkezhet magánjogi kötelelem, és egymással szemben bármilyen igény, szankció sem bírói, sem más úton nem érvényesíthető,
- a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény a szakképzési centrumon kívüli harmadik jogalanyok irányában az Szkr.-ben meghatározott korlátozásokkal szerezhet jogokat és vállalhat kötelezettségeket,
- a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény kötelezettségeiért a szakképzési centrum áll helyt,
- a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény az általa vállalt kötelezettségek tekintetében csak a szakképzési centrummal együtt perelhető,
- a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény által indított perbe a szakképzési centrum beavatkozhat.

Ha a szakképző intézmény szakképzési centrum részeként működik a korlátozott jogképesség mellett a költségvetési gazdálkodásra vonatkozó szabályok is speciálisan alakulnak az ő esetében. A szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény ugyanis nem rendelkezik önálló költségvetéssel, a költségvetését annak a szakképzési centrumnak a költségvetése tartalmazza, amelynek a részeként működik. A működéséhez szükséges feltételek előteremtéséről a fenntartónak, ekként a szakképzésért felelős miniszternek, az NSZFH-nak, illetve magának a szakképzési centrumnak kell gondoskodni. Az agrárszakképző intézmény esetében ez az agrárminiszternek, illetve annak a szakképzési centrumnak a feladata, aminek a részeként az agrárszakképző intézmény működik. Ebből fakadóan önmagában kötelezettségvállalásra sem jogosult, csak akkor, ha a szakképzési centrum Ávr. 13. § (2) bekezdése szerinti szabályzatban a szakképző intézmény intézményvezetője vagy más alkalmazottja az Ávr. 52. § a) pontja alapján, mint a kötelezettséget vállaló szerv nevében kötelezettségvállalásra feljogosított személyként kijelölésre került. A pénzügyi ellenjegyzéssel és az érvényesítéssel kapcsolatos feladatokat a szakképzési centrum gazdasági szervezete látja el.

A szakképzési centrum – akárcsak bármely más költségvetési szerv – alaptevékenységet és vállalkozási tevékenységet folytathat. Az alaptevékenysége – abból fakadóan, hogy a szakképzési centrum törvény alapján nem működhet iskolaként – kizárólag a 841211 Oktatás igazgatása államháztartási szakágazatba sorolható be a kormányzati funkciók és államháztartási szakágazatok osztályozási rendjéről szóló 15/2019. (XII. 7.) PM rendelet szerint. Ezen alaptevékenysége keretében látja el az intézményirányítási feladatok operatív részét, valamint a gazdálkodással kapcsolatos

feladatokat.

A miniszter és a szakképzési centrum között hierarchikus kapcsolat áll fenn, aminek keretében a szakképzésért felelős miniszter által alapított szakképzési centrum esetében a szakképzésért felelős minisztert és középírányító szervként eljárva az NSZFH-t, az agrárminiszter által alapított szakképzési centrum esetében az agrárminisztert megilletik az Áht.-ban meghatározott irányítási hatáskörök. Ezek a szabályozás jogát, az utasítás adásának jogát, a konkrét ügyben való döntés jogát, az aktus-felülvizsgálati jogot és az ellenőrzés jogát foglalják magukban.

I.14. táblázat: A szakképzési centrum feletti irányítási hatáskörök alakulása

	Szakképzésért felelős miniszter	NSZFH	Kancellár
	agrárminiszter ³⁶¹		
Szakképzési centrum alapítása, átalakítása és megszüntetése ³⁶²	X		
A szakképzési centrum szervezeti és működési szabályzatának jóváhagyása ³⁶³		X	
A főigazgató és a kancellár kinevezése és felmentése ³⁶⁴	X		
A főigazgató és a kancellár felett az egyéb munkáltatói jogkör gyakorlása ³⁶⁵		X	
A gazdasági vezető kinevezése és felmentése ³⁶⁶			X
A szakképzési centrum törvényességi, szakszerűségi és hatékonysági ellenőrzése ³⁶⁷		X	
A szakképzési centrum döntésének megsemmisítése, új eljárás lefolytatására utasítása ³⁶⁸		X	
A szakképzési centrum döntéseinek előzetes vagy utólagos jóváhagyása ³⁶⁹		X	
Egyedi utasítás kiadása feladat elvégzésére vagy mulasztás pótlására ³⁷⁰		X	
Jelentéstételre vagy beszámolóra kötelezés ³⁷¹		X	
A szakképzési centrum kezelésében lévő adatok kezelése ³⁷²	X	X	

Az NSZFH-nak a szakképzésért felelős miniszter irányítási hatásköreinek gyakorlása keretében, valamint középírányító szervként önállóan elvégzendő feladatait az Szkr.

³⁶¹ Az általa alapított szakképzési centrum tekintetében

³⁶² Áht. 9. § a) pontja, Szkr. 77. § (2) bekezdése

³⁶³ Áht. 9. § b) pontja, Szkr. 77. § (2) bekezdése

³⁶⁴ Áht. 9. § c) pontja, Szkr. 77. § (2) bekezdése, Szkr. 82. § (2) bekezdése

³⁶⁵ Áht. 9. § c) pontja, Szkr. 77. § (2) bekezdése, Szkr. 80. § (2) bekezdése, 82. § (2) bekezdése

³⁶⁶ Áht. 9. § d) pontja, Szkr. 26. § (5) bekezdése

³⁶⁷ Áht. 9. § e) pontja, Szkr. 77. § (2) bekezdése

³⁶⁸ Áht. 9. § f) pontja, Szkr. 77. § (2) bekezdése

³⁶⁹ Áht. 9. § g) pontja, Szkr. 77. § (2) bekezdése

³⁷⁰ Áht. 9. § h) pontja, Szkr. 77. § (2) bekezdése

³⁷¹ Áht. 9. § i) pontja, Szkr. 77. § (2) bekezdése

³⁷² Áht. 9. § j) pontja

77. § (3) bekezdése határozza meg.

A szakképzési centrumot a főigazgató és a kancellár vezeti³⁷³. A költségvetési szerv főszabály szerint egyszemélyi vezetés alatt áll³⁷⁴, e tekintetben tehát a szakképzési centrum főigazgató és kancellár vezetése alá sorolása az általánostól eltérő speciális szabály, amelynek keretében a szakképzési centrum vezetésére és képviselőre – a közöttük jogszabály alapján fennálló munkamegosztás körében – mindkettő önállóan jogosultak. Ez alapján a főigazgató felel a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmények szakképzési alapfeladatainak ellátásáért és a kancellár felel a szakképzési centrum törvényes és szakszerű működéséért. Az előbbi tehát a szakmai vezető, az utóbbi pedig a működésért és a gazdálkodásért felelős operatív vezető, akinek a feladat- és hatáskörébe tartozik minden olyan ügy, amelyet a szabályozás nem utal más személy (így például a főigazgató), szerv vagy testület hatáskörébe.

I.15. táblázat: A szakképzési centrum vezetésének alakulása a főigazgató és a kancellár között

		Főigazgató	Kancellár
Képviselő	Önállóan vezeti és képviseli a szakképzési centrumot ³⁷⁵	X	X
	Eljár a kötelezettséget vállaló szerv vezetőjeként ³⁷⁶		X
Működés-szabályozási feladatok	Kialakítja a szakképzési centrum belső szervezeti struktúráját ³⁷⁷		X
	Jóváhagyja a szakképző intézmény szakmai programját, szervezeti és működési szabályzatát és házirendjét ³⁷⁸	X ³⁷⁹	
	Meghatározza a szakképzési centrum és az annak részeként működő szakképző intézmény minőségirányítási feladatait ³⁸⁰	X	
	Az igazgató hatáskörébe utalt belső szabályzatok kivételével felel a szakképzési centrum és annak részeként működő szakképző intézmény belső szabályzatainak elkészítéséért ³⁸¹		X
	Meghatározza a térítési díjat és a tandíjat ³⁸²		X

³⁷³ Szkt. 26. § (3) bekezdése

³⁷⁴ Áht. 10. § (1) bekezdése

³⁷⁵ Szkt. 26. § (3) bekezdése

³⁷⁶ Szkr. 79. §-a

³⁷⁷ Szkr. 83. § 3. pontja

³⁷⁸ Szkr. 81. § (1) bekezdés 5. pontja

³⁷⁹ A kancellár egyetértésével

³⁸⁰ Szkr. 47. § (4) bekezdése

³⁸¹ Szkr. 83. § 4. pontja

³⁸² Szkr. 4. § (1) bekezdése

		Főigazgató	Kancellár
Működési előfeltételek biztosítása	Felel a szakképzési alapfeladatok megtervezéséért ³⁸³	X	
	Megteremti a nevelői-oktatói munkához szükséges egészséges és biztonságos feltételeket, megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát, felel továbbá a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért ³⁸⁴	X	
	Felel a szakképzési centrum gazdasági, pénzügyi, kontrolling, számviteli, munkaügyi, jogi, igazgatási, informatikai tevékenységéért, a szakképzési centrum vagyongazdálkodásáért, ideértve a műszaki, létesítményhasznosítási, üzemeltetési, logisztikai, szolgáltatási, beszerzési és közbeszerzési ügyeket is, irányítja e területen a működést ³⁸⁵		X
	A szakképzési centrum rendelkezésére álló források felhasználásával gondoskodik annak feltételeiről, hogy a szakképzési centrum gazdálkodása a szakképzési alapfeladatok ellátását biztosítsa ³⁸⁶		X
	Gyakorolja a szakképzési centrumot megillető tulajdonosi jogokat az olyan gazdasági társaságokban, gazdálkodó szervezetekben, amelyekben a szakképzési centrum részesedéssel rendelkezik ³⁸⁷		X
	Dönt a szakképzési centrum és annak részeként működő szakképző intézmény működésével kapcsolatban minden olyan ügyben, amelyet jogszabály, kollektív szerződés vagy más szabályzat nem utal más személy, szerv vagy testület hatáskörébe ³⁸⁸		X
Koordinatív feladatok	Gyakorolja a munkaviszony, illetve a megbízási jogviszony létrehozásával és megszüntetésével kapcsolatos jogokat – az igazgató egyetértésével – az igazgatóhelyettes és az Szkt. 40. § (1) bekezdés c) és d) pontja szerinti munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak tekintetében ³⁸⁹	X	
	Gyakorolja a munkáltatói jogkört a főigazgatóhelyettes, – a munkaviszony, illetve a megbízási jogviszony létrehozása és megszüntetése kivételével – az igazgató, valamint az Szkt. 40. § (1) bekezdés e) pontja szerinti munkakörben a szakképzési centrum szervezeti és működési szabályzata alapján a főigazgató feladatainak segítésére foglalkoztatottak tekintetében ³⁹⁰	X	
	Munkáltatói jogkört gyakorol – az Szkr.-ben meghatározott eltéréssel – az Szkt. 40. § (1) bekezdés e) pontja szerinti munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak felett ³⁹¹		X
	Összehangolja a szakképzési centrum olyan vezetői állású munkavállalóinak munkáját, akik fölött munkáltatói jogkört gyakorol ³⁹²	X	

³⁸³ Szkr. 81. § (1) bekezdés 1. pontja³⁸⁴ Szkr. 81. § (1) bekezdés 6. pontja³⁸⁵ Szkr. 83. § 1. pontja³⁸⁶ Szkr. 83. § 6. pontja³⁸⁷ Szkr. 83. § 7. pontja³⁸⁸ Szkr. 83. § 2. pontja³⁸⁹ Szkr. 81. § (1a) bekezdés 2. pontja³⁹⁰ Szkr. 81. § (1a) bekezdés 1. pontja³⁹¹ Szkr. 83. § 8. pontja³⁹² Szkr. 81. § (1) bekezdés 3. pontja

		Főigazgató	Kancellár
Ellenőrzés	Gondoskodik a gazdasági vezetői feladatok ellátásáról, valamint a jogszabályoknak megfelelő pénzügyi-szakmai kompetencia biztosításáról ³⁹³		X
	Irányítja az igazgató tevékenységét ³⁹⁴	X	
	Kapcsolatot tart és együttműködik a jogszabályban meghatározott feladatainak ellátásához szükséges személyekkel, szervekkel és testületekkel ³⁹⁵	X	
	Felel a szakképzési alapfeladatok végrehajtásának ellenőrzésért és értékeléséért ³⁹⁶	X	
	Szakmai ellenőrzést indíthat a szakképző intézményben végzett nevelő-oktatói munka színvonalának külső szakértővel történő értékelése céljából ³⁹⁷	X	

Abból következően, hogy a szakképzési centrum nem iskola, a szakképzési centrum vezetői sem oktatók, így a kinevezésük, felmentésük sem igazodik a szakképző intézmény intézményvezetőjére előírt szabályokhoz (különösen a végzettségre és szakképesítésre vagy szakképzésre és gyakorlatra vonatkozó rendelkezésekhez), hanem arra az Szkr. 80. §-ában és 82. §-ában meghatározott sajátos szabályok vonatkoznak. Ehhez kapcsolódóan mondja ki az Szkt., hogy a szakképzési centrum vezető állású munkavállalója a szakképzési centrummal munkaviszonyban, más foglalkoztatottja a szakképzési centrummal munkaviszonyban vagy megbízási jogviszonyban áll. Ebből két következmény adódik:

- egyrészt az, hogy azt, hogy milyen vezető állású munkavállalója van a szakképzési centrumnak, a szakképzési centrum szervezeti és működési szabályzata határozza meg azzal, hogy a szakképzési centrum Szkt.-ban nevesített vezetőjeként és képviselőjére jogosult személyként a főigazgató és a kancellár a törvényből levezethetően minősül vezető állású munkavállalónak,
- másrészt pedig az, hogy a szakképzési centrum vezető állású munkavállalója csak munkaviszonyban láthatja el a tevékenységét.

A szakképzési centrum részeként működő szakképző intézményben az Szkt. 40. § (1) bekezdés e) pontja szerinti munkakör kizárólag a szakképzési centrum központi szervezeti egységében hozható létre.

³⁹³ Szkr. 83. § 9. pontja

³⁹⁴ Szkr. 81. § (1) bekezdés 2. pontja

³⁹⁵ Szkr. 81. § (1) bekezdés 7. pontja

³⁹⁶ Szkr. 81. § (1) bekezdés 1. pontja

³⁹⁷ Szkr. 81. § (2) bekezdése

3. SZAKKÉPZÉS SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNYEN KÍVÜL

Nkt. 12. §-a, 13/A. §-a

Szkt. 9. §-a

Fktv. 2/A. §-a

A szakgimnázium és a szakiskola

A **szakgimnázium** a szakképzést folytató köznevelési intézmény egyik típusa.

A szakgimnázium olyan művészeti, pedagógiai, illetve közművelődési képzést folytató köznevelési intézmény, amely 5 (4+1) évfolyammal működik, amiből

- az 1–4. évfolyamon közismereti oktatás és szakmai képzés, az 5. évfolyamon pedig kizárólag szakmai képzés vagy
- – kizárólag művészeti képzésben – az 1–3. évfolyamon az Szkt. szerinti szakképesítés megszerzéséhez szükséges közismereti oktatás és a szakmai képzés egymással párhuzamosan, a 4. és 5. évfolyamon pedig érettségi vizsgára történő felkészítés

folyik. A szakgimnázium tehát érettségi végzettség és szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés megszerzésére, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, valamint szakirányú munkába állásra készít fel.

A szakgimnáziumban az érettségi végzettséghez kötött szakgimnáziumi szakképesítésre felkészítő évfolyamok száma 2.

A szakgimnáziumban folytatható szakmai képzések körét a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 9. melléklete határozza meg.

A szakgimnáziumban a szakmai képzés a PK alapján készített kerettanterv alapján folyik. A gimnáziumra irányadó szabályok szerint a nevelés-oktatás a szakgimnáziumban két tanítási nyelven is folyhat, illetve nyelvi előkészítő évfolyam is szervezhető. A szakképző intézményhez hasonlóan, az érettségi vizsga ötödik, kötelezően választandó vizsgatárgya helyett a szakgimnázium ágazatának megfelelő szakmai vizsgatárgyból kell érettségi vizsgát tenni vagy az képesítő vizsgával kiváltható.

A szakgimnázium a szakmai képzést a különböző munkarendben tanulók részére közösen is megszervezheti.

A **szakiskola** a szakképzést folytató köznevelési intézmény egyik típusa.

A szakiskola a többi tanulóval sajátos nevelési igénye miatt együtt haladni nem tudó sajátos nevelési igényű tanulók középfokú iskolai nevelését-oktatását végzi. Éppen ezért a szakiskolába történő felvétel is kizárólag a sajátos nevelési igényt megállapító szakértői bizottsági szakvélemény alapján történhet.

A szakiskolában a sajátos nevelési igény jellegéhez igazodó közismereti oktatás és az Szkt. szerinti szakmai oktatás, illetve szakmai képzés folyik. Az Nkt. a tanulók számára lehetővé teszi, hogy az Szkt.-tól eltérően a szakmai oktatás mellett a szakmai képzésben is duális képzőhelyen folytassák tanulmányaikat azzal, hogy a felkészítés a kötelező foglalkozások keretében a szakiskola feladata. Ennek rendjét a szakiskola szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni.

A szakiskolában a nevelés-oktatás alapja szakmai oktatásban a KKK alapján készített speciális kerettanterv, szakmai képzésben a PK alapján készített speciális kerettanterv. Ez határozza meg az évfolyamok számát is.

I.16. táblázat: A szakgimnázium és a szakiskola összehasonlítása

	Szakgimnázium	Szakiskola
Jogállása	Köznevelési intézmény	
Szerepe	5 évfolyammal működő, művészeti, pedagógiai, illetve közművelődési képzést folytató nevelési-oktatási intézmény	Sajátos nevelési igénye miatt a többi tanulóval együtt haladni nem tudó sajátos nevelési igényű tanulók középfokú iskolai nevelése-oktatását végző nevelési-oktatási intézmény
Tevékenysége	<ul style="list-style-type: none"> • 1–4. évfolyamon közismereti oktatás és az Szkt. szerinti szakmai képzés, az 5. évfolyamon kizárólag az Szkt. szerinti szakmai képzés folyik vagy • – Kizárólag művészeti képzésben – az 1–3. évfolyamon az Szkt. szerinti szakképesítés megszerzéséhez szükséges közismereti oktatás és a szakmai képzés egymással párhuzamosan, a 4. és 5. évfolyamon pedig érettségi vizsgára történő felkészítés folyik 	A speciális kerettantervben meghatározott számú évfolyamon folyó szakmai oktatás vagy szakmai képzés

A szakgimnázium és a szakiskola irányításával összefüggésben az oktatásért felelős miniszter

- meghatározza az iskolarendszeren kívüli képzésben megszerezhető szakmákat (részszakmákat) és szakképesítéseket,
- elkészíti a PK tartalmát, ami alapján azt a szakképzésért felelős miniszter az így meghatározott tartalommal veszi nyilvántartásba,
- a képesítő vizsgához kapcsolódóan
  - kijelöli a képesítő vizsga lebonyolítására jogosult akkreditált vizsgaközpontot
  - meghatározza a képesítő vizsga vizsgafeladatait
  - megbízza a vizsgabizottság mérési, értékelési és ellenőrzési feladatokat ellátó tagját,

- dönt a szakgimnáziumban és a szakiskolában alkalmazható könyv, digitális tananyag, kiegészítő ismeretanyag és egyéb tanulmányi segédlet tankönyvként való használatáról.

Szaggimnáziumot és szakiskolát nem állami fenntartó is működtethet, ebben az esetben a működéshez az állam támogatást akkor nyújt, ha a fenntartó szakképzési megállapodást kötött az oktatásért felelős miniszterrel.

Szakképző intézményen kívüli felnőttképzés

Mint láttuk, az Szkt. főszabály szerint a szakmákhoz kapcsolódó szakmai oktatást a szakképző intézmények tevékenységébe utalja. A törvény ugyanakkor továbbra is megengedi, hogy meghatározott körben a felnőttképző is folytasson szakképzést. A felnőttképző az Szkt. 9. § (2) bekezdése alapján részsakmára felkészítő szakmai oktatást és szakképesítésre felkészítő szakmai képzést, az Fktv. 2/A. § (1) bekezdése alapján pedig bármilyen egyéb oktatást, képzést szervezhet. Ez utóbbi ugyanakkor az Szkt. szerint nem minősül szakképzésnek, így azt a felnőttképző a PMKH felé tett bejelentés alapján végezheti, míg az általa szervezhető szakképzést az Fktv. 2/A. § (2) bekezdése alapján kizárólag a PMKH által kiadott engedély alapján.

4. AZ AKKREDITÁLT VIZSGAKÖZPONT

---

*Szkt. 14. §-a, Szkr. 21–24. §-a
2015. évi CXXIV. törvény
45/2015. (XII. 30.) NGM rendelet 1. melléklet 7.3. pontja
7/2022. (III. 11.) ITM rendelet*

Szakma megszerzésére irányuló szakmai vizsgát, illetve szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképzés megszerzésére irányuló képesítő vizsgát a Natv. szerinti akkreditáló szerv által személytanúsító szervezetként akkreditált vizsgaközpont szervezhet.

Az akkreditálás annak hivatalos elismerése, hogy az akkreditált vizsgaközpont alkalmas a szakmai vizsgához, illetve a képesítő vizsgához szükséges megfelelőségértékelés (személytanúsítás) elvégzésére. Az akkreditálás másik oldalról azt jelenti, hogy a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy tudását objektív körülmények között – a felkészítésében részt nem vett – független és pártatlan személyek mérik és értékelik, ezáltal nagyobb súlyt is adva az ekként megszerzett szakképzettségnek, illetve szakképzésnek.

A vizsgaközpont akkreditálását a Nemzeti Akkreditáló Hatóság, mint akkreditáló szerv végzi a személytanúsító szervezetek megfelelőségértékelésére a Magyar Szabványügyi Testület által közzétett MSZ EN ISO/IEC 17024:2012 jelű harmonizált nemzetközi szabvány alapján.

WWW

**Megfelelőségértékelés. Személyek tanúsítását végző testületek
általános követelményei (ISO/IEC 17024:2012)**

I.17. táblázat: Vizsgaközponti akkreditáció konjunktív feltételrendszere

	Az állam vagy az olyan együttműködési megállapodással rendelkező fenntartó által alapított személy esetében, akinek a vizsgáztatásból származó nettó árbevétel 51%-a az államháztartás terhére nyújtott támogatásból származik	Az előző oszlopba nem tartozó személy esetében
Személyi feltétel	<ul style="list-style-type: none"> szakmára, illetve szakképesítésre meghatározott személyi feltételek teljesítése oktatásszervezésben, -irányításban vagy mérés-értékelésben legalább tízéves szakmai gyakorlatot szerzett vezető állású munkavállaló teljes munkaidőben határozatlan időre létrejött munkaviszonyban történő foglalkoztatása 	
Tárgyi	szakmára, szakképesítésre meghatározott tárgyi feltételek teljesítése	
Szakmai	szakmára, szakképesítésre meghatározott szakmai feltételek teljesítése rendszerkövetelményekben meghatározott feltételek teljesítése	
Pénzügyi	–	<ul style="list-style-type: none"> két lezárt üzleti év és mindkét üzleti évben elért legalább 10 M Ft adózás előtti eredmény (ennek hiányában az akkreditált státusz megszerzését követő legalább két üzleti évre vonatkozó, legalább 10 M Ft adózás előtti eredmény elérését alátámasztó üzleti terv) az akkreditáció teljes időtartamára az adózás előtti eredmény kettő százalékának, de legalább az akkreditálási kérelemben megjelölt képzési területenként 1,5 M Ft vagyoni biztosíték rendelkezésre állása

Vizsgaközpontként az akkreditálható, aki

- megfelel az akkreditálási kérelemben megjelölt képzési területhez kapcsolódó tanúsítási rendszerkövetelményekben meghatározott feltételeknek,
- az akkreditálási kérelemben megjelölt képzési területbe tartozó valamennyi szakma, illetve szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés tekintetében az adott szakmai vizsga, illetve képesítő vizsga valamennyi vizsgahelyszínén rendelkezik a szakmára, illetve szakképesítésre meghatározott szakmai, tárgyi és személyi feltételekkel és
- teljes munkaidőben határozatlan időre létrejött munkaviszonyban foglalkoztatott, oktatásszervezésben, -irányításban vagy mérés-értékelésben legalább hároméves szakmai gyakorlatot szerzett vezető állású munkavállalóval³⁹⁸.

³⁹⁸ Szkr. 22. § (1) bekezdés b)–d) pontja

A nem közpénzből finanszírozott működésű személy esetében az akkreditáció további feltétele legalább két lezárt üzleti év és mindkét üzleti évben elért legalább 10 M Ft adózás előtti eredmény (ennek hiányában az akkreditált státusz megszerzését követő legalább két üzleti évre vonatkozó, legalább 10 M Ft adózás előtti eredmény elérését alátámasztó üzleti terv) és az akkreditáció teljes időtartamára az adózás előtti eredmény kettő százalékának, de legalább az akkreditálási kérelemben megjelölt képzési területenként 1,5 M Ft vagyoni biztosíték rendelkezésre állása³⁹⁹.

Mindemellett az akkreditált vizsgaközpontnak rendelkeznie kell teljes körű minőségirányítási rendszerrel is.

WWW

Tanúsítási rendszerkövetelmények

Az akkreditálási eljárás értékelési és döntéshozatali szakaszból áll. Az előbbi során a kérelemmel érintett területen szakértelemmel rendelkező személyekből álló értékelési csoport megvizsgálja és kiértékeli, hogy a kérelmező megfelel-e az akkreditálási követelménynek. Ennek során dokumentum alapú értékelésre és helyszíni szemlére kerülhet sor. Az értékelési szakasz ügyintézési határideje 100 nap. A döntéshozatali szakaszban az akkreditáló szerv határoz az akkreditálásról vagy az akkreditálás iránti kérelem elutasításáról. A döntéshozatali szakasz ügyintézési határideje 30 nap.

Az akkreditálás a kérelemben megjelölt képzési területre vonatkozik és főszabály szerint 5 évre érvényes.

Az akkreditáció alapjául szolgáló körülmények fennállását, valamint az akkreditált vizsgaközpont alkalmasságát felügyeleti vizsgálat keretében, indokolt esetben (például panaszbejelentés alapján) rendkívüli felügyeleti vizsgálat keretében ellenőrizni kell. A rendes felügyeleti vizsgálatok száma az akkreditáció érvényességi ideje alatt 3.

Az akkreditációs eljárás igazgatási szolgáltatási díjköteles, amelyet a vizsgatevékenységgel érintett képzési területek és az akkreditált vizsgaközpont létszáma függvényében 1-17 M Ft között kell megfizetni⁴⁰⁰.

Az akkreditáció módosításával van lehetőség a képzési területek számának bővítésére és szűkítésére. Az előbbire az akkreditáció megszerzésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, az utóbbiról a Nemzeti Akkreditáló Hatóság dönt. Az érvényességi idő meghosszabbítható. Ehhez annak lejárta előtt legkorábban egy évvel beadott kérelemre van szükség. Az újra-akkreditálás során az akkreditáció megszerzésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

³⁹⁹ Szkr. 22. § (1) bekezdés a) pontja, Szkr. 22/A. §-a

⁴⁰⁰ A Nemzeti Akkreditáló Hatóság eljárásaiért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról szóló 45/2015. (XII. 30.) NGM rendelet 1. melléklet 7.3. pontja

WWW**Akkreditáláshoz, újra-akkreditáláshoz és területbővítéshez
szükséges kérelem a Nemzeti Akkreditáló Hatóság honlapján**

Az akkreditált vizsgaközpont feladata az Szkt.-ben meghatározott kétféle vizsga, a szakmai oktatáshoz kapcsolódó szakmai vizsga és a szakmai képzéshez kapcsolódó képesítő vizsga megszervezése. A szakmai vizsga tekintetében az akkreditált vizsgaközpont feladatait az Szkt. 93. §-a és az Szkr. 260–292. §-a részletesen szabályozza. A képesítő vizsga tekintetében azonban az akkreditált vizsgaközpont a vizsga lebonyolításának szabályait – a harmonizált nemzetközi szabvány és a PK alapján – saját maga határozza meg. Az akkreditált vizsgaközpont a szakmai vizsgát, illetve a képesítő vizsgát önmaga szervezi és annak megszervezéséért is őt terheli a felelősség, a lebonyolításba azonban közreműködőt vonhat be a Ptk. 6:129. §-a szerint.

Megjegyzendő, hogy 2025. december 31-éig az állam, illetve az együttműködési megállapodással rendelkező fenntartó által fenntartott szakképző intézmény a szakmai vizsgát arra tekintet nélkül megszervezheti, hogy akkreditált vizsgaközpontnak minősül-e vagy sem. 2026. január 1-jétől az ilyen szakképző intézmény azonban csak akkor szervezhet szakmai vizsgát, ha rendelkezik akkreditált státusszal.

Az IKK nem minősül akkreditált vizsgaközpontnak, de szervezhet szakmai vizsgát, illetve képesítő vizsgát akkor, ha valamely szakma vagy szakképesítés tekintetében nincs olyan akkreditált vizsgaközpont, amely az adott szakma vagy szakképesítés képzési területére rendelkezik vizsgáztatási jogosultsággal, illetve a szakmai képzés helyszíne szerinti vagy azzal közvetlenül szomszédos megyében nem történik vizsgaszervezés a szakmai képzés befejezésének időpontját követő harmadik hónap utolsó napjáig.

Mindkét esetben (tehát az állam, illetve az együttműködési megállapodással rendelkező fenntartó által fenntartott szakképző intézmény számára biztosított átmenetben, illetve az IKK számára biztosított kivételes lehetőségben) a szakmai vizsgára az Szkt.-ban és az Szkr.-ben meghatározott szabályokat meg kell tartani.

IV. RÉSZ
A SZAKMAI OKTATÁS

1. A SZAKMAI OKTATÁS ALAPDOKUMENTUMAI

Szkt. 10–13. §-a
Szkr. 11–15. §-a, 102. § (4) bekezdése, 1. melléklete

IV.1. ábra: A szakmai oktatás alapidokumentumainak összehasonlítása

A szakmajegyzék

A korábbi Országos Képzési Jegyzék helyébe lépő szakmajegyzék a kizárólag szakképző intézményben szakmai oktatás keretében elsajátítható szakmákat tartalmazza. A szakmajegyzék a szakmák hivatalos állami regisztere, amely egyszerre funkcionál a kizárólag szakképző intézményben szakmai oktatás keretében elsajátítható szakmák és az állam által elismert szakképzettségek jegyzékeként. Ez utóbbi az Szkt. 15. § (1) bekezdése alapján áll fenn a megszerzett szakmák tekintetében.

A szakmajegyzék az Szkr. 1. mellékletében a Kormány által került – az ÁKT-k javaslatára – meghatározásra, amelyben 177 szakma 25 ágazatba került besorolásra, a szakmairányokkal együtt összesen 284 kimenettel.

A szakmajegyzék szakmánként határozza meg a szakma ágazatát és ágazati besorolását, a Magyar Képesítési Keretrendszer szintjét, képzési területét, megnevezését, a hozzá kapcsolódó szakmairányokat, a szakmai oktatás időtartamát és Digitális Kompetencia Keretrendszer szintjét.

WWW

Ágazatok és szakmák a szakképzési tájékoztatási és információs központ keretében működtetett honlapon

A képzési és kimeneti követelmények

A KKK a szakmákhoz a szakképzésért felelős miniszter által az ÁKT-k javaslatára figyelemmel is meghatározott és hivatalos kiadványként a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével közzétett ellenőrzési, mérési és értékelési rendszer kialakítását és működését biztosító követelményrendszer. Minden szakmához külön KKK tartozik. Ez a dokumentum – a kimenetszabályozás eszközeként – tanulási eredmény alapon határozza meg a teljes tanulási (oktatási) folyamatot (tanítási stratégia, módszer, eszközök és tanulástámogatás) és a vizsgát, de a kimeneti követelmények elérését biztosító tanítási-tanulási utat nem szabályozza, ekként lehetőséget teremt a szakmai oktatás megújítására és minőségi fejlesztésére is. Ennek keretében a KKK azokat a részletes követelményeket állapítja meg, amelyeket a tanulási szakasz végére a tanulással el kell érni. A Magyar Képesítési Keretrendszerrel összhangban az ezt leíró követelményeket 4 paraméter szerint kell rendszerezni. Ezek összessége határozza meg, hogy a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakmai oktatás elvégzésével

- milyen feladatok ellátására lesz képes (készségek és képességek),
- milyen szintű és összetettségű ismeretekkel kell, hogy rendelkezzen (ismeretek),
- az eredményes munkavégzéshez milyen viselkedésmódok, attitűdök jellemzik (elvárt viselkedésmódok, attitűdök) és
- a feladatokat milyen önállósági és felelősségi szinten képes ellátni (önállóság és felelősség mértéke).

Mindezek alapján a KKK nemcsak a szakmai oktatás lebonyolítására, vagyis a szakképző intézmények szakképzésialapfeladat-ellátásának tartalmára, hanem a tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek által elsajátítandó tananyag meghatározására és emellett a szakmai vizsga tartalmára, ekként pedig az akkreditált vizsgaközpontok tevékenységére is kihat.

A KKK nem jogszabályban jelenik meg, mivel az kötelező magartartási szabályt nem

állapít meg és ekként normatív tartalommal sem bír, hanem azt a szakképzésért felelős miniszter teszi közzé. A közzététel a szakképzési tájékoztatási és információs központ keretében működtetett honlapon valósul meg. A közzétételnek szigorú törvényi garanciái vannak. Ilyen garancia a KKK minősített elektronikus aláírással történő hitelesítése és időbélyegzővel történő ellátása, az alkalmazás kezdő és záró időpontjának megjelölése, a szakképzési tájékoztatási és információs központ keretében működtetett honlapról történő eltávolítás tilalma és a digitális archiválás szabályairól szóló 1/2018. (VI. 29.) ITM rendelet alapján digitális archiválásra való kötelezettség.

WWW

**KKK a szakképzési tájékoztatási és információs központ keretében
működtetett honlapon**

A KKK-t érintő esetleges változást kizárólag a változással érintett legalacsonyabb iskolai évfolyamtól kezdve felmenő rendszerben a tanév első napjával lehet bevezetni. A KKK módosítása a módosítást megelőzően közzétett KKK szerint indított szakmai oktatást nem érinti.

Mint minden egyedi döntéssel, így az ekként közzétett KKK-val szemben is van lehetőség a Kp. alapján – jogszabálysértésre hivatkozással – közigazgatási pert indítani.

A programterv

A PTT a KKK alapján – a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével – a szakképzésért felelős miniszter által kidolgozott és – a szakmai oktatás kötelező foglalkozásai összesített számának kivételével – ajánlasként közzétett szakmai ütemterv a szakmai oktatásban. A PTT tartalmazza a tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámát és évfolyamonkénti megoszlását, a tanulási területek részletes szakmai tartalmának leírását és a részszakmák szakmai tartalmát.

A PTT ajánlasként történő megfogalmazása opcionális lehetőséget biztosít a szakképző intézmény, illetve az oktató számára annak alkalmazására. A szakképzés megszervezésének tág keretei közé nem fér bele a korábbi szakképzési kerettantervhez hasonló és részletekbe menően leszabályozott rend, mivel az nem szolgálja a hatékony ismeretátadást, annak megtanulását és különösen nem a folyamatosan változó oktatási, képzési igényeknek való megfelelést. Ekként a PTT – összhangban az oktatónak az Szkt. 48. § 2., 3. és 6. pontjában a szakmai program kialakításában való részvételével, valamint az oktatási módszerek és alkalmazott eszközök megválasztására való jogával – kizárólag mintaként szolgál a szakmai oktatás megszervezése során.

A PTT biztosítja

- az ágazati alapoktatásban azonos ágazati alapozó ismeretek oktatását,
- a technikumban a kötelező foglalkozások megtartásához együttesen rendelkezésre álló időkeret 60%-ának, a szakképző iskolában 30%-ának a közismereti kerettantervben foglaltak átadására vonatkozó tantárgyfelosztást,
- a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeret rendelkezésre állását.

A PTT-t a KKK-val azonosan kell közzétenni⁴⁰¹.

WWW

**PTT a szakképzési tájékoztatói és információs központ keretében
működtetett honlapon**

A szakmai program

A szakmai program a PTT-ben – a szakmai oktatás kötelező foglalkozásai összesített számának kivételével – ajánlasként megfogalmazottak figyelembevételével a szakképző intézményre konkretizált módon kidolgozott és valamennyi évfolyam tekintetében alkalmazandó átfogó dokumentum.

IV.1. táblázat: A szakmai program felépítése

Nevelési program	<ul style="list-style-type: none"> • A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai • A személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok • Az oktatók feladatai • A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje • A tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendje • Az együttműködés és a kapcsolattartás formái, feladatai • A tanulmányok alatti vizsga szabályai • A felvétel és az átvétel helyi szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei
Közismereti oktatásra és ágazati alapoktatásra vonatkozó oktatási program	<ul style="list-style-type: none"> • Foglalkozások köre, tananyaga, megszervezésének helyi szabályai • Közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai • Az érettségi vizsgával összefüggő helyi szabályok

⁴⁰¹ Szkr. 13. § (1) bekezdése

	<ul style="list-style-type: none"> • A tanuló teljesítményének ellenőrzési és értékelési formái • Az egészségnevelési és környezeti nevelés formái • Tanulók esélyegyenlőségével és jutalmazásával kapcsolatos szabályok
Szakirányú oktatásra vonatkozó képzési program	<ul style="list-style-type: none"> • Szakmánként a megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemeket és • A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítménye ellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének módja
Egészségfejlesztési program	<ul style="list-style-type: none"> • Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok koordinált, nyomon követhető, mérhető és értékelhető meghatározása
Egyéb	<ul style="list-style-type: none"> • Az alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek • A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételeit • A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók és a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személyek fejlesztésével összefüggős szabályok

A szakmai programot a szakképző intézmény dolgozza ki, és a szakképző intézmény honlapján teszi közzé. Ha a felnőttképző részsakmára történő felkészítést végez, ahhoz kapcsolódóan nem képzési programot, hanem az Szkr. szerinti tartalommal szakmai programot készít és tesz a honlapján közzé⁴⁰². A szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel a duális képzőhelynél való részvétel esetén a szakirányú oktatásra vonatkozó képzési programot a szakképző intézmény a duális képzőhellyel közösen alakítja ki úgy, hogy az tartalmazza a tananyagelemek oktatásának a szakképző intézmény és a duális képzőhely közötti megosztását, valamint – az Szt. 60. § (1) bekezdése szerint – a szakképző intézmény és a duális képzőhely általi közös értékelés és minősítés szempontjait.

A szakmai program készítéséhez szükséges útmutató a szakképzési tájékoztatási és információs központ keretében működtetett honlapról a következő QR kódon keresztül elérhető.

WWW

Útmutató a szakmai program elkészítéséhez

⁴⁰² Szkr. 14. § (1) bekezdése

2. A SZAKMAI OKTATÁS RÉSZEI

Szkt. 19. § (4) bekezdése, 73–80. §-a
Szkr. 51. §-a, 52. §-a, 221–228/A. §-a, 237–239. §-a

A közismereti oktatás

A közismereti oktatás a szakmai oktatás keretében az ágazati alapoktatással és a szakirányú oktatással párhuzamosan folyik. A közismereti oktatás ekként a szakmai oktatás része.

A közismereti oktatás az általános műveltséget megalapozó ismeretek átadását célzó oktatás, amely ekként a szakképző intézményben is a közismereti kerettanterv⁴⁰³ szerint alapján folyik azzal az eltéréssel, hogy az Szkt. lehetőséget ad a közismereti tantárgyak témaköreinek, tartalmának és óraszámának évfolyamok közötti átcsoportosítására az Nkt. 6. mellékletében meghatározott heti időkeret és a tananyagtartalom megtartásával.

A közismereti oktatás a technikumban a szakmai oktatás 3/4-ét, a szakképző iskolában a szakmai oktatás 1/3-át teszi ki. Az előbbi az általános műveltség megalapozásához, az érettségi vizsgára történő felkészítéshez és a felsőfokú iskolai továbbtanuláshoz⁴⁰⁴, ez utóbbi pedig az adott szakma megszerzéséhez szükséges közismereti oktatást⁴⁰⁵ foglalja magában.

A közismereti oktatás megszervezésének speciális esete, amikor kizárólag közismereti oktatásra kerül sor. Ez a technikum érettségi vizsgára történő felkészítése, amit 2 évfolyamon és nem nappali rendszerben szervezhet meg⁴⁰⁶.

Az Szkt. a közismereti oktatáshoz további következményeket is fűz. Ilyen egyrészt az 5 napos tanítási hét és a foglalkozások nappali rendszerben való megszervezése, de ilyen a napi testnevelésóra megtartása is. Mindez a gimnázium általános tevékenységéhez hasonló és tipikusan a 14–18 éves korosztálynak szóló oktatási rend leképezése.

Az ágazati alapoktatás

Az ágazati alapoktatás a szakmai oktatás alapozó képzése, amit a technikum 9. és 10., a szakképző iskola 9., a kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben pedig az első

---

⁴⁰³ a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet

⁴⁰⁴ Szkt. 20. § (1) bekezdés a) pontja

⁴⁰⁵ Szkt. 21. § (1) bekezdés a) pontja

⁴⁰⁶ Szkt. 20. § (2) bekezdése

félévben kell a szakképző intézményben kell megszervezni.

Az ágazati alapoktatás magában foglalja az adott ágazat közös szakmai tartalmait a KKK-ban meghatározottak szerint. Ennek megfelelően az ágazati alapoktatás keretében a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakmai oktatás első részében az adott ágazat közös szakmai tartalmait tanulja. Az ágazati alapoktatással megvalósul az azonos ágazatba tartozó szakmák megszerzésére irányuló szakmai oktatások közötti rugalmas átjárhatóság.

Az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul.

A szakirányú oktatás

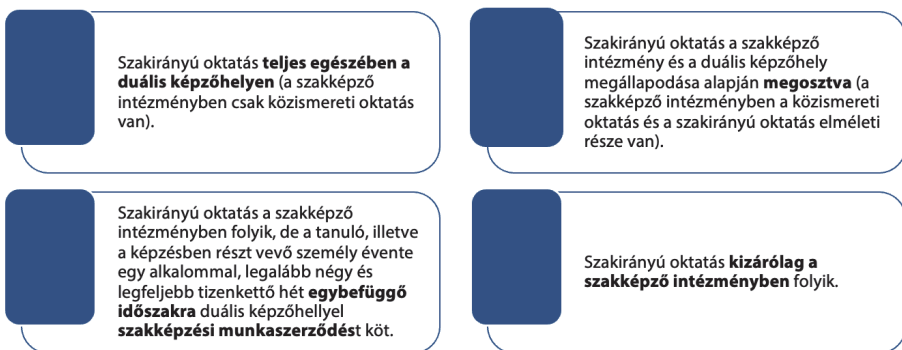
A szakirányú oktatás biztosítja a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára a konkrét szakma keretében ellátandó munkatevékenységekhez szükséges ismeretek és készségek elsajátítását, teszi képessé azok gyakorlatban történő alkalmazására, továbbá készíti fel a szakmai vizsgára. Ekként a szakirányú oktatás az ágazati alapoktatásban az ágazat egészére vonatkozó tanult közös szakmai tartalomnak a választott szakmára konkretizált elmélyítése az ahhoz kapcsolódó ismeretanyag megtanulása útján.

A szakirányú oktatásra az ágazati alapoktatást követően kerül sor.

A szakirányú oktatásban való részvétel kötelező.

Szakirányú oktatást a duális képzőhely és a szakképző intézmény szervezhet.

A szakirányú oktatás keretében – az elméleti és a gyakorlati oktatás korábbi megosztásától eltérően – az elméleti tartalom átadása a gyakorlatba építetten történik. Ez alapján a szakirányú oktatás megszervezésének a következő együttműködési formái különböztethetők meg:

IV.2. ábra: A szakirányú oktatás megszervezésének formái

Mivel az Szkt. a szakirányú oktatás középpontjába annak szakképző intézményen kívüli megvalósítását állította, a szakirányú oktatás szakképző intézményben történő teljesítésére csak kivételesen kerülhet sor. A szakképző intézményben a szakirányú oktatás akkor teljesíthető, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy duális képzőhelyen való részvétele a szakirányú oktatásban nem biztosítható. Ennek tényét a gazdasági kamara – belső szabályozó eszközében meghatározott módon – igazolja.

A duális képzőhely a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljes körű szakirányú oktatását valósítja meg. Ha ennek feltételei a duális képzőhelynél maradéktalanul adottak, a szakképző intézmény nem kötelezheti a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a szakképző intézményben történő szakirányú oktatásban való részvételre. Ebben az esetben a szakképző intézmény Szkt. 19. § (2) bekezdése szerinti felelőssége az Szkt. 60. § (1) bekezdése szerinti közös értékelésre és minősítésre, valamint az Szkt. 84. § (6) bekezdése szerinti 15 napos egybefüggő felkészítésre korlátozódik. Az előbbi során a szakképző intézmény folyamatosan végigkíséri a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személy előmenetelét, az utóbbi során pedig ellenőrzi a szakmai vizsga letételére való képességét, emellett rendszerezi és összefoglalja a szakmai vizsgához szükséges ismereteket, pótolja az esetleges hiányosságokat.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy rugalmas képzési útjának kialakítását és mobilitásának erősítését szolgálja, hogy a szabályozás lehetővé teszi a szakirányú oktatás külföldön történő teljesítését. Külföld alatt Magyarországon kívüli bármely más állam értendő. A szakirányú oktatás külföldön történő teljesítésének feltétele, hogy az a szakmai oktatás célját szolgálja és annak időtartama ne haladhatja meg a szakirányú oktatás időtartamának 1/4-ét.

A szakirányú oktatás, ha

- a szakképző intézményben folyik, a tanítási évben a szakképző intézményben teljesítendő oktatásból és a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatból áll,
- a duális képzőhelyen folyik, a duális képzőhelyen szakképzési munkaszerződés keretében történő foglalkoztatás során teljesítendő oktatásból és gyakorlatból áll.

Mindebből az következik, hogy a duális képzőhelyen a szakirányú oktatás – a szakképző intézményben folyó szakirányú oktatástól eltérően – nem különül el a tanítási évben teljesítendő oktatásra és a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatra, hanem a szakképzési munkaszerződés keretében a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy folyamatosan és egymásba építetten sajátítja el az elméleti és a gyakorlati ismereteket. A szakképző intézményben teljesített szakirányú oktatás esetén pedig kötelező a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlat (nyári gyakorlat) teljesítése, amely a tanítási évben megszerzett ismeretek gyakorlatban történő alkalmazásának lehetőségét biztosítja a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy részére. Az Szkt. 83. § (2) bekezdés b) pontja ehhez kapcsolódóan biztosítja tanulónként, illetve képzésben részt vevő személyenként évente egy alkalommal, legalább 4 és legfeljebb 12 hét egybefüggő időszakra vonatkozó szakképzési munkaszerződés megkötésének lehetőségét.

A szakirányú oktatást tanteremben, tanműhelyben vagy munkahelyi körülmények között kell megszervezni.

A tanműhely olyan gyakorlati képzőhely, amely a szakma jellegétől függően különösen műhely, tangazdaság, tanbolt, tankórterem, tankert, tanudvar, tankonyha, laboratórium, taniroda, demonstrációs terem, gyakorló- és szaktanterem formájában működik. A tanműhely lehet iskolai tanműhely vagy duális képzőhely által működtetett tanműhely. Az iskolai tanműhely működésének személyi feltételeiről a fenntartó, a duális képzőhely által működtetett tanműhely személyi feltételeiről a duális képzőhely gondoskodik.

Munkahelyi körülmények között szakirányú oktatás akkor folytatható, ha a munkahely felszereltsége, a munkahelyen folytatott szakmai tevékenység tartalma és jellege, valamint az oktatás időtartamát kitöltő munka lehetővé teszi a KKK-ra való felkészülést. A munkahelynek meg kell felelnie a tűz-, baleset-, munka- és környezetvédelmi előírásoknak.

A szakirányú oktatás során a szabályozás több, a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt védő rendelkezéseket fogalmaz meg:

- a szakirányú oktatás megszervezésére 6–22 óra között kerülhet sor⁴⁰⁷ úgy, hogy az a napi 8 órát, fiatal munkavállaló esetén a napi 7 órát ne haladja meg⁴⁰⁸,
- a 4,5 óránál hosszabb napi szakirányú oktatási idő esetén legalább 30 perc, a 6 óránál hosszabb napi szakirányú oktatási idő esetén legalább 45 perc megszakítás nélküli szünetet kell biztosítani a napi szakirányú oktatási időn belül⁴⁰⁹,
- az őszi, a téli és a tavaszi szünet ideje alatt – a tanítási évben teljesítendő szakirányú oktatás igazolatlan mulasztásának pótlása, illetve szakképzési munkaszerződés keretében folytatott szakirányú oktatás kivételével – szakirányú oktatás nem szervezhető,
- a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatás keretében csak a szakirányú oktatáshoz kapcsolódó feladat ellátására kötelezhető⁴¹⁰,
- a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatás keretében csak egészséges, biztonságos körülmények között foglalkoztatható⁴¹¹ és számára a munkavédelmi szabályok szerint biztosítani kell az egészségügyi előírások (rendszeres orvosi vizsgálat és ellátás) betartását és a munkabiztonsági feltételeket (védőruha és -felszerelés, munka- és tűzvédelmi oktatás)⁴¹²,
- a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára biztosítani kell azokat a jogokat, amelyeket az Mt. az érdekvédelem tekintetében a munkavállalónak biztosít⁴¹³.

⁴⁰⁷ Szkt. 78. § (2) bekezdése

⁴⁰⁸ Szkt. 78. § (1) bekezdése

⁴⁰⁹ Szkt. 78. § (3) bekezdése

⁴¹⁰ Szkt. 79. § (2) bekezdése

⁴¹¹ Szkt. 79. § (2) bekezdése

⁴¹² Szkt. 79. § (1) bekezdés b) pontja és (3) bekezdése

⁴¹³ Szkt. 79. § (1) bekezdés a) pontja

Ezeket a szabályokat a szakirányú oktatásban való részvétel módjára tekintet nélkül kell alkalmazni. A szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel való részvétel esetén – a szakképzési munkaszerződés alapján létrejövő munkaviszony sajátosságaira tekintettel – az Sztk. 83–89. §-a további, a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt védő rendelkezéseket fogalmaz meg.

Előkészítő évfolyamok, alternatív képzési utak

IV.3. ábra: Előkészítő évfolyamok és alternatív képzési utak összehasonlítása

Előkészítő évfolyamként az állam vagy együttműködési megállapodással rendelkező fenntartó által fenntartott

- technikumban nyelvi előkészítő évfolyam,
  - szakképző iskolában
    - dobbantó program és
    - orientációs évfolyam
- szervezhető.

A **nyelvi előkészítő évfolyam** valamely idegen nyelv elsajátítására vagy idegen nyelven folyó foglalkozásban való részvételre felkészítő, emelt óraszámú nyelvoktatást biztosító képzési forma. A nyelvi előkészítő évfolyam megszervezésének feltétele, hogy 3 egymást követő tanév átlagában az érettségi bizonyítványt szerzett tanulók 60%-a rendelkezzen az érintett idegen nyelvből a Közös Európai Referenciakeret (KER) szerinti B2 szintű nyelvtudást igazoló érettségi vizsgaeredménnyel vagy államilag elismert nyelvvizsgálóval. Ennek a feltételnek a teljesülését évente kell a fenntartónak idegen nyelvenként vizsgálnia. Ha a technikum e feltételnek nem felel meg, új nyelvi előkészítő évfolyamra a következő évben kezdődő tanévre nem hirdethet felvételt.

A dobantó program, az orientációs évfolyam és a műhelyiskola a végzettség nélküli iskolaelhagyás, illetve lemorzsolódás csökkentésének új rendszerét képezi, ami megadja a felzárkózás lehetőségét a lemaradó tanulóknak, illetve képzésben részt vevő személyeknek. Alapfokú iskolai végzettség hiányában a szakképző iskolába kizárólag a dobantó programba vehető fel a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy, aminek elvégzését követően a műhelyiskolában tud továbbtanulni. A dobantó program megszervezése keretében az alapkompétencia-fejlesztés tekintetében alapvetően szabadkezet kapnak a szakképző intézmények.

A **dobantó program** a magatartási és tanulási zavarokkal küzdő, az iskolai rendszerű oktatásban lemaradó tanuló, illetve képzésben részt vevő személy felzárkóztatását szolgálja. Ekként a dobantó program célja, hogy az oktatás vagy a munka világába visszavezető, a sikeres egyéni életút megtalálásához eljuttató lehetőséget biztosítson a tanuló számára. A dobantó programban egyénre szabott, gyakorlatias, csapatmunkára épülő fejlesztés történik rugalmas rendben, új szemléletű értékeléssel. A dobantó programban az a tanuló vehet részt, aki a megelőző tanév utolsó napjáig a 16. életévét betöltötte és alapfokú végzettséggel nem rendelkezik.

Az **orientációs évfolyam** a szakma megszerzéséhez szükséges kompetenciák fejlesztésére irányul. Megszervezése különösen az olyan szakképző intézményeknek ajánlott, ahol a technikum és a szakképző iskola egy intézményben van. Az orientációs évfolyam az alapfokú végzettséggel rendelkező olyan tanulóknak, illetve képzésben részt vevő személyeknek nyújt segítséget, akik bizonytalanok a pályaválasztásban vagy kompetenciafejlesztésre van szükségük szakmai oktatásuk megkezdése előtt. Az orientációs évfolyam keretében a tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek mentorálását, alapkészségeinek és kulcskompetenciáinak fejlesztését, pályorientációjának, életpálya tervezésének elősegítését célzó tevékenységet kell megszervezni rugalmas tanulásszervezési és személyre szabott oktatási formában. Az orientációs évfolyamra szakmai programot kell készíteni önállóan vagy a szakképző iskola szakmai programjában elkülönítetten. Az orientációs évfolyamra vonatkozó szakmai programhoz az állam által fenntartott szakképző iskola tekintetében a fenntartó jóváhagyása kell, az együttműködési megállapodással rendelkező fenntartó által fenntartott nem állami szakképző iskola esetében pedig azt a szakképzésért felelős miniszter az együttműködési megállapodásban hagyja jóvá.

A **műhelyiskola** a tanulóknak, illetve a képzésben részt vevő személyeknek a

szakképzésbe való bekapcsolódáshoz vagy a munkába álláshoz szükséges ismeretek megszerzésére szolgáló képzési forma. A műhelyiskola tehát nem önálló intézmény (így önálló jogi személyiséggel sem rendelkezik), hanem olyan alternatív képzési út, ami az abban részt vevő fiatalokat a sajátos speciális igényeikre és helyzetükre szabottan a hagyományos tantermi formáktól elszakadva gyakorlatorientált, mester-diák kapcsolaton alapuló képzéssel haladva juttatja legalább egy részszakmához. A műhelyiskola éppen ezért a tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek olyan célcsoportját célozza meg, akik alapfokú végzettséggel vagy a dobantó program befejezése után mentori támogatás mellett rugalmas feltételek szerinti képzésben akarnak részt venni és legalább egy részszakmát szerezni.

A műhelyiskola csak a szakképző iskolában szervezhető meg.

A műhelyiskola folyamatos mentori támogatással hozzájárul a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy személyes és társas kompetenciáinak fejlesztéséhez és önálló életkezdéséhez szükséges alapismeretek átadásához. A műhelyiskolában a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy tanulmányokat akkor folytathat, ha

- alapfokú végzettséggel nem rendelkezik és a szakképző iskola dobantó programját – a szakképző iskola által kiadott igazolás alapján megállapíthatóan – elvégezte vagy
- kizárólag alapfokú végzettséggel rendelkezik és a 16. életévét betöltötte.

A műhelyiskolában kizárólag részszakma megszerzésére irányuló felkészítés folyik, amelyet tanműhelyben vagy munkahelyi körülmények között a nappali rendszerben, 1-5 fős csoportokban kell megszervezni úgy, hogy a részszakma megszerzésének időtartama – a tanév, illetve a tanítási év rendjére tekintet nélkül – legalább 6, legfeljebb 24 hónap közé essen.

A műhelyiskolában értékelés és minősítés nem alkalmazható.

A műhelyiskolában a tanuló a szakképző iskolai tanulót az ágazati alapoktatásban megillető ösztöndíj felére jogosult.

WWW

A dobantó programot, az orientációs évfolyamot, illetve a műhelyiskolát szervező szakképző iskolák listája a szakképzési tájékoztatási és információs központ keretében működtetett honlapon

3. A DUÁLIS KÉPZŐHELY RÉSZVÉTELE A SZAKIRÁNYÚ OKTATÁSBAN

Szkt. 76. §-a, 80–82. §-a
Szkr. 223/A–228/A. §-a, 237–245. §-a

A képzőközpont és a gazdálkodó szervezet, mint duális képzőhely

A duális képzőhely számára az Szkt. a képzés szakasza szerint engedi a szakképzésben való részvételt. A szakképző intézménytől eltérően ugyanis nem meghatározott típusú képzés szervezését, hanem a szakmai oktatás folyamatába a szakirányú oktatás szakaszában való bekapcsolódását biztosítja a szakképzésbe. Ez a korábbi fogalmak szerinti szakmai gyakorlati képzéssel azonosítható.

Az Szkt. a duális jellegű képzés szerepét olyannyira komolyan veszi, hogy a szakirányú oktatás megszervezését főszabály szerint a duális képzőhelyen írja elő és csak ennek hiánya esetén engedi meg – kizárólag szűk körben – a szakirányú oktatás szakképző intézményben történő megszervezését.

Duális képzőhely képzőközpont vagy – a szakképző intézmény kivételével – más gazdálkodó szervezet lehet.

Duális képzőhelyként szakképző intézmény nem vehető nyilvántartásba.

A képzőközpont a szakirányú oktatásban való közös részvétel formája. Az Szkt. alapján a képzőközpontoknak 3 típusa lehet. Képzőközpont az ÁKK, a tudásközpont és a vállalati képzőközpont.

A képzőközpont 3 típusából a vállalati képzőközpont kivételével 2 olyan önálló jogi személy, aki a szakirányú oktatás közös megvalósítására jött létre, tehát alaptevékenysége is az oktatáshoz kapcsolódik, míg a vállalati képzőközpont az azt létrehozó nagyvállalaton belül működő és önálló jogi személyiséggel nem rendelkező formáció.

IV.2. táblázat: A képzőközpontok összehasonlítása

	ÁKK	Tudásközpont	Vállalati képzőközpont
Cél	Duális képzőhelyi követelményeknek való együttes megfelelés érdekében történő együttműködés	Az Szkt. szerinti szakirányú oktatás és az Nftv. szerinti duális képzés egy képzőközpontban történő megvalósítása	Szakirányú oktatás folytatása önállóan vagy más gazdálkodó szervezet megbízása alapján

	ÁKK	Tudásközpont	Vállalati képzőközpont
Feltétel	<p>Nonprofit gazdasági társaságként, amelynek tagjai</p> <ul style="list-style-type: none"> • legalább 4 mikro- vagy kisvállalkozás, • legalább 2 középvállalkozás vagy nagyvállalat vagy • gazdálkodó szervezet és legfeljebb 60%-os tulajdoni hányaddal a szakképzési centrum és – a szakképzési centrum kivételével – a tagok bevételeinek legfeljebb 20%-a származhat a központi költségvetés terhére közvetlenül nyújtott támogatásból 	<p>A felsőoktatási intézmény és a szakképzési centrum együttesen legalább 51%-os tulajdoni hányadával létrehozott nonprofit gazdasági társaságként</p>	<p>Saját tanműhellyel rendelkező olyan nagyvállalatként, amelynek utolsó éves nettó árbevételeinek legalább 90%-a vállalkozási tevékenységből származik</p>
Jogállás	<p>Nonprofit gazdasági társaságként önálló jogi személy</p>	<p>Nonprofit gazdasági társaságként önálló jogi személy, amelynek ilyen minőségét a cégbíróság állapítja meg és amely alapján azt a cégnevében feltüntetheti</p>	<p>Nem önálló jogi személy, hanem az azt létrehozó nagyvállalat cégbíróság által megállapított ilyen minősége, amelyet az alapján a nagyvállalat cégnevében feltüntethet</p>

Az **ÁKK** olyan nonprofit gazdasági társaság, amely a duális képzőhelyi követelményeknek való együttes megfelelés érdekében történő együttműködés megvalósítását célozza. A nonprofit jelleg a Ctv. 9/F. §-a alapján a gazdasági társaságot akkor illeti meg és a cégnevében is csak akkor tüntetheti azt fel, ha létesítő okirata tartalmazza, hogy a tevékenységből származó nyereség a tagok között nem osztható fel, hanem az a gazdasági társaság vagyonát gyarapítja. A nonprofit gazdasági társaságként való működés célja, hogy erősítse a tagok közötti együttműködést és biztosítsa a nyereségnek a duális képzőhelyi feladatok ellátásához történő felhasználását. Az Szt. az ÁKK létesítésével összefüggésben meghatározza az alapító tagok körét. Ez alapján az ÁKK-t legalább 4 mikro- vagy kisvállalkozás, legalább 2 középvállalkozás vagy nagyvállalat vagy bármely gazdálkodó szervezet és legfeljebb 60%-os tulajdoni hányaddal a szakképzési centrum alapíthat. A vállalatnagyságot a KKV tv. alapján kell megállapítani.

IV.4. ábra: ÁKK létesítésének általános formái

Az Szt. ÁKK létesítésére vonatkozó általános követelményeinek megtartása mellett egyéb konstrukció is elképzelhető. Így például nincs akadálya annak, hogy 3 építőipari és 1 épületgépészeti kivitelezői tevékenységet folytató kisvállalkozás 25%-25%-25%-15% tulajdoni aránnyal úgy hozzon létre ÁKK-t, hogy a fennmaradó 10%-os tulajdoni hányadban szakmai szervezet legyen az ÁKK tagja, ha számára jogszabály vagy létesítő okirat a társasági részesedésszerzés lehetőségét nem zárja ki⁴¹⁴. Szakmai szervezet alatt a szabályozás valamely gazdasági ágazat vagy közös gazdasági érdekek képviselőjét ellátó köztestületet vagy egyesületet érti⁴¹⁵.

Az ÁKK tagjai bevételének – a szakképzési centrum kivételével (aki eleve központi támogatásként vagy költségvetési támogatásként biztosított költségvetési előirányzatokból gazdálkodik) – legfeljebb 20%-a származhat a központi költségvetés terhére közvetlenül nyújtott támogatásból⁴¹⁶. Ezt a feltételt először az alapításnál kell a cégbíróságnak vizsgálnia tagonként külön-külön a tagoknak az ÁKK alapítását megelőző utolsó beszámolójában kimutatott éves nettó árbevétele alapján. E körben nem kell figyelembe venni a tag által akár az Szt., akár más anyagi adójogi norma rendelkezése alapján igénybe vett adókedvezményt, mivel bár az is támogatás, amit a központi költségvetés terhére nyújtanak, de nem közvetlen, hanem közvetett módon.

⁴¹⁴ Szt. 81. § (1a) bekezdése

⁴¹⁵ Szt. 7. § 6b. pontja

⁴¹⁶ Szkr. 240. §-a

A **tudásközpont** szintén nonprofit gazdasági társaság, amely az Szkt. szerinti szakirányú oktatás és az Nftv. szerinti duális képzés egy képzőközpontban történő megvalósítása céljából jön létre. Tudásközpontot éppen ezért csak akként lehet létrehozni, hogy annak legalább 51%-os tulajdoni hányada valamely szakképzési centrum és felsőoktatási intézmény tulajdonában legyen. A tudásközpont tekintetében az Szkt. nem határozza meg, hogy a maradék 49%-os tulajdoni hányad kinek a tulajdonában lehet. E tekintetben tulajdonosként bármely jogképes személy szóba jöhet.

Az ÁKK-ban és a tudásközpontban a szakképzési centrum társasági részesedésszerzését az Szkt. 21/B. § (1) bekezdése, a felsőoktatási intézmény társasági részesedésszerzését az Nftv. 88. § (2) bekezdése biztosítja. A részesedésszerzés a szakképzési centrum esetében a szakképzésért felelős miniszter engedélyéhez kötött. Mivel a részesedésszerzés nem fenntartói irányítási hatáskör, annak engedélyezése hanem az állami vagyonnal való gazdálkodás Nvtv.-től és Vtv.-től eltérő különös szabálya, annak engedélyezése akkor is a szakképzésért felelős miniszter hatáskörébe tartozik, ha a szakképzési centrumot az agrárminiszter vagy más miniszter alapította. A társasági részesedésszerzésre a szakképző intézmény az erre a célra szolgáló finanszírozási kiadási előirányzatait használhatja fel, a felsőoktatási intézmény pedig a kincstárnál vezetett külön fizetési számlájának egyenlegét, előirányzatmaradványát, kapott osztalékát és a Kormány által társasági üzletrész vásárlása céljára biztosított támogatását használhatja fel.

A **vállalati képzőközpont** a nagyvállalat által a cégbíróság megállapítása esetén a cégnévben használható minőség. E minőséget a cégbíróság akkor állapíthatja meg, ha a nagyvállalat rendelkezik olyan saját tanműhellyel, amelyben önállóan vagy más gazdálkodó szerv megbízása alapján szakirányú oktatást folytat és utolsó éves nettó árbevételének legalább 90%-a vállalkozási tevékenységből származik. Ebből következően – a másik két képzőközponttal szemben – a vállalati képzőközpontnak nem kell nonprofit gazdasági társaságként működnie, de nem is jogosult e minőséget használni, ha a szakképzéshez kapcsolódóan számára az államháztartásból nyújtott támogatás az utolsó éves nettó árbevételének 10%-át eléri vagy meghaladja. A vállalati képzőközponti minőség 3 feltétele (nagyvállalat, saját szervezeten belüli tanműhely és a nettó árbevétel jellemzően vállalkozási tevékenységből származása) nemcsak bemeneti feltétel, azt a vállalati képzőközpontként való működés során is vizsgálni kell. A vállalati képzőközpont nem jogosult a továbbiakban e minőség használatára, ha e 3 feltétel egyidejűleg már nem áll fenn.

Az Szkt. szóhasználatában gazdálkodó szervezet alatt – mivel a törvény annak külön definícióját nem határozza meg – a jogrendszerben ilyen elnevezéssel jelölt bármely személy, szervezet vagy intézmény értendő. Abból következően továbbá, hogy az Szkt. a gazdálkodó szervezet fogalma alól e tekintetben kiveszi a szakképző intézményt, az is következik, hogy a szakképző intézmény szakirányú oktatást duális képzőhelyként nem folytathat, vagyis a tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel szakképzési munkaszerződést nem köthet.

A képzőközponti szabályozás további sajátos következménye, hogy

- állami szakképző intézmény ÁKK-ban társasági részesedést nem szerezhethet,
- nemzetiségi önkormányzat, egyházi jogi személy és vallási egyesület pedig – ilyen minőségében – csak tudásközpont tagja lehet.

A szakirányú oktatásban csak olyan duális képzőhely vehet részt, akit a gazdasági kamara felvett a duális képzőhelyek nyilvántartásába. A nyilvántartásba az a képzőközpont vagy gazdálkodó szervezet vehető fel, aki rendelkezik a szakirányú oktatás folytatására jogszabályban meghatározott személyi és tárgyi feltételekkel, ennek keretében

- amelynél a szakirányú oktatás folytatásának feltételei biztosítottak,
- amely foglalkoztat olyan személyt, aki
  - a duális képzőhely által vállalt szakmának megfelelő, államilag elismert, legalább középfokú szakirányú szakképzettséggel és – az Szkr. 242. § (2) bekezdésében meghatározott kivétellel – legalább 5 éves, az érintett szakképzettségnek megfelelő szakmai gyakorlattal és kamarai gyakorlati oktatói vizsgával rendelkezik,
  - cselekvőképes és
  - nem áll a szakirányú oktatási tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt,
- amely a duális képzőhely által vállalt szakirányú oktatáshoz – a KKK-ban meghatározott – szükséges eszközzel és felszereléssel rendelkezik és
- amely legkésőbb 2022. szeptember 1-jétől⁴¹⁷ az Szkt. 19. § (3) bekezdése szerinti minőségirányítási rendszert működtet vagy legalább a gazdasági kamara által kidolgozott szempontrendszerben meghatározott minőségi követelményeknek megfelel.

E 4 feltétel konjunktív logikai kapcsolatban áll egymással, tehát mindegyiknek egyszerre kell fennállnia ahhoz, hogy a képzőközpont vagy a gazdálkodó szervezet a duális képzőhelyek nyilvántartásába felvehető legyen.

A szakirányú oktatás folytatása feltételeinek meglétét a gazdasági kamara hatósági ellenőrzés keretében helyszíni szemle keretében vizsgálja. A szakirányú oktatás tárgyi feltételei meglétének (gépek, berendezések, szerszámok) vizsgálata az adott szakma KKK-jában meghatározott eszközjegyzék szerint történik.

WWW

A gazdasági kamara által kidolgozott szempontrendszerben meghatározott minőségi követelmények az MKIK honlapján

⁴¹⁷ Szkt. 127. § (3) bekezdése

Sajátos esete a szakirányú oktatásban való részvételnek nem duális képzőhelyként az, ha a képzésben részt vevő személy foglalkoztatásra irányuló jogviszonya mellett vesz részt a szakirányú oktatásban és ezen jogviszonyában az őt foglalkoztató tevékenysége kapcsolódik az adott szakma ágazatához. Ebben az esetben a szakirányú oktatás az őt foglalkoztatónál is teljesíthető, tekintet nélkül arra, hogy a foglalkoztató duális képzőhelynek minősül-e vagy sem.

Másik sajátos és kizárólag átmeneti esete a szakirányú oktatásban való részvételnek nem duális képzőhelyként az, ha valaki az Szkt. hatálybalépésekor gyakorlati képzést folytató szervezetként szerepelt a gazdasági kamara ilyen nyilvántartásában. Ebben az esetben 2022. augusztus 31-éig az ilyen szervezet duális képzőhelyként – nyilvántartásba vétel nélkül is – részt vehet a szakirányú oktatásban.

A duális képzőhelyek nyilvántartása

A duális képzőhelyek nyilvántartását a gazdasági kamara vezeti. A gazdasági kamarának a szabályozás alapján a duális képzőhelyek nyilvántartását önálló, a kifutó rendszerben folyó gyakorlati képzést folytató szervezetek nyilvántartásától elkülönülten kell azt létrehozni és vezetnie.

A duális képzőhelyek nyilvántartása közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül. A nyilvántartás nyilvános, azt a gazdasági kamara a szakképzési tájékoztatói és információs központ keretében működtetett honlapon közzéteszi.

A nyilvántartásba-vételi eljárás ingyenes.

A duális képzőhelyet változásbejelentési kötelezettség terheli a duális képzőhelyek nyilvántartásába felvett és megváltozott adatai tekintetében. A változást a gazdasági kamara a bejelentéstől számított 8 napon belül vezeti át a duális képzőhelyek nyilvántartásán.

A duális képzőhelyet megszűnése esetén kell a duális képzőhelyek nyilvántartásából törölni, illetve a szakirányú oktatással összefüggésben történő ellenszolgáltatás tilalmának megszegése esetén a tevékenység végzésétől eltiltani.

Az eljárásra az a területi gazdasági kamara illetékes, amelynek területén a duális képzőhely szakirányú oktatási célt szolgáló székhelye vagy telephelye van.

WWW

A duális képzőhelyek nyilvántartása

A duális képzőhely feladatai és felelőssége

A duális képzőhely a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatásának megszervezésével vehet részt a szakképzésben. Ennek során közösen felel a szakképző intézménnyel a szakmai vizsgára a KKK szerinti felkészítésért. E felelőssége keretében biztosítani kell a szakirányú oktatás jogszabályban meghatározott személyi és tárgyi feltételeit.

IV.3. táblázat: A duális képzőhely által szervezett szakirányú oktatás személyi és tárgyi feltételei

	Tárgyi feltételek		Személyi feltételek	
	általános	konkrét		
Szakirányú oktatás helye	A duális képzőhelyen az általa működtetett tanműhelyben (amely a szakma jellegétől függően lehet műhely, tangazdaság, tanbolt, tankóterem, tankert, tanudvar, tankonyha, laboratórium, taniroda, demonstrációs terem, gyakorló- és szaktanterem)		A szakirányú oktatás megszervezésének a szakmára konkretizált tárgyi feltételei a KKK-ban meghatározottaknak megfelelően	
	A duális képzőhelyen valós munkahelyi körülmények között , ha a munkahely		A szakirányú oktatás megszervezésének a szakmára konkretizált tárgyi feltételei a KKK-ban meghatározottaknak megfelelően	
	<ul style="list-style-type: none"> • megfelel a tűz-, baleset-, munka- és környezetvédelmi előírásoknak és • lehetővé teszi a KKK-ra való felkészülést annak felszereltsége, az ott folytatott szakmai tevékenység tartalma és jellege, valamint az oktatási időtartamát kitöltő munka alapján 		<p>Alkalmazandó személyek</p> <p>Szakirányú oktatásért felelős személy és ha az eltér:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tanműhelyvezető (aki ezt a tevékenységet más munkaköre mellett is elláthatja) • Gyakorlati oktató és • – Ha azt a duális képzőhely nem a technológiai, munkaszervezési rendjében végzi el – a termelő-szolgáltató tevékenység előkészítéséhez szükséges műszaki, fizikai dolgozó 	
			<ul style="list-style-type: none"> • Több tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatása esetén a szakirányú oktatást figyelemmel kísérendő felelős személy (aki ezt a tevékenységet munkája mellett is elláthatja) 	

A szakirányú oktatást a duális képzőhely a szakképző intézménnyel közösen kialakított, a szakirányú oktatásra vonatkozó képzési program szerint végzi. Ennek keretében gondoskodik a szakmai vizsgához szükséges ismeretek átadásáról, elsajátításáról és annak ellenőrzéséről. A szakirányú oktatásra vonatkozó képzési

programban a tananyagelemek oktatásának helyszínét akként kell meghatározni, hogy az ott kerüljön oktatásra, ahol az ahhoz kapcsolódó tudás, készség és képesség a leghatékonyabban átadható.

WWW

Útmutató a szakirányú oktatásra vonatkozó képzési program kialakításához az MKIK honlapján

A szakirányú oktatással összefüggésben a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítményét, előmenetelét a duális képzőhely a szakképző intézmény oktatójával közösen értékeli és minősíti. Az oktatói testület ez alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről, illetve a képzésben részt vevő személy továbbhaladásáról. Ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítményének, előmenetelének értékelésekor vagy minősítésekor a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakmai felkészültsége elmarad a szakmai oktatás képzési programja alapján elvárható mértéktől és ez a duális képzőhely felelősségére vezethető vissza, a szakképző intézmény az erről való tudomásszerzéstől számított 15 napon belül köteles tájékoztatni a duális képzőhely nyilvántartásba vételére területileg illetékes gazdasági kamarát. A duális képzőhelyet a duális képzőhely nyilvántartásba vételére területileg illetékes gazdasági kamara legfeljebb 5 évre eltilthatja a szakirányú oktatásban való részvételtől, ha a duális képzőhely ellenőrzése keretében megállapítja, hogy a szakképzési munkaszerződésből folyó kötelezettségeit nem az Szkt. vagy az Szkr. alapján teljesíti.

A duális képzőhely a szakirányú oktatás a szakképzési munkaszerződés alapján létrejött munkaviszony keretében szervezi meg. Ez alapján a duális képzőhelyet – az Szkt.-ban meghatározott eltérésekkel – megilletik az Mt.-ben a munkáltató jogai és terhelik a munkáltató kötelezettségei.

IV.4. táblázat: A duális képzőhely jogai és kötelességei a szakképzési munkaszerződés alapján

Munkáltatói jogok	Munkáltatói kötelességek
(Azonnali) foglalkoztatási jogosultság, amely a munkaviszonyból általánosan, illetve a rendelkezésre állási kötelezettségből konkrétan következik	Foglalkoztatási kötelezettség , amelynek keretében a duális képzőhely vállalja a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatáson való foglalkoztatását és oktatását
Személyzeti jogok	Munkabér és egyéb juttatások fizetésére vonatkozó kötelezettség , amelynek keretében a duális képzőhely vállalja a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára az Szkt.-ban és az Szkr.-ben meghatározott juttatások nyújtását
Vagyoni jellegű jogok	

Munkáltatói jogok	Munkáltatói köteleességek
Irányítási, utasításadási jog	Gondoskodási kötelezettség , amelybe olyan mellékkötelezettségek tartoznak, mint
Ellenőrzési és fegyelmezési jog	<ul style="list-style-type: none"> • a munkavégzéshez szükséges feltételek megteremtése • a munka megszervezése • az utasítás, irányítás és tájékoztatás • az egészséges és biztonságos munkavégzés biztosítása • a munkáltatói kárfelelősség

A duális képzőhely kárfelelősségére az Szkt. 86. §-a alapján az Szkt. 67. § (1) bekezdését kell alkalmazni. Ez alapján a duális képzőhely a Ptk. általános kárfelelősségi szabályai szerint felel a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek okozott kárért vétkességére tekintet nélkül, teljes mértékben. A kárfelelősség alól a duális képzőhely csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő. Nem kell megtéríteni a kárt, ha azt a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. A kárfelelősség érvényesítését megelőzően az Szkt. 82. § b) pontja alapján – a felek közötti jogvita feloldása érdekében – a Közvtv. szerinti közvetítői eljárás igénybevétele kötelező és kártérítési per csak a közvetítői eljárás eredménytelensége esetén indítható. Ennek költsége a duális képzőhelyet terheli.

A tanulóbalettel összefüggésben, ha az a szakirányú oktatás során következik be, a duális képzőhely köteles a tanulóbalettel összefüggésben az Szkr. 215. §-ában meghatározott jelentési kötelezettséget teljesíteni.

A duális képzőhely – tekintet nélkül a szakmai oktatás ingyenességére – a szakirányú oktatással összefüggésben nem szedhet térítési díjat, tandíjat vagy más egyéb díjat. Ha a duális képzőhely e kötelezettség megszegi, a szakirányú oktatással összefüggésben történő ellenszolgáltatás tilalmának megszegéséről a gazdasági kamarát bárki tájékoztatja, a szakképző intézmény pedig köteles a tudomására jutástól számított 15 napon belül tájékoztatni, aki ennek hatósági megállapítása keretében a duális képzőhelyet legfeljebb 5 évre eltiltja a szakirányú oktatásban való részvételtől és a jogosulatlanul beszedett díj visszafizetésére kötelezi.

A duális képzőhely a szakirányú oktatással összefüggésben a szakképző intézménnyel közösen kialakított, a szakirányú oktatásra vonatkozó képzési program kialakításában részt vehet és a tanév helyi rendjéhez kapcsolódóan véleményt nyilváníthat.

4. A SZAKKÉPZÉSI MUNKASZERZŐDÉS

Szkt. 83–90. §-a
Szkr. 223/B. §-a, 246–254. §-a
Mt.

A szakképzési munkaszerződés fogalma

A szakképzési munkaszerződés a szakirányú oktatásban a duális képzőhelyen munkaviszony keretében történő részvétel céljából a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy és a duális képzőhely között létrejött munkaszerződés.

A szakképzési munkaszerződéssel

- a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy
  - elfogadja a szakirányú oktatásban való részvétel feltételeit és
  - kötelezettséget vállal a duális képzőhely irányítása szerint a szakirányú oktatásban való részvételre,
- a duális képzőhely
  - vállalja a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatáson való foglalkoztatását és oktatását, továbbá
  - kötelezettséget vállal a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára az Szkt.-ban meghatározott juttatások nyújtására.

Ennek megfelelően a szakképzési munkaszerződés alapján létrejött jogviszony olyan munkavégzésre irányuló jogilag szabályozott viszony, amelyben a szakirányú oktatás elméleti és gyakorlati ismeretei a munkavégzés folyamatába beépítetten kerülnek átadásra és elsajátításra. Éppen ezért mondja az Szkt., hogy a szakképzési munkaszerződéssel a felek a szakirányú oktatás megvalósítására vállalnak kötelezettséget, amely a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy oldaláról a szakirányú oktatásban való részvételben, a duális képzőhely, mint munkáltató oldaláról a szakirányú oktatás keretében történő oktatásban és foglalkoztatásban és ahhoz kapcsolódó juttatás nyújtásában áll.

A szakképzési munkaszerződés háttérjogszabálya az Mt., amit az Szkt.-ban meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni. Az Mt. munkáltatóra vonatkozó rendelkezéseit a duális képzőhelyre, a munkavállalóra vonatkozó rendelkezéseit pedig a tanulóra, illetve a képzésben részt vevő személyre kell alkalmazni.

A szakképzési munkaszerződés alapján foglalkoztatott tanuló, illetve képzésben részt vevő személy esetében az Mt.-nek

- a munkavállaló vétkes kötelezettségzegésének jogkövetkezményeire,
- a munkaviszony egyes típusaira vonatkozó különös szabályaira (a határozott idejű munkaviszony kivételével),

- a munkaerő-kölcsönzés különös szabályaira,
- a munkaviszonyhoz kapcsolódó egyes megállapodásokról (például tanulmányi szerződés)

vonatkozó rendelkezései nem alkalmazhatók.

Az Mt.-nek a kollektív szerződésre vonatkozó rendelkezéseit azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a tanulóra, illetve a képzésben részt vevő személyre a munkáltatónál érvényben lévő kollektív szerződésnek csak az Mt.-ben, az Szkt.-ben és e törvények végrehajtási rendeleteiben foglaltaknál kedvezőbb feltételeket meghatározó rendelkezéseinek a hatálya terjedhet ki. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni a munkáltatónál érvényben lévő üzemi megállapodásra is.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a duális képzőhely statisztikai állományi létszámába nem számítható bele, így a szakszervezeti tagok létszámának számításánál sem vehető figyelembe, nem választható az üzemi tanács tagjává és az üzemi tanács választásán sem rendelkezik szavazati joggal.

A kiválasztás

A duális képzőhely – akárcsak más munkáltató – szabadon dönt arról, hogy mely tanulóval, illetve képzésben részt vevő személlyel köt szakképzési munkaszerződést. A szakképzési munkaszerződés megkötését megelőzően a duális képzőhely – az Mt. 10. § (1), (4) és (5) bekezdésének megtartásával – kiválasztási eljárást folytathat le.

A kiválasztás keretében a duális képzőhely a tanulótól, illetve a képzésben részt vevő személytől olyan nyilatkozat megtételét vagy személyes adat közlését követelheti, amely a munkaviszony létesítése szempontjából lényeges. Ugyanez igaz a megkötött szakképzési munkaszerződés alapján az abból fakadó jogok és kötelezettségek teljesítésére, a szakképzési munkaszerződés megszűnésére és megszüntetésére, valamint a munkaviszonyból származó igények érvényesítésére is. A kiválasztás – és a szakképzési munkaszerződés hatálya alatt a szakirányú oktatás – keretében az egyenlő bánásmód követelményét az Mt. 12. §-a és az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 21–23. §-a szerint kell biztosítani.

A kiválasztást megelőzően a duális képzőhely a szakképzési tájékoztatási és információs központ keretében működtetett honlapon – kvázi álláshirdetesként – köteles közzétenni a szakképzési munkaszerződés megkötésére általa biztosított lehetőségeket⁴¹⁸. A közzététel tartalmazza a duális képzőhely bemutatkozását, a munkavégzés helyét és feltételeit, a duális képzőhely által kínált feltételek meghatározását, az elbírálásnál előnyt jelentő szempontokat, a jelentkezés módját és a közzététel időpontját.

---

⁴¹⁸ Szkr. 223/B. §-a

A szakképzési munkaszerződés tartalma, megkötése

A szakképzési munkaszerződés megkötésének feltétele a munkáltató részéről, hogy

- a duális képzőhelyek nyilvántartásába a gazdasági kamara felvegye (kötelező),
- a megkötött szakképzési munkaszerződések száma ne haladja meg az Szkr. 247. §-ában meghatározott mértéket (kötelező), illetve
- a kiválasztási eljárás lefolytatása (opcionális).

Ez alapján érvényesen szakképzési munkaszerződést duális képzőhelynek nem minősülő munkáltató nem köthet.

Egy duális képzőhely által megköthető szakképzési munkaszerződések száma 12, de legfeljebb a szakképzési munkaszerződés megkötésének évét megelőző év átlagos statisztikai állományi létszámának 30%-a. Az átlagos statisztikai állományi létszámot a szakképzési munkaszerződéssel rendelkező tanuló, illetve képzésben részt vevő személy nélkül kell figyelembe venni⁴¹⁹. A gyakorlatban mindez azt jelenti, hogy az olyan duális képzőhelyek esetében, ahol a tanulók, illetve képzésben részt vevő személyek nélkül számított átlagos statisztikai állományi létszám nem haladja meg a 40 főt, a megköthető munkaszerződések száma legfeljebb 12 lehet. Ezt a korlátot nem kell alkalmazni

- a nagyvállalatra, illetve a KKV tv. 3.§ (4) bekezdése alapján az olyan vállalkozásra, amelyben az állam vagy az önkormányzat közvetlen vagy közvetett tulajdoni részesedése – tőke vagy szavazati joga alapján – külön-külön vagy együttesen eléri vagy meghaladja a 25%-ot,
- a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatra kötött szakképzési munkaszerződésre és
- a saját munkavállaló szakirányú oktatására.

Mindebből az is következik, hogy ha a duális képzőhely nem számít a KKV tv. 19. § 5. pontja szerinti vállalkozásnak vagy a KKV tv. szerint kis- és középvállalkozásnak minősülő vállalkozás, rá az Szkr. 247. § (1) bekezdése szerinti létszámkorlátot alkalmazni kell.

A kifutó rendszerben folyó gyakorlati képzés keretében kötött tanulószerveződések száma nem számít bele az Szkr. 247. §-ában meghatározott korlátba.

Az ÁKK és a tudásközpont tekintetében a megköthető szakképzési munkaszerződések számát az ÁKK és a tudásközpont tagja által külön-külön és az ÁKK, illetve a tudásközpont által megköthető szakképzési munkaszerződések számának összeszámításával kell meghatározni. Figyelemmel ugyanakkor arra, hogy az ÁKK és a tudásközpont céljára, sem a létszám számításánál, sem az alapításnál, illetve társasági részesedésszerzésnél nem feltétel, hogy a tag önmaga is duális képzőhely legyen, e szabály kapcsán az „által megköthető” szövegrészt akként kell értelmezni, hogy a tag az Szkt. 247. § (1) bekezdése alapján duális képzőhelyként hány darab szakképzési munkaszerződés megkötésére lenne jogosult. Az ezek összeszámításával meghatározott

---

⁴¹⁹ Szkr. 247. § (3) bekezdése

mérték jelenti az ÁKK, illetve a tudásközpont által megköthető szakképzési munkaszerződések számát.

A szakképzési munkaszerződés megkötésének feltétele a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy részéről, hogy

- a szakképző intézménnyel tanulói jogviszonyban vagy felnőttképzési jogviszonyban álljon,
- a szakképzési munkaszerződés megkötésére előírt 15. életévét betöltötte,
- a szakmára előírt egészségügyi feltételeknek és pályaalkalmassági követelményeknek megfelelően,
- sikeres ágazati alapvizsgát tett és
- a szakképzési munkaszerződés megkötésének időpontjában ne legyen másik megkötött szakképzési munkaszerződése.

A tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony fennállását a szakképző intézmény igazolja. Ezen igazolás kiterjedhet az ágazati alapvizsga teljesítésének igazolására is, ennek hiányában azt a bizonyítvánnyal, illetve annak az Szkr. 25. § (1) bekezdés 9. pontja szerinti igazolás elnevezésű kivonatával kell igazolni. Az életkori feltételnek való megfelelés a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy születési idejéből állapítható meg. Fiatal (18. életévét be nem töltött) munkavállaló esetén a szakképzési munkaszerződés megkötéséhez a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy törvényes képviselőjének hozzájárulására is szükség van a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakképzési munkaszerződéshez kapcsolódóan tett jognyilatkozata érvényességéhez. Arról, hogy a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakképzési munkaszerződés megkötésének időpontjában nem rendelkezik másik megkötött szakképzési munkaszerződéssel, a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakképzési munkaszerződésben nyilatkozik.

Az egészségügyi feltételeknek való megfelelést az adott szakmával betölthető foglalkozáshoz kapcsolódóan meghatározott egészségi és pszichikai követelményekkel és testi adottságokkal való rendelkezést jelenti. E feltétel célja, hogy a duális képzőhely megbizonyosodjon arról, hogy a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy önmaga és mások veszélyeztetése nélkül képes a szakképzési munkaszerződés alapján történő munkavégzésre. A pályaalkalmassági követelmény a szakképzésbe történő bekapcsolódás KKK-ban meghatározott olyan feltétele, amely alapján megalapozottan valószínűsíthető, hogy a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy képes a szakmai vizsgára való felkészülésre és a szakma gyakorlására. E feltételeknek és követelménynek való megfelelést a duális képzőhely az Mt. 10. § (4) bekezdése szerinti keretek között gyakorolhatja. Ennek megfelelően a munkaviszony fennállása alatt, illetve ahhoz kapcsolódóan a kiválasztás keretében a tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel szemben olyan alkalmassági vizsgálat alkalmazható, amelyet munkaviszonyra vonatkozó szabály ír elő vagy amely munkaviszonyra vonatkozó szabályban meghatározott jog gyakorlása, kötelezettség teljesítése érdekében szükséges. E körben munkaviszonyra vonatkozó szabálynak kell tekinteni bármely jogszabályt, ideértve a szakképzésre irányadó jogi szabályozást is, amely ugyanakkor konkrét

alkalmassági vizsgálatot nem állapít meg, azt – a fentiekben kifejtett okok miatt – az ágazati szabályozásra hagyja. Az alkalmassági vizsgálat költségét az viseli, akinél a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatást teljesíti⁴²⁰.

A szakképzési munkaszerződés

- a szakirányú oktatás időtartamára vagy
- évente egy alkalommal, legalább 4 és legfeljebb 12 hét egybefüggő időszakra köthető.

A szakképzési munkaszerződés a szakirányú oktatás kezdő napjával kezdődő hatállyal köthető. A munkaviszony kezdete tekintetében az Mt. 48. §-a csak akkor alkalmazandó, ha a szakképzési munkaszerződés megkötésére a szakirányú oktatás megkezdését követően került sor. A szakirányú oktatás megkezdését megelőzően szakképzési előszerződés köthető, amelyben a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy és a duális képzőhely arra vállalnak kötelezettséget, hogy későbbi időpontban szakképzési munkaszerződést kötnek és abban e szerződés lényeges feltételeit meghatározzák. Az előszerződés további következménye (a szakképzési munkaszerződés megkötésére vonatkozó kötelezettség mellett), hogy tanulót, illetve képzésben részt vevő személyt azonos eredmény esetén előnyben kell részesíteni a szakképző intézmény által meghirdetett szakmai oktatásra, illetve szakmai képzésre való jelentkezésnél. A szakképzési előszerződés megszűnik a céljának elérésével, vagyis a szakképzési munkaszerződés megkötésével, valamint a céljának meghíúsulásával, vagyis ha a szakképzési munkaszerződés megkötésére – az Sztk.-ban foglaltak figyelembevételével – nem kerül sor.

A szakképzési munkaszerződésben meg kell határozni

- a duális képzőhely nevét, székhelyét, elérhetőségét, adószámát, statisztikai számjelét, cégjegyzékszámát vagy egyéni vállalkozó, egyéb szervezet nyilvántartási számát, törvényes képviselőjének családi és utónevét,
- a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy természetes személyazonosító adatait, lakcímét, oktatási azonosító számát, elérhetőségét,
- annak a szakképző intézménynek a nevét, székhelyét, elérhetőségét, OM azonosítóját, képviselőjének nevét, amellyel a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy tanulói jogviszonyban, illetve felnőttképzési jogviszonyban áll,
- a szakirányú oktatás körébe tartozó munkafeladatokat, képzési program szerint,
- a szakirányú oktatás időtartamát és helyét,
- a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személyt e rendelet alapján megillető munkabér összegét.

A szakképzési munkaszerződés továbbá tartalmazza

- a duális képzőhely arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy a tanuló számára egészségvédelmi és munkavédelmi szempontból biztonságos munkahelyen szakirányú oktatásról gondoskodik,

---

⁴²⁰ Sztk. 80. § (2) bekezdése

- a tanuló arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy
  - a duális képzőhely képzési rendjét megtartja, a képzésre vonatkozó utasításait végrehajtja,
  - a szakmai ismereteket a képességeinek megfelelően elsajátítja,
  - a biztonsági, egészségügyi és munkavédelmi előírásokat megtartja,
  - nem tanúsít olyan magatartást, amellyel a duális képzőhelynek jogos gazdasági vagy egyéb érdekeit veszélyeztetné.

A duális képzőhely a szakképzési munkaszerződés aláírásával egyidejűleg írásban tájékoztatja a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt

- a munkabér és az egyéb juttatások kifizetésének időpontjáról, az azt terhelő fizetési kötelezettségek levonásáról,
- a tanuló számára nyújtható egyéb juttatásokról és kedvezményekről, azok mértékéről és nyújtásának feltételeiről,
- a szakirányú oktatásáért felelős személy családi és utónevéről és elérhetőségéről,
- a duális képzőhely által igénybe vett közreműködő megnevezéséről, székhelyén vagy telephelyén lévő szakirányú oktatási helyszínéről vagy helyszíneiről, képviselőjének családi és utónevéről, a tanuló duális képzőhely által igénybe vett közreműködőhöz történő kirendelésének időtartamáról.

A szakképzési munkaszerződés alapján létrejött munkaviszonyt az Art. 1. melléklete alapján kell a NAV-nak bejelenteni. A bejelentéshez kapcsolódóan az utolsó bevallás adatai alapján a NAV az NSZFH részére a SZIR-en keresztül átadja a bejelentett adatokat, amit a szakképző intézmény a tanulmányi kötelezettség teljesítésének biztosítása és ellenőrzése céljából kezel. A tanuló szerződéstől eltérően a szakképzési munkaszerződést a gazdasági kamara nem jegyzi ellen, azt részére megküldeni sem kell, illetve annak adatait sem kezelheti.

A szakképzési munkaszerződést, annak módosítását és felmondását írásba kell foglalni.

WWW

Szakképzési munkaszerződés minta az MKIK honlapján

A szakképzési munkaszerződésből fakadó jogok és kötelezettségek

A szakképzési munkaszerződés munkaviszonyt hoz létre, amelyre – az Mt. 56. §-a, 193-213. §-a, 214-222. §-a és 228-229. §-a kivételével – az Mt.-t kell alkalmazni. Ez azt jelenti, hogy azok a tanulók, illetve képzésben részt vevő személyek, akik szakképzési munkaszerződést kötnek, a szakképzési munkaszerződés megkötésekor

munkavállalókká válnak és az Sztk.-ban meghatározott eltérésekkel megilletik őket a Mt.-ben, illetve munkaviszonyra vonatkozó szabályban a munkavállalóra meghatározott jogok és terhelik az ilyen kötelezettségek, a duális képzőhelyet pedig mint munkáltatót megilleti az Mt.-ben, illetve munkaviszonyra vonatkozó szabályban a munkáltatóra meghatározott jogok és terhelik az ilyen kötelezettségek.

IV.5. táblázat: A munkaszerződés, illetve a szakképzési munkaszerződés alapján létrejövő munkaviszony jegyeinek összehasonlítása

	Mt. főszabály	Szakképzési munkaszerződés alapján alkalmazandó szabály
A munka-viszony alanyai	A (jogképes) munkáltató és a (16. életévét betöltött) munkavállaló	Munkavállaló a 15. életévét betöltött személy is lehet (törvényes képviselő hozzájárulásával)
A munka-viszony időtartama	Határozatlan vagy legfeljebb 5 évet meg nem haladó határozott idejű	Kizárólag határozott idejű a szakirányú oktatás időtartamára vagy évente egy alkalommal, legalább 4 és legfeljebb 12 hét egybefüggő időszakra
A munkaviszony létesítése	eszköze	Írásban megkötött munkaszerződés
	főkötelezettségek	A munkavállaló köteles a munkáltató irányítása szerint munkát végezni, a munkáltató pedig a munkavállalót foglalkoztatni és munkabért fizetni
	esszenciális elemek	Munkabér, munkakör és munkavégzés helye
	kezdő nap	A munkaszerződésben meghatározott nap, ennek hiányában a megkötést követő nap
Mentesülés a munka-végzési kötelezettség alól	Az Mt. 55. §-ában meghatározott esetekben	Az Mt. 55. §-ában, az Sztk. 84. § (6) bekezdésében és az Szkr. 252/B. §-ában meghatározott esetekben

	Mt. főszabály	Szakképzési munkaszerződés alapján alkalmazandó szabály	
A munka-szerződés módosítása	Közös megegyezéssel a munkaszerződés megkötésére vonatkozó szabályok szerint	Közös megegyezéssel a munkaszerződés megkötésére vonatkozó szabályok szerint	
A munka-szerződés megszűnése, megszüntetése	Megszűnik a fél halálával vagy jogutód nélküli megszűnésével, a határozott idő lejártával, más jogállási törvény alá kerüléssel Megszüntethető közös megegyezéssel, felmondással vagy azonnali hatályú felmondással	Az Mt. szabályai nem alkalmazhatók, az Szkt. sajátos esetköröket állapít meg megszűnik a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony megszűnésével, a szakmai vizsga letételével, a fél halálával vagy jogutód nélküli megszűnésével, a duális képzőhely szakirányú oktatástól való eltiltásával Megszüntethető közös megegyezéssel, felmondással és azonnali hatályú felmondással	
A munka- és pihenőidő	napi munkaidő	8, kivételesen 12 óra	8, kiskorú esetén 7 óra de az Szkr. 252. §-a alapján csökkenteni kell, ha az egyéb munkavállalók is 8 órásnál rövidebb munkaidő-beosztásban vannak
	munkaidő-keret	4 hónap vagy 16 hét	2 hét
	munkaidő beosztás	Kötött (munkáltató általi) vagy kötetlen (munkavállalónak átengedett) munkarendben heti 5 napra hétfőtől péntekig vagy munkaidőkeret vagy elszámolási időszak alkalmazása esetén egyenlőtlenül	6–22 óra között kell megszervezni az Szkr. 252/A. §-a alapján a heti pihenőnapokon és a munkaszüneti napokon a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt szakirányú oktatásra csak a rendeltetése folytán e napon is működő duális képzőhelyen és számára azzal megegyező pihenőidőt kell biztosítani
	munkaközi szünet	8 óra után 20 perc 9 óra után 25 perc	Ha a napi szakirányú oktatási idő a 4,5 órát meghaladja, legalább 30 perc, a 6 órát meghaladja, legalább 45 perc megszakítás nélküli munkaközi szünetet kell biztosítani a napi szakirányú oktatási időn belül
	napi pihenőidő	14, kivételesen 8 óra	A szakirányú oktatás befejezése és a következő napi szakirányú oktatás vagy közismereti oktatás megkezdése között legalább 16 óra folyamatos pihenőidőt kell biztosítani

	Mt. főszabály	Szakképzési munkaszerződés alapján alkalmazandó szabály
heti pihenőnap	Hetenként két pihenőnap akár egyenlőtlenül is vagy ehelyett 48 órás megszakitás nélküli pihenőidő	
rendkívüli munkaidő	Évente 250 óra, megállapodás alapján plusz 150 óra	Nem rendelhető el
szabadság	Évente 20 munkanap alapszabadság + feltételhez kötötten meghatározott mértékű pótszabadság	18. életév betöltése évének utolsó napjáig évente 45 munkanap, azt követően évente 30 munkanap, amiből 7 munkanap szabadságot 2 részletben, továbbá 15 munkanap szabadságot a nyári szünetben egybefüggően a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy kérésének megfelelő időpontban kell kiadni A szabadság kiadásánál figyelemmel kell lenni az őszi, téli, tavaszi és nyári szünet rendjére
A munka díjazása	Alapbér és bérpótlék	A szakirányú oktatás központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott önköltségének egyhavi összegének 100–168%-a a duális képzőhely és a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy megállapodása szerint figyelembe véve a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakmai felkészültségét és tanulmányi eredményeit
	Egyéb juttatás	Egyéb juttatás évente a tárgyév első hónapjának első napján érvényes kötelező legkisebb havi munkabér összegéig nyújtható a ledolgozott napokra tekintettel arányosan a hasonló munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított egyéb juttatással azonos mértékben
Munkaerő-kölcsönzés	Olyan tevékenység, amelynek keretében a kölcsönbeadó a vele kölcsönzés céljából munkaviszonyban álló munkavállalót ellenérték fejében munkavégzésre a kölcsönvevőnek ideiglenesen átengedi (kölcsönzés)	Munkaerő-kölcsönzés céljából szakképzési munkaszerződés nem köthető Ha a duális képzőhely a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatásához közreműködőt vesz igénybe, a munkáltatónál történő foglalkoztatás nem minősül munkaerő-kölcsönzésnek, arra a munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás Mt.-ben meghatározott szabályait kell alkalmazni

	Mt. főszabály	Szakképzési munkaszerződés alapján alkalmazandó szabály
Kártérítési felelősség	<p data-bbox="268 313 293 419">munkáltató</p> <p data-bbox="330 560 641 613">Köteles az Mt. szerint megtéríteni az általa okozott teljes kárt</p>	<p data-bbox="715 305 1060 543">A duális képzőhely a Ptk. általános kárfelelősségi szabályai szerint felel a tanulóknak, illetve a képzésben részt vevő személynek okozott kárért vétkességére tekintet nélkül, teljes mértékben a kárfelelősség alól csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő</p> <p data-bbox="715 548 1023 619">Nem kell megtéríteni a kárt, ha azt a károsult elháríthatatlan magatartása okozta</p> <p data-bbox="715 624 1073 862">A kárfelelősség érvényesítését megelőzően az Szkt. 82. § b) pontja alapján – a felek közötti jogvita feloldása érdekében – a Közvtv. szerinti közvetítői eljárás igénybevétele kötelező és kártérítési per csak a közvetítői eljárás eredménytelensége esetén indítható, ennek költsége a duális képzőhelyet terheli</p>
	<p data-bbox="268 883 293 989">munkavállaló</p> <p data-bbox="330 1113 687 1351">A munkaviszonyból származó kötelezettségének megszegésével okozott kárt köteles megtéríteni, ha nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható A bizonyítási teher a munkáltatót terheli mértéke 4 havi távolléti díj, szándékos vagy súlyosan gondatlan károkozás esetén a teljes kár</p>	<p data-bbox="715 874 1066 998">A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a Ptk. általános kárfelelősségi szabályai szerint felel a duális képzőhelynek vagy harmadik személynek okozott kárért</p> <p data-bbox="715 1003 1066 1162">A kártérítés mértéke nem haladhatja meg a – károkozás napján érvényes – kötelező legkisebb munkabér egyhavi összegének 50%-át gondatlan károkozás esetén és öthavi összegét szándékos károkozás esetén</p> <p data-bbox="715 1167 1073 1405">A kárfelelősség érvényesítését megelőzően az Szkt. 82. § b) pontja alapján – a felek közötti jogvita feloldása érdekében – a Közvtv. szerinti közvetítői eljárás igénybevétele kötelező és kártérítési per csak a közvetítői eljárás eredménytelensége esetén indítható, ennek költsége a duális képzőhelyet terheli</p> <p data-bbox="715 1411 1073 1589">A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy részére a duális képzőhelynek – a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy által okozott, de a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy által meg nem térített károk fedezetére – felelősségbiztosítással kell rendelkeznie</p>

	Mt. főszabály	Szakképzési munkaszerződés alapján alkalmazandó szabály
Munkaügyi kapcsolatok	A munkavállalók szociális és gazdasági érdekeinek védelme, továbbá a munkabéke fenntartása érdekében az Mt. alapján a munkavállalók üzemi tanácsot választhatnak, szakszervezetet alapíthatnak, illetve közvetlenül vagy közvetve kollektív szerződést köthetnek	A tanulóra, illetve a képzésben részt vevő személyre a kollektív szerződésnek csak az Mt.-ben, az Sztk.-ben és az Szkr.-ben foglaltaknál kedvezőbb feltételeket meghatározó rendelkezéseinek a hatálya terjedhet ki (ezt a rendelkezést kell alkalmazni az üzemi megállapodásra is) Az Mt. 276. § (2) bekezdés szerinti létszám számításánál a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy nem vehető figyelembe A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az üzemi tanács tagjává nem választható, és az üzemi tanács választásán szavazati joggal nem rendelkezik

Szakképzési munkaszerződést a duális képzőhely köthet a szakirányú oktatásra a szakképző intézménnyel tanulói jogviszonyban álló tanuló, illetve felnőttképzési jogviszonyban álló képzésben részt vevő személlyel, ha az a 15. életévét betöltötte. A szakképzési munkaszerződés határozott időtartamra jön létre vagy a szakirányú oktatás egészére vagy évente egy alkalommal, legalább 4 és legfeljebb 12 hét egybefüggő időszakra. A szakképzési munkaszerződés alapján a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy elfogadja a szakirányú oktatásban való részvétel feltételeit és kötelezettséget vállal a duális képzőhely irányítása szerint a szakirányú oktatásban való részvételre, a duális képzőhely pedig vállalja a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatáson való foglalkoztatását és oktatását, továbbá kötelezettséget vállal a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára az Sztk.-ban meghatározott juttatások nyújtására. Ez egy olyan sajátos munkaviszony, ahol a munkavégzés a szakirányú oktatás keretében a szakmai gyakorlati alkalmazásához szükséges konkrét ismeretek megtanítása, készségek és képességek átadása érdekében történik. Éppen ezért azzal, hogy a tanuló, illetve képzésben részt vevő személy szakképzési munkaszerződést kötött, a kivételt jelentő munkanapoktól eltekintve, minden munkanapon szakirányú oktatáson vesz részt. E sajátosságból fakad az is, hogy a munkaviszony során az Sztk. a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a munkavállalóra az Mt.-ben meghatározott általános szabályokhoz képest erőteljesebben védő garanciális szabályokat határoz meg például a munka díjazása, a munka- és pihenőidő, a munkavégzési kötelezettség alóli mentesülés esetei, a szakképzési munkaszerződés megszűnése és megszüntetése, a kártérítési felelősség és a munkaügyi kapcsolatok tekintetében. Ezek csoportosítása a következőképpen történhet:

A szakirányú oktatással összefüggő kötelezettségek teljesítése érdekében a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy

- az Szkt. 252/B. §-ában meghatározott esetekben mentesül a munkavégzési kötelezettség alól,
- a 18. életéve betöltése évének utolsó napjáig évente 45 munkanap, azt követően évente 30 munkanap szabadságra jogosult, amiből 15 napot a nyári szünetben a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy kérésére kell kiadni, egyébként a szabadság kiadására az Mt.-t kell alkalmazni,
- az érettségi vizsgát megelőzően – az érettségi vizsga napját is beszámítva – érettségi vizsgánként 4 munkanapot kell számára az érettségi vizsgára való felkészülés céljából biztosítani,
- a szakmai vizsgát megelőzően – a szakmai vizsgára való felkészülés céljából – egy alkalommal legalább 15 munkanap egybefüggő felkészülési időt kell számára biztosítani.

A munkavégzési kötelezettség alóli mentesülés nem minősül szabadságnak. Ezek olyan munkanapok, amelyeken a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személynek fennáll a munkavégzési kötelezettsége, de nem kell munkát végeznie. E tekintetben az Szkr. 252/B. § d) pontja alapján az Mt. 55. §-át párhuzamosan kell az Szkr. 252/B. § a)–c) pontjával alkalmazni. Ekként – az Mt. általános szabályai szerinti mentesülés mellett – a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek nem kell munkát végeznie

- a közismereti és olyan oktatási napokon, amikor a szakirányú oktatáshoz kapcsolódó tananyagelemet a szakirányú oktatásnak az Szkr. 223/A. § (2) bekezdése szerint közösen kialakított, a szakirányú oktatásra vonatkozó képzési program szerint a szakképző intézmény végzi,
- a szakképző intézmény által szervezett olyan rendezvény napján, amelyen minden tanuló, illetve képzésben részt vevő személy részvétele kötelező, továbbá
- a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy vizsgája napján és a tanulmányokat befejező szakmai vizsgája napján.

Ez egyben azt is jelenti, hogy a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ezekre a munkanapokra is jogosult munkabérrre, de az Szkt. 107. § (2) bekezdés a) pontja alapján azok mint oktatási napok a fizetendő szociális hozzájárulási adó adókedvezményének érvényesítésénél nem számolhatók el.

A szabadsággal összefüggésben megjegyzendő, hogy az Szkt. szerinti szabadság kiváltja az Mt. szerinti alap- és pótszabadságot, tehát a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy kizárólag az Szkt. szerint jogosult szabadságra, az Mt. szerinti szabadság akkor sem vehető igénybe, ha arra valamely körülménynél fogva egyébként a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy egyébként jogosult lenne. Ez alól kivétel a betegszabadság, ami az Mt. alapján illeti meg a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt. A szabadságot a következők szerint kell kiadni:

- az Mt. 122. § (2) bekezdése alapján 7 munkanap szabadságot a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy kérése szerinti időpontban kell kiadni,

- az Szkt. 84. § (4) bekezdése alapján a szabadság kiadásánál figyelemmel kell lenni az őszi, téli, tavaszi és nyári szünet rendjére, vagyis a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt megillető szabadságot ezekben a szünetekben kell elsődlegesen kiadni,
- az Szkt. 84. § (4) bekezdése alapján legalább 15 munkanap szabadságot a nyári szünetben kell kiadni a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személy kérésének megfelelő időpontban egybefüggően.

A duális képzőhely a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára a betegség miatti keresőképtelenség tartamára – a munkajogi és társadalombiztosítási szabályoknak megfelelően – naptári évenként 15 munkanap betegszabadságot ad ki. Az évközben kezdődő munkaviszony esetén a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a betegszabadság arányos részére jogosult. A betegszabadságot a munkaidőbeosztás szerinti munkanapokra kell kiadni akként, hogy a betegszabadság tekintetében a fél napot elérő töredéknapp egész munkanapnak számít. Nem jár betegszabadság az üzemi baleset és foglalkozási betegség miatti keresőképtelenség, valamint a veszélyeztetett várandósság miatti keresőképtelenség tartamára. Ebben az esetben a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy táppénzre jogosult. Ugyanígy táppénzre jogosult a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a betegség betegszabadságot meghaladó idejére. Mind a betegszabadság, mind a táppénz a keresőképtelen állományba vételről szóló orvosi igazolás mellett vehető igénybe. Ha a betegség időtartamába olyan nap is belesik, amikor a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy például a szakképző intézményben szervezett oktatásra tekintettel mentesülne a rendelkezésreállási és munkavégzési kötelezettség alól, az igazolásnak erre a napra is ki kell terjednie.

A betegszabadság idejére fizetett távolléti díj munkabérnek minősül.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy egészségének védelmével összefüggésben

- a teljes napi munkaidő nem haladhatja meg a napi 8, kiskorú esetén a napi 7 órát, amit az Szkr. 252. §-a alapján csökkenteni kell, ha az egyéb munkavállalók is 8 órásnál rövidebb munkaidő-beosztásban vannak,
- ha a napi szakirányú oktatási idő a 4,5 órát meghaladja, legalább 30 perc, a 6 órát meghaladja, legalább 45 perc megszakítás nélküli munkaközi szünetet kell biztosítani a napi szakirányú oktatási időn belül,
- az alkalmazható munkaidőkeret legfeljebb 2 hét lehet,
- rendkívüli munkaidő nem rendelhető el,
- a szakirányú oktatást 6–22 óra között kell megszervezni úgy, hogy a szakirányú oktatás befejezése és a következő napi szakirányú oktatás vagy közismereti oktatás megkezdése között legalább 16 óra folyamatos pihenőidő álljon rendelkezésre,
- az Szkr. 252/A. §-a alapján a heti pihenőnapokon és a munkaszüneti napokon a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt szakirányú oktatásra csak a rendeltetése folytán e napon is működő szakirányú oktatási helyen és azzal megegyező pihenőidőt kell biztosítani nem rendelhető el,

- a duális képzőhelyen biztonságos és egészséges munkafeltételeket kell biztosítani, amihez kapcsolódóan a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt munkavédelmi oktatásban kell részesíteni és gondoskodni kell a munkakör betöltéséhez szükséges orvosi vizsgálatáról,
- a szakirányú oktatás során bekövetkező tanulóbaleseteket a duális képzőhelynek ki kell vizsgálni, nyilván kell tartania és teljesítenie kell az ahhoz kapcsolódóan meghatározott bejelentési kötelezettségeket.

A munkabér védelme érdekében az Szkr. meghatározza a havonta járó pénzbeli juttatás mértékét, ami lehet munkabér vagy egyéb juttatás. A munkabér havi mértékének összege – a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy és a duális képzőhely megállapodása alapján – a szakirányú oktatás központi költségvetéséről szóló törvényben meghatározott önköltsége egyhavi összegének legalább 100%-a, de legfeljebb 168%-a, amelynek megállapításánál figyelembe kell venni a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakmai felkészültségét és tanulmányi eredményeit. Egyéb juttatásként a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt megilletik a duális képzőhely a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy által választott szakmához szükséges szakképzettséggel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatások a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy által választott szakmához szükséges szakképzettséggel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatással azonos mértékben, de legfeljebb évente a tárgyév első hónapjának első napján érvényes kötelező legkisebb havi munkabér mértékéig. Az egyéb juttatásra a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az általa ledolgozott napokra tekintettel arányosan jogosult. Ebből tehát az is következik, hogy amíg a munkabérre az olyan napokra is jogosult a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy, amelyeken mentesül a munkavégzési kötelezettség alól, az egyéb juttatás tekintetében ezeket a napokat nem lehet figyelembe venni. Nem jogosult a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a munkabér és az egyéb juttatás olyan napra eső részére, amelyen mulasztása igazolatlan. A munkabér és az egyéb juttatás Szkr.-ben meghatározott mértékét a szakképzési munkaszerződés alapján létrejövő munkaviszony időtartamával arányosan csökkentett részére jogosult a felnőttképzési jogviszonyban álló képzésben részt vevő személy, ha a szakirányú oktatásban a szakképzési munkaszerződéssel párhuzamosan fennálló foglalkoztatásra irányuló más olyan jogviszonya mellett vesz részt, amelyben a foglalkoztató a duális képzőhelytől eltérő harmadik személy, vagyis meglévő foglalkoztatásra irányuló jogviszonya mellett harmadik személy duális képzőhelynek vesz részt a szakirányú oktatásban⁴²¹.

Ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a duális képzőnek jogellenesen kárt okoz, azt a Ptk. szerint köteles azt megtéríteni. A kártérítés mértéke azonban nem haladhatja meg a károkozás napján érvényes kötelező legkisebb munkabér egyhavi összegének 50%-át gondatlan károkozás esetén és öthavi összegét szándékos károkozás esetén. A duális képzőhely a tanulóknak, illetve a képzésben részt vevő személyeknek

⁴²¹ Szt. 83. § (7) bekezdése

okozott kárért vétkességére tekintet nélkül, teljes mértékben felel. A kártérítésre ebben az esetben is a Ptk.-t kell alkalmazni azzal, hogy a duális képzőhely felelőssége alól csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő. Nem kell megtéríteni a kárt, ha azt a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

Sajátos esetkörre a szakképzési munkaszerződés alapján létrejött munkaviszonynak a felek jogai és kötelezettségei felfüggesztését eredményező jogi tényként a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony szünetelése. A tanulói jogviszony az Szkt. 55. §-ában és az Szkr. 154. §-ában meghatározott okból szünetel. A felnőttképzési jogviszony a felek erre vonatkozó megállapodása alapján az Fktv. 13/A. § (1) bekezdése szerint szünetel. Ebben az esetben a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek nincs a szakirányú oktatásban való részvételre vonatkozóan fennálló kötelezettsége (tehát munkavégzésre sem kötelezhető), a duális képzőhelynek pedig nem kell a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy oktatását megszerveznie és az arra vonatkozó időszakra munkabért, illetve egyéb juttatást fizetnie.

A szakképzési munkaszerződés alapján járó munkabér és egyéb juttatások

A szakképzési munkaszerződés alapján a duális képzőhely munkabért és egyéb juttatást köteles a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek fizetni.

A **munkabér** a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy által a duális képzőhelyen végzett munka ellenértéke, amire a tanuló havonta közvetlenül nyújtott pénzbeli juttatásként jogosult.

A munkabért teljes hónapra kell megfizetni, tekintet nélkül arra, hogy a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ténylegesen hány óra munkát végzett a duális képzőhelyen. A munkabér arányosítására csak akkor van lehetőség, ha

- a szakképzési munkaszerződés a tanév megkezdése után, hónap közben jön létre vagy szűnik meg⁴²²,
- a szakképzési munkaszerződés párhuzamosan fennálló foglalkoztatásra irányuló jogviszony mellett jön létre⁴²³,
- a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy mulasztása igazolatlan⁴²⁴.

A munkabér alapját és mértékét az Szkr. állapítja meg. A munkabér alapja szakirányú oktatás központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott önköltsége egyhavi összege, mértéke – a felek megállapodása alapján – 100–168%. Ez 2022-ben 100.000 Ft

---

⁴²² Szkt. 85. § (3) bekezdése

⁴²³ Szkt. 83. § (7) bekezdése

⁴²⁴ Szkr. 253. § (3) bekezdése

és 168.000 Ft közötti összeget jelent. A munkabér tényleges mértékének megállapítása során figyelembe kell venni a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakmai felkészültségét, tanulmányi eredményeit és az ÁKT által az adott szakmára vonatkozó javaslatában meghatározott mértéket.

A munkabér kifizetésére a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy fizetési számlájára történő átutalással kerül sor – az Mt. szabályaival azonosan – a tárgyhót követő hónap 10. napjáig. A munkabér kifizetése tekintetében az Mt.-től eltérés csak abban van, hogy az Szkt. nem engedi meg a munkabér készpénzben történő kifizetését.

A munkabér ilyen meghatározásával a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakképző intézményben teljesített szakirányú oktatáshoz képest vállalt többletfeladatnak az ilyen formában egyébként járó ösztöndíjhoz, illetve a rászorultsági helyzet és jó tanulmányi eredmény alapján járó támogatáshoz viszonyított arányos ellentételezése valósul meg, amely az arra jogosult tanuló, illetve képzésben részt vevő személy és a duális képzőhely pályakezdő alkalmazottja között helyezi el a juttatás szempontjából a szakképzési munkaszerződéses foglalkoztatottat. Ugyanezt erősíti a szabályozás azáltal is, hogy a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára a választott szakmához szükséges szakképzettséggel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított **egyéb juttatások** (például cafeteria, útiköltség-térítés, munkaruha, kedvezményes étkeztetés, egyéni védőfelszerelés) nyújtását is kötelezővé teszi a duális képzőhely számára.

Az egyéb juttatás mértéke megegyezik a választott szakmához szükséges szakképzettséggel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatás mértékével, de legfeljebb évente a tárgyév első hónapjának első napján érvényes kötelező legkisebb havi munkabér mértékével. A munkabértől eltérően az egyéb juttatásra a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a ledolgozott napokra tekintettel arányosan jogosult. Szintén arányosítani kell az egyéb juttatás mértékét a párhuzamosan fennálló foglalkoztatásra irányuló jogviszony mellett létrehozott szakképzési munkaszerződés esetén.

IV.6. táblázat: A munkabér és az egyéb juttatás szabályainak összehasonlítása

	Munkabér	Egyéb juttatás
Mértéke	A tárgyév első hónapjának első napján érvényes kötelező legkisebb havi munkabér 60–100%-a	A választott szakmához szükséges szakképzettséggel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatással azonosan, de legfeljebb évente a tárgyév első hónapjának első napján érvényes kötelező legkisebb havi munkabér mértéke
Kifizetésének szabályai	A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy fizetési számlájára legkésőbb a tárgyhót követő hónap 10. napjáig történő átutalással	A duális képzőhelyen szokott módon

	Munkabér	Egyéb juttatás
Mulasztás hatása	Igazolt mulasztás esetén a munkabér nem csökken, igazolatlan mulasztás esetén arányosan csökkenteni kell	Igazolt és igazolatlan mulasztás esetén is arányosan csökkenteni kell
Betegszabadság	Munkabér 70%-a naptári évenként 15 munkanapra	Nem jár

A szakképzési munkaszerződés megszűnése és megszüntetése

A szakképzési munkaszerződés megszűnése és megszüntetése tekintetében az Szkt. 87. §-át és 88. §-át kell alkalmazni. E körben nincs tehát lehetőség az Mt. szerinti megszűnési és megszüntetési esetkörök, így például az Mt. 79. § (1) bekezdés b) pontjának alkalmazására. A szakképzési munkaszerződésnek a duális képzőhely általi megszüntetése esetén az Szkt. 88. § (5) bekezdése alapján kötelező az indokolás. Erre – az Mt.-től eltérően – az azonnali hatályú felmondás esetén is kötelezettsége van a duális képzőhelynek.

A szakképzési munkaszerződés megszűnése és megszüntetése eseteiben az Mt. szabályai nem alkalmazhatók, a megszűnés és a megszüntetés kizárólag az Szkt.-ban meghatározott esetkörök alapján állhat be. A megszűnés a felek akaratán kívül bekövetkező okból vezet a szakképzési munkaviszony megszűnésére, a megszüntetés pedig a felek (vagy a közös megegyezés esetét kivéve legalább az egyik, jogszabály alapján arra jogosult fél) akaratára visszavezethető okból eredményezi ugyanezt. A megszűnés és a megszüntetés esetei az Mt.-hez képest olyan speciális szabályok, amelyekre tekintettel az Mt. hasonló esetei nem alkalmazhatók. A megszűnés eseteihez kapcsolódóan az Szkt. meghatározza azt az időpontot is, amikor az annak bekövetkezéséhez kapcsolódó jogkövetkezmény beáll.

A **szakképzési munkaszerződés megszűnik** a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony megszűnését követő 30. napon, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy tanulmányait más szakképző intézményben nem folytatja. Ez az esetkör a szakképzési munkaszerződés céljával ellentétes ok bekövetkezése esetén vezet a szakképzési munkaszerződés megszűnéséhez. Annak célja ugyanis a szakirányú oktatásban való részvétel duális képzőhelyen. A szakirányú oktatással összefüggő tanulmányi kötelezettség hiánya ugyanakkor a szakképzési munkaszerződés fenntartását is megkérdőjelezi, ezért az Szkt. ezt, mint megszüntető esetkört állapítja meg. A felek ettől függetlenül dönthetnek a munkaviszony új munkaszerződéssel való ismételt létrehozásáról, ha az mindkét fél akaratával találkozik.

A szakképzési munkaszerződés megszűnik a szakmai vizsga letételével. A szakmai vizsga a szakmai oktatást lezáró végső számadás, amellyel a tanuló, illetve a képzésben

részt vevő személy szakképzettségét, illetve szakképesítést szerez abból a célból, hogy annak birtokában a munkaerőpiacon szabadon mozogva végezzen munkát. Nem indokolt tehát a felek kötelezettségévé tenni a szakmai vizsgát követő továbbfoglalkoztatást, ugyanakkor ezt az Szkt. sem zárja ki, egyes adótörvények pedig további adókedvezmények biztosításával teszik kedvezőbbé azt. A szakirányú oktatás nem titkolt célja éppen az, hogy a duális képzőhely már a szakmai oktatás ezen szakaszába bekapcsolódva kipróbálhassa és kiválaszthassa azokat a munkavállalókat, akiket kitanítva a későbbiekben a duális képzőhely tevékenységében saját munkaerőként is igénybe tudjon venni.

Végül a szakképzési munkaszerződést megszünteti a fél halála vagy jogutód nélküli megszűnése. A halál, mint jogi tény, értelemszerűen a természetes személy tanuló, illetve képzésben részt vevő személy tekintetében lehet kötelel megszüntető körülmény, de nem kizárólagosan, hiszen, ha a munkáltató is természetes személy (például egyéni vállalkozó esetében), akkor az ő oldalán értelmezhető ez a megszüntetési esetkör. A jogutód nélküli megszűnés jogi személy esetében áll fenn, a jogi személyre vonatkozó jogszabályokban meghatározott módon.

A szakképzési munkaszerződés megszűnésének egy szankciós esetköre van. Ez akkor következik be, ha a szakirányú oktatásban való részvételtől a duális képzőhelyet eltiltják. A munkaviszony az eltiltó határozat véglegessé válásának napján, azonnali végrehajtás elrendelése esetén a határozat közlésének napján szűnik meg. Az eltiltásra akkor kerülhet sor, ha a duális képzőhely a jogszabályban meghatározott kötelezettségeit nem vagy nem maradéktalanul teljesíti. Az eltiltásra vonatkozóan a szabályozás az Ákr. megoldását követi, vagyis nem határozza meg az eltiltás esetköreit. A duális képzőhely szakirányú oktatási tevékenységét és annak jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek a betartását a duális képzőhely nyilvántartásba vételére területileg illetékes gazdasági kamara hatósági ellenőrzés keretében végzi. A hatósági ellenőrzés megindítására hivatalból (például kockázatelemzés alapján kiválasztott időszakos hatósági ellenőrzés keretében) vagy a szakképző intézmény vagy a szakképzésért felelős miniszter kezdeményezésére végzi. A főszabály alól egy nevesített esetkört említ az Szkr., ami alapján bárki közérdekű bejelentést tehet a duális képzőhellyel szemben. Ez az esetkör a szakirányú oktatással összefüggésben történő ellenszolgáltatás tilalmának megszegése. Ebben az esetben, a közérdekű bejelentés alapján a gazdasági kamara hivatalból indít hatósági ellenőrzést. A duális képzőhely hatósági ellenőrzésében részt vesz azon szakképző intézmények közül legalább egynek a képviselője, amellyel a szakirányú oktatásban részt vevő tanuló tanulói jogviszonyban, illetve képzésben részt vevő személy felnőttképzési jogviszonyban áll. A hatósági ellenőrzés megállapításai alapján indult hatósági eljárásban a gazdasági kamara a duális képzőhellyel szemben figyelmeztetést, közigazgatási bírságot vagy annak kiszabását követő két éven belül azonos jogsértés esetén a szakirányú oktatás megszervezésére irányuló tevékenység folytatásától legfeljebb 3 évre történő eltiltást alkalmazhat. Ez utóbbi eltiltás az, ami a szakképzési munkaszerződést megszünteti. Ez ugyanakkor nem a duális képzőhely megszüntetését, hanem a szakirányú oktatásban való részvételre vonatkozó alanyi jogát

szünteti meg ideiglenesen.

A szakképzési munkaszerződés ilyen megszűnése esetén (hasonlóan a duális képzőhely megszűnéséhez) a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatását a továbbiakban a szakképző intézménynek kell ellátnia, ha új szakképzési munkaszerződés megkötésére nem került sor.

A **szakképzési munkaszerződés megszüntethető** közös megegyezéssel, felmondással és azonnali hatályú felmondással.

A közös megegyezés – hasonlóan a munkaviszony létrehozásához – a felek azonos akaratosságát feltételezi. A feleknek nemcsak a munkaviszony megszüntetésében, hanem annak naptári napjában is meg kell állapodniuk. Ez lehet egy tetszőleges jövőbeli időpont vagy valamely jövőben bekövetkező feltétel. Nem lehet azonban olyan időponthoz vagy feltételhez kötött, ami a határozott idejű szakképzési munkaszerződésnek az Sztk.-ban meghatározott céljától és a határozott idő tartamától eltérő módon terjesztené ki a jogviszonyt, vagyis a Ptk. 6:95. §-a alapján, mint a célzott joghatás hibája, az ilyen megállapodás semmis szerződést eredményez.

A szakképzési munkaszerződés felmondására és – meghatározott esetben – azonnali hatályú felmondására mindkét fél jogosult a másik félhez címzett egyoldalú jognyilatkozattal. A felmondás a felmondás közlésétől számított 15. nappal, az azonnali hatályú felmondással az azonnali hatályú felmondás közlésének napjával szünteti meg a jogviszonyt. Az azonnal hatályú felmondás eseteit az Sztk. taxatíván meghatározza. Ez alapján az azonnali hatályú felmondás jogát

- a tanuló, illetve képzésben részt vevő személy a duális képzőhely jogszabálysértésére hivatkozással gyakorolhatja,
- a duális képzőhely a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy másodszori évfolyamisméltésre kötelezése esetén gyakorolhatja,
- – ha az a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakmai vizsgára történő felkészülésére vagy a szakirányú oktatásnak a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy részére történő további biztosítását ellehetetlenítését vagy jelentős akadályba ütközését eredményezi – bármelyik fél a másik fél kötelezettségének szándékos vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben történő megszegése vagy a szakképzési munkaszerződés fenntartását lehetetlenné tevő magatartása esetén gyakorolhatja.

A duális képzőhely a felmondást és az azonnali hatályú felmondást indokolni köteles. Az indokolásból a felmondás okának világosan ki kell tűnnie. Vita esetén a felmondás és az azonnali hatályú felmondás indokának valóságát és okszerűségét a duális képzőhelynek kell bizonyítania. A szakképzési munkaszerződés megszűnéséről, illetve megszüntetéséről a duális képzőhelynek kell az Sztk. 89. § (2) bekezdése alapján a szakképző intézményt tájékoztatnia.

A felek a felmondással és az azonnali hatályú felmondással szemben a felmondás közlésétől számított 15 napon belül bírósághoz fordulhatnak. A keresetnek a felmondás és az azonnali hatályú felmondás végrehajtására nincs halasztó hatálya. A munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményére az Mt. 82. §-át és 84. §-át kell alkalmazni azzal, hogy nincs helye a munkaviszony helyreállításának.

A duális képzőhely adminisztrációs feladatai a szakképzési munkaszerződéshez kapcsolódóan

A duális képzőhelynek a duális képzőhelyek nyilvántartásába történő felvételével, valamint a munkaviszony és annak keretében a szakirányú oktatás teljesítésével összefüggésben különböző feladatai vannak, amihez kapcsolódóan – a hatósági ellenőrzés lefolytatása és jogszabályban meghatározott más célok érdekében – adminisztrációs kötelességek is társulnak. Ezeket foglalja össze a következő táblázat.

IV.7. táblázat: A duális képzőhely adminisztrációs feladatainak összefoglalása

	Feladat tartalma	Igazolás módja
Duális képzőhelyi minőséggel össze-függésben	Duális képzőhelyek nyilvántartásába történő felvétel ⁴²⁵	A gazdasági kamara által hozott határozat a nyilvántartásba vételről
	Legkésőbb 2022. szeptember 1-jétől minőségirányítási rendszer kialakítása vagy a gazdasági kamara által kidolgozott szempontrendszerben meghatározott minőségi követelményeknek való megfelelés ⁴²⁶	Minőségirányítási rendszer Szkr. 48. § (1) bekezdésében meghatározott dokumentuma
	A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy által okozott, de meg nem térített károk fedezetére szolgáló felelősségbiztosítás megkötése ⁴²⁷	Biztosítási kötvény
A szakirányú oktatás megszervezésével összefüggésben	A szakirányú oktatáshoz szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása ⁴²⁸	<ul style="list-style-type: none"> • Létesítő okirat vagy cégkivonat, működési-, illetve telephelyengedély, a szakirányú oktatáshoz használt ingatlanra vonatkozó tulajdoni lap másolat vagy bérleti szerződés • A duális képzőhely oktatója foglalkoztatásra irányuló jogviszonyának és a számára előírt végzettség igazolására alkalmas dokumentumok megőrzése
	Képzési programnak a szakképző intézménnyel közösen történő kialakítása ⁴²⁹	A képzési program duális képzőhelyen történő rendelkezésre állása

⁴²⁵ Szkt. 82. §-a

⁴²⁶ Szkt. 82. § (1) bekezdés d) pontja

⁴²⁷ Szkt. 86. § a) pontja

⁴²⁸ Szkt. 80. § (2) bekezdése

⁴²⁹ Szkr. 223/A. § (2) bekezdése

	Feladat tartalma	Igazolás módja
	A szakirányú oktatás keretében végzett szakmai tevékenység leírásának és az arra fordított idő mértékének, a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy mulasztásának és teljesítése értékelésének KRÉTA-ban való rögzítése ⁴³⁰	KRÉTA alapján
Munkáltatói minőségével összefüggésben	Szakképzési munkaszerződés és ahhoz kapcsolódó kifizetői (adó- és társadalombiztosítási) bejelentés teljesítése	T1041 űrlap, '08 jelű bevallás, M30-as nyomtatvány
	A tevékenység jellegéhez előírt egyéni védőeszközzel és védőitallal való ellátás és a tevékenységhez szükséges munkaruha biztosítása ⁴³¹	Átvételi elismervény
	Rendszeres orvosi alkalmassági vizsgálat biztosítása ⁴³²	Az alkalmassági vizsgálatot végző orvos saját személyre szóló orvosi bélyegzőjével, a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa esetén pedig emellett a szolgálat működését tanúsító bélyegzővel kiállított igazolása
	A munka- és tűzvédelmi oktatás megtartása ⁴³³	A munkavédelmi oktatási naplóban és a tűzvédelmi oktatási napló
	A munkabér és az egyéb juttatás kifizetése ⁴³⁴	Bérjegyzék, átutalási megbízás, egyéb juttatás esetében átvételt igazoló dokumentum
	A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy tájékoztatása a munkáltató ⁴³⁵	A tájékoztatás átvételét igazoló dokumentum
	A szakképzési munkaszerződés megszűnéséhez, illetve megszüntetéséhez kapcsolódóan <ul style="list-style-type: none"> a szakképző intézmény értesítése⁴³⁶ a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy részére igazolás kiállítása – a munkaviszonyra vonatkozó szabályban és egyéb jogszabályokban előírt igazolások mellett – a szakirányú oktatásban eltöltött időről és a megszerzett szakmai ismeretekről⁴³⁷ 	Az értesítés tényét és időpontját, valamint az igazolás kiállításának tényét, időpontját és átvételét igazoló dokumentum

⁴³⁰ Szkr. 224. §-a

⁴³¹ Mvtv. 56. §-a, Szkt. 79. § (1) és (2) bekezdése

⁴³² Szkt. 79. § (3) bekezdése

⁴³³ Mvtv. 55. §-a, 1996. évi XXXI. törvény 22. § (3) bekezdése, Szkt. 79. § (3) bekezdése

⁴³⁴ Szkt. 85. § (1) és (2) bekezdése

⁴³⁵ GDPR 12–14. cikke

⁴³⁶ Szkt. 89. § (1) bekezdése

⁴³⁷ Szkt. 89. § (1) bekezdése

Adózási és társadalombiztosítási kötelezettségek a szakképzési munkaszerződéshez kapcsolódóan

A szakképzési munkaszerződés alapján az Szkt.-ban meghatározott mértékben kifizetett munkabér és a minimálbért meg nem haladó mértékű más pénzbeli és nem pénzbeli juttatás az Szja tv. 1. melléklet 4.11. pontja alapján adómentes. A duális képzőhely által a szakképzési munkaszerződés alapján duális képzőhelyen folytatott szakirányú oktatásban részt vevő tanuló, illetve képzésben részt vevő személy részére ingyenesen vagy kedvezményesen átadott termék, nyújtott szolgáltatás révén juttatott adóköteles bevétel egyes meghatározott juttatásnak minősül, ami után az adó a duális képzőhelyet terheli. Az adó alapja a juttatott jövedelem 1,18-szorosa, mértéke pedig 15%. Mindez azt is jelenti, hogy ha a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adóévben szerzett ilyen jövedelmeiről az Szja tv. 11. § (3) bekezdés a) pontja alapján csak akkor kell személyijövedelemadó-bevallást benyújtania, ha azt a jövedelem kiszámításánál az Szja tv. 7. § (1) bekezdése alapján figyelembe is kell vennie. Ha valamennyi megszerzett bevétel adómentes, a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt személyi jövedelemadóbevallási-kötelezettség nem terheli.

A kifizetőnek a Szcho tv. 5. § (1) bekezdés e) pont ea) alpontja alapján nem keletkezik szociális hozzájárulási adófizetési-kötelezettsége a szakképzési munkaszerződés alapján létrejött jogviszonyra tekintettel.

Ezt meghaladóan a jogalkotó további kedvezményeket biztosít adóalap-kedvezmény formájában. A társas vállalkozó, a vállalkozói jövedelem szerinti adózást alkalmazó egyéni vállalkozó és a tételes költségelszámolást alkalmazó mezőgazdasági őstermelő az e tevékenységéből származó bevételét csökkentheti a szakképzési munkaszerződés alapján a duális képzőhelyen folytatott szakirányú oktatásban részt vevő tanulóként, képzésben részt vevő személyenként minden megkezdett hónap után havonta az adóév első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér 24%-ával⁴³⁸.

IV.8. táblázat: A tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt, valamint a duális képzőhelyet a munkabér és az egyéb juttatások után terhelő fizetési kötelezettségek összehasonlítása

	Tanuló, illetve képzésben részt vevő személy	Duális képzőhely
Személyi jövedelemadó	Az adóév első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér mértékéig adómentes, felette 15%	A vállalkozói jövedelem szerinti adózást alkalmazó egyéni vállalkozó és a tételes költségelszámolást alkalmazó mezőgazdasági őstermelő az e tevékenységéből származó bevételét

⁴³⁸ Tao tv. 7. § (1) bekezdés i) pont ia) alpontja, Szja tv. 21. § (1) bekezdés a) pontja és 49/B. § (6) bekezdés a) pontja

	Tanuló, illetve képzésben részt vevő személy	Duális képzőhely
		csökkentheti az adóév első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér 24%-ával
Társasági adó	Nem értelmezhető	A társas vállalkozó az e tevékenységéből származó bevételét csökkentheti az adóév első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér 24%-ával
Társadalombiztosítási járulék	18,5%	Nem értelmezhető
Szociális hozzájárulási adó	Nem értelmezhető	Nem terheli

WWW

Szakmákra lebontott adókedvezményszámító táblázat a Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara honlapján

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakképzési munkaszerződés időtartama alatt – a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony szünetelése időtartamát kivéve – a társadalombiztosítás ellátásaira való jogosultság szempontjából munkaviszonyban foglalkoztatott biztosítottnak minősül, a munkaviszony időtartama nyugellátásra jogosító szolgálati időnek, munkabére nyugdíjalapot képező jövedelemnek számít. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy erre tekintettel a szakképzési munkaszerződés megkötésével a Tbj. alapján biztosítottá válik, a biztosított bejelentést a T1041 számú adatlapon kell benyújtani, amelyhez 1101-es kódot kell feltüntetni. A bejelentést legkésőbb a biztosítási jogviszony első napján, a foglalkoztatás megkezdése előtt kell teljesítenie a duális képzőhelynek. Mivel az Mt. alapján a munkakör a munkaszerződés – és az Szkt. eltérő rendelkezése hiányában – a szakképzési munkaszerződés esszenciális eleme is, így azt a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakképzési munkaszerződésében meg kell határozni, ez alapján pedig azt a T1041 számú adatlapon, illetve a '08 jelű bevallásban is fel kell tüntetni. A munkakör besorolásához kapcsolódó FEOR kódot a Központi Statisztikai hivatal által meghatározott módon kell megállapítani.

WWW

FEOR'08 besorolási segédlet

A bejelentésben a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy munkaidejét – a fentiekhez hasonlóan – a szakképzési munkaszerződésnek az Mt. 45. § (4) bekezdése alapján megállapított adata szerint kell feltüntetni.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy biztosított jogállásával összefüggésben a Tbj. 27. § (1) bekezdése a szakképzési munkaszerződés alapján ténylegesen kifizetett pénzbeli juttatást járulékalapot képező jövedelemnek tekinti, ami után 18,5% társadalombiztosítási járulékot kell fizetni. A Tbj. járulékfizetési alsó határra vonatkozó rendelkezését nem kell alkalmazni.

A duális képzőhely által igénybe vehető adókedvezmény a szakképzési munkaszerződéshez kapcsolódóan

A szakképzési hozzájárulást mint önálló adónemet az egyes törvényeknek a szakképzéssel és a felnőttképzéssel összefüggő módosításáról szóló 2021. évi LXXXIII. törvény szüntette meg az Szt. 23. alcímének 2022. január 1-jével történő hatályon kívül helyezésével. Ezzel azonos időponttal az egyes adótörvények módosításáról szóló 2021. évi LXIX. törvény a Szochó tv.-t kiegészítette a szakirányú oktatás és a duális képzés adókedvezményét megállapító 17/A. alcímmel. A módosítás alapján a korábban az Szt. 107. §-ában meghatározott, a bruttó kötelezettséget csökkentő adókedvezményeket a továbbiakban a Szochó tv. tartalmazza, és azok a fizetendő szociális hozzájárulási adóból vonhatók le. Az így igénybe vehető adókedvezmények tartalmi feltételei ugyanakkor nem változtak.

A duális képzőhely által a szakirányú oktatásra a tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel kötött szakképzési munkaszerződés alapján létrejött jogviszonyra tekintettel a kifizetőnek továbbra sem keletkezik szociális hozzájárulási adófizetési-kötelezettsége, így szociális hozzájárulási adót a kifizető csak akkor fizet, ha a szakképzési munkaszerződéssel foglalkoztatott tanuló, illetve képzésben részt vevő személy mellett más alkalmazottja is van. A szakképzési munkaszerződésre tekintettel fennálló szociális hozzájárulási adómentesség mellett a duális képzőhely az általa teljesített más juttatásra tekintettel fizetendő szociális hozzájárulási adóból (és nem az adóalapból) a Szochó tv. 17/A. §-a szerinti adókedvezményeket érvényesítheti a Szochó tv. 10–17. §-ában meghatározott adókedvezményeket követő sorrendben. A fizetendő szociális hozzájárulási adó mértékét meghaladó adókedvezmény pedig adóvisszatérítés keretében vehető igénybe.

A fizetendő szociális hozzájárulási adó csökkenthető

- szakirányú oktatás szervezésével és az ahhoz kapcsolódó adókedvezmény érvényesítésével, valamint
- az ún. „sikerdíj” mint adókedvezmény igénybevételével.

A fizetendő szociális hozzájárulási adó csökkentése történhet szakirányú oktatás szervezésével és az ahhoz kapcsolódó adókedvezmény érvényesítésével⁴³⁹. Ebben az esetben a fizetendő szociális hozzájárulási adó tanulónként, illetve képzésben részt vevő személyenként csökkenthető a szakirányú oktatás arányosított önköltsége alapján az egy munkanapra vetített mérték és az adóév munkanapjai számának szorzataként számított összegével.

Az adókedvezmény mértékét a következő képlet segítségével lehet kiszámítani:

$$AK_m = \frac{\ddot{O}NK_{ar}}{ANSz} \times KNSz \quad (1.2)$$

ahol:

AK_m = adókedvezmény mértéke

$\ddot{O}NK_{ar}$ = arányosított önköltség mértéke

$ANSz$ = adóév munkanapjai száma

$KNSz$ = tényleges képzési napok száma

A szakirányú oktatás arányosított önköltségének egy munkanapra vetített mértékét az arányosított önköltség mértékének és az adóév munkanapjai számának hányadosaként kell kiszámítani.

Az adóév munkanapjainak száma 2022-ben 255. Az adóév munkanapjai fordulatot adóalanyra tekintet nélkül egységesen kell értelmezni (figyelmen kívül hagyva azt, hogy például az egészségügyben⁴⁴⁰ és a helyi önkormányzat rendelete alapján az önkormányzati hivatalban⁴⁴¹ a július 1-je munkaszüneti nap).

Az arányosított önköltség mértéke a szakirányú oktatás központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott önköltségének a szakmáknként alkalmazandó súlyszorzó szorzataként számított összege.

Az önköltség mértékét a központi költségvetésről szóló törvény, az önköltség szakmáknként alkalmazandó súlyszorzóját az Szkr. határozza meg. Az önköltség mértéke 2021. január 1-jétől 1.200.000 Ft/fő/év. Az önköltség szakmáknként alkalmazandó súlyszorzóját az ún. szakmaszorzó és az ún. évfolyami szorzó szorzataként kell meghatározni. A szakmaszorzókat az Szkr. 332/A. § (2) bekezdése tartalmazza ágazatonként valamennyi szakmára kiterjedően egységesen. A súlyszorzó 2022. január 1-jétől 2,40–3,10 között mozog. Az évfolyami szorzókat az Szkr. 332/A. § (3) bekezdése tartalmazza a szakirányú oktatás képzési idejéhez kötötten. Az évfolyami szorzó 2021. január 1-jétől 0,80–1,20 között mozog.

⁴³⁹ Szocho tv. 17/A. § (1) bekezdés a) pontja

⁴⁴⁰ Az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről szóló 2003. évi LXXXIV. törvény 15/B. § (1) bekezdése

⁴⁴¹ A községi tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 232/A. §-a

Az arányosított önköltség mértékét a következő képlet segítségével lehet kiszámítani:

$$\ddot{O}NK_{ar} = \ddot{O}NK \times S\ddot{U}LY_{sz} \quad (1.3)$$

ahol:

$\ddot{O}NK_{ar}$ = arányosított önköltség mértéke

$\ddot{O}NK$ = az önköltségnek a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott mértéke

$S\ddot{U}LY_{sz}$ = szakmánként alkalmazandó súlysorzó

A szakmánként alkalmazandó súlysorzó mértékét a következő képlet segítségével lehet kiszámítani:

$$S\ddot{U}LY_{sz} = SZ_{sz} \times \acute{E}_{sz} \quad (1.4)$$

ahol:

$S\ddot{U}LY_{sz}$ = szakmánként alkalmazandó súlysorzó

SZ_{sz} = szakmaszorzó

$\acute{E}_{sz}$ = évfolyami szorzó

A tényleges képzési napok számának meghatározásánál azokat a napokat lehet figyelembe venni, amikor a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a duális képzőhelyen ténylegesen jelen volt, továbbá az olyan távolléti idejét, amelyre a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy munkabérre jogosult.

Tényleges képzési napként nem vehetők figyelembe a szakképző intézményben teljesített oktatási napok. Az Szkt. 35. § (2) bekezdése ugyanis ehhez kapcsolódóan kizárja a szakirányú oktatás olyan megszervezését, ami olyan vegyes oktatási és munkanapokhoz vezetne, amikor ugyanazon a napon a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakképző intézményben és a duális képzőhelyen is jelen kell, hogy legyen.

Nem vehető továbbá figyelembe az olyan munkanap sem, amikor a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy munkabérre nem jogosult. A munkabér főszabály szerint a munkavégzési és rendelkezésre állási kötelezettsége teljesítéséért jár, ugyanakkor jogszabályban meghatározott esetben díjazás ennek hiányában is megilleti a munkavállalót. Az – Mt. mellett – az Szkr. 252/B. §-a határozza meg azokat az esetköröket, amikor a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy mentesül a rendelkezésreállási és munkavégzési kötelezettség alól. Az Mt. alapján ebben az esetben a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személyt távolléti díj illeti meg. Ugyanígy távolléti díjra jogosult a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a rendes szabadság és a betegszabadság idejére. A távolléti díj – elnevezésére tekintet nélkül – elszámolását, megfizetését, védelmét és adójogi vonatkozásait tekintve ugyanúgy viselkedik, mint a munkabér. Erre figyelemmel a munkavégzés alóli mentesülés, a rendes szabadság és a betegszabadság idejére fizetett távolléti díj is a Szcho tv. 17/A. § (1) bekezdés a)

pontjának alkalmazásában munkabérnek minősül. Nem tartozik ugyanakkor ide a táppénz időtartama, mivel azt mint pénzbeli egészségbiztosítási ellátást már nem a munkáltató fizeti, így a táppénzzel fedezett munkanapok az adókedvezmény szempontjából nem vehetők figyelembe.

Nem jelent kivételt a szakképzési munkaszerződés hatálya alatt a nyári szünet időtartama sem, figyelemmel arra, hogy a fennálló munkaviszony alapján a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ekkor is munkavégzésre köteles és arra az időszakra munkabérre jogosult.

IV.9. táblázat: Számítási példa építőipar ágazatba tartozó 3 éves szakirányú oktatási idejű szakmák (például magasépítő technikus) esetén szakképzési munkaszerződéssel

		1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam
1	Az önköltségnek a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott mértéke	1.200.000 Ft/fő/év	1.200.000 Ft/fő/év	1.200.000 Ft/fő/év
2	EGY MUNKANAPRA ARÁNYOSÍTOTT ÖNKÖLTSÉG MÉRTÉKE (1/255)	4.706 Ft/fő	4.706 Ft/fő	4.706 Ft/fő
3	Szakmaszorzó	2,42	2,42	2,42
4	Évfolyami szorzó	1,20	1,00	0,80
5	SÜLYSZORZÓ (3x4)	2,90	2,42	1,94
6	ARÁNYOSÍTOTT ÖNKÖLTSÉG MÉRTÉKE (2x5)	13.666 Ft	11.388 Ft	9.111 Ft
7	Munkanapok száma az adott hónapban	20	20	20
8	Iskolai oktatási nap az adott hónapban	12	8	4
9	TÉNYLEGES KÉPZÉSI NAPOK SZÁMA (7-8)	8	12	16
10	ADÓKEDVEZMÉNY MÉRTÉKE (6x9)	109.327 Ft	136.659 Ft	145.769 Ft

VI.5. táblázat: Számítási példa turizmus-vendéglátás ágazatba tartozó kétéves szakirányú oktatási idejű szakmák (például szakács, cukrász) esetén szakképzési munkaszerződéssel

		1. évfolyam	2. évfolyam
1	Az önköltségnek a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott mértéke	1.200.000 Ft/fő/év	1.200.000 Ft/fő/év
2	EGY MUNKANAPRA ARÁNYOSÍTOTT ÖNKÖLTSÉG MÉRTÉKE (1/255)	4.706 Ft/fő	4.706 Ft/fő
3	Szakmaszorzó	2,20	2,20
4	Évfolyami szorzó	1,20	0,80
5	SÜLYSZORZÓ (3x4)	2,64	1,76
6	ARÁNYOSÍTOTT ÖNKÖLTSÉG MÉRTÉKE (2x5)	12.424 Ft	8.282 Ft
7	Munkanapok száma az adott hónapban	20	20
8	Iskolai oktatási nap az adott hónapban	8	4
9	TÉNYLEGES KÉPZÉSI NAPOK SZÁMA (7-8)	12	16
10	ADÓKEDVEZMÉNY MÉRTÉKE (6x8)	149.082 Ft	132.518 Ft

WWW

Költségkalkulátor az MKIK honlapján

A Szochó tv. 36/D. § (1) bekezdés a) pontja a kifizető rendszerben szervezett gyakorlati képzésre kötött tanuló szerződés után, a Szochó tv. 36/D. § (1) bekezdés b) pontja a kifizető rendszerben együttműködési megállapodás keretében szervezett nyári egybefüggő gyakorlat megszervezésére tekintettel történő csökkentésére is lehetőséget biztosít. Mindkettő feltétele, hogy a tanuló állami szakképző intézménnyel vagy együttműködési megállapodással rendelkező (vagy ilyennek minősülő) szakképző intézménnyel álljon tanulói jogviszonyban. Az együttműködési megállapodás esetén további feltétel, hogy annak tartalmaznia kell a tanuló családi és utónevét és oktatási azonosító számát, és az adóév munkanapjai közül csak azok a napok vehetők figyelembe, amelyek átlagában a gyakorlattal lefedett időszak eléri a napi 7 órát. A csökkentés mértéke a tanuló szerződés esetében a Szochó tv. 17/A. § (1) bekezdés a) pontja szerinti mérték, az együttműködési megállapodás esetében pedig annak 70%-a. Az alkalmazandó súlyszorzó mértékét a tanuló szerződés esetében az Szkr. 4/A. melléklete alapján kell megállapítani, az együttműködési megállapodás esetében pedig egységesen 1,0-ként kell figyelembe venni.

A fizetendő szociális hozzájárulási adó csökkentése történhet az ún. „sikerdíj” mint adókedvezmény igénybevételével⁴⁴². Ebben az esetben a fizetendő szociális hozzájárulási adó csökkenthető a szakképzési munkaszerződésre tekintettel az ahhoz kapcsolódóan igénybe vett adókedvezmény 20%-ának megfelelő összeggel, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy sikeres szakmai vizsgát tett. Az adókedvezmény célja, hogy a duális képzőhelyet ösztönözze arra, hogy a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt eredményesen és hatékonyan készítse fel a szakmai vizsgára. Az adókedvezmény kizárólag az olyan szakképzési munkaszerződésre tekintettel vehető igénybe, amely alapján a szakirányú oktatásra legalább hat hónapig ugyanannál a duális képzőhelynél került sor. Ez a szabály biztosítja, hogy a szakmai vizsga sikerességéhez a duális képzőhely valóban érdemileg is hozzá tudjon járulni, hiszen ez az időszak kellően hosszú ahhoz, hogy az ekként átadott tudás hatékonyan beépüljön a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy olyan kompetenciái közé, amely a szakmai vizsga letételéhez elengedhetetlen.

A sikerdíj a duális képzőhelyet a fizetendő szociális hozzájárulási adó terhére elszámolható adókedvezményen felül jogosítja további adókedvezmény igénybevételére. A Szochó tv. az adókedvezmény igénybevételét nem köti sem adóévhez, sem adóbevallási időszakhoz. Ez azt jelenti, hogy az adókedvezmény az adómegállapításhoz való jog elévülési idején belül adóvisszatérítés keretében érvényesíthető, a korábbi évek adóbevallását nem kell önellenőrizni.

⁴⁴² Szochó tv. 17/A. § (1) bekezdés b) pontja

A szakirányú oktatás időtartama alatt igénybe vett adókedvezmény az az összeg, amellyel a duális képzőhely a szakképzési munkaszerződés hatálya alatt (vagyis annak hatálybalépése és megszűnése közötti időszakban) a fizetendő szociális hozzájárulási adóját az adott tanulóhoz, illetve képzésben részt vevő személyhez kapcsolódóan a Szocho tv. 17/A. § (1) bekezdés a) pont alapján csökkentette.

A sikerdíj elszámolásához szükséges igazolást az akkreditált vizsgaközpont állítja ki és küldi meg a duális képzőhely számára a sikeres szakmai vizsgát követő 15 napon belül.

A sikerdíj a sikertelen szakmai vizsgát követő sikeres javítóvizsga alapján is érvényesíthető, és annak érvényesítését a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy évfolyamisméltásra kötelezése sem zárja ki.

Az adókedvezmények igénybevételének közös szabályait a Szocho tv. 17/A. § (4) bekezdése határozza meg. Ez alapján az adókedvezmény igénybevételére kizárólag olyan tanuló, illetve képzésben részt vevő személy után van lehetőség, akinek állami szakképző intézménnyel vagy együttműködési megállapodással rendelkező fenntartó által fenntartott szakképző intézménnyel áll fenn tanulói jogviszonya, illetve felnőttképzési jogviszonya. További korlátja az adókedvezmény igénybevételének, hogy a felnőttképzési jogviszonyban álló képzésben részt vevő olyan személy, aki a szakirányú oktatásban a szakképzési munkaszerződéssel párhuzamosan fennálló foglalkoztatásra irányuló más olyan jogviszonya mellett vesz részt, amelyben a foglalkoztató a duális képzőhelytől eltérő harmadik személy, a fizetendő szociális hozzájárulási adó az általános szabályok szerint számított összeg 50%-ával csökkenthető.

A Szocho tv. 17/A. § (1) bekezdése szerinti adókedvezmények akkor is érvényesíthetők, ha a szociális hozzájárulási adófizetési-kötelezettség azért nem áll fenn, mert azt törvény kizárja, vagyis meghatározott körben azok az adóalanyok is jogosulttá válnak ezeknek az adókedvezményeknek az igénybevételére, akik szociális hozzájárulási adót nem fizetnek. Ilyen törvény például a Katv., amelynek 9. § (1) bekezdés d) pontja és 21. § (2) bekezdés b) pontja alapján az adóalany mentesül a szociális hozzájárulási adó bevallása és megfizetése alól. A kisadózó vállalkozás és a kisvállalati adó alanya az adókedvezményt – adóbevallás benyújtása nélkül – adóvisszaigénylés keretében érvényesítheti.

5. A SAJÁT MUNKÁLTATÓ RÉSZVÉTELE A SZAKIRÁNYÚ OKTATÁSBAN

Szkr. 248 §-a

A szakirányú oktatás speciális, úgymond kivételes esete a szakirányú oktatás saját munkáltatónál való folytatása. Erre akkor van lehetőség, ha

- a szakirányú oktatásra nem nappali rendszerű szakmai oktatásban kerül sor,
- a képzésben részt vevő személynek a szakirányú oktatás mellett fennálló, foglalkoztatásra irányuló jogviszonya van, és
- a foglalkoztató tevékenysége kapcsolódik az adott szakma ágazatához.

A fenti esetek együttes fennállása esetén a foglalkoztató folytathat szakirányú oktatást tekintet nélkül arra, hogy egyébként duális képzőhelynek minősül.

Ezen esetkör speciális abból a szempontból is, hogy a foglalkoztató és a képzésben részt vevő személy nem köt egymással szakképzési munkaszerződést (ha a foglalkoztató nem minősül duális képzőhelynek, ezt egyébként sem tehetné meg), ekként új jogviszony sem jön létre, hanem a meglévő munkaszerződést kell a feleknek akként átalakítaniuk, hogy az megfeleljen a szakképzési munkaszerződés alapján létrejövő munkaviszony tartalmi feltételeinek.

Az, hogy a szakirányú oktatásra vonatkozó szabályokhoz képest az alapjogviszony elemei hogyan érvényesülnek, attól függ, hogy az eredeti munkakör fennmarad-e és ha igen, hogyan. Erre utal az Szkr. 248. § (2) bekezdésében az „az eredeti munkaköri feladatok ellátása mellett vagy helyett” szövegrész. Ha a szakirányú oktatás időtartama alatt a képzésben részt vevő személy más munkát a munkáltató számára nem végez, a jogviszonyban csak a szakirányú oktatásra vonatkozó jogszabályi keretek érvényesülnek. Ha a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatás időtartama alatt az eredeti munkakörét is ellátja, a szakirányú oktatásra vonatkozó jogszabályi kereteknek – amennyiben azok az Szkt.-ből levezethetők – érvényesülniük kell, de csak a szakirányú oktatásra vonatkozóan, az eredeti munkakörre pedig az Mt.-ben a munkaviszonyra meghatározott szabályokat kell alkalmazni.

Ez a kedvezmény kizárólag a szakmai oktatáshoz kapcsolódóan alkalmazható, figyelemmel arra, hogy szakképzési munkaszerződés csak ennek során lenne köthető. Szakmai képzésben a saját munkavállaló az Fktv. szerint képezhető. Az Szkt. 83. § (7) bekezdése alapján nem minősül továbbá saját munkavállalónak az olyan foglalkoztatott, aki a szakmai oktatásban úgy vesz részt, hogy az azzal párhuzamosan fennálló munkaviszonya mellett harmadik személlyel (aki csak duális képzőhely lehet) köt szakképzési munkaszerződést.

6. A SZAKMAI OKTATÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ VIZSGÁK

*Szkt. 15. §-a, 91–93. §-a
Szkr. 25–39. §-a, 254/A–292. §-a
Nkt. 6. §-a
100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet*

IV.10. táblázat: A szakmai oktatáshoz kapcsolódó vizsgák összehasonlítása

	Ágazati alapvizsga	Érettségi vizsga	Szakmai vizsga	Képesítő vizsga
Jogalap	Szkt. 91. §-a Szkr. 255–257. §-a	Szkt. 92. §-a Szkr. 258. §-a, 259. §-a Nkt. 6. §-a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet	Szkt. 93. §-a Szkr. 260–292. §-a	Szkt. 93/A. §-a
Tartalma	Komplex, munkatevékenység jellegű feladat	Magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv és a kötelezően választandó vizsgatárgy helyett szakmai vizsga	Komplex, munkatevékenység jellegű feladat	PK határozza meg
Részei	Írásbeli és gyakorlati vizsgarész a KKK alapján	Írásbeli és szóbeli	Központi interaktív vizsga és projektfeladat a KKK alapján	PK határozza meg
Helyszín	Szakképző intézményben	Szakképző intézményben	Akkreditált vizsgaközpontban	Akkreditált vizsgaközpontban
Joghatása	Nem jogosít munkakör betöltésére (kivéve egészségügyi ágazat)	Érettségi végzettséget tanúsít, és jogszabályban meghatározottak szerint felsőoktatási intézménybe való felvételre, szakképzésbe való bekapcsolódásra, valamint munkakör betöltésére, tevékenység folytatására jogosít	Egy vagy több munkakör betöltésére jogosít	Önálló végzettségi szintet nem biztosító szakképesítést tanúsít

Az ágazati alapvizsga

Az ágazati alapvizsga az ágazati alapoktatást lezáró olyan vizsga, amely a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudását és kompetenciáit méri.

Az ágazati alapvizsga letételére az ágazati alapoktatás elvégzését követően van lehetőség. Az ágazati alapvizsga feltétele tehát nem az ágazati alapvizsga tananyagához kapcsolódó tantárgyak teljesítése, hanem az ágazati alapoktatásban való olyan részvétel, amihez kapcsolódóan az Szkt. és az Szkr. a minősítést nem zárja ki.

Az ágazati alapvizsga lebonyolítására a tanulmányok alatti vizsga szabályait kell alkalmazni azzal, hogy az ágazati alapvizsgát a szakképző intézmény szervezi.

Az ágazati alapvizsga anyaga az adott ágazatba tartozó valamennyi szakma tekintetében a KKK-ban meghatározott azonos szakmai tartalom. Az ágazati alapvizsgának nincs központilag meghatározott vizsgaanyaga, annak vizsgafeladatait és azok javítási-értékelési útmutatóját a KKK-hoz igazítottan a szakképző intézmény maga határozza meg. Kivételesen, ha a KKK akként rendelkezik (például egészségügy ágazat), az „írásbeli” vagy interaktív vizsgarész feladatai központilag kerülnek meghatározásra.

Az ágazati alapvizsgát a szakképző intézményben kell a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló vizsgabizottság előtt letenni. Az elnököt a gazdasági kamara delegálja a szakképző intézmény megkeresése alapján, a vizsgabizottság többi tagját az igazgató a szakképző intézmény oktatói közül kéri fel. Az elnököt e tevékenységéért díjazás illeti meg, amely – az ágazati alapvizsgával kapcsolatos egyéb költségek mellett – a szakképző intézményt terhelik. A díj mértéke az ágazati alapvizsgán részt vevő tanulók számához kötötten 67–133%, alapja a szakirányú oktatás központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott önköltsége egyhavi összege. A vizsgabizottság szakképző intézmény oktatói közül felkért tagja az ágazati alapvizsgára tekintettel külön díjazásra nem jogosult.

Az ágazati alapvizsgához kapcsolódó javító- és pótlóvizsga letételére az ágazati alapvizsgát követő 60 napon belül kell lehetőséget biztosítani.

Az ágazati alapvizsga teljesítését a bizonyítványnak az Szkr. 25. § (1) bekezdés 9. pontja szerinti igazolás elnevezésű kivonatába kell bejegyezni az Szkr. 31/A. §-a szerinti tartalommal. Az igazolás – tekintettel arra, hogy az annak kivonata – a bizonyítvánnyal együtt érvényes és ekként alkalmas a KKK-ban meghatározott munkakör betöltésére való alkalmasság igazolására is. Az ágazati alapvizsga adminisztrálását egyebekben a tanulmányok alatti vizsga szabályai szerint kell elvégezni.

A sikeres ágazati alapvizsga következménye, hogy

- az Szkr. 223. §-a alapján a tanuló szakképző intézményben külön felvételi eljárás nélkül folytathatja az általa választott szakmára vonatkozó tanulmányait,
- a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy jogosult a duális képzésbe való belépésre,
- az Szkr. 152. §-a alapján más szakképző intézménybe történő átvétel nem köthető különbözeti vizsgához, ha arra az ágazati vizsga letételét követő évben kerül sor,

- a KKK-ban meghatározott munkakör betölthető.

Emellett, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az általa teljesített ágazati alapvizsgának megfelelő ágazatban választ új szakmát, nem kell új ágazati alapvizsgát tennie, mivel a közös alapozás átjárhatósági lehetőséget biztosít az ágazathoz tartozó szakmák, valamint a szakképző iskola és a technikum között is. Azok, akik a szakképző iskola 9. évfolyamát követő ágazati alapvizsgát teljesítik, technikumban a kevesebb közismereti óraszámából fakadó különbség pótlásával tanulhatnak tovább az adott ágazatban.

A sikertelen ágazati alapvizsga következménye, hogy a tanuló magasabb évfolyamba nem léphet, illetve a tanuló és a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel nem vehet részt.

Ágazati alapvizsgát elsőként a tanulmányaikat 2020. szeptemberében megkezdők számára kell szervezni. Az ágazati alapvizsgát technikumban a 10., szakképző iskolában a 9. évfolyam végén kell legkésőbb megszervezni. A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben az ágazati alapvizsgát a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni. Az ágazati alapvizsga időpontját – a kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés kivételével a tanítási éven belüli időpontra – a szakképző intézmény határozza meg legkésőbb az ágazati alapvizsgát megelőző 3 hónappal megelőzően. Az ágazati alapvizsga időpontjáról a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt az ágazati alapvizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Nem kell ágazati alapvizsgát tennie és az ágazati alapvizsga eredményét sikeresnek kell tekinteni annak a tanulónak, illetve képzésben részt vevő személynek, aki korábbi tanulmányai, előzetesen megszerzett tudása, illetve gyakorlata beszámításával vesz részt a szakmai oktatásban, ha beszámított előzetes tudása magában foglalja az ágazati alapvizsga követelményeit. Ebben az esetben a szakmai vizsga eredményét – az ágazati alapvizsga eredményének figyelmen kívül hagyásával – a szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek egymáshoz viszonyított súlyozásának megfelelően kell megállapítani.

Nem kell az ágazati alapvizsgát megismételni, ha azt a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy sikeresen teljesítette, de más okból az évfolyam vagy valamely szakmai tartalom megisméltésére kötelezett.

Az érettségi vizsga

Az érettségi vizsga országosan egységes vizsgakövetelmények szerint megtartott állami vizsga. Érettségi vizsgatárgy a magyar nyelv és irodalom, a történelem, a matematika, az idegen nyelv. A szakképzésben az ötödik, kötelezően választandó vizsgatárgy helyett – a kizárólag érettségi vizsgára történő felkészítéshez kapcsolódó érettségi vizsga kivételével – szakmai vizsgát kell tenni. A technikumban folytatott tanulmányokhoz kapcsolódóan letett szakmai vizsga a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy adott vizsgatárgyból

letett emelt szintű érettségi vizsgájának felel meg. Mentesül az érettségi vizsga kötelezően választandó vizsgatárgya alól az is, aki a szakképző iskolában folytatott tanulmányokhoz kapcsolódóan szakmát szerzett és annak megszerzését követően kíván érettségi vizsgát tenni. Ebben az esetben azonban a szakmai vizsga nem minősül emelt szintű érettségi vizsgának. A technikum kizárólag érettségi vizsgára történő felkészítésébe az Szkr. 52/B. §-a alapján az kapcsolódhat be, aki szakképzésben szerzett középfokú végzettséggel és szakképzettséggel vagy szakképesítéssel rendelkezik, így számára e felkészítés célja az érettségi vizsga megszerzése a már korábban megszerzett szakképzettség, illetve szakképesítés mellé.

Az érettségi vizsgát a technikum 13. évfolyamán kell megszervezni. Ezt megelőzően, legkorábban a 11. évfolyam október-novemberi vizsgaidőszakában legfeljebb 3 kötelező vizsgatárgyból van lehetőség előrehozott érettségi vizsga letételére. Ennek feltétele az adott vizsgatárgyra vonatkozóan meghatározott követelmények teljesítése. A szakmai vizsgából előrehozott vizsga nem tehető. Az előrehozott érettségi vizsga letétele az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítését is jelenti egyben.

Az érettségi vizsga megkezdésének feltétele az Szkr. 107. §-a alapján legalább 50 óra közösségi szolgálat teljesítése. Ennek megszervezése és az annak teljesítéséhez szükséges időkeret biztosítása az igazgató feladata. A közösségi szolgálatot egészségügyi, szociális és karitatív, oktatási, kulturális és közösségi, környezet- és természetvédelmi, katasztrófavédelmi vagy bűn- és balesetmegelőzési területen kell folytatni. Fogadó szervezet lehet bármely, a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvényben felsorolt szervezet. A technikumon kívüli fogadó szervezet és közreműködő mentor bevonásakor a technikum és a fogadó szervezet együttműködéséről megállapodást kell kötni. A tanuló a közösségi szolgálatot a megállapodás aláírását követően kezdeni meg.

Az érettségi vizsgát a köznevelési intézményekben szervezett érettségi vizsgával azonosan kell megszervezni és letenni az Nkt. alapján.

Az érettségi vizsgáról valamennyi érettségi vizsgatárgy és a szakmai vizsga sikeres letételét követően lehet érettségi bizonyítványt kiállítani. Ez azt jelenti, hogy az érettségi vizsga kizárólag a szakmai vizsgával együtt tekinthető sikeresnek.

Az érettségi vizsgán az érettségi vizsga kötelező vizsgatárgyai helyett a sajátos nevelési igényű tanuló – jogszabályban meghatározottak szerint – másik tantárgyat választhat. Az érettségi vizsga vizsgabizottságának és a független vizsgabizottságnak a döntése elleni fellebbezésre az Nkt.-t kell alkalmazni.

A duális képzőhely érettségi vizsgatárgyanként – az érettségi vizsga napját is beszámítva – 4 munkanapra köteles a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt mentesíteni a munkavégzési kötelezettség alól.

A szakmai vizsga

A szakmai vizsga állami vizsga, amely a szakirányú oktatás során megtanult, a KKK-ban az adott szakmára előírt szakmai ismeretek elsajátítását országosan egységes eljárás keretében méri.

A szakmai vizsga kiváltja az érettségi vizsga ötödik, kötelezően választandó vizsgatárgyát akkor is, ha annak letételére az érettségi vizsgával egyidejűleg vagy ahhoz kapcsolódóan kerül sor (például a technikum általános évfolyamán) és akkor is, ha az érettségi vizsga letételére a szakmai vizsga megszerzését követően kerül sor (például szakképző iskola elvégzését követően a technikum kétéves érettségi vizsgára történő felkészítésében való részvétel esetén).

A szakma, illetve az ahhoz kapcsolódó szakképzettség, illetve szakképesítés megszerzése szakmai vizsgához kötött.

A szakmai vizsgán szakma, illetve részzakma szerezhető. Az előbbi esetében a szakma megszerzéséről kiállított oklevél, illetve a szakmai bizonyítvány államilag elismert középfokú végzettséget és szakképzettséget tanúsít és egy vagy több foglalkozás valamennyi munkakörének betöltésére képesít, az utóbbi esetében a részzakma megszerzéséről kiállított szakmai bizonyítvány szakképesítést, ha a részzakmára történő felkészítés dobantó program keretében vagy műhelyiskolában történt, államilag elismert alapfokú végzettséget és szakképesítést tanúsít és legalább egy munkakör betöltésére képesít.

A szakmai vizsga számítógép alkalmazását igénylő központi vizsgatevékenységből (interaktív vizsgatevékenység) és projektfeladat megvalósításából áll. Az interaktív vizsgatevékenység a szakképzésért felelős miniszter által – a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével – meghatározott feladatok közül számítógép által véletlenszerűen generált vizsgafeladatsor megoldását jelenti, míg a projektfeladat – mint új vizsgatevékenység – az akkreditált vizsgaközpont által a KKK-ra tekintettel meghatározott gyakorlati vizsgamunka, vizsgaremek, vizsgamű vagy egyéb vizsgaprodukció megvalósítása vagy záródolgozat vagy portfólió elkészítése lehet. A projektfeladatot – annak jellegétől függően – a szakmai vizsgára vagy a szakmai vizsgán kell elkészíteni és szóban az adott szakma folytatásához szükséges ismeretek ellenőrzésére is kiterjedően megvédeni.

A szakma megszerzésére irányuló szakmai vizsgát az akkreditált vizsgaközpont szervezi február-március, május-június és október-november hónapban, a részzakma megszerzésére irányuló szakmai vizsgát és a szakképesítés megszerzésére irányuló képesítő vizsgát az általa meghatározott bármely időpontban. Ha valamely szakma vagy szakképesítés tekintetében nincs a szakmai oktatás, illetve a szakmai képzés helyszíne szerinti vagy azzal közvetlenül szomszédos megyében akkreditált vizsgaközpont vagy a szakmai oktatás, illetve a szakmai képzés befejezésének időpontját követő harmadik hónap utolsó napjáig meghirdetett szakmai vizsga, annak megszervezéséről a szakképzésért felelős miniszter az IKK útján gondoskodik.

Az akkreditált vizsgaközpont feladata a szakmai vizsga megszervezése és lebonyolítása. Ennek keretében az akkreditált vizsgaközpont

- – az interaktív vizsgatevékenység országos központi vizsganapjai kivételével – kijelöli a szakmai vizsga helyét és időpontját, valamint megszervezi a javító- és pótlóvizsgát,
- gondoskodik a szakmai vizsga lebonyolításához szükséges feltételek biztosításáról és
- vezeti a szakmai vizsgával kapcsolatos nyilvántartásokat.

A szakmai vizsgára a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy külön jelentkezik és legkésőbb a szakmai vizsga megkezdéséig igazolja, hogy a szakmai vizsgára bocsátáshoz szükséges, a KKK-ban meghatározott feltételekkel rendelkezik. Mentesül a szakmai vizsga vagy a vizsgatevékenység letétele alól az a tanuló, illetve az a képzésben részt vevő személy, aki országos szakmai tanulmányi versenyen, WorldSkills vagy EuroSkills versenyen a KKK-ban meghatározott követelményt teljesítette és a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt vagy szintet elérte. Ebben az esetben a szakmai vizsga vagy a vizsgatevékenység eredménye jelesnek minősül.

A szakmai vizsgát az akkreditált vizsgaközpont 3 tagú vizsgabizottsága előtt kell letenni. A vizsgabizottság

- mérési feladatokat ellátó tagja végzi a vizsgázó tudásának felmérését,
- ellenőrzési feladatokat ellátó tagja felel a szakmai vizsga szabályszerűségéért,
- értékelési feladatokat ellátó tagja minősíti a vizsgázó teljesítményét.

A vizsgabizottság ellenőrzési feladatokat ellátó tagját a szakmai vizsga helyszíne szerint területileg illetékes gazdasági kamara delegálja, delegálás hiányában az akkreditált vizsgaközpont bízta meg a vizsgabizottság mérési és értékelési feladatokat ellátó tagjához hasonlóan.

IV.11. táblázat: A vizsgabizottság tagjai szerepének és feladatainak összehasonlítása

	Mérési feladatokat ellátó tag	Ellenőrzési feladatokat ellátó tag (vizsgafelügyelő)	Értékelési feladatokat ellátó tag
Szerepe	Végzi a vizsgázó tudásának felmérését ⁴⁴³	Felel a szakmai vizsga szabályszerűségéért ⁴⁴⁴	Minősíti a vizsgázó teljesítményét ⁴⁴⁵
Megbízás feltétele	Csak olyan személy lehet, aki a vizsgán megszerezhető szakma oktatásához jogszabályban előírt feltételekkel rendelkezik ⁴⁴⁶		
	Csak olyan személy lehet, aki megbízása időpontjában a vizsgán	A szakmai vizsga helyszíne szerint területileg illetékes gazdasági kamara delegálja,	–

⁴⁴³ Szkr. 272. § (1) bekezdés a) pontja

⁴⁴⁴ Szkr. 272. § (1) bekezdés b) pontja

⁴⁴⁵ Szkr. 272. § (1) bekezdés c) pontja

⁴⁴⁶ Szkr. 272. § (4) bekezdése

	Mérési feladatokat ellátó tag	Ellenőrzési feladatokat ellátó tag (vizsgafelügyelő)	Értékelési feladatokat ellátó tag
	megszerezhető szakma tekintetében rendszeres oktatási tevékenységet folytat ⁴⁴⁷	delegálás hiányában az akkreditált vizsgaközpont bízza meg ⁴⁴⁸	
Összeférhetetlenség	Nem lehet, aki a vizsgázó szakmai vizsgára történő felkészítésében részt vett, vagy a vizsgázó hozzátartozója ⁴⁴⁹		
Feladatai	<ul style="list-style-type: none"> • Részt vesz a vizsgáztatásban⁴⁵⁰ • Ellenőrzi a projektfeladat megvalósításának lépéseit, és rögzíti azok eredményeit⁴⁵¹ • Aláírja a szakmai vizsga jegyzőkönyvét⁴⁵² • Jelentést készít a szakmai vizsga lebonyolításával szerzett tapasztalatairól⁴⁵³ 	<ul style="list-style-type: none"> • Ellenőrzi a szakmai vizsga előkészítését⁴⁵⁴ • Vezeti a szakmai vizsgát és jóváhagyja a vizsgajegyzőkönyvet⁴⁵⁵ • Ellenjegyzi az értékelési folyamat eredményét bemutató dokumentációt⁴⁵⁶ • Tájékoztatja a vizsgázókat az őket érintő döntésekről, tudnivalókról⁴⁵⁷ • Gondoskodik a szakmai vizsga iratainak szabályszerű kiállításáról és hitelesítéséről, felügyeli a szakmai vizsga jegyzőjének munkáját⁴⁵⁸ • Aláírja a szakmai vizsga jegyzőkönyvét⁴⁵⁹ • Jelentést készít a szakmai vizsga lebonyolításával szerzett tapasztalatairól⁴⁶⁰ 	<ul style="list-style-type: none"> • A mérési feladatokat ellátó tagtól kapott adatok és információk alapján elvégzi az értékelést⁴⁶¹ és aláírásával hitelesíti annak eredményét⁴⁶² • Az értékelési folyamat eredményét bemutató dokumentációt a vizsgafelügyelő általi ellenjegyzést követően továbbítja az akkreditált vizsgaközpont vezetőjének⁴⁶³ • Aláírja a szakmai vizsga jegyzőkönyvét⁴⁶⁴

⁴⁴⁷ Szkr. 272. § (4) bekezdése⁴⁴⁸ Szkr. 272. § (3) bekezdése⁴⁴⁹ Szkr. 272. § (4) bekezdése⁴⁵⁰ Szkr. 273. § (3) bekezdés a) pontja⁴⁵¹ Szkr. 273. § (3) bekezdés b) pontja⁴⁵² Szkr. 284. § (4) bekezdése⁴⁵³ Szkr. 285. § (1) bekezdése⁴⁵⁴ Szkr. 273. § (2) bekezdés a) pontja, 281. § (3) bekezdése⁴⁵⁵ Szkr. 273. § (2) bekezdés b) pontja⁴⁵⁶ Szkr. 273. § (2) bekezdés c) pontja⁴⁵⁷ Szkr. 273. § (2) bekezdés d) pontja⁴⁵⁸ Szkr. 273. § (2) bekezdés e) pontja⁴⁵⁹ Szkr. 284. § (4) bekezdése⁴⁶⁰ Szkr. 285. § (1) bekezdése⁴⁶¹ Szkr. 273. § (4) bekezdés a) pontja⁴⁶² Szkr. 283. § (1) bekezdése⁴⁶³ Szkr. 273. § (3) bekezdés b) pontja⁴⁶⁴ Szkr. 284. § (4) bekezdése

A szakmai vizsgát az Szkr. szerint kell az akkreditált vizsgaközpont által elkészített lebonyolítási rend alapján lebonyolítani. Az egyes vizsgatevékenységek a lebonyolítási rendben meghatározott személyek jelenlétében kezdhetők meg és folytathatók le. Az akkreditált vizsgaközpont a vizsgacsoportokat szakmánként vagy képzési területenként alakítja ki azzal, hogy a vizsgacsoport létszáma nem haladhatja meg az Szkt.-ban előírt maximális osztálylétszámot. A képzési területenkénti szakmai vizsgáztatás esetén az olyan szakmákhoz kapcsolódó szakmai vizsgák vonhatók össze, amelyek a szakmajegyzék alapján azonos képzési területbe tartoznak.

A szakmai vizsgát – ha a KKK eltérően nem rendelkezik – az első vizsgatevékenység napját követő 30 napon belül be kell fejezni. Egy vizsganapra több vizsgatevékenység is szervezhető úgy, hogy az egy vizsganapra eső vizsgatevékenységeinek összes ideje ne haladja meg a 8 órát.

Az interaktív vizsgatevékenység ideje alatt a vizsgateremben állandó felügyeletről kell gondoskodni.

A projektfeladat elkészítése, illetve megvédése az ahhoz szükséges személyi és tárgyi feltételek – ideértve a munkavédelmi, tűzvédelmi és egészségvédelmi feltételeket – megléte esetén kezdhető meg, és folytatható. A feltételek biztosításáról az akkreditált vizsgaközpont gondoskodik. A projektfeladat végrehajtásához a KKK-ban meghatározott időtartam áll a vizsgázó rendelkezésére. Az elkészült projektfeladatról fényképet, videófelvételt vagy részletes leírást kell készíteni, és azt a vizsgadokumentációhoz kell csatolni. A projektfeladat eredményével az akkreditált vizsgaközpont rendelkezik.

A vizsgázó teljesítményét vizsgatevékenységenként, a pontszámok százalékban és érdemjegyben történő kifejezésével kell értékelni. A szakmai vizsga akkor sikeres, ha a vizsgázó az elérhető pontszámok legalább 40%-át megszerezte és egyik vizsgatevékenység eredménye sem elégtelen. Sikertelen szakmai vizsga esetén a vizsgázó javítóvizsgát tehet.

A szakmai vizsga legmagasabb díját az Szkr. a szakmához kapcsolódóan határozza meg. Ennél magasabb díjat érvényesen nem lehet kikötni. E mértéken belül azonban az akkreditált vizsgaközpontnak – a piaci kereslet függvényében is – van lehetősége azt a ráfordításaira és működéséhez szükséges észszerű nyereséget fedező módon csökkenteni. A szakmai vizsga díját a következő képlet segítségével lehet kiszámítani:

$$SzV = \ddot{O}NKh \times \%alap \times S\ddot{U}LY_{sz} \quad (1.1)$$

ahol:

SzV = szakmai vizsga díja

$\ddot{O}NKh$ = a szakirányú oktatás központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott önköltségének egyhavi összege

$\%alap$ = szakma esetén 15%, részsakma esetén 10%

$S\ddot{U}LY_{sz}$ = szakmánként alkalmazandó súlyszorzó

Ez alapján egy 2022-ben szervezett vegyésztechnikus szakmai vizsgájának díja 96.250 Ft (100.000 Ft x 25% x 3,85), pénzügyi-számviteli ügyintéző szakmai vizsgájának díja 55.000 Ft (100.000 Ft x 25% x 2,20), az asztalos szakmához a KKK alapján megszerezhető famegmunkáló részsakma szakmai vizsgájának díja 38.720 Ft (100.000 Ft x 16% x 2,42).

A szabályozás nem rendelkezik a vizsgabizottság tagjainak díjazásáról, azt az akkreditált vizsgaközpont szabadon állapítja meg.

Az oklevél és a szakmai bizonyítvány

A szakma megszerzéséről az akkreditált vizsgaközpont

- oklevelet vagy
- szakmai bizonyítványt

és annak mellékleteként – a vizsgázó kérésére magyar nyelven vagy a szakmai vizsga nyelvén – Europass oklevél-kiegészítőt, illetve Europass szakmaibizonyítvány-kiegészítőt állít ki. Szakma megszerzéséről kiállított oklevelet, illetve szakmai bizonyítványt az kaphat, aki sikeres szakmai vizsgát tett.

Az oklevelet az olyan tanuló, illetve képzésben részt vevő személy számára kell kiállítani, aki a szakmai oktatást technikumban teljesítette. Ha tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakmai oktatást a technikum és valamely felsőoktatási intézmény által közösen kidolgozott szakmai program szerint keretében végezte, az oklevelében a megszerzett szakma megjelölése az „okleveles technikus” megjelölést tartalmazza, amely a magasabb szintű szakmai ismeretekre utal. Az így megszerzett tudás pedig akár kreditpontként is beszámítható a későbbi felsőoktatási tanulmányok során.

Szakmai bizonyítványt kell kiállítani annak a tanulóknak, illetve képzésben részt vevő személynek, aki a szakmai oktatást szakképző iskolában teljesítette. Szakmai bizonyítványt kell továbbá kiállítani a részsakma megszerzéséről is, függetlenül attól, hogy az arra való felkészítés hol történt.

Az oklevél és a szakmai bizonyítvány államilag elismert középfokú végzettséget és szakképzettséget tanúsít és egy vagy több foglalkozás valamennyi munkakörének betöltésére képesít. A részsakma megszerzéséről kiállított szakmai bizonyítvány szakképesítést, ha a részsakmára történő felkészítés dobantó program keretében és műhelyiskolában történt, államilag elismert alapfokú végzettséget és szakképesítést tanúsít és legalább egy munkakör betöltésére képesít. Az államilag elismert jelleg az állam garanciavállalását fejezi ki arra vonatkozóan, hogy a megszerzett szakmához kapcsolódó ismeretek korszerű tartalommal kerültek átadásra és szabályozott keretek között megszervezett vizsgán visszamérésre, tehát a szakmát megszerző tanuló, illetve képzésben részt vevő személy alkalmas a szakmához kapcsolódó foglalkozás valamennyi munkakörének betöltésére. E minőség garanciája az oktatás, képzés és a vizsga

széleskörű jogi szabályozása és annak követelményeinek jogi eszközökkel történő kikényszerítése.

Az oklevél és a szakmai bizonyítvány formáját a szakképzésért felelős miniszter határozza meg. A kiállítás történhet papír alapon vagy elektronikusan.

Az oklevelet, a szakmai bizonyítványt és az Europass-kiegészítőt az akkreditált vizsgaközpont vezetője írja alá.

V. RÉSZ
A SZAKMAI KÉPZÉS

1. A SZAKMAI KÉPZÉS ALAPDOKUMENTUMAI

Szkt. 13. §-a
Szkr. 16–20. §-a
Fktv. 12. §-a

V.1. ábra: A szakmai képzés alapidokumentumainak összehasonlítása

A programkövetelmény

A PK a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés kimeneti követelményeit határozza meg – a szakmai oktatáshoz kapcsolódó KKK-hoz hasonlóan – tanulási eredmény alapon.

A PK tartalmazza

- a szakmai képzés megnevezését és a képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti olyan kódját, amelybe a szakmai képzés besorolható, valamint a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítésnek az Európai Képesítési Keretrendszer, a Magyar Képesítési Keretrendszer és a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerinti szintjének meghatározására vonatkozó megjelölését,
- a szakmai képzés megkezdéséhez szükséges iskolai és szakmai előképzettséget, egészségügyi alkalmassági követelményt és gyakorlatot,

- a szakmai képzés elvégzéséhez szükséges minimális és maximális foglalkozások számát,
- a képesítő vizsga követelményeinek leírását és a megszervezéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket, valamint
- a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület rövid leírását.

WWW

Útmutató a PK-javaslat fejlesztéséhez

A PK és a szakmai képzés képzési programja nem sértheti más személy szabadalmi vagy szerzői jogát és szakmai tartalma nem lehet azonos a szakmajegyzékben szereplő szakma KKK-ban meghatározott tartalmával. Ez biztosítja a tartalmi azonosság kizárását a szakmákkal, illetve a részsakmákkal annak érdekében, hogy a képzési szerkezet ne vezessen feleslegesen nagy számú és átfedésekkel bíró államilag elismert képesítések kialakulásához.

A PK nyilvántartását a szakképzésért felelős miniszter vezeti. PK-ra, annak módosítására és törlésére a szakképzésért felelős miniszternek bárki javaslatot tehet. A javaslatot a szakképzésért felelős miniszternek kérelem formájában kell benyújtani az Szkr.-ben meghatározott mellékletekkel. A kérelem benyújtásával egyidejűleg a programkövetelmény nyilvántartásba vételéért 214.000 Ft, módosításáért és törléséért pedig 71.000 Ft igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni⁴⁶⁵. A javaslatétel formáját az Szkt. nem határozza meg, és még azt sem köti ki, hogy maga a PK nyilvántartása elektronikus úton történik. A nyilvántartásba vételről, a nyilvántartásba vétel módosításáról, valamint a nyilvántartásból történő törlésről a szakképzésért felelős miniszter a Kormány adott ágazatért felelős tagjának és a felnőttképzésért felelős miniszter véleménye kikérésével dönt. Az eljárásban kötelező a szakértő igénybevétele. Szakértőként az IKK-t és – ha az adott ágazatban van – az ágazati készségtanácsot kell kirendelni. Az előbbi a kérelem szakmai tartalmát vizsgálja módszertani szempontból, az utóbbi pedig a valós gazdasági igénynek való megfelelésre vonatkozóan ad szakvéleményt⁴⁶⁶. Az eljárásban az ügyintézési határidő 3 hónap.

Hasonlóan a KKK-hoz, a PK módosítása vagy megújítása a korábbi követelmények szerint indított szakmai képzést nem érinti, tehát azt a módosítás előtti követelmények szerint kell befejezni.

⁴⁶⁵ A programkövetelménnyé nyilvánítással összefüggésben fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról szóló 7/2022. (III. 11.) ITM rendelet 1. §-a

⁴⁶⁶ Szkr. 17. § (2) bekezdése

WWW**A PK nyilvántartása**

A nyilvántartásba vett PK alapján kell a felnőttképzőnek a szakmai képzés képzési programját kidolgoznia és a szakmai képzést megszervezni. Az akkreditált vizsgaközpont is ez alapján méri és értékeli a képesítő vizsgán a vizsgázó megszerzett szakmai kompetenciáit.

A szakmai képzés képzési programja

A PK-hoz kapcsolódóan a felnőttképző saját magára vonatkozó képzési programot készít az Fktv. szerint. A szakmai képzés képzési programjának célja, hogy a PK-ban meghatározott kimeneti feltételekre történő felkészítés helyi szintű módszertanát és tantervét meghatározza. Ekként a szakmai képzés képzési programja a felnőttképző által a nyilvántartásba vett PK alapján a képzés célcsoportjára és igényeire szabottan kidolgozott dokumentum.

A szakmai képzés képzési programjának az Fktv. 12. §-ában meghatározottakat kell tartalmaznia.

A szakmai képzés képzési programját engedélyhez kötött felnőttképzési tevékenység esetén felnőttképzési szakértővel előzetesen minősíttetni kell és azt a felnőttképző saját honlapján közzé kell tennie, továbbá fel kell töltenie a felnőttképzés adatszolgáltatási rendszerébe.

2. A SZAKMAI KÉPZÉS MEGSZERVEZÉSE

Szkt. 8. §-a, 9. §-a, 13. §-a, 53. §-a

Fktv. 2/A. §-a, 13/B. §-a, 15. §-a

Fkr. 22. §-a

A szakmai képzés feltételei

A szakmai képzés a PK-hoz kapcsolódó szakképesítés megszerzésére felkészítő képzési forma.

Szakmai képzést felnőttképző szervezhet (szakképző intézmény esetében – néhány kivétellel – ilyen minőségben eljárva).

Felnőttképző esetében a szakmai képzés megszervezésének feltétele a tevékenységre vonatkozó engedély megszerzése⁴⁶⁷. Az engedély iránti kérelmet elektronikusan kell a FAR-on keresztül benyújtani az Fkr. 3. § (2) és (2a) bekezdésében foglaltakat. Az eljárás igazgatási szolgáltatási díjköteles, aminek összege 214.000 Ft⁴⁶⁸, amit az eljárás megindításával egyidejűleg kell megfizetni. A kérelmet a felnőttképzési államigazgatási szervként eljáró PMKH az Ákr. szerinti közigazgatási hatósági eljárásban bírálja el a Szolgtv.-ben és az Fktv.-ben meghatározott feltételekre figyelemmel. Az engedély megadására, illetve megtagadására vonatkozó döntést a PMKH a FAR-on keresztül közli.

Az eljárásban a PMKH az Fktv. 2/B. §-ában meghatározott feltételek fennállását vizsgálja. Ez alapján

- a felnőttképzőnek rendelkeznie kell
  - az Fkr. 23–25. §-a szerinti minőségirányítási rendszerrel és ügyfélszolgálati és panaszkezelési rendszer működtetéséhez szükséges feltételekkel,
  - – a költségvetési szervként működő felnőttképző kivételével – az Fkr. 1. § (2) bekezdése szerinti formájú (biztosítási szerződés vagy elkülönített és zárt pénzbeli letét) és az Fkr. 2. § (1) bekezdése szerinti mértékű (megelőző évben kimutatott nettó árbevétel 2%-a, de legalább 1 M Ft) vagyoni biztosítékkal,
- a felnőttképző tevékenységi körei között a létesítő okiratában, működési engedélyében vagy az egyéni vállalkozói nyilvántartásban szerepelnie kell az oktatásnak vagy a képzésnek és
- a felnőttképző képviselőjére jogosult nem lehet más felnőttképzőnél ilyen tisztséget az engedély iránti kérelem benyújtásakor betöltő személy és olyan

---

⁴⁶⁷ Fktv. 2/A. § (2) bekezdés a) pontja

⁴⁶⁸ A felnőttképzők nyilvántartásával összefüggő eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról és a felnőttképzők ellenőrzése során kiszabott bírság befizetésének rendjéről szóló 30/2020. (VII. 23.) ITM rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja

korábbi képviselő sem, aki által képviselt felnőttképző engedélyét a PMKH a képviselőlet időtartama alatt elkövetett jogsértés miatt korábban visszavonta.

Az engedély megadásával egyidejűleg a PMKH – hivatalbóli eljárás keretében – a felnőttképzőt az Fktv. 5. § (1) bekezdésében és az Fkr. 7. § (1) bekezdésében meghatározott adatokkal felveszi a felnőttképzők nyilvántartásába. A felnőttképzők nyilvántartása a FAR honlapján érhető el.

WWW

A FAR honlapja

A szakképző intézmény szakmai képzésre irányuló felnőttképzési tevékenységet engedély nélkül is végezhet⁴⁶⁹. Sőt a szakmai képzést nem felnőttképzési tevékenységként tanulói jogviszonyban is megszervezheti, ha a tanuló szakmai képzésére a szakképző intézményben a szakmai oktatással vagy a köznevelési intézményben a szakgimnáziumi vagy a szakiskolai nevelés-oktatással párhuzamosan kerül sor⁴⁷⁰. Ez az az egyetlen kivétel a szabályozásban, ami bár felnőttképzési tevékenységnek minősül, de arra mégsem az Fktv., hanem az Szt. szabályait kell alkalmazni.

A felnőttképző a szakmai képzéshez kapcsolódó tevékenységét az Fktv. 11. § (2) bekezdése szerint kell, hogy végezze.

Ez alapján a felnőttképzőnek a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés kimeneti követelményeit meghatározó a szakképzésért felelős miniszter vezetett nyilvántartásban közzétett PK-ra figyelemmel képzési programot kell kidolgoznia és azt – a szakmai képzés szakképző intézmény általi megszervezését kivéve – felnőttképzési szakértő által előzetesen minősíttetnie. A szakmai képzés kizárólag az ennek megfelelő képzési program alapján szervezhető meg. A képzési programot a felnőttképző honlapján közzé kell tenni⁴⁷¹ és a FAR-ba fel kell tölteni⁴⁷². A szakmai képzés szakképző intézmény általi megszervezése esetén a szakmai képzés képzési programját a szakképző intézmény szakmai munkaközösségének véleménye alapján az oktatói testület fogadja el.

A saját honlapon vagy az Fktv. 15. § (5) bekezdése szerint a FAR-on meghirdetett szakmai képzés tekintetében a felnőttképzőnek a szakmai képzésre jelentkezők előzetes tudásmérést kell biztosítani, a képzésben részt vevő személlyel pedig a szakmai képzés megszervezésére és az abban való részvételre vonatkozóan felnőttképzési szerződést kell írásban kötnie⁴⁷³.

⁴⁶⁹ Fktv. 2/A. § (3) bekezdése

⁴⁷⁰ Szt. 53. § (3) bekezdése

⁴⁷¹ Szt. 20. § (2) bekezdése

⁴⁷² Fktv. 15/A. §-a

⁴⁷³ Fktv. 13. § (2) bekezdése

A felnőttképzőt a szakmai képzéssel összefüggésben további adminisztratív feladatok is terhelik, ennek keretében kell gondoskodnia a szakmai képzéssel összefüggésben a kezelésében lévő személyes adatoknak a GDPR-ban és az Fktv. 21. §-ban foglaltaknak megfelelő kezeléséről, eleget tenni az Fktv. 17. §-ában meghatározott tájékoztatási kötelezettségének és vezetnie kell az Fktv. 16. §-ában meghatározott dokumentumokat.

A szakmai képzésben csak olyan könyv, digitális tananyag, kiegészítő ismeretanyag és egyéb tanulmányi segédlet használható, ami a szakképzési tankönyvjegyzéken elérhető⁴⁷⁴.

A szakmai képzés elvégzéséről a képzésben részt vevő személynek tanúsítványt kell az Fkr. 22. §-a szerinti tartalommal elektronikus vagy papír alapú dokumentumként kiállítani⁴⁷⁵. A tanúsítvány kiállítására – annak formájára tekintet nélkül – a FAR-t kell használni. A tanúsítvány a szakmai képzés elvégzését igazolja, a kiállított tanúsítványokról a PMKH központi nyilvántartást vezet. A tanúsítvány birtokában jelentkezhet a képzésben részt vevő személy a képesítő vizsgára. A képesítő vizsgát az akkreditált vizsgaközpont vagy ennek hiányában az IKK szervezi⁴⁷⁶. A felnőttképző akkor válhat akkreditált vizsgaközponttá, ha az arra való jogosultságot az Szkt. 14. §-a és az Szkr. 21–23. §-a alapján megszerezte. A képesítő vizsga megnevezése, helye és időpontja az akkreditált vizsgaközpont honlapján és a szakképzési tájékoztatási és információs központ keretében működtetett honlapon érhető el⁴⁷⁷.

A képesítő vizsga keretében az akkreditált vizsgaközpont a PK-ban a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítésre meghatározott kimeneti követelmények elsajátítását méri. A képesítő vizsgának – a szakmai vizsgától eltérően – nincsenek definit szabályai, azokat az akkreditált vizsgaközpont az Szkr. 21. §-a szerinti harmonizált nemzetközi szabványra figyelemmel alakítja ki. A képesítő vizsga díja – a szakmai vizsgától eltérően – szabadáras, annak mértékét az akkreditált vizsgaközpont határozza meg.

Adatszolgáltatás a szakmai képzéshez kapcsolódóan

A felnőttképző a szakmai képzésre vonatkozóan a Fktv. 15. §-a alapján a FAR-on keresztül adatszolgáltatásra köteles. Az adatszolgáltatás kiterjed

- a szakmai képzés megnevezésére, jellegére, helyére, óraszámára, első képzési napjára és – a zárt rendszerű elektronikus távoktatás keretében megvalósuló képzés kivételével – befejezésének tervezett időpontjára,

⁴⁷⁴ Szkr. 301. § a) pont aa) alpontja

⁴⁷⁵ Fktv. 13/B. § (1) bekezdése

⁴⁷⁶ Szkt. 125. § (10) bekezdése

⁴⁷⁷ Szkr. 23/A. §-a

- a képzésben részt vevő személyek természetes személyazonosító adataira, elektronikus levelezési címére, valamint legmagasabb iskolai végzettségére,
  - a képzési díjra és annak költségviselőjére
- vonatkozó adatok közlésére.

Az adatszolgáltatási kötelezettségnek legkésőbb a szakmai képzés megkezdésének időpontját, az adatokban bekövetkezett változás esetén legkésőbb az adatváltozás keletkezését követő 3. munkanapig kell eleget tenni.

Ha a szakmai képzés egyben az Fktv. 2. § 5a. pontja szerinti jogszabály alapján szervezett oktatás és képzés, az adatszolgáltatási kötelezettséget a felnőttképző helyett a jogszabályban meghatározott (ágazati) hatóság is teljesítheti. Erre akkor van lehetőség, ha a szakmai képzéshez kapcsolódóan jogszabály a(z ágazati) hatóság számára teljesítendő külön adatszolgáltatási kötelezettséget is meghatároz.

3. A SZAKMAI KÉPZÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ VIZSGA

Szkt. 15. §-a, 93/A. §-a

A képesítő vizsga

A képesítő vizsga a szakmai képzésben elsajátított és a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítésre a PK-ban meghatározott kimeneti követelmények mérésére szolgáló vizsga.

A szakmai vizsgához hasonlóan képesítő vizsgát is csak akkreditált vizsgaközpont szervezhet. A szakmai vizsgától eltérően azonban jogszabály nem határozza meg a képesítő vizsga megszervezésének és lebonyolításának szabályait, azt az akkreditált vizsgaközpont – a harmonizált nemzetközi szabvány és a PK-nak a képesítő vizsga követelményeinek leírását és a megszervezéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételeit megállapító követelményei alapján⁴⁷⁸ – saját maga határozza meg.

A képesítő vizsga letételének feltétele a szakmai képzés elvégzéséről az Fktv. 13/B. §-a alapján kiállított tanúsítvány, amelynek számát a képesítő bizonyítványban is fel kell tüntetni⁴⁷⁹.

A sikeres képesítő vizsga alapján a képzésben részt vevő személy számára az akkreditált vizsgaközpont képesítő bizonyítványt állít ki.

A képesítő vizsga megszervezését és lebonyolítását, annak adatait és a képesítő vizsga alapján kiadott képesítő bizonyítványok adatait a SZIR-ben az elektronikus vizsgarendszer részeként nyilván kell tartani.

A képesítő bizonyítvány

A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés megszerzéséről az akkreditált vizsgaközpont képesítő bizonyítványt állít ki. Képesítő bizonyítványt az kaphat, aki sikeres képesítő vizsgát tett.

A képesítő bizonyítvány államilag elismert, önálló végzettségi szintet nem biztosító szakképesítést tanúsít.

A képesítő bizonyítványra az Szkr. 34. §-át, 36–39. §-át, 270. §-át és 271. §-át kell

---

⁴⁷⁸ Szkr. 16. § d) pontja

⁴⁷⁹ Szkr. 40. § (2) bekezdése

alkalmazni.

A képesítő bizonyítvány formáját a szakképzésért felelős miniszter határozza meg. A kiállítás történhet papír alapon vagy elektronikusan.

A képesítő bizonyítvány tartalma megegyezik az oklevél, illetve a szakmai bizonyítvány tartalmával és emellett tartalmazza a szakmai képzést szervező szakképző intézmény, illetve felnőttképző nevét, valamint annak a tanúsítványnak a sorszámát, ami alapján sor került a képesítő vizsga letételére.

A képesítő bizonyítványt az akkreditált vizsgaközpont vezetője írja alá.

VI. RÉSZ
A SZAKKÉPZÉSSEL
KAPCSOLATOS IRÁNYÍTÁSI,
EGYÜTTMŰKÖDÉSI,
ELLENŐRZÉSI,
ADMINISZTRATÍV ÉS
FINANSZÍROZÁSI FELADATOK

1. A SZAKKÉPZÉS IRÁNYÍTÁSA ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSI RENDSZERE

Szkt. 95–101. §-a
Szkr. 298–327. §-a
1999. évi CXXI. törvény

A Kormány és a szakképzésért felelős miniszter

A szakképzés irányítása a Kormány, azon belül a szakképzésért felelős miniszter feladata. A szakképzés irányítása keretében a szakképzésért felelős miniszter felel a szakképzés működtetéséért, koordinációs, együttműködési, előkészítési és döntési feladatainak elvégzéséért.

A szakképzésért felelős miniszter irányítja az általa alapított szakképzési centrumot és az állam nevében gyakorolja az általa alapított szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmények feletti fenntartói irányítási hatásköröket. Ezzel összefüggésben a szakképzésért felelős miniszter az NSZFH segíti akként, hogy középírányító szervként egyes irányítási hatásköröket gyakorol a szakképzési centrumok felett és egyes fenntartói irányítási hatásköröket a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmények felett.

A szakképzésért felelős miniszter ellátja a foglalkoztatási programokkal kapcsolatos elkülönített állami pénzalap képzési alaprésze felhasználásával kapcsolatos feladatokat⁴⁸⁰.

A szakképzésért felelős miniszter

- a szakmai oktatáshoz kapcsolódóan – a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével –
  - javaslatot tesz a Kormány számára a szakmajegyzék megállapítására⁴⁸¹,
  - kiadja a KKK-tet és a PTT-t⁴⁸²,
  - – az NSZFH útján – gondoskodik a szakmai vizsga központi vizsgatevékenysége és interaktív vizsgatevékenysége tartalmának meghatározásáról, értékelési útmutatóinak és egyéb dokumentumainak kidolgozásáról és rendelkezésre állásáról⁴⁸³,
  - megállapítja az közzéteszi az interaktív vizsgatevékenység országos központi vizsganapjait⁴⁸⁴,
  - engedélyezheti a külföldi vizsgázó számára a vizsgaidőszaktól eltérő időben

---

⁴⁸⁰ Szkt. 96. § (1) bekezdés b) pontja, 110. §-a

⁴⁸¹ Szkt. 96. § (1) bekezdés e) pont ea) alpontja

⁴⁸² Szkt. 11. § (2) bekezdése, 96. § (1) bekezdés c) pontja, Szkr. 13. § (1) bekezdése

⁴⁸³ Szkt. 93. § (3) bekezdése, 96. § (1) bekezdés e) pont ec) alpontja, Szkr. 260. § (2) bekezdése, 298. § (3) bekezdés b) pontja

⁴⁸⁴ Szkr. 262. § (2) bekezdése

történő szakmai vizsga letételét⁴⁸⁵,

- a szakmai képzéshez kapcsolódóan vezeti a PK nyilvántartását⁴⁸⁶.

A szakképzésért felelős miniszter kidolgoztatja a szakképzési tankönyveket⁴⁸⁷. Ennek keretében a tartalomelemek kidolgozásával kapcsolatos feladatok koordinációját az IKK látja el. Az NSZFH gondoskodik a szakképzési és munkaügyi könyvtár működtetéséről⁴⁸⁸. A szakképzésért felelős miniszter lefolytatja a szakképzési tankönyvvé nyilvánításra, annak módosítására és megszüntetésére vonatkozó eljárást⁴⁸⁹.

A szakképzésért felelős miniszter gondoskodik a SZIT működéséhez szükséges feltételek biztosításáról⁴⁹⁰. Jóváhagyja a SZIT ügyrendjét⁴⁹¹. Felkéri továbbá a SZIT elnökét és a szakképzési tájékoztatási és információs központ keretében működtetett honlapon közzéteszi az elnök és a tagok nevét⁴⁹².

A szakképzésért felelős miniszter – az IKK útján – működteti a szakképzési tájékoztatási és információs központot⁴⁹³. Ennek része az a honlap, amelyen közzé kell tenni:

VI.1. táblázat: A szakképzési tájékoztatási és információs központ keretében működtetett honlapon közzéteendő adatok köre, felelőse és a közzététel határideje

Közzététel tartalma	Felelős	Határidő
KKK ⁴⁹⁴	Szakképzésért felelős miniszter	Polyamatosan
A szakirányú oktatással összefüggésben történő ellenszolgáltatás tilalmát megszegő duális képzőhely eltiltása ⁴⁹⁵	A duális képzőhely nyilvántartásba vételére területileg illetékes gazdasági kamara	Az eltiltó határozat véglegessé válásától számított 10 napon belül
A törölt PK-ra vonatkozó hirdetmény ⁴⁹⁶	Szakképzésért felelős miniszter	Minden év november utolsó napjáig
Szakmai vizsga és képesítő vizsga megnevezése, időpontja és helyszíne ⁴⁹⁷	Akkreditált vizsgaközpont	A meghirdetéssel egyidejűleg
Az elérhető oktatói továbbképzések listája ⁴⁹⁸	Szakképzésért felelős miniszter	Minden év február 15-éig

⁴⁸⁵ Szkr. 262. § (3) bekezdése

⁴⁸⁶ Szkt. 13. § (3) bekezdése, 96. § (1) bekezdés d) pontja, Szkr. 17. § (1) bekezdése, 19. §-a

⁴⁸⁷ Szkt. 96. § (1) bekezdés e) pont eb) alpontja, (2) bekezdése

⁴⁸⁸ Szkr. 298. § (3) bekezdés a) pontja

⁴⁸⁹ Szkt. 96. § (2) bekezdése

⁴⁹⁰ Szkt. 96. § (1) bekezdés f) pontja, Szkr. 310. § (2) bekezdése

⁴⁹¹ Szkr. 310. § (1) bekezdése

⁴⁹² Szkr. 308. § (2) bekezdése

⁴⁹³ Szkt. 96. § (1) bekezdés g) pontja, Szkr. 298. § (3) bekezdés c) pontja

⁴⁹⁴ Szkt. 11. § (2) bekezdése

⁴⁹⁵ Szkr. 5. § (3) bekezdése

⁴⁹⁶ Szkr. 19. §-a

⁴⁹⁷ Szkr. 23/A. §-a

⁴⁹⁸ Szkr. 142. § (4) bekezdése

Közzététel tartalma	Felelős	Határidő
Az Szkt. 59. § (1) bekezdés c) pontja szerinti támogatásra vonatkozó pályázati felhívás ⁴⁹⁹	NSZFH	A pályázat kiírásával egyidejűleg
A szakképzési munkaszerződés megkötésére biztosított lehetőségek ⁵⁰⁰	Duális képzőhely	Folyamatosan
Duális képzőhelyek nyilvántartása ⁵⁰¹	A duális képzőhely nyilvántartásba vételére területileg illetékes gazdasági kamara	Folyamatosan
Az interaktív vizsgatevékenység országos központi vizsganapjai ⁵⁰²	Szakképzésért felelős miniszter	A szakmai vizsga tanévét megelőző tanév májusának utolsó munkanapja
Szakképzési tankönyvjegyzék ⁵⁰³	NSZFH	Folyamatosan
A SZIT elnökeinek és tagjainak névsora ⁵⁰⁴	Szakképzésért felelős miniszter	Folyamatosan
A foglalkoztatási programokkal kapcsolatos elkülönített állami pénzalap képzési alaprészből nyújtható támogatáshoz kapcsolódó támogatási kérelem adattartalma ⁵⁰⁵	NSZFH	Folyamatosan
A SZIR-ben kezelt adat felhasználásával készült statisztika ⁵⁰⁶	NSZFH	Folyamatosan
A szakképzési centrum, illetve a szakképző intézmény adatai ⁵⁰⁷	NSZFH	Folyamatosan

A szakképzésért felelős miniszter – az IKK útján – ellátja a szakképzéshez kapcsolódó kutató és fejlesztő-szolgáltató feladatokat. Ennek keretében regionális és országos kutatásokat, elemzési és értékelési feladatokat végez, részt vesz hazai és nemzetközi szakképzési kutatásokban, közreműködik nemzetközi fejlesztési projektek lebonyolításában, továbbá fejleszti az Európai Unió tagállamainak szakképzésben részt vevő intézményeivel történő együttműködést⁵⁰⁸.

⁴⁹⁹ Szkr. 173. § (3) bekezdése

⁵⁰⁰ Szkr. 223/B. §-a

⁵⁰¹ Szkr. 244. § (2) bekezdése

⁵⁰² Szkr. 262. § (2) bekezdése

⁵⁰³ Szkr. 303. § (3) bekezdése

⁵⁰⁴ Szkr. 308. § (2) bekezdése

⁵⁰⁵ Szkr. 336. § (2) bekezdése

⁵⁰⁶ Szkr. 342. § (4) bekezdése

⁵⁰⁷ Szkr. 343. § (3) bekezdése

⁵⁰⁸ Szkt. 96. § (1) bekezdés h) pontja, Szkr. 298. § (3) bekezdés d) pontja

A szakképzésért felelős miniszter – az IKK útján – kidolgozza az oktatók értékelésének módszertanát⁵⁰⁹. Kidolgozza az oktatói továbbképzés struktúráját és gondoskodik annak az IKK útján történő megszervezéséről⁵¹⁰.

A szakképzésért felelős miniszter – az NSZFH útján – gondoskodik a regisztrációs és tanulmányi alaprendszer és annak részeként a korai iskolaelhagyás megelőzését támogató rendszer, valamint a zárt rendszerű távoktatási képzésmenedzsment rendszer működtetéséről⁵¹¹.

A jogszabályban meghatározott egyéb feladatok keretében a szakképzésért felelős miniszter

- a szakképzési rendszer fejlesztése céljából engedélyezheti a szakképzés kísérleti jelleggel történő megszervezését⁵¹², továbbá a szakképzési tankönyvvé nyilvánítási eljárás lefolytatásáig vagy kísérleti jelleggel engedélyt ad a szakképzésben könyv, digitális tananyag, kiegészítő ismeretanyag és egyéb tanulmányi segédlet alkalmazására⁵¹³,
- a személytanúsításra vonatkozó nemzetközi szabvány alapján tanúsítási rendszerkövetelményeket dolgoz ki és tesz közzé⁵¹⁴,
- az oklevelet, a szakmai bizonyítványt és a képesítő bizonyítványt annak jogellenes megszerzés esetén visszavonja, bűncselekmény elkövetésével történő kiállítása esetén megsemmisíti⁵¹⁵,
- meghatározza a szakképzésben alkalmazható oklevél- és bizonyítványnyomtatvány, valamint az azok kiállításának alapjául szolgáló nyomtatvány formáját és tartalmát⁵¹⁶ és kijelöli azt a nyomdát, amely azok előállítására jogosult⁵¹⁷,
- gondoskodik a kitöltetlen, elveszett okmány érvénytelenítéséről és az érvénytelenített okmány személyes adatot nem tartalmazó azonosító adatainak közzétételéről⁵¹⁸,
- engedélyezheti a technikum részére a szakmai oktatás felsőoktatási intézménnyel közösen kidolgozott szakmai program alapján történő megszervezését⁵¹⁹,
- engedélyezheti a szakképzési centrum részére ÁKK-ban, illetve tudásközpontban történő részesedést megszerzését⁵²⁰,
- véleményt nyilvánít a nem állami szakképző intézmény szakképzés megszervezésére való alkalmasságáról⁵²¹,

⁵⁰⁹ Szkt. 50. § (2) bekezdése, 96. § (1) bekezdés h) pontja, Szkr. 48. § (1) bekezdés d) pontja, 298. § (3) bekezdés d) pontja

⁵¹⁰ Szkr. 142. § (4) bekezdése, 298. § (1) bekezdés c) pontja

⁵¹¹ Szkt. 96. § (1) bekezdés i) pontja, Szkr. 298. § (3) bekezdés e) pontja

⁵¹² Szkt. 9. § (4) bekezdése

⁵¹³ Szkr. 301. § b) pontja

⁵¹⁴ Szkr. 22. § (1) bekezdés b) pontja

⁵¹⁵ Szkt. 15. § (3) bekezdése

⁵¹⁶ Szkr. 36. § (1) bekezdése

⁵¹⁷ Szkr. 36. § (2) bekezdése

⁵¹⁸ Szkr. 36. § (6) bekezdése

⁵¹⁹ Szkt. 20. § (1a) bekezdése

⁵²⁰ Szkt. 21/B. § (1) bekezdése

⁵²¹ Szkt. 22. § (4) bekezdése

- megalapítja a szakképzési centrumokat⁵²²,
- hozzájárulást adhat az állami felsőoktatási intézmény számára szakképző intézmény fenntartói irányítási hatásköreinek gyakorlására⁵²³,
- jóváhagyja az orientációs fejlesztésre irányuló előkészítő évfolyam megszervezését⁵²⁴,
- a minőségirányítási rendszer kialakítása keretében az átfogó önértékeléshez önértékelési kézikönyvet ad ki⁵²⁵,
- véleményt nyilvánít a szakképző intézmény szakképzési alapfeladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával összefüggésben⁵²⁶,
- egyetértési jogot gyakorol a szakképző intézmény igazgatójának megbízásával összefüggésben⁵²⁷,
- megbizta a szakképzési centrum főigazgatóját és kancellárját, illetve visszavonja annak megbízását⁵²⁸,
- díjat, kitüntetést alapíthat az országos vagy nemzetközi jelentőségű eseményeken kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók jutalmazása, elismerése céljából⁵²⁹,
- a szakképzési államigazgatási szervként eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal felett gyakorolja az irányító szervi hatásköröket az Áht. 9. § a)–d) pontjában meghatározott irányítási hatáskörök kivételével⁵³⁰,
- kinevezi és felmenti az NSZFH elnökét, elnökhelyetteseit, továbbá gyakorolja a munkáltatói jogkört az NSZFH elnöke felett⁵³¹,
- felkéri az ÁKT elnökét és tagjait⁵³², továbbá jóváhagyja annak ügyrendjét⁵³³,
- jóváhagyási jogot gyakorol a kamarai gyakorlati oktatói képzés és vizsga tekintetében⁵³⁴,
- a Hivatalos Értesítőben közzéteszi az országos szakmai tanulmányi verseny versenyfelhívását⁵³⁵,
- megállapodást köt a gazdasági kamarával a WorldSkills és az EuroSkills versenyekkel kapcsolatos feladatokról⁵³⁶,
- kezdeményezheti a szakképző intézmény és a duális képzőhely hatósági ellenőrzését⁵³⁷,

⁵²² Szkt. 26. § (1) bekezdése

⁵²³ Szkt. 27. § (3) bekezdése

⁵²⁴ Szkr. 51. § (1) bekezdése

⁵²⁵ Szkr. 49. § a) pontja

⁵²⁶ Szkr. 72. § (2) bekezdése

⁵²⁷ Szkt. 46. § (4) bekezdése

⁵²⁸ Szkr. 80. § (2) bekezdése, 82. § (2) bekezdése

⁵²⁹ Szkt. 64. § (2) bekezdése

⁵³⁰ Szkr. 305. § (3) bekezdése

⁵³¹ Szkr. 306. § (3) bekezdése

⁵³² Szkr. 312. § (2) és (3) bekezdése

⁵³³ Szkr. 316. § (1) bekezdése

⁵³⁴ Szkt. 100. § (1) bekezdés e) pontja

⁵³⁵ Szkr. 321. § (3) bekezdése

⁵³⁶ Szkr. 322. §-a

⁵³⁷ Szkr. 328 §-a

- a szakképző intézmény külső értékeléséhez értékelési kézikönyvet ad ki⁵³⁸,
- összefoglaló jelentést készít a korai iskolaelhagyás megelőzését támogató rendszer működéséről a Kormány számára⁵³⁹,
- az állam nevében aláírja az együttműködési megállapodást⁵⁴⁰,
- engedélyezheti magyar szakképző intézmény vagy annak intézményegysége külföldön történő alapítását és működését⁵⁴¹,
- engedélyezheti nem magyar állampolgár tankötelezettségének szakképző intézményben történő teljesítését⁵⁴²,
- megbízza az IKK-t a szakmai vizsgának és a képesítő vizsgának az Szt. 125. § (10) bekezdésében meghatározott esetben történő megszervezésére⁵⁴³.

A szakképzési államigazgatási szerv

A szakképzésért felelős miniszter tevékenységét az NSZFH, mint szakképzési államigazgatási szerv, illetve szakképzési intézményfenntartó központ segíti. E körben az NSZFH ellátja a számára az Szt.-ban és az Szkr.-ben meghatározott hatósági és igazgatási feladatokat, illetve középírányító szervként egyes irányítási hatásköröket gyakorol a szakképzési centrumok felett és egyes fenntartói irányítási hatásköröket a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmények felett. A szakképzési államigazgatási szerv feladatai közül a nem állami szakképző intézmény működésének engedélyezését, a tanulmányok alatti vizsga megszervezését és a szakképző intézmény hatósági ellenőrzését a fővárosi és megyei kormányhivatal, a szakképző intézmény minőségirányítási rendszerének külső értékelését és az életpálya-tanácsadás és a pályaaorientáció ellátásában részt vevő személyek tevékenységének koordinálását az IKK látja el.

A szakképzési államigazgatási szervként eljáró NSZFH feladata:

- a szakképző intézmények nyilvántartásba vétele és a szakképző intézmények nyilvántartásának vezetése⁵⁴⁴,

WWW

Szakképző intézmények nyilvántartása

⁵³⁸ Szkr. 332. § (2) és (4) bekezdése

⁵³⁹ Szkr. 351. § (7) bekezdése

⁵⁴⁰ Szt. 109. § (3) bekezdés c) pontja, 119. § (5) bekezdése

⁵⁴¹ Szt. 120. § (1) és (2) bekezdése

⁵⁴² Szt. 121. §-a

⁵⁴³ Szkr. 298. § (3) bekezdés f) pontja

⁵⁴⁴ Szt. 22. § (5) bekezdése, 24. § (3) bekezdése, 97. § a) pontja, 119. § (3) bekezdése, 120. § (1) és (3) bekezdése

- a szakmai vizsgához kapcsolódóan
  - a szakmai vizsga központi nyilvántartásának vezetése⁵⁴⁵,
  - a szakmai vizsgával összefüggő jogorvoslati kérelmek elbírálása⁵⁴⁶,
  - az elektronikus vizsgarendszer üzemeltetése és továbbfejlesztése⁵⁴⁷,
- a szakképzési tankönyvekhez kapcsolódóan
  - a szakképzési tankönyvvé nyilvánítással, annak módosításával, meghosszabbításával és megszüntetésével kapcsolatos döntés-előkészítő feladatok ellátása⁵⁴⁸,
  - a szakképzési tankönyvjegyzék vezetése⁵⁴⁹,

WWW

Szakképzési tankönyvjegyzék

- a pedagógiai-szakmai szolgáltatásnyújtási tevékenység működtetése⁵⁵⁰,
- nemzeti referencia- és koordináló központ és annak keretében az Europass-kiegészítő országos rendszerének működtetése⁵⁵¹,

WWW

Nemzeti referencia- és koordináló központ

- a SZIR, a KRÉTA és szakképzési centrum által használt más egységes informatikai rendszerek üzemeltetése és továbbfejlesztése⁵⁵²,
- egyéb feladatai keretében
  - a szakképzési közokirat külföldön történő felhasználásához történő hitelesítése⁵⁵³,
  - másik szakképző intézmény kijelölése a szakképző intézmények nyilvántartásából való törléssel egyidejűleg vagy kizárás a szakképző intézményből fegyelmi büntetés esetén⁵⁵⁴,

⁵⁴⁵ Szkt. 97. § c) pontja, Szkr. 271. § (2) bekezdése, 300. §-a

⁵⁴⁶ Szkt. 97. § b) pontja, Szkr. 287. § (3) bekezdése

⁵⁴⁷ Szkr. 266. § (3) bekezdése, 299. §-a

⁵⁴⁸ Szkt. 96. § (3) bekezdése, 97. § d) pontja

⁵⁴⁹ Szkt. 96. § (2) bekezdése, 97. § d) pontja, Szkr. 303. § (3) bekezdése

⁵⁵⁰ Szkt. 97. § e) pontja, 113. §-a

⁵⁵¹ Szkt. 97. § g) pontja, Szkr. 303/B. §-a, 351. § (1), (4), (6) és (7) bekezdése

⁵⁵² Szkt. 97. § b) és f) pontja, Szkr. 299. §-a, 342. § (4) bekezdése

⁵⁵³ Szkt. 122. §-a

⁵⁵⁴ Szkr. 76. §-a, 210. § (3) bekezdése

- a kiadott oklevelek és bizonyítványok központi nyilvántartásának vezetése⁵⁵⁵,
- a megyére, fővárosra kiterjedő rendkívüli szünet elrendelése⁵⁵⁶,
- a szakmai vizsga díjának utólagos megtérítése⁵⁵⁷,
- a foglalkoztatási programokkal kapcsolatos elkülönített állami pénzalap képzési alaprészének kezelő szerve feladatainak ellátása⁵⁵⁸,
- a hazai, illetve az európai uniós forrásból megvalósuló fejlesztések, programok végrehajtásában, illetve jogszabályban meghatározott esetben és módon támogatásában való közreműködés⁵⁵⁹,
- a feladatkörével kapcsolatos és az azzal összefüggő jogi szabályozás hatályosulása gyakorlati tapasztalatainak vizsgálata és a szakképzésért felelős miniszternek jogszabályok előkészítésére vonatkozó javaslat megtétele⁵⁶⁰.

A szakképzési államigazgatási szervként eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal feladata:

- nem állami szakképző intézmény működésének engedélyezése⁵⁶¹,
- a tanulmányok alatti vizsga megszervezése⁵⁶²,
- a szakképző intézmény hatósági ellenőrzése⁵⁶³.

A szakképzési államigazgatási szervként eljáró IKK feladata:

- a szakképző intézmény minőségirányítási rendszerének külső értékelésének elvégzése⁵⁶⁴,
- az életpálya-tanácsadás és a pályaorientáció ellátásában részt vevő személyek tevékenységének koordinálása⁵⁶⁵.

WWW

Az NSZFH által működtetett pályaorientációs portál

WWW

Az MKIK által működtetett pályaorientációs portál

⁵⁵⁵ Szkr. 36. § (5) bekezdése, 39. §-a

⁵⁵⁶ Szkr. 111. § c) pontja

⁵⁵⁷ Szkr. 289. § (1) bekezdése

⁵⁵⁸ Szkr. 304. § 1. pontja

⁵⁵⁹ Szkr. 304. § 2. pontja

⁵⁶⁰ Szkr. 304. § 3. pontja

⁵⁶¹ Szkt. 22. § (5) bekezdése, Szkr. 62. § (3) bekezdése, 305. § (2) bekezdés a) pontja

⁵⁶² Szkr. 182. § (3) és (5) bekezdése, 190. §-a, Szkr. 305. § (2) bekezdés b) pontja

⁵⁶³ Szkr. 44. § (2) bekezdése, 305. § (2) bekezdés c) pontja, 328. §-a

⁵⁶⁴ Szkt. 97. § i) pontja, Szkr. 305. § (4) bekezdés a) pontja, 332. § (2) bekezdése

⁵⁶⁵ Szkt. 97. § h) pontja, Szkr. 305. § (4) bekezdés b) pontja, 347. § (2) bekezdése, 349. §-a, 350. §-a

Az NSZFH egyben a SZIR tekintetében az oktatási nyilvántartás működéséért felelős szerve is.

Az IKK Innovatív Képzéstámogató Központ Zrt.

Az IKK az állam által alapított egyszemélyes zártkörűen működő részvénytársaság, amely tekintetében a tulajdonosi jogokat az Innovációs és Technológiai Minisztérium látja el.

Az IKK-t az állam a szakképzés módszertani fejlesztésére hozta létre, amelynek keretében az IKK részt vesz a szakképzés megújításában, segítséget nyújt a digitális kompetenciák fejlesztésében és ellátja a jogszabályban számára, mint szakképzési államigazgatási szerv számára meghatározott egyéb feladatokat. E körben az IKK végzi

- a szakképzésért felelős miniszter megbízása alapján kizárólagos joggal
  - az oktatói továbbképzés megszervezését⁵⁶⁶,
  - a szakképzési tankönyvek, a digitális tananyagok és az egyéb tanulmányi segédletek tartomelemei kidolgozásával kapcsolatos feladatok koordinálását⁵⁶⁷,
  - működteti a szakképzési tájékoztatási és információs központot és annak keretében a szakképzési tájékoztatási és információs központ keretében működtetett honlapot (<https://www.ikk.hu>)⁵⁶⁹,
  - ellátja a szakképzéshez kapcsolódó kutató és fejlesztő-szolgáltató feladatokat⁵⁷⁰,
  - kidolgozza az oktatók értékelésének módszertanát⁵⁷¹,
  - az Szkt. 125. § (10) bekezdésében meghatározott esetben megszervezi a szakmai vizsgát, illetve a képesítő vizsgát⁵⁷²,
- szakképzési államigazgatási szerv hatáskörében eljárva
  - a szakképző intézmény minőségirányítási rendszerének külső értékelését⁵⁷³,
  - az életpálya-tanácsadás és a pályaeorientáció ellátásában részt vevő személyek tevékenységének koordinálását⁵⁷⁴.

---

⁵⁶⁶ Szkr. 142. § (4) bekezdése

⁵⁶⁷ Szkr. 298. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja

⁵⁶⁸ Szkr. 298. § (3) bekezdés c) pontja

⁵⁶⁹ Szkr. 298. § (3) bekezdés c) pontja

⁵⁷⁰ Szkr. 298. § (3) bekezdés d) pontja

⁵⁷¹ Szkr. 298. § (3) bekezdés d) pontja

⁵⁷² Szkr. 298. § (3) bekezdés f) pontja

⁵⁷³ Szkr. 305. § (4) bekezdés a) pontja

⁵⁷⁴ Szkr. 305. § (4) bekezdés b) pontja

A gazdasági kamara

A gazdasági kamara a Gkt. alapján gazdálkodó szervezetek által választott köztestület. Gazdasági kamaraként kereskedelmi és iparkamarákat kell alakítani. A gazdasági kamara országos és területi szinten működik. Országos gazdasági kamaraként az MKIK működik. A területi gazdasági kamarák a megyékben, a megyeszékhelyen kívüli megyei jogú városokban és a fővárosban működnek.

A gazdasági kamara a gazdaság fejlesztésével összefüggésben ellátja az Szkt.-ban meghatározott feladatokat.

A gazdasági kamara a szakképzés megszervezéséhez kapcsolódóan

- véleményt nyilvánít a szakképzési alapfeladat nem állami szakképző intézmény általi végzésének indokoltóságára vonatkozóan⁵⁷⁵,
- javaslatot tesz a szakképzésért felelős miniszter számára a szakképző intézménybe történő beiskolázás irányaira⁵⁷⁶.

A véleménynyilvánítás lehetősége a nem állami szakképző intézmény alapításához kapcsolódóan áll fenn és a folyamat azon szakaszába illeszkedik, amelynek keretében a szakképző intézmény szakképzés megszervezésére való alkalmasságáról a szakképzésért felelős miniszter szakvéleményt készít⁵⁷⁷. Ezzel szemben a javaslattétel lehetősége a szakmaszerkezet országon belüli meghatározására vonatkozik, a munkaerőpiaci igényekhez igazítottan ugyanis a kamara rendelkezik olyan adatokkal, amelyek alapján előre tudja jelezni, hogy az ország mely területein milyen szakma oktatása lehet indokolt. E javaslattétel lehetősége a szakképző intézmény alapításánál, illetve átszervezésénél merülhet fel, ez utóbbinak minősül ugyanis a szakképző intézmény szakképzési alapfeladatának megváltoztatása⁵⁷⁸.

A gazdasági kamara az ágazati alapvizsgálóhoz kapcsolódóan delegálja az ágazati alapvizsga elnökét⁵⁷⁹, a szakmai vizsgálóhoz kapcsolódóan delegálja a szakmai vizsga vizsgabizottság ellenőrzési feladatokat ellátó tagját⁵⁸⁰. E feladatához kapcsolódóan a gazdasági kamara névjegyzéket vezethet, ezt a lehetőséget az Szkt. nem tiltja, de nem is írja elő. Ennek megfelelően a gazdasági kamara ezen adatkezelésének jogalapja kizárólag az érintett GDPR 6. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti hozzájárulása lehet.

A gazdasági kamara a szakirányú oktatáshoz kapcsolódóan

- vezeti a duális képzőhelyek nyilvántartását⁵⁸¹,
- kidolgozza a duális képzőhely nyilvántartásba vételére vonatkozó minőségi feltételeket⁵⁸²,
- elősegíti a szakképzési munkaszerződések megkötését, ennek érdekében ösztönzi

⁵⁷⁵ Szkt. 100. § (1) bekezdés a) pontja

⁵⁷⁶ Szkt. 100. § (1) bekezdés b) pontja

⁵⁷⁷ Szkt. 22. § (4) bekezdése

⁵⁷⁸ Szkr. 72. §-a

⁵⁷⁹ Szkt. 91. § (3) bekezdése

⁵⁸⁰ Szkt. 100. § (1) bekezdés d) pontja, Szkr. 272. § (3) bekezdése, 286. §-a

⁵⁸¹ Szkt. 82. § (2) bekezdése, 100. § (1) bekezdés c) pont cb) alpontja, Szkr. 245. § (1), (3) és (4) bekezdése

⁵⁸² Szkt. 100. § (1) bekezdés c) pont ca) alpontja

a gazdálkodó szervezeteket a szakképzésben való részvételre⁵⁸³,

- minősíti és ellenőrzi a duális képzőhelyek szakirányú oktatási tevékenységét⁵⁸⁴,
- – a szakképzésért felelős miniszter jóváhagyásával – a duális képzőhely oktatójának alkalmazási követelményeként meghatározott feltétel teljesítése céljából kialakítja a kamarai gyakorlati oktatói képzés és vizsga képzési és vizsgakövetelményeit és szervezi a kamarai gyakorlati oktatói képzést és vizsgát⁵⁸⁵.

A gazdasági kamara a tanulmányi versenyekhez kapcsolódóan

- – a Kormány adott ágazatért felelős tagja által szervezett tanulmányi versenyek kivételével – gondoskodik az országos tanulmányi versenyek szervezéséről, kidolgozza a versenyszabályzatot és versenyfelhívást⁵⁸⁶,
- ellátja a nemzetközi tanulmányi versenyek, így különösen a WorldSkills és az EuroSkills versenyre történő előkészítéssel, felkészítéssel és az azon való részvétellel kapcsolatos feladatokat, továbbá megszervezi és koordinálja azok előválogató versenyét⁵⁸⁷.

WWW

Az országos szakmai versenyekkel kapcsolatosan az MKIK által működtetett honlap

WWW

A WorldSkills versenyekkel kapcsolatosan az MKIK által működtetett honlap

A gazdasági kamara jogszabályban meghatározott egyéb feladatok tekintetében

- véleményt nyilvánít a szakképző intézmény szakképzési alapeladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával kapcsolatos alapító döntéssel összefüggésben⁵⁸⁸,
- képviselőt delegál a SZIT-be⁵⁸⁹,
- ellátja az ÁKT titkársági feladatait, ennek keretében az ÁKT-k működésének koordinálását és a működés feltételeinek biztosítását⁵⁹⁰,

⁵⁸³ Szkt. 76. § (1) bekezdés b) pontja, 100. § (1) bekezdés c) pont cb) alpontja

⁵⁸⁴ Szkt. 100. § (1) bekezdés c) pont cd) alpontja, Szkr. 5. § (1a) bekezdése, 181. §-a, 328. §-a

⁵⁸⁵ Szkt. 100. § (1) bekezdés e) pontja

⁵⁸⁶ Szkt. 100. § (1) bekezdés g) pont ga) alpontja

⁵⁸⁷ Szkt. 100. § (1) bekezdés g) pont gb) alpontja, Szkr. 322. §-a

⁵⁸⁸ Szkr. 72. § (2) bekezdése

⁵⁸⁹ Szkr. 308. § (1) bekezdés d) pontja

⁵⁹⁰ Szkt. 100. § (1) bekezdés h) pontja, Szkr. 320. §-a

- képviselőt delegál a képzési tanácsba⁵⁹¹,
- közreműködik az életpálya-tanácsadási és a pályaorientációs feladatok ellátásában⁵⁹²,
- – az országos gazdasági érdekképviseleti szervezetekkel együttműködve – szervezi a mestervizsgára felkészítő, a szakmai tevékenység mesterszintű gyakorlásához szükséges mesterképzést és -vizsgáztatást⁵⁹³.

A gazdasági kamara feladatait – a nemzetközi tanulmányi versenyek szervezése és az ÁKT titkársági feladatainak ellátása kivételével – a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara (Nemzeti Agrárgazdasági Kamara) látja el az agrárpolitikáért felelős miniszter, az erdőgazdálkodásért felelős miniszter, az élelmiszeriparért felelős miniszter, illetve a halgazdálkodásért felelős miniszter felelősségi körébe tartozó ágazatok esetében, az egészségügy területén működő, az adott ágazat tekintetében jogszabály alapján köztisztviselési tevékenységet végző szakmai kamara látja el az egészségügyért felelős miniszter felelősségi körébe tartozó ágazatok esetében.

Az olyan szakmákkal kapcsolatban, amelyek nem tartoznak egyetlen gazdasági kamara vagy a Gkt. 2. § e) pontja szerinti országos gazdasági érdekképviseleti szervezet hatáskörébe sem (ilyen például az egészségügyi és az oktatási ágazat), a gazdasági kamara bizonyos feladatok ellátásának módjáról megállapodást köt a szakmai szervezettel, illetve az ágazat egészében érdekelt szakmai kamarával.

A Szakképzési Innovációs Tanács

A SZIT az országos stratégiai kérdések érdekegyeztetésének a fóruma, a szakképzéssel kapcsolatos döntés-előkészítő, véleményező és javaslattevő testület, döntési jogköre nincs.

A SZIT 43 tagját a Kormány, a szakképző intézmények, a felsőoktatási intézmények és ezek fenntartói, a Magyar Rektori Konferencia, az országos gazdasági kamarák, illetve szakmai szervezetek, a szakképzés területén működő szakszervezetek és érdekképviseleti szervezetek, a nagyvállalatok, az együttműködési megállapodással rendelkező bevett egyházak, a Magyar Tudományos Akadémia, a tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek, az oktatók és nemzetiségek delegálják, megbízatásuk 3 évre szól. Elnökét a tagok közül a szakképzésért felelős miniszter kéri fel.

A SZIT feladata, hogy a szakképzésért felelős miniszter jóváhagyásával elfogadja saját ügyrendjét, véleményt nyilvánítson a szakképzési rendszer fejlesztését érintő stratégiai kérdésekről, a szakképzési támogatási rendszer elveiről és a szakképzést érintő jogszabályok tervezetéről, javaslatot tegyen szakmai követelmények, tananyagok,

⁵⁹¹ Szkr. 325. § (2) bekezdés b) pont bd) alpontja

⁵⁹² Szkt. 100. § (1) bekezdés i) pontja, Szkr. 347. § (1) bekezdése

⁵⁹³ Szkt. 100. § (1) bekezdés f) pontja, Gkt. 9/B. §-a

valamint új eljárások kifejlesztésére, értékelje a szakképzés eredményességét, valamint a szakképzési tananyagok és a szakmai követelmények alkalmazását, ajánlásokat fogalmazzon meg a szakmát szerzett pályakezdő szakemberek elhelyezkedési lehetőségeinek tapasztalataival, különös tekintettel az állástalan fiatalok helyzetével összefüggésben.

A SZIT működéséhez szükséges feltételek biztosításáról a szakképzésért felelős miniszter gondoskodik.

Az ágazati készségtanács

Az ÁKT német mintára létrehozott javaslattevő testület, ami az egyes gazdasági ágazatoknak a szakképzés alakításával és fejlesztési irányainak meghatározásával összefüggő érdekeit képviseli. Ekként az ÁKT-k az egyes gazdasági ágazatokhoz, az azokban tevékenykedő gazdálkodó szervezetekhez kapcsolódnak, így – saját ágazatukban – aktív részvételük esetén hatékony színtereivé válhatnak

- a szakmai oktatás tekintetében a szakmajegyzék, a KKK, az ágazati alapoktatás és a szakképzési tankönyv tartalmának alakításában,
- a szakmai képzés tekintetében a PK véleményezése útján a szakmai képzések körének alakításában, valamint
- a szakképzés egésze tekintetében a szakképzés rövid- és középtávú fejlesztési irányainak, céljainak tervezése, meghatározásában.

ÁKT valamennyi, a szakmajegyzékben meghatározott ágazatban működik az egészségügy, a honvédelem, a rendészet és közszolgálat, a sport és a szociális ágazat kivételével.

Az ÁKT 8–24 fős testület, aminek tagjait a szakképzésért felelős miniszter kéri fel a Kormány, a szakmai kamarák, a munkavállalói érdekképviseletek és az adott ágazat gazdasági szereplői javaslatára. Elnöke a szakképzésért felelős miniszter által felkért személy.

Az ÁKT-k szakképzésben való hatékony részvételét biztosítja az Szkr. azon szabálya, amely évente 5 ülés megtartását írja elő, határozatképességét pedig az ismételt összehívott üléshez fűzött, a tagok számára tekintet nélkül történő biztosításával garantálja. Az üléseken az Szkt. 99. § (2) bekezdésében meghatározott feladat keretében kell áttekinteni az Szkr. 319. §-ában meghatározott témákat. Ezek köre nem taxatív, így a feladatba tartozó bármely további más szempont alapján is nyilvánítható vélemény, kialakítható javaslat vagy készíthető előrejelzés. Az ÁKT üléseit az arról készült emlékeztető, tevékenységét pedig a szakképzésért felelős miniszter számára készített éves beszámoló dokumentálja.

Az ÁKT-k működésének koordinálását és a működés feltételeinek biztosítását az MKIK látja el. Ehhez kapcsolódóan az MKIK

- gondoskodik az ÁKT tagjának delegálásáról,
- honlapján nyilvánosságra hozza az ÁKT éves beszámolóját,
- több ÁKT több ágazatot érintő javaslata vagy véleménye esetén elősegíti az egységes javaslat kialakítását,
- elvégzi a tagok utazási költségtérítésének elszámolásával kapcsolatos pénzügyi és adminisztrációs feladatokat,
- az érintett ágazatok gazdasági szereplői részére hozzáférhető szakmai fórumot működtet.

WWW

Az ÁKT-k működésének koordinálásához és a működés feltételeinek biztosításához kapcsolódóan az MKIK által működtetett honlap

A képzési tanács

A képzési tanács a szakképző intézmény működésének és munkájának helyi szintű támogatásával kapcsolatos véleményező, javaslattevő és döntéshozó testület.

Kötelező a képzési tanács létrehozása, ha a kiskorú tanulók törvényes képviselői, a tanulók vagy az oktatói testület közül legalább kettőnek a képviselői kezdeményezik. A képzési tanács megalakításának előkészítéséhez a kezdeményezéstől számított 30 napon belül az igazgató a képzési tanács munkájában részt vevő érdekeltek által delegált, azonos számú képviselőből álló bizottságot hoz létre.

Tagjai a törvényes képviselők, a tanulók és az oktatók azonos számban választott képviselői és a szakképző intézmény székhelye szerinti települési önkormányzat, más gazdálkodó szervezet, nemzetiségi önkormányzatok, egyházi jogi személyek, területi gazdasági kamarák és a civil szervezetek összesen egy képviselője.

A képzési tanács képviselőjére a tagok által maguk közül választott elnök jogosult.

A képzési tanács feladatkörében

- figyelemmel kíséri a tanulói jogok érvényesülésének és a nevelő-oktató munka eredményességét,
- előmozdítja a szakképző intézmény és a képzési tanács együttműködését,
- képviseli a helyi közösségek érdekeit.

A képzési tanács

- a tanulók csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhet a szakképző intézmény vezetőjétől, amelyre az igazgató 15 napon belül érdemi választ köteles

adni⁵⁹⁴,

- képviselője tanácskozási joggal részt vehet az oktatói testület értekezletein⁵⁹⁵,
- véleményt nyilváníthat a szakképző intézmény működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben⁵⁹⁶,
- a vezetői megbízásának második és negyedik évében személyazonosításra alkalmatlan kérdőíves felmérés alapján értékeli az igazgató munkáját⁵⁹⁷,
- kezdeményezheti az oktatói testület összehívását, amely alapján az összehívás kötelező⁵⁹⁸,
- részt vehet a tanulóbaleset kivizsgálásában⁵⁹⁹,
- dönt azokban az ügyekben, amelyekben a szakképző intézmény szervezeti és működési szabályzata a döntési jogot a képzési tanácsra átruhazza⁶⁰⁰.

Kötelező a képzési tanács véleményének kikérése

- a szakképző intézmény minőségirányítási rendszerének elkészítésénél és annak módosításánál⁶⁰¹,
- a szakképző intézmény fenntartói irányítási hatáskörének átadása, megszüntetése és átszervezése esetén⁶⁰²,
- a szakképző intézmény szakképzési alapfeladatának megváltoztatása és nevének megállapítása tekintetében⁶⁰³,
- a szakképző intézményben működő élelmiszer-árúsító üzlet nyitvatartási rendjének és az áruautomata működtetési időszakának meghatározásához⁶⁰⁴,
- a tanév helyi rendjét meghatározó munkaterv elkészítéséhez⁶⁰⁵,
- az első foglalkozás legkorábbi időpontjának meghatározásához⁶⁰⁶,
- a szakképző intézmény szakmai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének elfogadása és módosítása esetén⁶⁰⁷.

A képzési tanács és a szakképző intézmény intézményvezetői közötti kapcsolattartás formáját és rendjét a szakképző intézmény szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni. Ugyanígy kell meghatározni azokat az ügyeket, amelyekben a képzési tanácsot a szakképző intézmény szervezeti és működési szabályzata döntési vagy véleményezési joggal ruhazza fel.

⁵⁹⁴ Szkr. 124. § (3) bekezdése, 323. § (1) bekezdése

⁵⁹⁵ Szkr. 323. § (1) bekezdése

⁵⁹⁶ Szkr. 323. § (2) bekezdése

⁵⁹⁷ Szkr. 124. § (5) bekezdése

⁵⁹⁸ Szkr. 146. § (2) bekezdés c) pontja

⁵⁹⁹ Szkr. 215. § (4) bekezdése

⁶⁰⁰ Szkr. 326. § (2) bekezdése

⁶⁰¹ Szkr. 47. § (3) bekezdése

⁶⁰² Szkr. 67. § (2) bekezdése

⁶⁰³ Szkr. 72. § (2) bekezdése

⁶⁰⁴ Szkr. 104. § (3) bekezdése

⁶⁰⁵ Szkr. 109. § (1) bekezdése

⁶⁰⁶ Szkr. 113. § (1) bekezdése

⁶⁰⁷ Szkr. 323. § (2) bekezdése

A képzési tanács feladata ellátásához térítésmentesen használhatja a szakképző intézmény helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza a szakképző intézmény működését.

A képzési tanács működési feltételeiről a fenntartó gondoskodik.

A szakképző intézményben – a köznevelési intézménytől eltérően – iskolaszék és intézményi tanács nem hozható létre.

I.2. táblázat: A SZIT, az ÁKT és a képzési tanács összehasonlítása

	SZIT	ÁKT	Képzési tanács
Jogalap	Szkt. 98. §-a Szkr. 308–310. §-a	Szkt. 99. §-a Szkr. 311–320. §-a	Szkt. 101. §-a Szkr. 323–327. §-a
Szerepe	A szakképzéssel kapcsolatos döntés-előkészítő, véleményező és javaslattevő testület	Egyes gazdasági ágazatoknak a szakképzés alakításával és fejlesztési irányainak meghatározásával összefüggő javaslatait képviselő testület (az egészségügy, a honvédelem, a rendészet és közszolgálat, a sport és a szociális ágazat kivételével)	A szakképző intézmény működésének és munkájának helyi szintű támogatásával kapcsolatos véleményező, javaslattevő és döntéshozó testület
Tagjai	43 tagját a Kormány, a szakképző intézmények, a felsőoktatási intézmények és ezek fenntartói, a Magyar Rektori Konferencia, az országos gazdasági kamarák, illetve szakmai szervezetek, a szakképzés területén működő szakszervezetek és érdekképviseleti szervezetek, a nagyvállalatok, az együttműködési megállapodással rendelkező bevett egyházak, a Magyar Tudományos Akadémia, a tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek, az oktatók és nemzetiségek delegálják 3 évre	8–24 fő, akiket a szakképzésért felelős miniszter kér fel a Kormány, a szakmai kamarák, a munkavállalói érdekképviseletek és az adott ágazat gazdasági szereplői javaslatára	A törvényes képviselők, a tanulók és az oktatók azonos számú képviselőjéből és a szakképző intézmény székhelye szerinti települési önkormányzat, más gazdálkodó szervezet, nemzetiségi önkormányzatok, egyházi jogi személyek, területi gazdasági kamarák és a civil szervezetek egy képviselőjéből áll
Elnöke	A tagok közül a szakképzésért felelős miniszter kéri fel	A szakképzésért felelős miniszter kéri fel 2 évre	A tagok maguk közül választják

	SZIT	ÁKT	Képzési tanács
Feladatköre és jogköre	<ul style="list-style-type: none"> Véleményezi a szakképzésfejlesztés stratégiai kérdéseit, a szakképzési támogatási rendszer elveit és a szakképzésre vonatkozó jogszabályokat Javaslatot tesz szakmai követelmények, tananyagok, valamint új eljárások kifejlesztésére Értékeli a szakképzés eredményességét, valamint a szakképzési tananyagok és a szakmai követelmények alkalmazását, Ajánlásokat tesz a szakmát szerzett pályakezdő szakemberek elhelyezkedési lehetőségeinek tapasztalataival összefüggésben 	<ul style="list-style-type: none"> Véleményezi a PK-t Javaslatot tehet a szakmajegyzék, a KKK, az ágazati alapoktatás és a szakképzési tankönyv tartalmára, Előrejelzést készít a szakképzés rövid- és középtávú fejlesztési irányainak, céljainak tervezése, meghatározására 	<ul style="list-style-type: none"> A tanuló jogok érvényesülésének és a nevelő-oktató munka eredményességének figyelemmel kísérése A szakképző intézmény együttműködésének előmozdítása A helyi közösségek érdekeinek képviselete A tanulók csoportját érintő kérdésben tájékoztatást kérhet a szakképző intézmény vezetőjétől Tanácskozási joggal részt vehet az oktatói testület értekezletein Véleményt nyilváníthat a szakképző intézmény működéséről Értékeli az igazgató munkáját Kezdeményezheti az oktatói testület összehívását Részt vehet a tanulóbalet kivizsgálásában Dönt azokban az ügyekben, amelyekben a szakképző intézmény szervezeti és működési szabályzata a döntési jogot a képzési tanácsra átruházza
Működése	<ul style="list-style-type: none"> Ügyrendjét egyszerű szótöbbséggel maga határozza meg, annak hatálybalépéséhez a szakképzésért felelős miniszter jóváhagyása szükséges Működési feltételeiről a szakképzésért felelős miniszter gondoskodik 	<ul style="list-style-type: none"> Ügyrendjét egyszerű szótöbbséggel maga határozza meg, annak hatálybalépéséhez a szakképzésért felelős miniszter jóváhagyása szükséges Működésének koordinálását és a működés feltételeinek biztosítását az MKIK látja el 	<ul style="list-style-type: none"> Saját maga dönt működési rendjéről, munkatervének elfogadásáról és tisztségviselőinek megválasztásáról Működési feltételeit a fenntartó biztosítja

2. A SZAKKÉPZÉS ELLENŐRZÉSE

Szkt. 102. §-a, 103. §-a
Szkr. 328–332. §-a

A hatósági ellenőrzés

A szakképzés ellenőrzési rendszere hatósági ellenőrzésből és a minőségirányítási rendszer külső értékeléséből áll.

A hatósági ellenőrzés célja a jogszabályban, illetve végrehajtható döntésben meghatározott rendelkezések betartásának ellenőrzése. Ennek keretében kell értékelnünk különösen a tevékenység folytatására, a törvényes és szakszerű működésre, az egyenlő bánásmód követelményére, a szakmai programra, az osztály-, csoportlétszámra, a tanulói balesetvédelemre, a tanulói óraterhelésre, a vizsgákra, az alkalmazási feltételekre, a tanügyi nyilvántartások vezetésére, az eszközök és felszerelések meglétére, az ingyenességre, a tankönyvek biztosítására, a fegyelmi eljárásra és a fenntartó feladatainak az ellátására vonatkozó rendelkezések megtartását. A duális képzőhely hatósági ellenőrzése kiterjed a szakirányú oktatás megszervezésének jogszerűségére és a szakirányú oktatás folytatására meghatározott személyi és tárgyi feltételek biztosítására. Nem terjed ki a gazdasági kamara által végzett hatósági ellenőrzés az olyan követelmények ellenőrzésére, amely olyan szakértelmet igényel, amelyre tekintettel az azzal kapcsolatos ellenőrzés más hatóság hatáskörébe tartozik (például munkavédelem, munkaügyi felügyelet). Az e tárgykört érintő hatósági ellenőrzést a gazdasági kamara az arra hatáskörrel rendelkező hatóság bevonásával közösen folytathatja le.

A hatósági ellenőrzés a szakképző intézmény és a duális képzőhely tekintetében az Ákr. alapján lefolytatott közigazgatási cselekmény.

A szakképző intézmény hatósági ellenőrzését a szakképzési államigazgatási szervként eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal, a duális képzőhely hatósági ellenőrzését a gazdasági kamara végzi. Az illetékesség a szakképző intézmény székhelyén alapul, illetve a duális képzőhely nyilvántartásba vételéhez kapcsolódik. A duális képzőhely hatósági ellenőrzésében részt vesz azon szakképző intézmények közül legalább egynek a képviselője, amellyel a szakirányú oktatásban részt vevő tanuló tanulói jogviszonyban, illetve képzésben részt vevő személy felnőttképzési jogviszonyban áll.

Hatósági ellenőrzés megindítására hivatalból vagy a szakképzésért felelős miniszter kezdeményezése, duális képzőhely esetén emellett a szakképző intézmény kezdeményezése alapján van lehetőség.

A hatósági ellenőrzés alapján indított hatósági eljárásban – közigazgatási szankcióként – a szakképző intézménnyel szemben figyelmeztetés és közigazgatási bírság, a duális képzőhellyel szemben figyelmeztetés, közigazgatási bírság és annak kiszabását követő két éven belül azonos jogsértés esetén a szakirányú oktatás

megszervezésére irányuló tevékenység folytatásától legfeljebb 3 évre történő eltiltás alkalmazható. Ha a fővárosi és megyei kormányhivatal a hatósági ellenőrzés során azt észleli, hogy az akkreditált vizsgaközpont a szakmai vizsga megszervezésére, lebonyolítására vonatkozó rendelkezéseknek nem felel meg, arról tájékoztatja az akkreditáló szervet.

A minőségirányítási rendszer külső értékelése

A szakképző intézmény minőségirányítási rendszerének külső értékelését a szakképzési államigazgatási szervként eljáró IKK végzi a szakképző intézmény felkérése alapján. A külső értékelés megszervezése a szakképző intézmény kötelessége, amelyet úgy kell ütemeznie, hogy arra legalább 4 évenként legalább egyszer sor kerüljön. A 4 éves periódus a szakképző intézmény létrejöttétől, a 2020. július 1-jével létrejött szakképző intézmények esetében ettől az időponttól, mint kezdő időponttól számítandó. A külső értékelésre a szakképző intézmény megrendelése alapján kerül sor, amely alapján annak tényleges időpontját az IKK határozza meg.

A minőségirányítási rendszer külső értékelése keretében kell értékelni a szakmai tevékenységet és a szakképző intézmény alkalmazottjának munkáját. A külső értékelést a szakképzésért felelős miniszter által kiadott külső értékelési kézikönyv alapján kell szakképzési minőségirányítási szakértők bevonásával elvégezni dokumentumvizsgálat, foglalkozáslátogatás, megfigyelés és interjú útján.

A külső értékelésről az IKK indokolt összegző jelentést ad a szakképző intézménynek és a fenntartónak, amely alapján a szükséges intézkedések megvalósítására a szakképző intézmény a fenntartó jóváhagyásával cselekvési tervet készít. Az összegző jelentést a szakképző intézmény honlapján közzé kell tenni.

3. A SZAKKÉPZÉS INFORMÁCIÓS RENDSZERE, A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY ADATKEZELÉSE

Szkt. 111–118. §-a

Szkr. 342–351. §-a

A szakképzés információs rendszere

A SZIR az Onyvtv. alapján az oktatási nyilvántartás szakrendszere, amely tekintetében az oktatási nyilvántartás működéséért felelős szerv az NSZFH.

A SZIR hatósági és szakmai tevékenységet kiszolgáló elektronikus alkalmazások, adatállományok és dokumentációk adatbázisa, amely szakmai rendszerekből, azokat kiszolgáló, támogató segédprogramokból és alrendszerekből, továbbá a szakképzésért felelős miniszter által használt alkalmazásokból épül fel.

A SZIR egy része az Szkr. 342. § (1) bekezdése alapján a KRÉTA, másik része az elektronikus vizsgarendszer, harmadik része a KIR részeként működik.

I.3. táblázat: A SZIR felépítése

KRÉTA	Elektronikus vizsgarendszer	KIR
<ul style="list-style-type: none"> • Szakképzési intézménytörzs • A tanulók és a képzésben részt vevő személyek nyilvántartása • Alkalmazotti nyilvántartás • A szakképző intézmény fenntartásával kapcsolatos pénzügyi és gazdálkodási adatok • A szakképző intézményt és fenntartóját érintő ellenőrzések eredménye • A szakképzési tankönyvjegyzékkel és a tankönyvrendeléssel kapcsolatos adatok • Az OSAP keretében a szakképző intézménytől begyűjtött adatok	<ul style="list-style-type: none"> • A szakmai vizsga és a képesítő vizsga lebonyolításának adatai • A kiadott oklevelek, illetve szakmai bizonyítványok és a törzslapkivonat adatait, a kiadott képesítő bizonyítványok adatai	<ul style="list-style-type: none"> • Az érettségi vizsga lebonyolításához szükséges adatok • Az érettségi vizsga alapján kiadott érettségi bizonyítványok és a törzslapkivonat adatai

KRÉTA	Elektronikus vizsgarendszer	KIR
<ul style="list-style-type: none"> • A korai iskolaelhagyás megelőzését támogató rendszer adatai • Az adatszolgáltatásra kötelezettekkel történő kommunikációra szolgáló felület 		

A SZIR-ben kell nyilvántartani a szakképzési intézménytörzsnek az Szkr. 343. § (1) bekezdése szerint kezelt adatait, többek között a szakképző intézmény hivatalos nevét, székhelyét és a szakképzési alapfeladatot ellátó telephelyeit, továbbá a szakképző intézmény és fenntartójának közérdekű és közérdekből nyilvános adatait. A szakképzési intézménytörzs a szakképző intézmények nyilvántartása, amelyben a szakképző intézmény 6 számjegyből álló OM azonosítóval szerepel. Szakképzési centrum esetében a szakképzési centrum rendelkezik OM azonosítóval, a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézményt a szakképzési centrum OM azonosítójához „/” jellel kapcsolódó pozitív egész arab számokból képzett alszám azonosítja.

A szakképző intézmény a szakmai oktatással összefüggésben a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony létesítése és fenntartása céljából kezeli a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személy adatait, továbbá a kiskorú tanulót törvényes képviselője adatait⁶⁰⁸. Ezzel összefüggésben a SZIR-ben a KRÉTA részeként kell nyilvántartani a tanulók és a képzésben részt vevő személyek nyilvántartásának az Onyvtv. 1/A. melléklet II. rész 1. pont a), d)–e) és g)–j) pontja alapján kezelt adatait⁶⁰⁹. Ezekből az adatokból történik

- a NEAK részére az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultsághoz kapcsolódó adattovábbítás,
- a kincstár részére az egyes családtámogatási szolgáltatások és árvaellátás igénybevitelére való jogosultsághoz kapcsolódó adattovábbítás,
- a Tempus Közalapítvány részére a külföldi nyelvtanulási programban való részvételhez kapcsolódó adattovábbítás,
- az Oktatási Hivatal részére
  - a tanulói teljesítménymérések megszervezéséhez szükséges adatok továbbítása,
  - a középfokú felvételi eljárás lebonyolításához szükséges adatok továbbítása,
  - a diákigazolvány igényléséhez szükséges adatok továbbítása,
  - az Office 365 rendszer használatára való jogosultság ellenőrzéséhez szükséges adatok továbbítása.

⁶⁰⁸ Szkt. 114. § (1) bekezdése

⁶⁰⁹ Szkr. 342. §

A szakképző intézmény az alkalmazottja foglalkoztatása, számára a juttatások, kedvezmények, kötelezettségek megállapítása és teljesítése, illetve meghatározott nyilvántartások vezetése céljából kezeli az alkalmazott alap, valamint az alkalmazott valamennyi korábbi foglalkoztatásával, továbbá a szakképző intézménnyel fennálló jogviszonyával kapcsolatosan nyilvántartott adatait⁶¹⁰. Ezzel összefüggésben a SZIR-ben kell nyilvántartani az alkalmazotti nyilvántartásnak az Onyvtv. 1/A. melléklet III. rész 1. pont a)–l) pontja alapján kezelt adatait⁶¹¹. Ezekből az adatokból történik a pedagógusminősítés rendszerének működéséhez szükséges intézményi, személyes, és jogviszony adatok továbbítása az Oktatási Hivatal részére.

A SZIR-ben kell nyilvántartani a pénzügyi és gazdálkodási adatokat, az ellenőrzések eredményét.

A szakképző intézmény a SZIR-ben tesz közzé minden olyan információt, amely a tanulók és a szülők számára fontos (például felvételi lehetőségről szóló tájékoztató, a térítési díj és a tandíj mértéke, a nyitva tartás rendje, szakmai program, szervezeti és működési szabályzat)⁶¹².

A SZIR-ben tárolt adatokhoz a szakképző intézmények közvetlenül nem férnek hozzá, a tárolt adatok töltése és frissítése automatikusan a KRÉTA-ból, mint adatbázisból történik.

Az elektronikus vizsgarendszer a szakmai vizsga és a képesítő vizsga lebonyolításának adatai, továbbá a kiadott oklevelek, illetve szakmai bizonyítványok és a törzslap kivonatok adatait, a kiadott képesítő bizonyítványok adatait tartalmazza. Emellett az elektronikus vizsgarendszerben

- az akkreditált vizsgaközpont bejelenti a szakmai vizsgát vizsgacsoportonként a vizsgaidőszakra történő jelentkezési határidőt követő 15 napon belül⁶¹³,
- az akkreditált vizsgaközpont a vizsgázóról az Onyvtv. 1/A. melléklet IV. rész 2. pontjában meghatározott adatokat tartalmazó vizsgatörzslapot állít ki⁶¹⁴,
- a vizsgafelügyelő és a vizsgabizottság mérési feladatokat ellátó tagja a szakmai vizsgára vonatkozó jelentést készít a szakmai vizsga befejezését követő 1 héten belül⁶¹⁵,
- nyilvántartott adatok alapján az NSZFH a vizsgaidőszakot követő 45 napon belül hivatalból teljesíti a szakmai vizsga díjának utólagos megtérítését⁶¹⁶,
- vizsgaösszesítő íven kell vezetni a vizsgázó vizsgatevékenységen elért eredményeit⁶¹⁷.

⁶¹⁰ Szkt. 114. § (2) bekezdése

⁶¹¹ Szkr. 342. §-a

⁶¹² Szkr. 344. § (1) bekezdése

⁶¹³ Szkr. 266. § (1) bekezdése

⁶¹⁴ Szkr. 269. § (1) bekezdése, 270. § (1) és (5) bekezdése, 271. § (1) bekezdése

⁶¹⁵ Szkr. 285. § (1) bekezdése

⁶¹⁶ Szkr. 289. § (2) bekezdése

⁶¹⁷ Szkr. 290. § (3) bekezdése

Az elektronikus vizsgarendszer működtetéséről az NSZFH gondoskodik és ahhoz egyedi hozzáférési jogosultságot biztosít az akkreditált vizsgaközpont, illetve – az Szkt. 125. § (10) bekezdése szerinti vizsgaszervezéssel összefüggésben – az IKK és – a vizsgabizottság ellenőrzési feladatokat ellátó tagja delegálásával összefüggésben – a gazdasági kamara részére.

WWW

Az elektronikus vizsgarendszer vizsgabejelentő felülete

WWW

Az elektronikus vizsgarendszer törzslapnyilvántartó felülete

A KRÉTA-t és az elektronikus vizsgarendszert az NSZFH működteti és gondoskodik azok fejlesztéséről.

A szakképző intézmény adatkezelése

A szakképző intézmények – tevékenységüknel fogva – számos személyes és egyéb adatot kezelnek. Az Szkt. és az Fktv. ezek közül meghatározza azokat a személyes adatokat, amelyeket a szakképző intézményeknek kötelezően kezelniük kell. Ezek jogalapja a GDPR 6. cikk (1) bekezdés c) pontja szerinti jogi kötelezettség teljesítése. Az adatok egy része a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszonyhoz, másik része a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyhoz kapcsolódik. Ezt meghaladó körben a szakképző intézmény olyan személyes adatot kezelhet, aminél az adatkezelés jogalapja a GDPR 6. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti érintetti hozzájáruláson alapul, a GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján szerződés előkészítéséhez vagy teljesítéséhez kapcsolódik vagy – érdekmérlegelési tesztel alátámasztva – a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja szerinti jogos érdek érvényesítéséhez szükséges.

A szakképző intézménynek az érintett adatok kezelésével összefüggésben

- biztosítani kell az adatkezelés jogszerűségét, tisztességét és az érintett számára átláthatóságát⁶¹⁸,

⁶¹⁸ GDPR 5. és 6. cikke

- nyilvántartást kell vezetni az adatkezelési tevékenységekről⁶¹⁹,
- foglalkoztatnia kell adatvédelmi tisztviselőt⁶²⁰,
- előzetesen tájékoztatnia kell az érintettet az adatkezelési tevékenységről⁶²¹,
- biztosítania kell az érintetti jogok gyakorlását⁶²²,
- meg kell teremtenie az adatkezelés biztonságát (GDPR 32. cikke),
- adatvédelmi incidens esetén azt nyilvántartania, kezelnie kell és a tagállami adatvédelmi hatóságnak be kell jelentenie⁶²³.

A szakképző intézménynek rendelkeznie kell adatkezelési szabályzattal, amiben meg kell határozni az adatkezelés és -továbbítás intézményi rendjét. Az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál szakképző intézményben a képzési tanácsot és a diákönkormányzatot véleményezési jog illeti meg.

Adattovábbításnak az adat meghatározott harmadik személy számára történő hozzáférhetővé tétele minősül. A szakképző intézmények által kezelt adatok csak meghatározott célból és meghatározott személyeknek továbbíthatók. Az Szt. és az Fktv. meghatározza a szakképző intézmény által kezelt adatok továbbításának szabályait, ennek keretében azt, hogy mely adatokat milyen szervnek és mely célból lehet továbbítani. Ezek a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony létesítésével, fennállásával és megszüntetésével, e jogviszonyokból származó kötelezettségének teljesítésével, egészségügyi állapotával, igényjogosultsága elbírálásával, esetleges veszélyeztetettségének feltárásával függenek össze. Ágazati szabályozás adattovábbításra vonatkozó további kötelezettséget állapíthat meg. Az adatok továbbítására az igazgató és – a meghatalmazás keretei között – az általa meghatalmazott más személy jogosult.

---

⁶¹⁹ GDPR 30. cikke

⁶²⁰ GDPR 37. cikk (1) bekezdés a) pontja

⁶²¹ GDPR 13. és 14. cikke

⁶²² GDPR 12–23. cikke

⁶²³ GDPR 33. cikk (1) és (5) bekezdése

4. A SZAKKÉPZÉS FINANSZÍROZÁSA

Szkt. 109–110/A. §-a

Szkr. 335–340. §-a

Flt.

14/2019. (VI. 12.) ITM rendelet 74/L. §-a, 74/M. §-a

Az állami szakképző intézmények finanszírozása

Az állami szakképző intézmény működésének fedezetét az állam biztosítja.

A szakképzési centrumok és az annak részeként működő szakképző intézmények költségvetését a központi költségvetésről szóló törvény tartalmazza, jelenleg a XVII. Innovációs és Technológiai Minisztérium fejezet, 8. Szakképzési Centrumok címbe sorolva. Ez adja a szakképzési centrumok alaptervékenységéhez és az annak részeként működő szakképző intézmények szakképzésialapfeladat-ellátásához kapcsolódó működési és felhalmozási kiadások fedezetét. A szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény által szervezett, felnőttképzési jogviszonyban lévő képzésben részt vevő személyek ingyenes szakmai oktatásának és szakmai képzésének ellentételezését a központi költségvetés a XLVII. Gazdaság-újraindítási Alap fejezet, 2. cím, 6. alcím, 5. Állami szakképző intézmények szakképzéséről szóló törvény szerinti ingyenes képzéseinek kiegészítő finanszírozása jogcímcsoport terhére biztosítja. Ez utóbbi fejezeti kezelésű előirányzat, amelynek felhasználási szabályait a fejezeti kezelésű előirányzatok és központi kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 14/2019. (VI. 12.) ITM rendelet 74/L. §-a és 74/M. §-a állapítja meg.

A nem szakképzési centrum részeként működő állami szakképző intézmény költségvetését a központi költségvetés a fenntartó fejezetébe soroltan tartalmazza.

A nem állami szakképző intézmények finanszírozása

A nem állami szakképző intézmény működésének fedezetét a fenntartó saját költségvetése terhére biztosítja, amihez az állam a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott támogatást biztosít az együttműködési megállapodással rendelkező fenntartónak.

Az együttműködési megállapodás célja szakképzési alapfeladat vagy szakmai képzés hosszútávú megszervezése érdekében történő kölcsönös együttműködés és annak anyagi ellentételezése a fenntartó és az általa fenntartott szakképző intézmény bevételi

érdekeltségének fenntartása mellett. Az együttműködési megállapodás tehát – a korábbi szakképzési megállapodástól, illetve fenntartói megállapodástól eltérően – nem a szakképzésben való részvétel feltétele, szakképző intézmény alapítása és fenntartása ugyanis együttműködési megállapodásra tekintet nélkül is történhet. Együttműködési megállapodás

- az állammal az Ehtv. 9. § (2) bekezdése szerinti átfogó megállapodást kötött jogi személyiséggel rendelkező vallási közösséggel,
- a nemzetiségi önkormányzattal és
- társadalmi támogatottsága vagy kiemelkedő jelentőségű közfeladatellátása alapján más fenntartóval

köthető. Az együttműködési megállapodást az állam nevében a szakképzésért felelős miniszter írja alá. Az együttműködési megállapodás megkötéséhez a vallási közösség esetében az egyházakkal való kapcsolattartás koordinációjáért felelős miniszter, a nemzetiségi önkormányzat esetében a nemzetiségpolitikáért felelős miniszter egyetértése szükséges.

Az együttműködési megállapodásban meg kell határozni azt a keretszámot, ami után a központi költségvetés támogatást biztosít. Ez mind a szakmai oktatásra, mind pedig a szakmai képzésre kiterjedhet, tekintet nélkül arra, hogy az tanulói jogviszonyban vagy felnőttképzési jogviszonyban került megszervezésre. Nem része ugyanakkor a támogatás jogcíme és mértékének megállapítása. Ezt a központi költségvetésről szóló törvény tartalmazza. Az Szkt. mindössze egy determinációt határoz meg e tekintetben, ami alapján a bevett egyház számára a támogatást az állami szakképző intézmény támogatásával azonos mértékben kell megállapítani. E szabály tulajdonképpeni megismétlése az Ehtv. 19. § (2) bekezdésének.

Az együttműködési megállapodás időtartama és a módosítására vonatkozó rendelkezések tekintetében az együttműködési megállapodásban foglaltak irányadók. Fontos kiemelni, hogy a 2020. január 1-jén fennálló szakképzési megállapodások 2021. augusztus 31-én, a 2021. szeptember 1-jén fennálló fenntartói megállapodások 2024. augusztus 31-én hatályukat veszítik. Ez utóbbi körre vonatkozóan az Szkt. átmeneti rendelkezése kimondja, hogy a fenntartói megállapodást – annak módosítására tekintet nélkül is – együttműködési megállapodásnak kell tekinteni, így azt önmagában a szabályváltozásból fakadóan nem kell módosítani.

Az együttműködési megállapodásnak – a kölcsönös együttműködés és a finanszírozás alapja mellett – további jelentősége is van. A szabályozás ugyanis a nem állami szakképző intézmények esetében ehhez köti

- az ingyenes szakképzésben való részvételt⁶²⁴,
- az előkészítő évfolyam és a műhelyiskola megszervezését⁶²⁵,
- a fizetendő szociális hozzájárulási adó csökkentését⁶²⁶,

⁶²⁴ Szkt. 3. § (1) és (1a) bekezdése, Szkr. 2. §-a és 4. §-a

⁶²⁵ Szkt. 19. § (4) bekezdése és 21. § (2) bekezdése, Szkr. 51. §-a

⁶²⁶ Szchocho tv. 17/A. §

- a külföldi szakképző intézmény Magyarországon történő működését⁶²⁷.

Az állam – az együttműködési megállapodásra tekintet nélkül – további támogatást is nyújthat támogatást a szakképzésben való részvételhez.

Az egyéb támogatások

Az egyéb támogatások forrása a foglalkoztatási programokkal kapcsolatos elkülönített állami pénzalap képzési alaprésze. Az alapot az FtL hozta létre. Az alapon belül az Szkt.-ban meghatározott feladatok finanszírozására önálló alaprész került elkülönítésre, ez a képzési alaprész. A képzési alaprész tartalmazza a szakképzéshez kapcsolódó feladatok ellátására, a szakképzés megszervezéséhez, működtetéséhez és fejlesztéséhez nyújtható támogatások, valamint a szakképző intézmény tanulója számára járó ösztöndíj és egyszeri pályakezdési juttatás kifizetésének előirányzati fedezetét. A képzési alaprész felhasználásáért a szakképzésért felelős miniszter az Szkt.-ban meghatározottak szerint felelős. Ennek keretében a szakképzésért felelős miniszter és a kezelő szervként kijelölt NSZFH gondoskodik a képzési alaprész felhasználásáról. Ennek keretében a szakképzésért felelős miniszter dönt az egyedi döntéssel biztosított támogatásról⁶²⁸, felelős a képzési alaprész felhasználásának jogszerűségéért és ellenőrzéséért, bevételei beszedésének elrendeléséért és követeléseinek behajtásáért. Az NSZFH, mint a képzési alaprész kezelő szerve ellátja az Áht. 6/B. § (3) bekezdésében a kezelő szervnek meghatározott feladatokat⁶²⁹.

---

⁶²⁷ Szkt. 119. § (5) bekezdése

⁶²⁸ Szkr. 336. § (2) bekezdése

⁶²⁹ Szkt. 110/A. §-a

VII. RÉSZ
MELLÉKLETEK

1. MINTA A FELNŐTTKÉPZÉSI SZERZŐDÉS SZERKEZETÉNEK ÉS TARTALMÁNAK KIALAKÍTÁSÁHOZ

FELNŐTTKÉPZÉSI SZERZŐDÉS – MINTA –

amely létrejött a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: Fktv.) 13. §-a, a felnőttképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 11/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Fkr.) 21. §-a, valamint a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Szkt.) 53. § (1) bekezdés b) pontja alapján

az Szkt. 8. § (1) bekezdés a) pontja szerint a(z) .....
azonosító számú és ..... megjelölésű szakmára felkészítő
szakmai oktatás

az Szkt. 8. § (1) bekezdés b) pontja szerint a(z) .....
azonosító számú és ..... megjelölésű
programkövetelmény alapján megszerzhető .....
megjelölésű szakképesítésre felkészítő szakmai képzés

szervezése és az abban való részvétel céljából a felnőttképző és a képzésben részt vevő személy, együttesen, mint felek között az alulírott napon és helyen az alábbi feltételek szerint:

1. A felek azonosító adatai

Felnőttképző

neve: .....
székhelye: .....
adószáma: .....
cégjegyzékszám/nyilvántartási száma:.....
felnőttképzési engedélyszám:.....
OM azonosítója: .....
statisztikai számjele: .....
fizetési számlaszáma: .....
képviselőre jogosult személy családi és
utóneve: .....

Képzésben részt vevő személy

családi és utóneve: .....
születési családi és utóneve: .....
születési helye és ideje:.....
anyja születési családi és utóneve:.....
állampolgársága: .....
nem magyar állampolgár esetén
– a Magyarországon való tartózkodás
jogcíme: .....
– a tartózkodásra jogosító okirat
megnevezése és száma: .....
lakcíme:.....
oktatási azonosító száma:.....
adóazonosító jele: .....
elektronikus levelezési címe:.....

2. A szakmai oktatás, illetve a szakmai képzés adatai

2.1. Helyszíne: .....

2.2. Időtartama

- 2.2.1. A szakmai oktatás, illetve a szakmai képzés óraszámja: .....
- 2.2.2. A szakmai oktatás, illetve a szakmai képzés megkezdésének időpontja: .....
- 2.2.3. A szakmai oktatás, illetve a szakmai képzés befejezésének tervezett időpontja: ..
- 2.2.4. A megengedett hiányzás mértéke:.....

2.3. A szakmai oktatásba, illetve a szakmai képzésbe bevont közreműködő

- 2.3.1. megnevezése:.....
- 2.3.2. székhelye: .....
- 2.3.3. által vállalt szakmai oktatási, illetve szakmai képzési rész ideje: .....

2.4. A szakmai oktatás, illetve a szakmai képzés elvégzésével megszerezhető dokumentum megnevezése:

- Tanúsítvány
- Szakmai bizonyítvány
- Képesítő bizonyítvány

2.5. Az előrehaladás tananyagegységekre bontott ütemezése:.....

2.6. A teljesítmény ellenőrzése, valamint értékelése és minősítése

- 2.6.1. A teljesítmény mérésére alkalmazott módszer leírása:.....
- 2.6.2. Az értékelésének szempontjai és ütemezése: .....
- 2.6.3. A mérés-értékelés eredményes teljesítésének feltétele: .....
- 2.6.4. A vizsgára bocsátás feltétele: .....

3. Korábbi tanulmányok, megszerzett ismeretek és gyakorlat beszámítása

3.1. Előzetesen megszerzett tudás és gyakorlat beszámítása

3.1.1. A felnőttképző a képzésben részt vevő személyt felmenti a következő tananyagegység(ek) teljesítése alól: .....

.....

3.1.2. A 3.1.1. pont szerinti felmentést megalapozó tanulmányok elvégzését igazoló dokumentum

típusa: .....

által igazolt végzettség megnevezése: ...

által igazolt végzettség szintje:.....

kiállítója: .....

kiállításának dátuma: .....

sorszám: .....

3.1.3. A 3.1.1. pont szerinti felmentést megalapozó gyakorlatot igazoló

3.2. Előzetes tudásmérés

3.2.1. A képzésben részt vevő személy a felnőttképzőtől előzetes tudásmérés biztosítását

kérte,

nem kérte.

3.2.2. Az előzetes tudásmérés módszere: .....

.....

3.2.3. Az előzetes tudásmérés eredménye alapján a felnőttképző a képzésben részt vevő személyt felmenti a következő tananyagegység(ek) teljesítése alól: .....

.....

dokumentum

típusa: .....

kiállítója: .....

kiállításának dátuma: .....

4. A szakmai oktatás, illetve szakmai képzés díja

4.1. A díj mértéke: ..... Ft, azaz
..... forint.

4.2. A díj megfizetésének módja:

4.2.1. A képzésben részt vevő személy a szakképzésben az Szkt. 3. § (1) bekezdése alapján a díj megfizetése alól

mentesül,

nem mentesül.

4.2.2. A díjból

- a képzésben részt vevő személy által fizetendő rész összege	
- a képzésben részt vevő személy helyett ..... által átvállalt rész összege	
- képzési hitellel fedezett rész összege	
- költségvetési támogatásként fedezett rész összege	
- európai uniós forrásból fedezett rész összege	

4.3. A díj megfizetésének ütemezése: .....

4.3. A vizsgadíj mértéke: ..... Ft, azaz
..... forint.

5. A képzésben részt vevő személy részére a szakmai oktatás, illetve a szakmai képzés keretében nyújtott ösztöndíj mértéke és folyósításának feltételei

.....
.....

6. A felek jogai és kötelességei

6.1. A felnőttképző e szerződés aláírásával kötelezettséget vállal arra, hogy

- a szakmai oktatást, illetve a szakmai képzést e szerződésben foglaltaknak és az ahhoz kapcsolódó képzési programban megfelelően, az ahhoz szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosításával szervezi meg és ennek keretében gondoskodik a képzésben részt vevő személy számára a szükséges ismeretek átadásáról és előrehaladásának méréséről és értékeléséről,

- a felnőttképzési tevékenységtől való eltiltás esetén a képzésben részt vevő személy kárát megtéríti.

6.2. Felnőttképző kijelenti, hogy e szerződés aláírásával egyidejűleg a képzésben részt vevő személyt tájékoztatta az Fktv. 17. §-a szerinti tényekről, adatokról és információkról, továbbá az Fktv. 21. §-a szerinti adatkezelési tevékenységének céljáról,

jogalapjáról, időtartamáról, az adatkezelés során igénybe vett adatfeldolgozás és adattovábbítás körülményeiről és az adatkezelés egyéb feltételeiről.

6.3. A képzésben részt vevő személy e szerződés aláírásával kötelezettséget vállal arra, hogy

- e szerződésben meghatározott ütemezés és beosztás szerint részt vesz a foglalkozásokon és az azokhoz kapcsolódó mérés-értékelésen,
- nem tanúsít olyan magatartást, amely társai, oktatói, illetve a felnőttképző jogait vagy jogos érdekét sérti vagy számukra más módon kárt okoz,
- személyes adatai valóságnak megfelelőségét hatósági igazolvány bemutatásával igazolja, továbbá az azokban a szakmai oktatás, illetve a szakmai képzés ideje alatt bekövetkező változásokat a változástól számított 3 napon belül a felnőttképzőnek bejelenti.

6.4. A képzésben részt vevő személy tudomásul veszi, hogy a felnőttképző a képzésben részt vevő személy természetes személyazonosító adatait, elektronikus levelezési címét és legmagasabb iskolai végzettségének megjelölését az Fktv. 15.§-a szerinti adatszolgáltatási kötelezettsége teljesítésének során a felnőttképzés adatszolgáltatási rendszerébe rögzíti.

7. A felnőttképzési jogviszony szünetelése, megszűnése és megszüntetése

7.1. Felek rögzítik, hogy a jelen szerződést közös megegyezéssel írásban bármikor módosíthatják. A felnőttképzési szerződésnek a módosítással nem érintett része változatlan marad.

7.2. Felek rögzítik, hogy a felnőttképzési jogviszony a felek erre vonatkozó megállapodása alapján szünetel. A szünetelés alatt egyik felet sem illetik, illetve terhelik a felnőttképzési jogviszonyból fakadó jogok, illetve kötelezettségek.

7.3. E szerződést a felek közös megegyezéssel a jövőre nézve megszüntethetik vagy a felnőttképzési szerződés megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal felbonthatják. E szerződést a képzésben részt vevő személy a felnőttképzőnek címzett egyoldalú jognyilatkozattal bármikor felmondhatja, a felmondás jogának korlátozása vagy kizárása semmis. Felek a másik félhez címzett egyoldalú jognyilatkozattal e szerződést azonnali hatállyal felmondhatják, ha

- a képzésben részt vevő személy a képzés folytatására egészségileg alkalmatlanná vált,
- a képzésben részt vevő személy fizetési hátralékát a felnőttképző felszólítása ellenére sem teljesíti, vagy
- a képzésben részt vevő személy a kontaktórákról e szerződésben meghatározott időnél igazolatlanul többet mulasztott.

7.4. Felek kizárják e szerződés egyoldalú módosítására vagy az attól való elállásra való lehetőséget.

8. Záró rendelkezések

8.1. Jelen szerződés annak Felek által történő aláírásával egyidejűleg lép hatályba. Ha

a jelen szerződés aláírására nem egyidejűleg kerül sor, a jelen szerződés hatálybalépésének napja az utolsóként aláíró fél aláírásának időpontja.

8.2. E szerződésben nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényben, az Fktv.-ben, az Fkr.-ben, valamint az Szkt.-ben és Szkr.-ben, illetve a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvényben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

8.3. Jelen szerződés ..... (.....) számozott oldalból és ..... (.....) számozott pontból áll, amely ..... (.....) eredeti példányban készült, amelyből ..... (.....) példány a felnőttképzőt, ... (.....) példány a képzésben részt vevő személyt illet.

Jelen szerződést a Felek elolvasták, és mint akaratukkal mindenben egyezőt elolvasás és értelmezés után jóváhagyólag írják alá.

»Helység«, 20... év ..... hónap ... nap.

»Helység«, 20... év ..... hónap ... nap.

.....
»felnőttképző neve«
képv.: »képviselőre jogosult személy
családi és utóneve«

.....
»képzésben részt vevő személy
családi és utóneve«
képzésben részt vevő személy

2. MINTA A SZAKKÉPZÉSI MUNKASZERZŐDÉS SZERKEZETÉNEK ÉS TARTALMÁNAK KIALAKÍTÁSÁHOZ

SZAKKÉPZÉSI MUNKASZERZŐDÉS

– MINTA –

amely létrejött a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 42. § (1) bekezdése és a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Szkt.) 83. § (1) bekezdése alapján az Szkt. 8. § (1) bekezdés a) pontja szerint a(z) ..... azonosító számú és ..... megjelölésű szakmára felkészítő szakmai oktatás keretében történő szakirányú oktatás duális képzőhelyen való megszervezése és az abban való részvétel céljából a duális képzőhely, mint munkáltató és a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy, mint munkavállaló, együttesen, mint felek között az alulírott napon és helyen az alábbi feltételek szerint:

1. A felek azonosító adatai

Duális képzőhely

neve:.....
székhelye: .....
adószáma: .....
cégjegyzékszám/nyilvántartási száma:....
duális képzőhelyek nyilvántartásában
szereplő azonosító száma: .....
statisztikai számjele: .....
képviselőre jogosult személy családi és
utóneve:.....

Tanuló/Képzésben részt vevő személy

családi és utóneve: .....
születési családi és utóneve: .....
születési helye és ideje:.....
anyja születési családi és utóneve: .....
lakcíme: .....
adóazonosító jele: .....
társadalombiztosítási azonosító jele: .....
oktatási azonosító száma: .....
elektronikus levelezési címe:.....

2. Megállapodás munkaviszony létrehozására

2.1. Felek megállapítják, hogy a jelen szakképzési munkaszerződés megkötésekor a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a(z) .....
szakképző intézménnyel (székhelye: ....., OM azonosítója:

....., telefonszáma: ....., elektronikus levelezési címe:

.....

....., törvényes képviselőjének családi és utóneve:

.....)

tanulói jogviszonyban,

felnőttképzési jogviszonyban

áll, a duális képzőhely pedig a(z) ..... gazdasági kamara

által a duális képzőhelyek nyilvántartásában ..... számon nyilvántartott duális képzőhely.

2.2. Felek az Szkt. alapján kölcsönösen és egybehangzóan kijelentik, hogy egymással e szakképzési munkaszerződés megkötésével határozott idejű munkaviszonyt létesítenek. A munkaviszony ..... év ..... hónap ..... napjától ..... év ..... hónap ..... napjáig áll fenn.

2.3. Felek próbaidőt nem kötnek ki.

3. A munkaviszony tartalma

3.1. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy munkaköre és a szakirányú oktatás körébe tartozó munkafeladatok: .....

3.2. A munkaviszony kezdetének napja:.....

3.3. A munkavégzés helye:.....

3.4. A napi munkaidő: ..... óra/nap azzal, hogy a napi munkaidő nem haladhatja meg a napi 8 órát, fiatal munkavállaló esetén a napi 7 órát.

3.5. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy munkabére: ..... Ft, azaz ..... forint.

4. A felek jogai és kötelességei

4.1. A duális képzőhely e szerződés aláírásával kötelezettséget vállal arra, hogy – vállalja a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatás keretében az Szkt.-ban és a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendeletben meghatározottak szerint történő foglalkoztatását és oktatását egészségvédelmi és munkavédelmi szempontból biztonságos munkakörülmények között, továbbá a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára az Szkt.-ban meghatározott munkabér és egyéb juttatások nyújtását,

– a szakirányú oktatástól való eltiltás esetén a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy kárát megtéríti.

4.2. A duális képzőhely kijelenti, hogy a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy munkabérének megállapításánál figyelembe vette a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakmai felkészültségét, tanulmányi eredményeit és az ágazati készségtanács által az oktatott szakmára vonatkozó javaslatában meghatározott mértéket.

4.3. A duális képzőhely kijelenti, hogy e szerződés aláírásával egyidejűleg a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt – a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 46. §-ában és 47. §-ában foglaltak mellett – tájékoztatta

– a munkabér és az egyéb juttatások kifizetésének időpontjáról, az azt terhelő fizetési kötelezettségek levonásáról, a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára járó egyéb juttatások köréről, mértékéről és azok nyújtásának feltételeiről,

– a szakirányú oktatásáért felelős személy családi és utónevéről és elérhetőségéről,

– közreműködő igénybevétele esetén a duális képzőhely által igénybe vett közreműködő nevről, székhelyén vagy telephelyén lévő szakirányú oktatási helyszínéről, képviselőjének családi és utónevéről, valamint a közreműködőhöz történő

kirendelés időtartamáról.

4.4. A tanuló, illetve képzésben részt vevő személy e szerződés aláírásával kötelezettséget vállal arra, hogy

- a duális képzőhely irányítása szerint részt vesz a szakirányú oktatásban és annak keretében a duális képzőhely által meghatározott munkát végez,
- a szakmai ismereteket a képességeinek megfelelően elsajátítja,
- a szakirányú oktatás rendjét és annak keretében a duális képzőhely által meghatározott biztonsági, egészségügyi és munkavédelmi előírásokat, továbbá a duális képzőhely más munkavállalóira vonatkozó előírásokat és kötelezéseket betartja,
- nem tanúsít olyan magatartást, amellyel a duális képzőhely jogait vagy jogos érdekét veszélyeztetné vagy számára más módon kárt okoz.

4.5. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy kijelenti, hogy

- jelen szerződés megkötésének időpontjában nem rendelkezik másik megkötött szakképzési munkaszerződéssel,
- a szakmára előírt egészségügyi feltételeknek és pályaaalkalmassági követelményeknek megfelel.

Jelen szerződést a Felek elolvasták, és mint akaratukkal mindenben egyezőt elolvasás és értelmezés után jóváhagyólag írják alá.

»Helység«, 20... év ..... hónap ... nap.

.....	.....
»duális képzőhely neve«	»tanuló/képzésben részt vevő személy
képv.: »képviselőre jogosult személy	családi és utóneve«
családi és utóneve«	munkavállaló
munkáltató	

18. életévét be nem töltött tanuló, képzésben részt vevő személy esetén:

Az Mt. 21. § (4) bekezdése alapján
a szakképzési munkaszerződés megkötéséhez,
mint a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy
törvényes képviselője,
hozzájárulok:

.....
»törvényes képviselő
családi és utóneve«
törvényes képviselő

TÁJÉKOZTATÁS A SZAKKÉPZÉSI MUNKASZERZŐDÉSHEZ

1. A munkabér és az egyéb juttatások

1.1. A munkabér

- elszámolásának módja: .....
- kifizetés gyakorisága: a munkabért havonta közvetlenül nyújtott pénzbeli juttatásként kell utólag kifizetni
- kifizetésének napja: a tárgyhót követő hónap ..... napja, de legfeljebb 10. napja
- kifizetésének módja: a munkabért átutalással kell teljesíteni a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy fizetési számlájára

1.2. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára járó egyéb juttatások

- köre: .....
- mértéke: .....
- nyújtásának feltétele: .....
- kifizetésének napja: .....

1.3. A munkabért és az egyéb juttatásokat terhelő fizetési kötelezettségek: .....

2. A szakirányú oktatásért felelős személy

- neve: .....
- telefonszáma: .....
- elektronikus levelezési címe: .....

3. Közreműködő igénybevétele esetén

a közreműködő

- neve: .....
- székhelyén vagy telephelyén lévő szakirányú oktatási helyszíne: .....
- képviselőjének családi és utóneve: .....
- a kirendelés időtartama: .....

4. A szabadság mértéke, számítási módja és kiadásának szabályai: A tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt évente 30 munkanap, fiatal munkavállaló esetén évente 45 munkanap illeti meg. A szabadság kiadásánál figyelemmel kell lenni az őszi, téli, tavaszi és nyári szünet rendjére. A szabadságból 7 munkanap szabadságot két részletben a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy kérésének megfelelő időpontban, 15 munkanap szabadságot pedig a nyári szünetben a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy kérésének megfelelő időpontban egybefüggően kell kiadni.

5. A munkáltatóra és a munkavállalóra irányadó felmondási idő megállapításának szabályai: A szakképzési munkaszerződés

- közös megegyezéssel a közös megegyezésben megjelölt nappal,
- felmondással a felmondás közlésétől számított 15. nappal,
- azonnali hatályú felmondással az azonnali hatályú felmondás közlésének napjával szüntethető meg.

6. A munkáltató kollektív szerződés hatálya alá

- tartozik,
- nem tartozik.

3. MINTA A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA SZERKEZETÉNEK ÉS TARTALMÁNAK KIALAKÍTÁSÁHOZ

I. Általános rendelkezések

1. **Az alapításról rendelkező jogszabály teljes megjelölése, illetve alapító okiratának száma és kelte, az alapítás dátuma**
2. **A szakképző intézmény jogelődjei**
(Ebben a pontban kell levezetni a szakképző intézmény jogelődjeinek nevét, székhelyét, az átalakításról rendelkező jogszabály teljes megjelölését, illetve módosító okirat számát és keltét.)
3. **A szakképző intézmény azonosító adatai**, ennek keretében
  - a) elnevezése és rövidített elnevezése magyar, angol és az irányító szerv által szükségesnek tartott más idegen nyelven
  - b) alapítójának, fenntartójának és vezetőjének megjelölése
  - c) székhelye és telephelye
4. **Az alaptevékenységként ellátott közfeladatok meghatározása**
(Ebben a pontban kell meghatározni a szakképző intézmény által ellátott közfeladatot és – költségvetési szervként működő szakképző intézmény esetében – annak kormányzati funkció szerinti besorolását.)
5. **A rendszeresen végzett vállalkozási tevékenységek meghatározása és annak korlátai**

II. Szervezeti felépítés

(E fejezetben kell rögzíteni és részletezni a szervezeti felépítést, amely biztosítja az alapító okirat szerinti alap- és vállalkozási tevékenységek ellátását.)

6. **A szakképző intézmény szervezeti felépítése (organogram)**
7. **A szervezeti egység(ek) megnevezése és feladatai**
(Ebben a pontban kell meghatározni a szervezeti egységek megnevezését és feladatait.)
8. **A szakképző intézmény vezetőjének hatásköre, a képviseleti jog**
(Ebben a pontban kell meghatározni a főigazgató és a kancellár feladatait és hatáskörét, azok egymáshoz való viszonyát, valamint az azokhoz kapcsolódó felelősségi szabályokat. Ebben a pontban kell továbbá meghatározni a kiadmányozás rendjét is.)

III. A működés rendje

9. Az alaptevékenység végrehajtásának eszközei és módjai

(Ebben a pontban kell rögzíteni az alaptevékenység végrehajtásával összefüggő működési szabályokat, ennek keretében az alaptevékenység végrehajtásának eszközeit és módjait.)

10. A vállalkozási tevékenység végrehajtási szabályai

(Ha van engedélyezett vállalkozási tevékenység, akkor itt kell rögzíteni annak végrehajtási és az alaptevékenységtől való elkülönítést biztosító szabályait.)

11. Az intézmény kapcsolatrendszere

(Célszerű felsorolni a szakképző intézmény hazai és nemzetközi kapcsolatrendszerét, a tevékenységek ellátása során kialakult együttműködés alapjait, a kapcsolódó szervezeteket. Itt határozható meg például a sajtó és a média képviselőivel való kapcsolattartás rendje is.)

12. A munkavégzésre irányuló rendelkezés

(Ebben a pontban kell meghatározni a munkavégzésre irányuló rendelkezéseket, úgy mint például a munkarend, a nyitva tartás, a munkavégzés szabályai, a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség, az együttműködési kötelezettség, az utasításadás és beszámoltatás feladatai, valamint a munkáltatói joggyakorlás – ideértve az átruházott munkáltatói jogokat is – rendje.)

13. A helyettesítés rendje

(Itt kell rögzíteni a helyettesítések rendjét, ennek keretében azokat az ügyköröket, amelyek során a szervezeti egységek vezetői a szakképző intézmény képviselőjeként járhatnak el és az azokhoz kapcsolódó felelősségi szabályokat.)

IV. A költségvetési gazdálkodással kapcsolatos szabályok

14. A pénzügyi-gazdálkodási feladatok ellátása

(Ebben a pontban kell rögzíteni azt, hogy a szakképző intézmény pénzügyi-gazdasági tevékenységét ön maga látja el vagy azokat helyette más költségvetési szerv végzi. Meg kell nevezni a pénzügyi-gazdasági tevékenységet ellátó személyek feladatkörét.

Az alapító okiratnak megfelelően itt célszerű továbbá rögzíteni a vállalkozási tevékenység arányainak felső határát.)

15. A vagyon feletti rendelkezési jog

(Az alapító okirattal megegyezően kell meghatározni a vagyon feletti rendelkezési jogot, a vagyonkezelés rendjét. Itt kell meghatározni azokat a gazdálkodó szervezeteket is, amelyek tekintetében a költségvetési szerv alapítói, tulajdonosi (tagsági, részvényesi) jogokat gyakorol.)

16. A költségvetési tervezéssel és végrehajtással kapcsolatos szabályok

(Ebben a pontban kell meghatározni a költségvetés tervezésével és végrehajtásával kapcsolatos sajátos előírásokat, feltételeket. Itt kell felsorolni a helyi követelményeket, szokásokat, módszereket és egyéni sajátosságokat.)

V. Záró rendelkezések

17. A szervezeti és működési szabályzat személyi hatálya

(Utalás arra, hogy a szervezeti és működési szabályzat, valamint az annak mellékletét képező más belső szabályzatok hatálya kiterjed a szakképző intézmény valamennyi munkavállalójára és a szakképző intézménnyel foglalkoztatásra irányuló más jogviszonyban álló személyekre. A szervezeti és működési szabályzat, valamint az annak mellékletét képező más belső szabályzatok betartása a hatálya alá tartozó személyekre kötelező, azok be nem tartása személyi felelősségre vonást eredményez.)

18. A szervezeti és működési szabályzat módosítása

19. A szervezeti és működési szabályzat időbeli hatálya

(Utalás arra, hogy e szervezeti és működési szabályzat 20... év ..... hónap ... napján lép hatályba és ezzel egyidejűleg hatályát veszti a szakképző intézmény 20... év ..... hónap ... napján hatályba lépett szervezeti és működési szabályzata.)

20. Véleményezés rendje

(Utalás arra, hogy a szervezeti és működési szabályzat véleményezésében részt vevő személyekre, így a diákönkormányzat és a képzési tanács véleményezésbe bevonására és az annak tartalmával való egyetértésükre.)

A házirendet az oktatói testület »Helység«, 20... év ..... hónap ... napján tartott oktatói testületi értekezletén elfogadta.

.....
hitelesítő oktatói testületi tag

Záradék

(Önállóan működő szakképző intézmény esetén:)

A »szakképző intézmény megnevezése« szervezeti és működési szabályzatát a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 32. § (4) bekezdésében és a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 25.) Korm. rendelet 94. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott fenntartói irányítási hatáskörömben eljárva jóváhagyom.

»Helység«, 20... év ..... hónap ... nap.

.....
fenntartó

(Szakképzési centrum részeként működő szakképző intézmény esetén:)

A »szakképző intézmény megnevezése« szervezeti és működési szabályzatát a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 32. § (4) bekezdésében meghatározott és a

szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 25.) Korm. rendelet 81. § (1) bekezdés 5. pontjában átruházott fenntartói irányítási hatáskörömben eljárva jóváhagyom.

»Helység«, 20... év ..... hónap ... nap.

.....
főigazgató

A szervezeti és működési szabályzat jóváhagyásával és a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 25.) Korm. rendelet 81. § (1) bekezdés 5. pontjában meghatározott jogkörömben eljárva egyetértek.

»Helység«, 20... év ..... hónap ... nap.

.....
kancellár

4. MINTA A SZAKKÉPZÉSI CENTRUM SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA SZERKEZETÉNEK ÉS TARTALMÁNAK KIALAKÍTÁSÁHOZ

I. Általános rendelkezések

1. **Az alapításról rendelkező jogszabály teljes megjelölése, illetve alapító okiratának száma és kelte, az alapítás dátuma**
2. **A szakképzési centrum jogelődjei**
(Ebben a pontban kell levezetni a szakképzési centrum jogelődjeinek nevét, székhelyét, az átalakításról rendelkező jogszabály teljes megjelölését, illetve módosító okirat számát és keltét.)
3. **A szakképzési centrum azonosító adatai**
(Itt kell meghatározni a szakképzési centrum
  - *elnevezése és rövidített elnevezését magyar, angol és az irányító szerv által szükségesnek tartott más idegen nyelven,*
  - *alapítójának, irányító szervének, középírányító szervének és vezetőjének megjelölését,*
  - *székhelyét és telephelyét.)*
4. **Az alaptevékenységként ellátott és kormányzati funkció szerint besorolt közfeladatok meghatározása**
5. **A rendszeresen végzett vállalkozási tevékenységek meghatározása és annak korlátai**

II. Szervezeti felépítés

(E fejezetben kell rögzíteni és részletezni a szervezeti felépítést, amely biztosítja az alapító okirat szerinti alap- és vállalkozási tevékenységek ellátását.)

6. **A szakképzési centrum szervezeti felépítése (organogram)**
7. **A jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egység(ek) megnevezése és feladatai**
(Ha az alapító okiratban jogi személyiségű szervezeti egység, így például a szakképző intézmény került rögzítésre, akkor itt kell felsorolni azok megnevezését és feladatait, valamint az annak képviselőjére jogosult személy megjelölését. Meg kell továbbá határozni a jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egység gazdálkodásának szabályait és a kötelezettségvállalás rendjét.)
8. **A nem jogi személyiségű szervezeti egység(ek) megnevezése és feladatai**
(Ha a szakképzési centrumban nem jogi személyiségű szervezeti egység működik, akkor ebben a pontban kell meghatározni az ilyen szervezeti egység megnevezését, feladatait, vezetőjének jogköreit és azokat az eseteket, amikor a szakképzési

centrum vezetőjének képviselőjében eljárhat.)

9. A szakképzési centrum vezetőjének hatásköre, a képviseleti jog

(Ebben a pontban kell meghatározni a főigazgató és a kancellár feladatait és hatáskörét, azok egymáshoz való viszonyát, valamint az azokhoz kapcsolódó felelősségi szabályokat. Ebben a pontban kell továbbá meghatározni a kiadmányozás rendjét is.)

III. A működés rendje

10. Az alaptevékenység végrehajtásának eszközei és módjai

(Ebben a pontban kell rögzíteni az alaptevékenység végrehajtásával összefüggő működési szabályokat, ennek keretében az alaptevékenység végrehajtásának eszközeit és módjait.)

11. A vállalkozási tevékenység végrehajtási szabályai

(Ha van engedélyezett vállalkozási tevékenység, akkor itt kell rögzíteni annak végrehajtási és az alaptevékenységtől való elkülönítést biztosító szabályait.)

12. Az intézmény kapcsolatrendszer

(Célszerű felsorolni a szakképzési centrum hazai és nemzetközi kapcsolatrendszerét, a tevékenységek ellátása során kialakult együttműködés alapjait, a kapcsolódó szervezeteket. Itt határozható meg például a sajtó és a média képviselőivel való kapcsolattartás rendje is.)

13. A munkavégzésre irányuló rendelkezés

(Ebben a pontban kell meghatározni a munkavégzésre irányuló rendelkezéseket, mint például a munkarend, a nyitva tartás, a munkavégzés szabályai, a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség, az együttműködési kötelezettség, az utasításadás és beszámoltatás feladatai, valamint a munkáltatói joggyakorlás – ideértve az átruházott munkáltatói jogokat is – rendje.)

14. A helyettesítés rendje

(Itt kell rögzíteni a helyettesítések rendjét, ennek keretében azokat az ügyköröket, amelyek során a szervezeti egységek vezetői a szakképzési centrum képviselőjeként járhatnak el és az azokhoz kapcsolódó felelősségi szabályokat.)

IV. A költségvetési gazdálkodással kapcsolatos szabályok

15. A pénzügyi-gazdálkodási feladatok ellátása

(Ebben a pontban kell rögzíteni azt, hogy a szakképző intézmény pénzügyi-gazdasági tevékenységét önmaga látja el vagy azokat helyette más költségvetési szerv végzi. Meg kell nevezni a pénzügyi-gazdasági tevékenységet ellátó személyek feladatkörét.

Az alapító okiratnak megfelelően itt célszerű továbbá rögzíteni a vállalkozási tevékenység arányaink felső határát.)

16. A vagyon feletti rendelkezési jog

(Az alapító okirattal megegyezően kell meghatározni a vagyon feletti rendelkezési jogot, a vagyonkezelés rendjét. Itt kell meghatározni azokat a gazdálkodó szervezeteket is, amelyek tekintetében a költségvetési szerv alapítói, tulajdonosi

(tagsági, részvényesi) jogokat gyakorol.)

17. A költségvetési tervezéssel és végrehajtással kapcsolatos szabályok

(Ebben a pontban kell meghatározni a költségvetés tervezésével és végrehajtásával kapcsolatos sajátos előírásokat, feltételeket. Itt kell felsorolni a helyi követelményeket, szokásokat, módszereket és egyéni sajátosságokat.)

V. Záró rendelkezések

18. A szervezeti és működési szabályzat személyi hatálya

(Utalás arra, hogy a szervezeti és működési szabályzat, valamint az annak mellékletét képező más belső szabályzatok hatálya kiterjed a szakképzési centrum valamennyi munkavállalójára és a szakképzési centrummal foglalkoztatásra irányuló más jogviszonyban álló személyekre. A szervezeti és működési szabályzat, valamint az annak mellékletét képező más belső szabályzatok betartása a hatálya alá tartozó személyekre kötelező, azok be nem tartása személyi felelősségre vonást eredményez.)

19. A szervezeti és működési szabályzat módosítása

20. A szervezeti és működési szabályzat időbeli hatálya

(Utalás arra, hogy e szervezeti és működési szabályzat 20... év ..... hónap ... napján lép hatályba és ezzel egyidejűleg hatályát veszti a szakképző intézmény 20... év ..... hónap ... napján hatályba lépett szervezeti és működési szabályzata.)

21. Véleményezés rendje

(Utalás arra, hogy a szervezeti és működési szabályzatot és az annak mellékletét képező más belső szabályzatok véleményezésében részt vevő személyekre és az annak tartalmával való egyetértésükre.)

»Helység«, 20... év ..... hónap ... nap.

.....
a szakképzési centrum kancellárja

Záradék

A »szakképzési centrum megnevezése« szervezeti és működési szabályzatát az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 9. § b) pontjában meghatározott és a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 25.) Korm. rendelet 77. § (2) bekezdésében átruházott irányítási hatáskörömben eljárva jóváhagyom.

»Helység«, 20... év ..... hónap ... nap.

.....
elnök
Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal

5. MINTA A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY HÁZIRENDJE SZERKEZETÉNEK ÉS TARTALMÁNAK KIALAKÍTÁSÁHOZ

I. A munkarend

1. A szakképző intézmény munkarendje

(Ebben a pontban kell meghatározni a szakképző intézmény nyitva tartási idejét, a szakképző intézményi munkarendet, a foglalkozások és a foglalkozások közötti szünetek rendjét.)

2. A foglalkozások rendje

(Ebben a pontban kell meghatározni a kötelező és a választható foglalkozások körét, továbbá az iskolán kívüli foglalkozásokat vagy más programokat is, valamint a foglalkozás megszervezésének és megtartásának szabályait, ehhez kapcsolódóan a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy által tanúsítandó elvárt magatartás szabályait.)

3. A szakképző intézmény használata

(Ebben a pontban kell meghatározni a szakképző intézmény helyiségei, berendezési tárgyai, eszközei és a szakképző intézményi területek használatának rendjét, továbbá a szakképző intézmény biztonságos működése érdekében szükséges szabályokat.

Itt kell továbbá meghatározni az egészséges életmód kialakítását szolgáló szakképző intézményi szabályokat is, valamint a baleset-megelőzési előírásokat és az intézkedési feladatokat bekövetkezett baleset esetén.)

II. A tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek jogai gyakorlásának és kötelezettségei teljesítésének rendje

4. A tanulmányi kötelezettségek teljesítése

(Itt kell szabályozni a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy foglalkozásokon való részvételének rendjét, a tantárgyválasztással és annak módosításával kapcsolatos eljárást, továbbá a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy foglalkozásokról való távolmaradása, mulasztása és késése igazolásának módját.

Itt kell szabályozni a mindennapos testnevelés és a közösségi szolgálaton való részvétel szakképző intézményi rendjét is.

Itt kell továbbá szabályozni a tanulmányok alatti vizsga tervezett idejét, az arra való jelentkezés módját és határidejét.)

5. A tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt megillető juttatások és az őket terhelő fizetési kötelezettségek

(Itt kell meghatározni a tanulót megillető és a szakképző intézmény feladatkörébe

tartozó jutatások, így például a szociális ösztöndíj vagy támogatás, a nyelvvizsgatámogatás, a nem alanyi jogon járó tankönyvtámogatás megállapításának elvét, elosztásának rendjét, igénylési és elszámolási szabályait. Itt kell továbbá meghatározni a térítési díj, illetve a tandíj befizetésére és visszafizetésére vonatkozó rendelkezéseket, a tanuló által fizetendő kártérítés szakképző intézményi szabályait, továbbá a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy által előállított termék, dolog, alkotás vagyoni jogára vonatkozó díjazás szabályait.)

6. **A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy jutalmazásának és a fegyelmező intézkedések alkalmazásának rendje**
(Itt kell meghatározni a tanulók jutalmazásának és a fegyelmező intézkedések formáit és alkalmazásának elveit.)
7. **A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy véleménynyilvánítása és rendszeres tájékoztatása**
(Itt kell szabályozni a tanuló észrevételezési és javaslattevési lehetőségeit a szakképző intézményben, a tanuló (és kiskorú tanuló esetén a tanuló törvényes képviselője), illetve a képzésben részt vevő személy tájékoztatására vonatkozó szabályokat, valamint a diákkörök és a diákönkormányzat működésének szakképző intézményi szabályait.)

V. Záró rendelkezések

8. **A házirend személyi hatálya**
(Utalás arra, hogy a házirend hatálya kiterjed a szakképző intézmény valamennyi oktatójára, pedagógusára, egyéb foglalkoztatottjára, tanulójára (kiskorú tanuló esetén a tanuló törvényes képviselőjére) és a képzésben részt vevő személyre. A házirend betartása a hatálya alá tartozó személyekre kötelező, azok be nem tartása személyi felelősségre vonást eredményez.)
9. **A házirend módosítása**
10. **A házirend időbeli hatálya**
(Utalás arra, hogy e házirend 20... év ..... hónap ... napján lép hatályba és ezzel egyidejűleg hatályát veszti a szakképző intézmény 20... év ..... hónap ... napján hatályba lépett hátirendje.)
11. **Véleményezés rendje**
(Utalás arra, hogy a házirend véleményezésében részt vevő személyekre, így a diákönkormányzat és a képzési tanács véleményezésbe bevonására és az annak tartalmával való egyetértésükre.)

A házirendet az oktatói testület »Helység«, 20... év ..... hónap ... napján tartott oktatói testületi értekezletén elfogadta.

.....
hitelesítő oktatói testületi tag

Záradék

A »szakképző intézmény megnevezése« házirendjét a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 32. § (4) bekezdésében meghatározott fenntartói irányítási hatáskörömben eljárva jóváhagyom.

»Helység«, 20... év ..... hónap ... nap.

.....
fenntartó

6. MINTA A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY, ILLETVE A SZAKKÉPZÉSI CENTRUM ADATKEZELÉSI TÁJÉKOZTATÓJÁHOZ

Adatkezelési tájékoztató

»a szakképző intézmény / szakképzési centrum megnevezése« »adatkezelési
tevékenység tömör összefoglalása« adatkezeléséhez

I. Az adatkezelő megnevezése

Név:
Székhely:
Postacím:
Telefon:
Fax:
E-mail:

II. Az adatvédelmi tisztviselő neve és elérhetősége

Név:
Telefon:
E-mail:

III. Az adatkezelés célja és a kezelt adatok

Az adatkezelés célját és a kezelt adatok körét az 1. melléklet tartalmazza.

IV. Automatizált döntéshozatal és profilalkotás leírása, technikai és szervezési intézkedések bemutatása

[Itt kell meghatározni, hogy a kezelt adatok tekintetében történik-e automatizált döntéshozatal és profilalkotás alkalmazása és ha igen, az milyen logika alapján, esetlegesen milyen matematikai és statisztikai eljárások alkalmazása mellett történik. A profilalkotás az érintettre vonatkozó – az adatkezelő kezelésében lévő személyes adat feldolgozásán alapul – előrejelzés készítése vagy következtetés levonása. Az automatizált döntéshozatal az adatkezelő kezelésében lévő személyes adaton alapuló döntéshozatal technológiai eszközökkel, emberi beavatkozás nélkül történő megvalósítása. Az automatizált döntéshozatal profilozás nélkül is megtörténhet, ahogy a profilalkotás is lehetséges oly módon, hogy nem történik döntéshozatal. A GDPR főszabály szerint egyedi ügyekben tiltja az automatizált döntéshozatalt és a profilalkotást is.]

Utalni kell továbbá arra, hogy az adatkezelő az adatkezelés integritásának és bizalmas jellegének biztonsága, a kezelt adatok pontossága, az adatkezelés minimalizálása, valamint az érintettek jogainak és szabadságainak védelme érdekében milyen technikai és szervezési intézkedéseket fogantatosított.]

IV. Az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogai

1. Tájékoztatáshoz való jog

Az érintett jogosult arra, hogy az adatkezelőtől tájékoztatást kérjen arra vonatkozóan, hogy személyes adatainak kezelése folyamatban van-e, és ha ilyen adatkezelés folyamatban van, jogosult arra, hogy megismerje azt, hogy az adatkezelő milyen személyes adatait, milyen adatkezelési cél mellett, milyen jogalapon és mennyi ideig kezeli, továbbá hogy mely személyes adatait kinek, mikor és milyen jogszabály továbbította vagy biztosított egyéb más módon azokhoz hozzáférést. Az érintett – ha az adatok nem tőle származnak – jogosult annak megismerésére is, hogy azok milyen forrásból állnak az adatkezelő rendelkezésére. Az adatkezelőnek tájékoztatni kell az érintettet az automatizált döntéshozatal alkalmazásáról, valamint annak logikájáról, ideértve a profilalkotást is.

Az adatkezelő az adatkezelés tárgyát képező személyes adatok másolatát az érintett erre irányuló kérésére első alkalommal díjmentesen bocsátja a rendelkezésére, ezt követően adminisztratív költségeken alapuló, észszerű mértékű díjat számíthat fel.

Az adatbiztonsági követelmények teljesülése és az érintett jogainak védelme érdekében az adatkezelő köteles meggyőződni az érintett és a hozzáférési jogával élni kívánó személy személyazonosságának egyezésétől, ennek érdekében a tájékoztatás, az adatokba történő betekintés, illetve azokról másolat kiadása is az érintett személyének azonosításához kötött.

2. Helyesbítéshez való jog

Az érintett – a helyesbített adat pontosságának hitel érdemlő igazolása mellett – az adatkezelőtől kérheti személyes adatainak módosítását.

Az érintett az adatkezelőtől kérheti a személyes adatai kezelésének korlátozását, ha

- vitatja a személyes adatai pontosságát vagy (ebben az esetben az adatkezelő arra az időtartamra korlátozza az adatkezelést, amíg ellenőrzi a személyes adatok pontosságát),
- az adatkezelés jogellenes és az érintett ellenzi az adatok törlését és ehelyett kéri azok felhasználásának korlátozását,
- az adatkezelőnek már nincs szüksége a személyes adatokra adatkezelés céljából, de az érintett igényli azokat jogi igények előterjesztéséhez, érvényesítéséhez vagy védelméhez vagy
- az érintett tiltakozott az adatkezelés ellen (ez esetben a korlátozás arra az időtartamra vonatkozik, amíg megállapításra nem kerül, hogy az adatkezelő jogos indokai elsőbbséget élveznek-e az érintett jogos indokaival szemben).

Az érintett a saját helyzetével kapcsolatos bármely okból bármikor tiltakozhat az

adatkezelés ellen, ha álláspontja szerint az adatkezelő a személyes adatát az adatkezelési tájékoztatóban megjelölt céllal összefüggésben nem megfelelően kezelné. Ebben az esetben az adatkezelőnek kell igazolnia, hogy a személyes adat kezelését olyan kényszerítő erejű jogos okok indokolják, amelyek elsőbbséget élveznek az érintett érdekeivel, jogaival és szabadságaival szemben, vagy amelyek jogi igények előterjesztéséhez, érvényesítéséhez vagy védelméhez kapcsolódnak.

Az érintett a törléshez való jogával akkor élhet, az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítványok gyakorlása keretében végzett vagy az adatkezelő közérdekű feladatainak végrehajtásához az adat nem szükséges. A levéltárba adandó iratok vonatkozásában az adatok törlése az iratok integritásának sérelme nélkül nem valósítható meg, ezért a törlési kérelem e vonatkozásban nem teljesíthető.

3. Jogorvoslathoz való jog

Ha az érintett úgy ítéli meg, hogy az adatkezelő a személyes adatainak kezelése során megsértette a hatályos adatvédelmi követelményeket, akkor panaszt nyújthat be a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (cím: 1055 Budapest, Falk Miksa u. 9-11., postacím: 1363 Budapest, Pf.: 9., e-mail: ugyfelszolgalat@naih.hu, honlap: www.naih.hu) vagy lehetősége van adatainak védelme érdekében bírósághoz fordulni, amely az ügyben soron kívül jár el. Ebben az esetben az érintett szabadon eldöntheti, hogy a lakóhelye (állandó lakcím) vagy a tartózkodási helye (ideiglenes lakcím), illetve a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság székhelye szerint illetékes törvényszéknél nyújtja-e be keresetét. A lakóhely vagy tartózkodási hely szerinti törvényszék a <http://birosag.hu/ugyfelkapcsolatiportal/birosag-kereso> honlapon kérdezhető le. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság székhelye szerint a perre a Fővárosi Törvényszék rendelkezik illetékességgel.

1. melléklet »a szakképző intézmény / szakképzési centrum megnevezése« adatkezelési tevékenység tömör összefoglalása» adatkezeléséhez kapcsolódó adatkezelési tájékoztatóhoz

Adatkezelés célja	Kezelt adatok köre	Adatkezelés jogalapja	Az adatok forrása, ha azok nem az érintettől származnak	Az adattovábbítás címzettjei	Az adatok megőrzési és törlési ideje
(Itt kell összefoglaló módon meghatározni az adatkezelés célját, ami az adott adatkezelési tevékenység keretében kezelt adatonként eltérhet, de akár valamennyi kezelt adat tekintetében azonos is lehet.)	[Itt kell meghatározni azoknak a személyes adatoknak a kategóriáit, amelyeket az adatkezelő az adatkezelési tevékenység keretében kezel. Nem a konkrét adatról, hanem annak kategóriájáról van szó, ami lehet elemi szintű (például adóazonosító jel) vagy – annak egyértelműsége esetén – több elemi adat absztraktabb megjelölése (például természetes személyazonosító adat)]	(Itt kell utalni a GDPR, illetve a kötelező adatkezelés esetén a tagállami jogszabály rendelkezésére merev hivatkozással. A GDPR alapján a következő jogalapok választhatók: <ul style="list-style-type: none"> • Adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése⁶³⁰ • Az érintett hozzájárulása⁶³¹ • Adatkezelő jogos érdeke⁶³² • Harmadik személy jogos érdeke⁶³³ • Közérdekű feladat ellátása⁶³⁴ • Közhatalmi jogosítvány gyakorlása⁶³⁵ • Létfontosságú érdekek védelme⁶³⁶ • Szerződés előkészítése⁶³⁷ • Szerződés teljesítése⁶³⁸ 	(Előfordulhat, hogy az adatkezelő kezelésében lévő adat nem az érintettől származik. Ebben az esetben az adatok forrását kell itt kezelt adatonként vagy azok csoportjához kapcsolódóan meghatározni.)	(Itt kell meghatározni az egyes adatkörökhöz vagy azok csoportjához kapcsolódóan igénybe vett valamennyi adatfeldolgozót annak nevével, elérhetőségeivel és az általa ellátott adatkezelési feladat megjelölésével.)	[Az adatok megőrzési és törlési ideje az az időtartam, ameddig az adatkezelés célja és jogalapja fennáll, tehát ameddig az adatot az adatkezelő jogszerűen kezelheti. Ez lehet konkrét időtartam (például 10 év) vagy feltételhez kötött esemény (például az érintett hozzájárulásának visszavonása). A határidőt szintén az egyes adatkörökhöz vagy azok csoportjához kapcsolódóan kell meghatározni.]

⁶³⁰ GDPR 6. cikk (1) bekezdés c) pontja

⁶³¹ GDPR 6. cikk (1) bekezdés a) pontja

⁶³² GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja

⁶³³ GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja

⁶³⁴ GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontja

⁶³⁵ GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontja

⁶³⁶ GDPR 6. cikk (1) bekezdés d) pontja

⁶³⁷ GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontja

⁶³⁸ GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontja

7. MINTA A SZAKMAI PROGRAM OKTATÁSI PROGRAMRÉSZÉNEK ELKÉSZÍTÉSÉHEZ

I. Technikum

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	3	0	525
	Idegen nyelv	4	4	3	3	3	597
	Matematika	4	4	3	3	0	489
	Történelem	3	3	2	2	0	350
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	1	0	0	0	0	36
	Testnevelés	4	4	3	3	0	504
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0	108
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy (például fizika, kémia, biológia, idegen nyelv)	0	2	2	0	0	144
	Érettségire felkészítő tantárgy	0	0	2	2	0	144
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	36
	Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4	3139
Ágazati alapozó oktatás	7	9	0	0	0	576	
Szakirányú oktatás	0	0	14	14	24	1752	
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)	3	1	1	2	6	438	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31/36	31		
Éves összes óraszám	1224	1224	1224	1179	1054	5905	
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	34	34		

II. Szakképző iskola

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	9-11. óraszám összesen
Közismereti	Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	2	2	2	206
	Idegen nyelv	2	1	1	139
	Matematika	2	2	1	175
	Történelem és társadalomismeret	3	0	0	108
	Természetismeret	3	0		108

Testnevelés	4	1	1	211
Osztályközösség-építő Program	1	1	1	103
Pénzügyi és munkavállalói ismeretek			1	31
Összes közismereti óraszám	17	7	7	1081
Ágazati alapoktatás	16	0	0	576
Szakirányú oktatás	0	25	25	1675
Szabad órakeret	1	2	2	170
Tanítási hetek száma	36	36	31	
Éves összes óraszám	1224	1224	1054	3502
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	

8. AZ OKTATÓI ÉRTÉKELÉSI RENDSZER TERÜLET- ÉS SZEMPONTRENDSZERE

Az oktatói értékelési rendszer a szakképző intézmény minden munkakörére alkalmazható. Az intézményvezető értékelésére a vezetői kompetenciákra vonatkozó kiegészített vezetői értékelési rendszer vonatkozik.

Az oktató megismerheti értékelését és egyeztethet az igazgatóval az értékelés eredményéről.

Az oktatói értékelési táblázat felépítése a következő:

Az értékelési rendszer 10 értékelési területből áll

- 1–3. értékelési terület az adott munkakör értékelésére vonatkozik,
- 4–10. értékelési terület a munkakört betöltő oktató szakmai kompetenciáinak teljesítményértékelése

Az oktatót minden értékelési területre vonatkozóan értékelni kell. Az újonnan belépő oktató esetében csak a munkakör értékelhető, a szakmai kompetencia nem, így az 1-3. értékelési területet kell csak figyelembe venni.

Az értékelési szempont az értékelési terület lebontását jelenti, amelyek az összes értékelési területtel és azon belül a szempontokkal együtt lefedik a teljes oktatói tevékenységet. Az értékelés során nem kell egyes szempontonként értékelni az oktató teljesítményét, hanem a szempontok figyelembevételével az egész értékelési területre kell 1–6 ponttal értékelni az oktató teljesítményét, kompetenciáit. Természetesen nem minden oktatói munkakörben releváns minden szempont, a nem releváns szempontoktól eltekintve a teljes értékelési területre nézve kell pontozni az oktató teljesítményét.

A magyarázat az értékelési területek szempontjaiként segíti a használó számára az adott értékelési szempont szakképző intézményi értelmezését.

A mérési indikátorok oszlopban szempontonként megtalálhatók azok az információs források, amelyek a vezetői értékelésnek az alapját jelentik. Az első besorolásnál ezek közül a rendelkezésre álló információforrásokat kell felhasználni.

Az értékelési terület pontszáma 1-től 6 pontig terjed, amely az oktató kompetenciáinak, teljesítményének elért szintjét jelenti.

	Értékelési terület	Értékelési szempont	Magyarázat	Mérési indikátorok (szempontok adatforrásai)	Pontszám	
Munkakör értékelése	1.	Képzettség – szakképzettség	Szakirányú végzettség	A tanított szaknak, tantárgynak megfelelő szakirányú végzettség. Tanári, szakoktatói végzettség.	oklevelek, bizonyítványok, tanúsítványok	6
			Pedagógiai végzettség			

		Szakirányú továbbképzés	Szakmai és pedagógiai továbbképzések.		
		Nyelvismeret	Igazolt nyelvismeret.		
		Megállapítás szabályai: 6: az "5" túl szakirányú további diploma, szakvizsga, akkreditált továbbképzések (az iskola számára hasznos további kompetenciák); 5: szakirányú + pedagógiai végzettség (diploma, szakvizsga); 4: jogszabályban előírt szakirányú végzettség, pedagógiai végzettség nélkül; 3: szakirányú szakmai végzettség + felsőfokú végzettség; 2: középfokú szakirányú végzettség (érettségi) + mestervizsga; 1: középfokú szakirányú végzettség			
2.	Szakmai tapasztalat	Pedagógusként eltöltött idő		szakmai önéletrajz, KIRA adatok	
		Releváns munkaerőpiaci tapasztalat	A pedagóguspályára szakirányú munkaerőpiaci tapasztalattal érkező oktatók, szakirányú gyakorlati ideje.		
		Nemzetközi szakirányú tapasztalat	A fenti gyakorlati tapasztalat külföldön.		
3.	Munkaerőpiaci érték	Szervezetben belüli hatása az intézményi eredményességre	Az iskolán belül az iskola eredményességére gyakorolt közvetlen hatása (például meghatározó szakmai vizsgatárgy, érettségi tárgy, hátrányos helyzetűek támogatása, segítése stb.).	az intézményi jövőkép és stratégia alapján meghatározott munkaköri értékek	
		Stratégiai szakterület	Az iskola meghatározó szakmai területének oktatója, keresett, magas munkaerőpiaci értékű szakirány.		
Szakmai kompetenciák	4.	Szakmai felkészültség	Pedagógiai eredményesség.	Szakmai területén mérhetően, bizonyíthatóan eredményes oktató.	központi mérések, vizsgaeredmények, versenyeredmények
			A duális partnerek által alkalmazott korszerű ismereteket beépíti a tanulás-tanítás folyamatába.	Figyelemmel kíséri és beépíti a tanulási-tanítási folyamatba a szakmai területének változó tartalmát, a duális partnerek elvárásait.	

6

6

6

		Szakirányában biztos, megalapozott korszerű szakmai tudással rendelkezik. Szakmai-pedagógiai céljai elérése érdekében képzí önmagát.	Biztos szakmai tudás, önképzés, képes és kíván is megújulni, tudása korszerű és naprakész.	tervezési dokumentumok, óralátogatás, munkaerőpiaci, duális partneri visszajelzések
5.	A szakképzés-releváns korszerű módszertan alkalmazása	A tantervi követelményekhez és a KKK-hoz viszonyított hozzáadott érték.	Pedagógiai tevékenységének hozzáadott értéke, a mérhető tanulói teljesítmény.	KRÉTA adatok, lemorzsolódás, tanulói eredmények
		Gyakorlatorientált, tevékenységközpontú, tanulási eredmény alapú módszereket alkalmaz.	Tanulási-tanítási tevékenysége során alkalmazza a korszerű módszereket, a kooperatív módszertant, a digitális tanulást, az önálló tanulást, a projekt módszert. Fejleszti a „soft skill”-eket, problémamegoldás, kreativitás, együttműködés stb. A tanulási eredmény eléréshez tudatosan választja meg az eredményes módszereket.	óralátogatás, tervezési dokumentumok
		Digitális eszközök, módszerek alkalmazása.	Tanulási-tanítási folyamatban rendszeresen alkalmazza a digitális eszközöket, azokat tudatosan a pedagógiai folyamat céljainak megfelelően, rutinszerűen alkalmazza.	óralátogatás, tervezési dokumentumok
		A tanulók, tanulócsoportok egyéni szükségletéhez illeszkedő módszereket és munkaformákat alkalmaz (például differenciált oktatás).	A módszereket a tanulók és a tanuló csoportok igényeinek, előzetes tudásának megfelelően választja ki, differenciált oktatást alkalmaz.	óralátogatás, tervezési dokumentumok
				6

		A szakképzési tartalomhoz megfelelő munkaformákat alkalmaz.	Pedagógiai folyamathoz választja a munkaformákat, korszerűen. A szakképzés elvárásainak megfelelően alkalmazza a frontális, csoportos és egyéni munkaformákat.	óralátogatás, tervezési dokumentumok	
6.	Pedagógiai tervezés	Részt vesz az intézmény belső tananyagfejlesztési tevékenységében, a tudásmegosztásban.	Foglalkozásaira rendszeresen készít tananyagot, amely tükrözi a szakmai korszerűséget (tartalom, módszer, digitalizáció) a szakmai munkáját, tudását megosztja kollégáival.	óralátogatás, digitális anyagok, belső továbbképzések dokumentumai, munkaközösségi tervek és beszámolók	6
		Részt vesz a munkaterv elkészítésében, a saját dokumentumaiban nyomon követhető az összhang az intézményi célokkal.	Az iskolai tervek elkészítésében részt vesz; pedagógiai tervei összhangban vannak a szakképzés ágazati és intézményi céljaival.	dokumentumelemzés (saját anyag – KRÉTA napló tartalma) óralátogatás, tanulói, duális partneri vélemény	
		Tervezésében figyelembe veszi a tanulói igényeket és adottságokat, beépíti a digitális oktatás módszereit és eszközeit.	Pedagógiai tervei tanuló és csoport fókuszúak, differenciáltan tervezi meg a pedagógiai folyamatokat; terveiben korszerű digitális oktatás hangsúlyosan jelen van.	dokumentumelemzés (saját anyag – KRÉTA napló tartalma) óralátogatás, tanulói vélemény	
		Tervező tevékenységében épít a tanulók aktív részvételére.	Tervezett módszerei, munkaformái a tanulói aktivitást, a gyakorlatorientált képzést támogatják.	dokumentumelemzés, óralátogatás	
		Terveiben szerepet kap a tanulók motiválása, motivációjuk fejlesztése.	Tudatosan tervezi meg a tanulók motivációját, a feladatok kijelölésével, változatos, figyelmet igénylő munkaszervezéssel.	dokumentumelemzés, óralátogatás	

		Tervezésében épít a duális képzőhelyen szerzett ismeretekre, tapasztalatokra, valamint a tanulók előzetes tudására.	Minden oktató terveiben figyelembe veszi a tanuló szakirányát, épít az ezzel kapcsolatos előzetes tudásuk és a duális képzőhelyen megszerzett tudásra és tapasztalatokra.	dokumentumelemzés (saját anyag – KRÉTA napló tartalma), tanulók előzetes eredményei óralátogatás, tanulói, duális partneri vélemény	
7.	Pedagógiai értékelés	A pedagógiai folyamathoz illeszkedve diagnosztikus, fejlesztő és összegző értékelést alkalmaz.	Ismeri és pedagógiaiilag tudatosan alkalmazza az értékelési módszereket.	dokumentumelemzés (saját anyag – KRÉTA napló tartalma), tanulók előzetes eredményei, óralátogatás, tanulói vélemények	6
		A pedagógiai célokhoz, a tantervi követelményekhez és KKK-hoz illeszkedő értékelést alkalmaz.	Értékelési rendszere koherens, a követelmények alapján meghatározott.	dokumentumelemzés (munkaközösségi tervek, beszámolók, szakmai program)	
		Az oktatási folyamat elején ismerteti az elvárásokat a szülőkkel, tanulókkal.		dokumentumelemzés, szülői, tanulói kérdőívek, (munkaközösségi tervek, beszámolók, szakmai program)	
		A visszajelzései rendszerek, egyértelműek, tárgyilagosak, fejlesztő hatásúak.		dokumentumelemzés (munkaközösségi tervek, beszámolók, szakmai program), KRÉTA	
		A duális gyakorlati képzőhely értékelési gyakorlatát összehangolja az iskola értékelési gyakorlatával.	Szakmai elméleti és gyakorlati oktatóként értékelési rendszerét összehangolja a duális képzőhely értékelési rendszerével.	duális partneri vélemények	
		Ellenőrzéseinek méréseinek, értékeléseinek eredményeit rendszeresen szakszerűen elemzi, felhasználja a tanulók fejlesztési céljainak és feladatainak kijelölésében.	Az értékelés eredményeinek elemzésével visszacsatol a pedagógiai folyamatra (tartalom, módszer, munkaforma), annak fejlesztéséhez használja fel.	vizsgaeredmények, külső mérési eredmények	
8.	Együttműködés más oktatókkal, a	Együttműködik az egy osztályban tanító oktatókkal, a tantárgyköziség megvalósításában és a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.	Kiemelten fontos a szakmai elméleti és a gyakorlati oktatók együttműködése.	munkatervek, beszámolók	6

		Részt vesz tudásmegosztásban.	Tudását megosztja és nyitott a szakmai együttműködésre, átadja tudását, támogatja, segíti kollégáinak a munkáját.	munkatervek, beszámolók	
		Együttműködik a szülőkkel és a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel.	A szülőkkel való kapcsolat fenntartására törekszik, ehhez használja a digitális eszközöket is (KRÉTA stb.). A tanulók érdekében együttműködik a segítő munkatársakkal és szervezetekkel (pszichológus, iskolaorvos, védőnő, gyógypedagógus, szociális munkás, gyámügyi szakemberek stb.)	szülői vélemények, részvétel a szülői rendezvényeken	
		Aktív pályaeorientációs tevékenységet végez.	Feladatkörének megfelelően bekapcsolódik a pályaeorientációs munkába (rendezvények, társszervezetek, általános iskolák, gazdálkodói szervezetek)		
		Együttműködik a duális gyakorlati képzőhelyekkel.		duális partneri vélemények	
9.	Személyiségfejlesztő, csoportvezetői, tanulás	Pedagógiai munkájában épít a szociális tanulásban rejlő lehetőségekre.	A foglalkozásokon és az azon túli iskolai pedagógiai munkájában segíti a közösségépítést, a tanulók együttműködését, közös programokat, kirándulásokat szervez.	munkatervek, tanmenetek, óralátogatás	6

		Támogatja a tanulók önálló gondolkodását, a tanulási-tanítási folyamat részévé teszi a tanulók ötleteit, önálló kezdeményezéseit, ezzel támogatva a munkavállalói és a vállalkozói kompetenciáik fejlesztését.	Épít a tanulói kreativitásra, jól kezeli a tanulói sokszínűségét, az egyéni ötleteket, kezdeményezéseket támogatja. Fejleszt a munkaerőpiac által igényelt kompetenciákat: önállóság, kreativitás, problémamegoldás, csapatmunka, felelősségvállalás, érzelmi intelligencia, rugalmasság stb.	munkatervek, tanmenetek, óralátogatás	
10.	Innovációs tevékenység és szakmai elkötelezettség	Aktívan részt vesz projektekből, iskolai fejlesztésekben.		munkatervek, beszámolók	6
		Külső-belső szakmai kapcsolatrendszerrel rendelkezik.	Szakmai kapcsolati támogatják, segítik és ösztönzik a pedagógiai munkájának fejlesztését. Elhivatottság, jellemzi iskolai munkáját.	munkatervek, beszámolók	
		Biztosítja, támogatja, megvalósítja a korszerű, szakmai tartalmak, - módszertan és a digitális oktatás alkalmazását.	Az iskolai élet aktív tagja, nyitott az újra, aktívan részt vállal az iskola eredményességében, a külső megítélésének alakításában.	munkatervek, beszámolók	
		Szakmai céljaihoz illeszkedve tudatosan tervezi szakmai munkáját, oktatói karrierjét.	Szakmai munkáját reálisan értékeli, tisztában van értékeivel, nyitott annak fejlesztésére, képzi önmagát.	tanéves beszámoló, továbbképzési program	

9. TANÚSÍTVÁNYMINTA

Sorszám: ...../20...

Felnőttképző nyilvántartási száma: .....

TANÚSÍTVÁNY

.....
(születési családi és utóneve: ....., születési helye:
....., születési ideje: 19/20... év ..... hónap ... nap, anyja születési
családi és utóneve: .....)
részére,
aki a(z) ..... felnőttképzőnél
20... év ..... hónap ... nap és 20... év ..... hónap ... nap között
a képzési programban meghatározott ..... órás és
..... megnevezésű szakmai képzésen részt vett, és azt elvégezte.

A tanúsítvány szakképesítést és szakképzettséget nem tanúsít.
A tanúsítvány munkakör betöltésére nem, tevékenység folytatására jogszabályban
meghatározott esetben jogosít.

»Helység«, 20... év ..... hónap ... nap.

P.H.

.....
a felnőttképző vezetője és beosztása

TÁRGYMUTATÓ

A,Á

ágazati alapoktatás, 13, 27, 34, 46, 68,
70, 85, 126, 128, 175, 211
ágazati alapvizsga, 13, 22, 46, 129,
175, 208
ágazati képzőközpont, 136, 202
ágazati készségtanács, 203, 209, 211
agrárminiszter, 75, 77, 78, 85, 108,
109, 110
agrárszakképző intézmény, 75, 77,
78, 85, 108, 109
akkreditált vizsgaközpont, 13, 117,
178, 181, 192, 217, 220

B

beilleszkedési, tanulási, magatartási
nehézséggel küzdő tanuló, 13, 27,
32

D

Diákhitel Központ Zrt., 64
diákigazolvány, 41, 47, 50, 52, 60, 219
diákkör, 55
diákönkormányzat, 55, 74, 75, 77, 81,
88, 89, 222
díj, kitüntetés, 50, 88, 203
dobbantó program, 68, 71, 133, 182
duális képzőhely, 13, 167, 201
~ek nyilvántartása, 140, 208
adókedvezménye, 171
hatósági ellenőrzése, 139, 203, 216
kártérítési felelőssége, 55

E,É

egyéni előrehaladású nevelés és
oktatás, 14
egyéni tanulmányi rend, 28, 43, 52,

89, 106
egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség
követelménye, 26, 62, 82, 127, 145,
216
egyházi jogi személy, 28, 71, 80, 83,
139, 212
egyszeri pályakezdési juttatás, 47,
225
együttműködési megállapodás, 62,
68, 70, 133, 204, 210, 223
elektronikus vizsgarendszer, 194,
205, 218, 220
érettségi vizsga, 28, 68, 69, 70, 128,
155, 176, 218
időszaka, 30
ingyenessége, 63
értékelés és minősítés, 28, 32, 44,
127, 134, 142

F

fegyelmi felelősség, 51, 61, 106
felnőttképzés adatszolgáltatási
rendszere, 190
felnőttképzési államigazgatási szerv,
190
felnőttképzési jogviszony, 14, 21, 29,
58, 147, 216, 219
létrehozása, 58, 75, 89
megszűnése, 59, 160
megszüntetése, 89
szünetelése, 59, 158, 166
felnőttképzési tevékenység, 14, 23,
58, 59, 60, 191
felnőttképző, 14, 22, 23, 58, 116, 189,
190, 195
~k nyilvántartása, 191
adatszolgáltatási kötelezettsége, 192
által végezhető szakképzés, 116
felvételi eljárás, 38, 175, 219
foglalkoztatási programokkal

kapcsolatos elkülönített állami
pénzalap, 199, 201, 206, 225
főigazgató, 30, 78, 81, 85, 87, 92, 111,
203
fővárosi és megyei kormányhivatal,
72, 73, 203, 204, 206, 216

G

gazdálkodó szervezet, 13, 112, 135,
138, 208, 211, 212
gazdasági kamara, 130, 139, 140, 142,
146, 161, 175, 207, 208, 216, 221

Gy

gyakorlati oktató, 141, 258
~i vizsga, 139, 203, 209

H

halmozottan hátrányos helyzetű
tanuló, 15, 64
hatósági ellenőrzés, 216
hátrányos helyzetű tanuló, 14, 32, 48,
88
honvédségi szakképző intézmény, 69,
71, 75, 77, 80, 107
hozzájárulás a nyelvvizsga díjához,
47, 48, 91

I,Í

igazgatási szolgáltatási díj
akkreditációs eljárás, 119
programkövetelmény
nyilvántartásba vétele, módosítás
és törlése, 188
igazgató, 28, 31, 32, 37, 38, 43, 45, 46,
49, 50, 55, 60, 81, 82, 87, 94, 96,
101, 102, 104, 106, 108, 113, 203,
212, 215, 222
IKK Innovatív Képzéstámogató
Központ Zrt., 95, 178, 192, 200,
201, 204, 206, 217
interaktív vizsgatevékenység, 178

J

javító- és pótlóvizsga, 63, 91, 175, 179

K

kancellár, 78, 81, 85, 92, 110, 111,
203
kártérítési felelősség, 61, 106, 153
képesítő bizonyítvány, 23, 194, 202,
218, 220
képesítő vizsga, 15, 120, 188, 192,
194, 200, 218, 220
képzési alaprész, 199, 201, 206, 225
képzési és kimeneti követelmények,
13, 15, 21, 23, 34, 124, 125, 129,
131, 139, 141, 175, 178, 187, 188,
199, 200, 211, 215
képzési hitel, 64
képzési tanács, 29, 74, 75, 77, 81, 88,
102, 210, 212, 222
képzőközpont, 13, 95, 135
kerettanterv, 114
kitüntetés, 47
kollégium, 12, 31, 47, 50, 51
közismereti oktatás, 27, 30, 31, 34,
69, 70, 128
közösségi szolgálat, 177

M

magasabb évfolyamba lépés, 32, 45,
142, 176
Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági
és Vidékfejlesztési Kamara
(Nemzeti Agrárgazdasági
Kamara), 210
Magyar Kereskedelmi és Iparkamara,
215
minőségirányítási rendszer, 68, 92,
101, 139, 190, 203, 213
külső értékelése, 204, 206, 217
műhelyiskola, 16, 70, 106, 133

N

nappali rendszer, 16, 21, 31, 37, 47,
61, 70, 128, 134, 173
Nemzeti Adó- és Vámhivatal, 73
Nemzeti Akkreditáló Hatóság, 117
Nemzeti Szakképzési és
Felnőttképzési Hivatal, 49, 72, 75,
76, 77, 78, 109, 110, 199, 201, 203,
204, 207, 218, 221, 225

Ny

nyelvi előkészítő évfolyam, 133

O,Ó

oklevél, 22, 182, 202, 218, 220
okleveles technikus, 24, 25, 182
oktató, 18, 28, 44, 55, 82, 86, 89, 90,
92, 125, 142, 175, 210
értékelése és előmeneteli rendszere,
96, 202
jogai, 93, 94, 98
kötelességei, 93, 94, 98
kötelező óraszám, 94
továbbképzése, 95, 202
továbbképzési kötelezettsége, 96
oktatói testület, 89, 96, 100, 142, 212,
213
orientációs évfolyam, 71, 133

Ö,Ő

ösztöndíj, 46, 47, 107, 108, 134, 225

P

pedagógus munkakörben
foglalkoztatott személy, 82, 86, 97
Pest Megyei Kormányhivatal, 116,
190
programkövetelmény, 16, 187, 190,
200, 211
~ek nyilvántartása, 200
nyilvántartása, 188

programtanterv, 16, 21, 125, 126, 199
projektfeladat, 178

R

regisztrációs és tanulmányi
alaprendszer, 49, 205, 218, 220,
221
rendvédelmi szakképző intézmény,
50, 63, 71, 75, 77, 80, 105
részszakma, 16, 21, 22, 116, 134, 182

S

sajátos nevelési igényű vagy
fogyatékkal élő személy, 16, 26, 27,
37, 44, 58, 64, 90, 177
sikerdíj, 171

Sz

szakgimnázium, 58, 67, 114, 191
szakirányú oktatás, 16, 27, 34, 38, 44,
48, 54, 68, 69, 70, 87, 90, 107, 128,
129, 135, 139, 154, 165, 167, 208
~ban oktatott tantárgy oktatója, 85,
95
~ban való részvétel, 127, 144, 150,
154, 160, 176
~időtartama, 150
~ra vonatkozó képzési program, 15,
127, 141, 143, 155
~sal összefüggő ellenszolgáltatás
tilalma, 143, 200
~tól eltiltás, 142, 151, 216
időtartama, 148
megszervezése, 131, 135, 141, 156
rendje, 130
személyi és tárgyi feltételei, 91, 141
teljesítése külföldön, 130
teljesítése saját munkáltatónál, 173
teljesítése szakképző intézményben,
130, 135
szakiskola, 58, 114, 191
szakképzés, 17

alapelvei, 26
feladata, 26
fogalma, 19
ingyenessége, 62

szakképzés információs rendszere,
31, 63, 90, 194, 201, 205, 207, 218

szakképzésért felelős miniszter, 20,
24, 38, 50, 53, 71, 85, 92, 95, 96,
105, 108, 110, 124, 125, 133, 138,
161, 178, 183, 188, 191, 195, 204,
206, 210, 211, 216, 217, 218, 224,
225
feladatai, 199
jóvá hagyása, 209

szakképzési alapfeladat, 17, 89, 105,
111, 208, 223
ellátását szolgáló vagyron, 92
megváltoztatása, 203, 209, 213

szakképzési államigazgatási szerv,
59, 72, 73, 204, 217

szakképzési centrum, 81, 83, 105,
136, 138, 199, 201, 205, 219, 223

Szakképzési Innovációs Tanács, 200,
201, 209, 210

szakképzési munkaszerződés, 17, 40,
54, 70, 127, 130, 142, 167, 173
~hez kapcsolódó adózási és
társadalombiztosítási
kötelezettségek, 165, 171
alapján járó juttatások, 158
fogalma, 144
megkötésének elősegítése, 208
megkötésének feltételei, 146
megszűnése, 40, 160
megszüntetése, 160

szakképzési tankönyv, 200, 205, 211
~jegyzék, 192, 201, 218
~vé nyilvántartási eljárás, 202

szakképző intézmény, 22
~ek nyilvántartása, 72
adatkezelése, 221
alapítása, 71
alaptevékenysége, 21
alkalmassága a szakképzés
megszervezésére, 71

alkalmazottai, 82
átalakítása, 74
átszervezése, 74
fenntartása, 24, 76
hatósági ellenőrzése, 204, 206, 216
házirendje, 81
jogállása, 67
kártérítési felelőssége, 54
megszüntetése, 75
működése, 79
működése szakképzési centrum
részeként, 30, 67, 68, 73, 75, 77,
78, 80, 82, 83, 85, 87, 92, 103, 109,
204, 219, 223
működési engedélye, 73
szervezeti és működési szabályzata,
81
típusai, 67
világnézeti semlegessége, 28

szakképző iskola, 22, 34, 67, 70, 84,
126, 128, 132, 133, 176, 177, 182

szakma, 17

szakmai bizonyítvány, 22, 182, 202,
218, 220

szakmai képzés, 17, 19, 64, 116, 190

szakmai képzés képzési programja,
15, 21, 103, 188, 189

szakmai munkaközösség, 32, 89, 103
vezetője, 89

szakmai oktatás, 17, 19, 33

szakmai oktatás képzési programja,
142

szakmai program, 17, 21, 24, 29, 32,
44, 68, 73, 78, 93, 101, 103, 106,
107, 111, 125, 126, 127, 133, 182,
202, 213, 216, 220

szakmai szervezet, 210

szakmai vizsga, 18, 178

szakmajegyzék, 18, 123

T

tanév, 18, 30, 38, 44, 45, 57, 63, 64,
75, 90, 106, 108, 125, 133, 134, 158,
175, 201

helyi rendje, 31, 55, 90, 143, 213
tanítási év, 18, 30, 37, 39, 44, 50, 90, 107, 130, 134
tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlat, 18, 45, 50, 107, 130
tanműhely, 21, 131, 134, 138, 141
~vezető, 141
tanulási eredmény alapú módszertan, 124, 187
tanulmányi kötelezettség, 44, 60
tanulmányok alatti vizsga, 43, 90, 91, 103, 175, 204, 206
tanulóbaleset, 91, 143, 213
tanulói jogviszony, 37
~ból származó jogok, 40
~ból származó kötelelességek, 40
keletkezése, 38
megszűnése, 39, 160
megszüntetése, 89

szünetelése, 38, 158
tanulót megillető juttatások, 48
tanúsítási rendszerkövetelmény, 118
tanúsítvány, 23, 194, 195
technikum, 22, 34, 67, 69, 126, 128, 132, 176, 177, 182, 202
többcélú szakképző intézmény, 39, 67, 75, 82, 97, 106
tudásközpont, 138, 202

V

vagyoni biztosíték
~akkreditált vizsgaközpontnak, 119
~felnőttképzőnek, 190
vállalati képzőközpont, 138
vallási egyesület, 28, 71, 80, 83, 139
vallási közösség, 28, 224
vezető állású munkavállaló, 113

A szerző számára minden jog fenntartva.

A szerző engedélye nélkül a kötetet, illetve annak részleteit tilos reprodukálni, elektronikus rendszerek felhasználásával feldolgozni és azokban tárolni, bármely formában vagy eszközzel terjeszteni.

A kötet digitális változata a szakképzési tájékoztatói és információs központ keretében működtetett honlapon, a <https://www.ikk.hu> címen is elérhető.

Kiadta a Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum.

<https://www.bgszc.hu>

Felelős kiadó: Pávics Jánosné, kancellár

Nyomta és kötötte a Békéscsabai Szakképzési Centrum Szent-Györgyi Albert Technikum és Kollégium Nyomdaipari Tudás- és Képzőközpont.

Felelős vezető: Sántáné Fazekas Tünde

Tördelőszerkesztő: Szabados Nelli

Borítótérvező: Sántáné Fazekas Tünde

A borító www.freepik.com alkotásának felhasználásával készült.

ISBN 978-615-01-2385-1